

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Π' – ΤΕΥΧΟΣ 8 - 9 – ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2003
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἴω. Γενναδίου 14 – 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-72.72.253. Fax 210-72.72.251
<http://www.ecclesia.gr>
e-mail:contact@ecclesia.gr

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Διευθυντῆς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας
Ἀρχιγραμματεῖς τῆς Ἱεράς Συνόδου

Ἀρχισυντάκτης
Κωνσταντῖνος Χολέβας

Τμήμα Συντάξεως
Ἐπιμέλεια ὕλης, διόρθωσις δοκιμῶν
Χρήστος Γ. Καραγιάννης, Μ.Τh.

Φωτογραφίες
Χρήστος Μπόνης

Προεκτυπωτικὲς ἐργασίες
Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΒΑΝΗ ΑΒΕΕ
Σόλωνος 98 – 106 80 Ἀθήνα
Τηλ.: 210-36.61.200. Fax 210-36.17.791
<http://www.livanis.gr>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ	571
ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ	575
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ	
Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀποστολῆς τοῦ Καταλόγου τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο	576
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ	
Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐξωτερικῶν	578
ΜΗΝΥΜΑΤΑ	
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδοῦλου, Πρὸς τοὺς μαθητὲς καὶ τίς μαθήτριες τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἀθήνας γιὰ τὸ σχολικὸ ἔτος 2003-2004	581
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδοῦλου, Πρὸς τοὺς μαθητὲς καὶ τίς μαθήτριες τῶν Γυμνασίων καὶ Λυκείων τῆς Ἀθήνας γιὰ τὸ σχολικὸ ἔτος 2003-2004	582
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδοῦλου, Πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς τῶν σχολείων τῆς Ἀθήνας μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους 2003-2004	583
ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ	
Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Βιοηθικῆς Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐκκλησιαστικῶν Τεχνῶν	584
ΛΟΓΟΙ	
Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας, Ἐπικήδειος εἰς τὸν αἰοίδιμον Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κυρὸν Παντελεήμονα (1925-2003)	586
Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας, Ἐπικήδειος εἰς τὸν αἰοίδιμον Μητροπολίτη Ἐλευθερουπόλεως κυρὸν Εὐδόκιμον (1923-2003)	590
ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ	
Τὸ Μουσουλμανικὸ Συγκρότημα τῆς Ἀττικῆς	593
ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ	
Ἐπιστολαὶ ἀνταλλαγεῖσαι μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος περὶ τῆς ἐκλογῆς Μητροπολιτῶν	595
ΧΡΟΝΙΚΟ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ	
Ἀρχιμ. Ἐπιφανίου Οἰκονόμου, Ἡ Ἐπίσημη Εἰρηνικὴ Ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου στὴν Ρουμανία	609
ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΝ	
Ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας περὶ τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά καὶ σχόλια ἐπ' αὐτῆς τῶν κ.κ. Ἀναστασίου Ν. Μαρίνου καὶ Σπυρίδωνος Ν. Τρωιάνου	627
ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ	
Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος Νικολάου, Μάρκος Ἀ. Σιώτης (1912-2003)	634
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ	637
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	643
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	653
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	669

**ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ
ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ
ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ**

**ΣΥΝΟΔΙΚΗ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 147^η**
(1.9.2003 ἕως 31.8.2004)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

**ΕΚ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΥ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

† Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου
κ. Χρυσόστομος

† Ὁ Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ
κ. Ἰγνάτιος

† Ὁ Κυθήρων κ. Κύριλλος

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ
Φαναριοφερσάλων κ. Θεόκλητος

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ
Ἰμμηττοῦ κ. Δανιήλ

† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης
κ. Ἐφραίμ

**ΕΚ ΤΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ
ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ**

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος
κ. Νικηφόρος

† Ὁ Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ
Πλωμαρίου κ. Ἰάκωβος

† Ὁ Λήμνου καὶ Ἁγίου Εὐστρατίου
κ. Ἱερόθεος

† Ὁ Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ
Πολυκάστρου κ. Δημήτριος

† Ὁ Βεροίας καὶ Ναούσης
κ. Παντελεήμων

† Ὁ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς
καὶ Κονίτσης κ. Ἀνδρέας

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ ΣΥΝΟΔΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

ΣΥΝΟΔΙΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

147ης Συνοδικῆς Περιόδου

1. Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τῆς Ἀρχιεραμματαίας: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Νικηφόρος.
2. Συνοδική Ἐπιτροπή Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης καὶ Μουσικῆς: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας καὶ Ναούσης κ. Παντελεήμων.
3. Συνοδική Ἐπιτροπή Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικῶν Ἔργων: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ.
4. Συνοδική Ἐπιτροπή Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λήμνου καὶ Ἁγίου Εὐστρατίου κ. Ἱερόθεος.
5. Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τοῦ Μοναχικοῦ Βίου: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Χρυσόστομος.
6. Συνοδική Ἐπιτροπή Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων κ. Κύριλλος.
7. Συνοδική Ἐπιτροπή Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Θεόκλητος.
8. Συνοδική Ἐπιτροπή Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Ἐπιμορφώσεως Ἐφημεριακοῦ Κλήρου: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου κ. Ἰάκωβος.
9. Συνοδική Ἐπιτροπή Τύπου καὶ Δημοσίων Σχέσεων: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος.
10. Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τῶν Αἵρέσεων: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης κ. Ἀνδρέας.
11. Συνοδική Ἐπιτροπή Κοινωνικῆς Πρόνοιας καὶ Εὐποΐας: Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημήτριος.
12. Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν: Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΣΥΝΟΔΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Α. ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ Συνοδικὸν Δικαστήριον διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοῦς:

Πρόεδρος: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Νικηφόρος.

Τακτικά Μέλη:

1. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου κ. Ἰάκωβος.
  2. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημήτριος.
  3. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Θεόκλητος.
  4. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ.
- Ἀναπληρωματικὸν Μέλος: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ.

Β. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΝ Συνοδικὸν Δικαστήριον:

Πρόεδρος: Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος.

Τακτικά Μέλη:

1. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λήμνου καὶ Ἁγίου Εὐστρατίου κ. Ἱερόθεος.
2. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας καὶ Ναούσης κ. Παντελεήμων.
3. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης κ. Ἀνδρέας.
4. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Χρυσόστομος.
5. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος.
6. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων κ. Κύριλλος.

Ἀναπληρωματικὸν Μέλος: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Διορίζονται 2 Συνοδικοί ἐπὶ ἑνιαυσία θητεία, μετ' ἰσαριθμῶν Ἀναπληρωματικῶν Μελῶν.

Ἄρθρον 4 παραγρ. 1 τοῦ Ν. 976/46
(Φ.Ε.Κ. 58 τεῦχος Α' 21.2.1946)

Τακτικά Μέλη: 1) Σεβ. Μητροπολίτης Βεροίας καὶ

Ναούσης κ. Παντελεήμων, 2) Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Θεόκλητος.

Ἐναπληρωματικά Μέλη: 1) Σεβ. Μητροπολίτης Κυθήρων κ. Κύριλλος, 2) Σεβ. Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.

Διορίζονται ἐπὶ ἐνιαυσία θητεία:

α) Ὁ Ἐναπληρωτὴς τοῦ Προέδρου, πρῶτος τῆ τάξει ἐκ τῶν μελῶν τῆς Δ.Ι.Σ. καὶ

β) 1 μέλος ἐκ τῶν Συνοδικῶν Ἀρχιερέων μετὰ τοῦ Ἐναπληρωτοῦ αὐτοῦ.

Υ.Α./Φ. 60/2 τῆς 1.2.93 (Φ.Ε.Κ. 83 τ. Β' 19.2.93).

Πρόεδρος: Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος.

Ἐναπληρωτὴς Πρόεδρος: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Νικηφόρος.

Τακτικὸν Μέλος: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λήμνου καὶ Ἁγίου Εὐστρατίου κ. Ἱερόθεος.

Ἐναπληρωματικὸν Μέλος: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

1. Α.Υ.Σ.Ε.

1. Ἄρθρον 42 παράγρ. 5 τοῦ Νόμου 590/1977.

2. Ἄρθρον 2 παράγρ. 1 τοῦ Κανονισμοῦ 3/1997.

3. Ἄρθρον 5 τοῦ Κανονισμοῦ 5/1978.

4. Ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ Κανονισμοῦ 6/1979.

5. Ἄρθρον 1 τοῦ Κανονισμοῦ 38/1985.

6. Ἄρθρον 14 παρ. 2 τοῦ Ν. 3149/2003 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 2 παρ. 2 τοῦ Ν. 2993/2002.

Πρόεδρος: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Νικηφόρος.

Ἐναπληρωτὴς: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου κ. Ἰάκωβος.

Μέλη: 1. Πανσο. Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Σκλήφας, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. 2. Θεοφ. Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος, Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. 3. κ. Ἀναστάσιος Μαρίνος, Ἐπιτ. Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. 4. κ. Βασίλειος Σούζας, Δικηγόρος. 5. κ. Ἰωάννης Σιῶμος, Ὑπάλληλος Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. 6. κ. Χρῆστος Γκόγκος, Ὑπάλληλος τῆς Ἱ.

Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ἐναπληρωταί: 1. Πανσο. Ἀρχιμ. κ. Κύριλλος Μισιακούλης, Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. 2. Αἰδεσ. Πρωτ. κ. Λεωνίδης Ψαριανός, Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. 3. κ. Δημήτριος Καπετσώνης, Ἐπίτιμος Ἐφέτης. 4. κ. Νικόλαος Κορακιανίτης, Δικηγόρος. 5. κ. Κωνσταντῖνος Ροδόπουλος, Ὑπάλληλος Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. 6. κ. Ἐλένη Κυριακοπούλου-Λύρα, Ὑπάλληλος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Γραμματεὺς: κ. Γεώργιος Πρίντζιπας, Ὑπάλληλος Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐναπληρωτὴς Γραμματεὺς: κ. Ἀντώνιος Κουσαθανᾶς, Ὑπάλληλος Ἀποστολικῆς Διακονίας.

2. ΤΡΙΜΕΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΥΠΑΓΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (Κ.Ε.Υ.) ΗΤΟΙ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Διορίζεται προσωρινῶς καὶ μέχρι τῆς συγκροτήσεως Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις.

1. Ἄρθρα 2, 3, 4 τοῦ Κανονισμοῦ 5/1978.

2. Ἄρθρον 1 παράγρ. 2, 3 τοῦ Κανονισμοῦ 23/1982.

Πρόεδρος: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως κ. Εὐδόκιμος.

Ἐναπληρωτὴς: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Ἰγνάτιος.

Μέλη: 1. Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Λεωνίδης Ψαριανός, Ὑπάλληλος Ἀποστολικῆς Διακονίας. 2. κ. Κωνσταντῖνος Καζᾶκος, Ὑπάλληλος Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐναπληρωταί: 1. κ. Λεωνίδας Δρόλας, Ὑπάλληλος Ἀποστολικῆς Διακονίας. 2. κ. Δημήτριος Τίκας, Ὑπάλληλος Ε.Κ.Υ.Ο.

Γραμματεὺς: κ. Ἀντώνιος Κουσαθανᾶς, Ὑπάλληλος Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἐναπληρωτὴς Γραμματεὺς: κ. Μαρία Περιάλη, Ὑπάλληλος Ἀποστολικῆς Διακονίας.

3. ΤΡΙΜΕΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΙΕΡΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ

Διορίζεται προσωρινῶς καὶ μέχρι τῆς συγκροτήσεως Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις.

1. Ἄρθρα 2, 3, 4 τοῦ Κανονισμοῦ 5/1978.

2. Ἄρθρον 2 τοῦ Κανονισμοῦ 23/1982.

Πρόεδρος: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημήτριος.

Ἀναπληρωτής: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ.

Μέλη: 1. κ. Ἀναστασία Περιβολίδου, Ὑπάλληλος Ἀποστολικῆς Διακονίας. 2. κ. Γεώργιος Πρίντζιπας, Ὑπάλληλος Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἀναπληρωταί: 1. κ. Χρῆστος Γκόγκος, Ὑπάλληλος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. 2. κ. Ἀναστασία Πορνίκα, Ὑπάλληλος Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς.

Γραμματεὺς: κ. Νικόλαος Τσῶλος, Ὑπάλληλος Ε.Κ.Υ.Ο.

Ἀναπληρωτὴς Γραμματεὺς: κ. Ἑλένη Καπετανάκη, Ὑπάλληλος Ἱερᾶς Συνόδου.

ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΠΤΥΧΩΝ (2003) ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Πρόεδρος: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημήτριος.

Ἀναπληρωτής: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης κ. Ἀνδρέας.

Μέλη: 1. Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Πατρίκιος Καλεώδης. 2. Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἐπιφάνιος Οἰκονόμου. 3. Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Σεραφεῖμ Καλογερόπουλος. 4. Ἐντιμ. κ. Ἀπόστολος Παπαχρήστου. 5. Ἐλλογιμ. κ. Γρηγόριος Στάθης.

Ἐπιμελητὴς «Διπτύχων»: Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Παῦλος Παπαλεξίου.

ΕΦΟΡΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Ἄρθρον 2 τοῦ Κανονισμοῦ 31/1971.

Πρόεδρος: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ.

Μέλη: 1. Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Σκλήφας, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. 2. Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Κύριλλος Μισιακούλης, Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. 3. Ἐλλογιμ. κ. Ἠλίας Μουτσούλας. 4. Ἐντιμ. κ. Βασίλειος Σούζας.

Εἰσηγητής: κ. Γεώργιος Πρίντζιπας.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 3220
 Ἀριθμ. Διεκπ. 1627

Ἀθήνησι τῆ 27ῃ Αὐγούστου 2003

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὴν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ὡς καὶ τοὺς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθμ. 202/58/16.1.2003 καὶ 1315/654/31.3.2003 Συνοδικῶν Ἐγγράφων δημοσιευθέντας «Προκαταρκτικὸν Πίνακα» καὶ «Συμπληρωματικὸν Πίνακα» τῶν ὑποψηφίων πρὸς ἐγγραφήν εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων, δημοσιεύομεν κατωτέρω τὸν καταρτισθέντα ὑπὸ τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς 26.8.2003, Τελικὸν «Πίνακα τῶν Ὑποψηφίων» Κληρικῶν, τῶν ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ὀριζόμενα τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα διὰ τὴν ἐγγραφήν αὐτῶν εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων.

ΤΕΛΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙ' ΕΓΓΡΑΦΗΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ
 ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ

1. Ἀρχιμανδρίτης Ἰάκωβος Ἀθανασίου, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.
2. Ἀρχιμανδρίτης Μεθόδιος Ἀλεξίου, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου.
3. Ἀρχιμανδρίτης Εὐθύμιος Βακαλάκης, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.
4. Ἀρχιμανδρίτης Νεκτάριος Ἐλευθεριάδης, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου.
5. Ἀρχιμανδρίτης Θεοδόσιος Ἐμμανουήλ, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου.
6. Ἀρχιμανδρίτης Σπυρίδων Κατραμάδος, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου.
7. Ἀρχιμανδρίτης Μελέτιος Κουράκης, τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.
8. Ἀρχιμανδρίτης Δαμασκηνὸς Μάκρας, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος.
9. Ἀρχιμανδρίτης Καλλίνικος Μαρούλης, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης.
10. Ἀρχιμανδρίτης Νικόλαος Μπαξεβάνης - Ἀρσένιος, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.
11. Ἀρχιμανδρίτης Βασίλειος Πολίτης, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.
12. Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Τραϊκάκης, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰωαννίνων.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεραματεὺς

† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ τῆς 27ης Αὐγούστου 2003

**Περὶ τοῦ ζητήματος
τῆς ἀποστολῆς
τοῦ Καταλόγου τῶν
πρὸς Ἀρχιερατεῖαν
ἐκλογίμων
στὸ Οἰκουμενικὸ
Πατριαρχεῖο**

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος με ὑψηλὸ αἶσθημα εὐθύνης ἐναντι τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνικοῦ Λαοῦ κατὰ τὴν σημερινή της Συνεδρίαση μελέτησε μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς τὴν Πατριαρχικὴ Ἐπιστολὴ ὑπ' ἀριθμ. 720/28.7.2003 γιὰ τὸ θέμα τῆς ἀποστολῆς τοῦ Καταλόγου τῶν ὑποψηφίων, στὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως πρὸς ἐγκριση. Ὁ ἐν λόγῳ Κατάλογος ζητεῖται με ἀφορμὴ τὴν πλήρωση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης. Ὁλοκληρωθεῖσης τῆς συζητήσεως ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ὁμοφώνως ἐπισημαίνει τὰ ἑξῆς σημεῖα:

1. Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος διεπίστωσε τὸ ἄλλος καὶ τὴ βαθεῖα ἀνησυχία ποὺ προκάλεσαν στὸν Ὁρθόδοξο Ἑλληνικὸ Λαὸ πολλὲς ὑπεύθυνες καὶ ἀνεύθυνες δηλώσεις καὶ σχετικὰ δημοσιεύματα. Τόσο ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ὅσο καὶ ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος της, πρὸς ἀποφυγὴν περιπτώσεων ἀντεγκλήσεων, δὲν ἀκολούθησαν τὴν τακτικὴ τῶν δηλώσεων, οἱ ὁποῖες θὰ τραυμάτιζαν κατὰ τρόπο ἀνεπίτρεπτο τὶς σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας μας με τὴν Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, θὰ διεύρυναν τὸ χάσμα καὶ θὰ προκαλοῦσαν περαιτέρω σκανδαλισμὸ τοῦ ποιμνίου της. Ἡ μέριμνα γιὰ τὸ Λαὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας Του ἀποτελοῦν τὸ μέγα χρέος τῆς ποιμαίνουσας Ἐκκλησίας. Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς υἱοθέτησαν τὴν σιωπὴ, ἐπιλέγοντας νὰ κινηθοῦν σὲ αὐστηρὰ ἐκκλησιολογικὰ πλαίσια, ἀρνούμενοι νὰ ὀδηγήσουν Ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα σὲ δημόσια ἀντιπαράθεση, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκθέσουν τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο σέ, διὰ τοῦ Τύπου, κριτικὴ.

2. Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἐπαναλαμβάνει ἐμφαντικὰ, γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ, ὅτι ὁ σεβασμὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο εἶναι δεδομένος καὶ ἀταλάντευτος. Ἡ ἀγάπη δὲ καὶ ἡ ποικιλότηροπη συμπαράστασή Της πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸ Θρόνο εἶναι στοιχεῖα γνωστὰ σὲ ὅλους, ἰδίως στοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοὺς ἐν Διασπορᾷ Ἀρχιερεῖς ποὺ τὸν ἐκπροσωποῦν.

3. Παρὰ ταῦτα, ἡ Ἱερά Σύνοδος εἶναι ὑποχρεωμένη σήμερα, μετὰ τὴν αἰφνίδια ἀπαίτηση τοῦ Πατριαρχείου, νὰ λύσει τὴ σιωπὴ Της καὶ νὰ ἐξηγήσει στὸν Ἑλληνικὸ Λαὸ, με ἀπλά λόγια καὶ εἰλικρινῆ ἀγάπη πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸ Θρόνο ὅτι ὁ Ε' ὄρος τῆς πρὸ ἑβδομήντα πέντε ἐτῶν ἐκδοθείσης Πατριαρχικῆς Πράξεως τοῦ 1928, ποὺ ζητοῦσε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος νὰ ἀποστέλλει τὸν Κατάλογο τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖα Ἐκλογίμων στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, τροποποιήθηκε κατόπιν κοινῆς συμφωνίας τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἥδη ἀπὸ τὸν Αὐγούστο τοῦ 1929. Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο τότε κατανόησε τὶς βásiμες ἀντιρροήσεις τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὅτι με τὴν Πράξη, ὅπως εἶχε ἀρχικῶς διατυπωθεῖ, δὲν ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν τὸ Νομικὸ Καθεστῶς τῆς Ἑλλάδος καὶ οὐσιαστικῶς ἐθίγετο ἀπαραδέκτως ἡ Αὐτοκεφαλία τῆς Ἐκκλησίας μας.

4. Ὡς ἐκ τούτου, ὁ ὄρος αὐτὸς ἐκτοτε οὐσία κατηργήθη. Οἱ δὲ ἀκολουθήσαντες Καταστατικοὶ Χάρτες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δὲν περιέλαβαν ποτὲ τέτοια διάταξη. Κατὰ τὴν ἐποχὴ δὲ τῶν ἀειμνήστων Πατριαρχῶν Ἀθηναγόρου καὶ

Δημητρίου οὔτε ὑπ' αὐτῶν ἐζητήθη οὔτε περιελήφθη στὸν Καταστατικὸ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας μας ἡ ὑποχρέωση νὰ ὑποβάλλει Κατάλογο ὑποψηφίων Ἱεραρχῶν πρὸς ἔγκριση στὸ Πατριαρχεῖο, ἀλλὰ διατηρήθηκε μόνο ἡ δυνατότητα τοῦ Πατριαρχείου νὰ προτείνει καὶ αὐτό, διὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, στὴν Ἱερὰ Σύνοδο ὑποψηφίους τῆς ἐπιλογῆς του, χωρὶς τοῦτο, βέβαια, νὰ σημαίνει ὑποχρέωσή Της νὰ τοὺς δεχτεῖ ὡς ὑποψηφίους ἢ νὰ τοὺς ψηφίσει, πράγμα τὸ ὁποῖο καὶ σήμερα ἰσχύει.

5. Τὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας ἐξ ἄλλου, ἐρμηνεύοντας τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, μὲ ἀποφάσεις τῆς Ὀλομελείας του, ἐπιβεβαίωσε ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔχει ὑποχρέωση νὰ ὑποβάλλει τὸν Κατάλογο πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο πρὸς ἔγκριση.

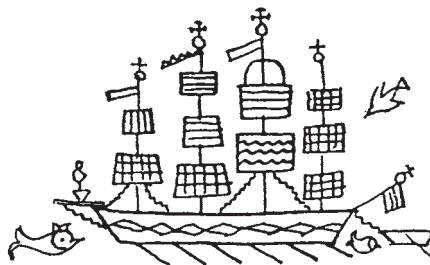
Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἀποφάσισε νὰ μὴν ἀποστείλει τὸν αἰφνιδίως ζητηθέντα Κατάλογο πρὸς ἔγκρισιν, διότι οὔτε ἡ ἐπὶ 75 συναπτά ἔτη διαμορφωθεῖσα πρακτικὴ τὸ ἀποδέχεται οὔτε καὶ τὸ προαναφερθὲν νομικὸ πλαίσιο τὸ ἐπιτρέπει. Ὑπερβαίνουσα

ὁμως ἐξ ἀγάπης τὰ δικαιώματα τῆς Ἐκκλησίας μας ἀποφάσισε νὰ ἀποστείλει πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο τὸν ἐγκεκριμένο ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Κατάλογο τῶν ἐκλογίμων, ὄχι βέβαια πρὸς ἔγκριση, ἀλλὰ πρὸς ἀπλὴ ἐνημέρωση.

6. Συναφῶς ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μὲ ἀδελφικὴ διάθεση καὶ εἰλικρινῆ σεβασμὸ ἀποφάσισε νὰ ἀποστείλει λεπτομερῆ ἐπεξηγηματικὴ ἐπιστολὴ στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, στὴν ὁποία παρουσιάζει τὴν πραγματικὴ ἐπι τοῦ θέματος, τὸ ὁποῖο ἀνέκυψε.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχουσα ἐπίγνωση τῶν εὐθυνῶν τῆς διατυπώνει ἀκόμα μία φορὰ τὴν ἐνθερμὴ εὐχὴ τῆς, ὅπως οἱ σχέσεις τῆς μὲ τὸ σεβαστὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο εἶναι σχέσεις ἀμοιβαίας ἀγάπης, εἰλικρινοῦς συνεννοήσεως, ἰσότιμης συνεργασίας καὶ εἰρηνικῆς διευθετήσεως τῶν πάσης φύσεως προβλημάτων παλαιῶν καὶ νέων.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 2746
Διεκπ. 1396

Ἀθήνησι τῆ 3ῃ Ἰουλίου 2003

ΠΡΟΣ
ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟΝ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

1) Περὶ τοῦ θέματος
τῆς ἀνεγέρσεως
Μουσουλμανικοῦ
Τεμένους

Πρὸς
Τὸν Ἐξοχώτατον
κ. Γεώργιον Παπανδρέου,
Ἐπισημοῦ Ἐξωτερικῶν.
Ἐν τὰ ὕθα.

Ἐξοχώτατε κύριε Ἐπισημῶν,

Συνοδικῆ Ἀποφάσει ληφθεῖσι ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 26ης λήγοντος μηνὸς Αὐγούστου ἐ.ἔ., ἐπιθυμοῦμεν ὅπως θέσωμεν διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν ὑπ' ὄψιν τῆς ὑμετέρας Ἐξοχότητος τὰς θέσεις τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀνεγέρσεως Μουσουλμανικοῦ Τεμένους καὶ Κέντρου Ἰσλαμικῶν Σπουδῶν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Παιανίας, θεωροῦντες ὅτι ἡ ἐγνωσμένη εὐαισθησία ὑμῶν, τὴν ὁποία πολλάκις εἰς τὸ παρελθὸν ἐπεδείξατε ἐπὶ ἀναλόγων θεμάτων, θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν εὐστοχὸν διευθέτησιν τοῦ θέματος.

Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 1218/1067/19.5.2003 ἐγγράφου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα εἶχομεν ἐκφράσει τὴν κοινὴν πεποίθησιν ὅτι εἶναι θεμιτὸν οἱ Μουσουλμάνοι κάτοικοι τῆς Ἀττικῆς νὰ διαθέτουν τὸν ἰδικὸν των χώρον ἀσκήσεως τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν σέβεται τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν διαβιούντων ἀλλοθρήσκων. Παρὰ τὴν ἀλλοθρήσκων, ὅμως, εἶχομεν διατυπώσει τὴν ἐκπληξιν ἡμῶν διὰ τὴν ψήφισιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς νόμου περὶ παραχωρήσεως δημοσίας ἐκτάσεως εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Παιανίας δι' ἀνεγερσιν οὐχὶ ἀπλῶς Μουσουλμανικοῦ Τεμένους ἀλλὰ καὶ Κέντρου Ἰσλαμικῶν Σπουδῶν μάλιστα δὲ εἰς ἀποχαρακτηρισθεῖσαν πρὸς τοῦτο δασικὴν περιοχὴν. Τὸ γεγονός αὐτὸ προεκάλεσεν ἐντόνους διαμαρτυρίας τῶν κατοίκων καὶ ἀναστάτῳσιν, δεδομένου ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν δὲν ὑπάρχει μουσουλμανικὸν στοιχεῖον καὶ εἶναι ἔντονον τὸ Ὁρθόδοξον φρόνημα εἰς τὸν χαρακτηρὰ τῆς πολιτιστικῆς παραδόσεως. Ἐπιπροσθέτως, ἡ ἐπιλογή τοῦ χώρου πλησίον τοῦ νέου Ἀερολιμένος «*Ἐλευθέριος Βενιζέλος*» καὶ τὸ μελετώμενον μέγεθος τῶν ἐγκαταστάσεων δικαίως θεωροῦνται πρόξενον συγχύσεως τῶν ἐντυπώσεων τῶν ἀλλοδαπῶν ἐπισκεπτῶν, οἱ ὅποιοι ἀφικνούμενοι εἰς τὴν Ὁρθόδοξον ἡμῶν πατρίδα θὰ εὐρίσκωνται ἀμέσως ἐνώπιον ἐντυπωσιακοῦ μεγέθους Μουσουλμανικοῦ Τεμένους.

Κατὰ τὴν μεθ' ὑμῶν συνάντησιν τὴν 29ῃν Ἰουλίου ἐ.ἔ. διευτυπώσαμεν εἰς τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα τὸν προβληματισμὸν ἡμῶν ὡς πρὸς τὴν δημιουργίαν Κέντρου Ἰσλαμικῶν Σπουδῶν, ἡ ὑπαρξίς τοῦ ὁποίου ἐμπερικλείει κινδύνους, οἵτινες εἶναι γνωστοὶ ἀπὸ ἀνάλογα Κέντρα, ἰδρυθέντα ἤδη εἰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς χώρας. Ἠτιολογήσαμεν ὡσαύτως τὰς ἀντιρρήσεις ἡμῶν ὡς πρὸς τὸν χώρον, ὁ ὁποῖος ἐπελέγη διὰ τὴν ἀνεγερσιν τοῦ Μουσουλμανικοῦ Τεμένους, καθ' ὅσον

σὺν τοῖς ἄλλοις, ἡ ὑπαρξίς αὐτοῦ εἰς τὴν συγκεκριμένην περιοχὴν οὐδὲν ἑξασφαλίζει τὴν κατάργησιν τῶν μικρῶν, λάθρα λειτουργούντων, τεμενῶν εἰς Ἀθήνας, ἔνεκα τῆς μεγάλης ἀποστάσεως ἐκ τοῦ κέντρου τῆς Πρωτευούσης.

Σημειωτέον, ὅτι τὴν 25ην Αὐγούστου 2003 ἐπεσκέφθη ἡμᾶς ἡ ὑπὸ τοῦ Δήμου Παιανίας συσταθεῖσα Ἐπιτροπὴ Ἀγῶνος «κατὰ τῆς ἐγκατάστασης τοῦ Ἰσλαμικοῦ Πολιτιστικοῦ Κέντρου καὶ Τεμένους στὴν Παιανία», ἥτις ἐνημέρωσεν ἡμᾶς προφορικῶς ἀλλὰ καὶ διὰ ὑπομνήματος, ὅτι θὰ ὑπάρξουν ἔντονοι ἀντιδράσεις ἐκ μέρους τοῦ πιστοῦ λαοῦ τῆς εἰρημένης περιοχῆς, αἱ ὁποῖαι ἴσως λάβουν ἀπροβλέπτους διαστάσεις.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω ὡς καὶ αἱ ἀπόψεις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Ἀγαθονίκου περὶ τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος, ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἥτις κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν Συνεδρίαν Αὐτῆς ἀπεφάσισεν ἵνα παρακαλέσῃ τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα ὅπως, ἐν τῷ ἐγνωσμένῳ

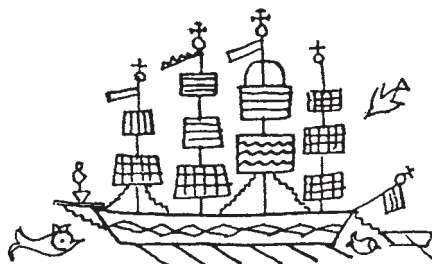
αὐτῆς σεβασμῷ πρὸς τὴν Ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν, ἐπανεξετάσῃ τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα καὶ μετὰ τῆς διακρινοῦσης αὐτὴν συνέσεως καὶ εὐθυκρισίας συμβάλῃ εἰς τὴν ρύθμισιν αὐτοῦ διὰ εὐστόχου λύσεως, ἡ ὁποία θὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν τε θρησκευτικὴν εὐαισθησίαν τῶν Χριστιανῶν τῆς περιοχῆς καὶ τὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας τῶν Μουσουλμάνων τοῦ Λεκανοπεδίου, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐξυπηρετῇ ὡσαύτως πάγια ἔθνικὰ συμφέροντα.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, ἀναμένοντες τὴν διὰ τῆς ὑμετέρας ἔμφορος κρίσεως ὀρθὴν διευθέτησιν τοῦ ἐν τοῖς ὑπερθεν διαλαμβανομένου θέματος, ἐπικαλούμεθα ἐπὶ τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα πλουσίαν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄπειρον Αὐτοῦ ἔλεος καὶ διατελοῦμεν μετ' εὐχῶν διαπύρων.

† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεραμματεὺς

† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 3227
Διεκπ. 1630

Ἀθήνησι τῇ 27ῃ Αὐγούστου 2003

**2) Περὶ τῆς ἀνεγέρσεως
Ἱεροδοξοῦ Ναοῦ
στὸν ἀερολιμένα
«Ἐλ. Βενιζέλος»**

Πρὸς
Τὸν Ἐξοχώτατον
κ. Γεώργιον Παπανδρέου,
Ἵπουργὸν Ἐξωτερικῶν.
Ἐν τὰ ὕθα.

Ἐξοχώτατε κύριε Ἵπουργέ,

Ὡς ἐγνωρίσαμεν εἰς τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα κατὰ τὴν μεθ' ὑμῶν συνάντησιν ἡμῶν τῆς 29.7.2003, ἡ Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐπιθυμεῖ τὴν ἀνεγερσιν Ἱεροῦ Ναοῦ, εἰς περιοπτον θέσιν πλησίον τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ νέου Ἀερολιμένος Ἀθηνῶν «Ἐλευθέριος Βενιζέλος», ὅπερ ἀποτελεῖ καὶ αἵτημα πλείστον Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ὁ Ἱερός Ναὸς οὗτος, διὰ τῆς καταλλήλου καὶ καλαισθήτου διαμορφώσεως, θὰ ἀποτελέσῃ πνευματικὸν καταφύγιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου οἱ ἐπιθυμοῦντες ἐκ τῶν διερχομένων πολυπληθῶν ταξιδιωτῶν θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀνευρίσκουν ὀλίγας στιγμὰς πνευματικῆς περισυλλογῆς καὶ ψυχικῆς τονώσεως, κυρίως ὁμῶς θὰ δίδῃ τὴν Ἑλληνορθόδοξον σφραγίδα τῆς Πατρίδος ἡμῶν εἰς τὸ νευραλγικὸν τοῦτο σημεῖον τῆς διελεύσεως ἀνθρώπων ἐξ ὄλων τῶν σημείων τῆς ὑψηλίου.

Ἡσθάνθημεν ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν, διότι ἡ ὑμετέρα Ἐξοχότης, κατὰ τὴν ἐν τοῖς ὑπερθεν διαλαμβανομένην συνάντησιν, ἤκουσε ἀσμένως τὰ περὶ τῆς ὡς ἄνω ἐπιθυμίας καὶ τοῦ αἰτήματος ἡμῶν καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν καταλλήλου χώρου διὰ τὴν ἀνεγερσιν περικαλλοῦς Ἱεροῦ Ναοῦ.

Ὅθεν, Συνοδικῇ Ἀποφάσει, ληφθεῖσιν ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 26ης λήγοντος μηνὸς Αὐγούστου ἔ.ἔ., γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐν τῇ ῥηθείᾳ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς, πληροφορηθεῖσα τὴν ὡς εἴρηται ἀξιέπαινον πρόθεσιν ὑμῶν, ἀπεφάσισεν ὅπως καὶ διὰ τοῦ παρόντος ἐκφράσῃ ὑμῖν τὰς ὀλοθύμους εὐχαριστίας Αὐτῆς καὶ παρακαλέσῃ ὑμᾶς ἵνα, διὰ τοῦ ἐγνωσμένου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν σεβασμοῦ ὑμῶν, μερμνήσητε διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ εὐλόγου καὶ δικαίου τούτου αἰτήματος ἡμῶν καὶ σύμπαντος τοῦ πιστοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, ἐπικαλούμενοι δαψιλῆ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις ὑμῶν, διατελοῦμεν μετ' εὐχῶν διαπύρων.

† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεραγματεὺς

† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

**ΠΡΟΣ
ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ
ΚΑΙ
ΤΙΣ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ
ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΓΙΑ
ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ
2003-2004**

Ἀγαπημένα μου παιδιά,

Ἦρθε πάλι ὁ Σεπτέμβριος καὶ μαζί μ' αὐτὸν ἡ ἐπιστροφή τοῦ καθενὸς ἀπὸ μᾶς ἐκεῖ πού πρέπει. Οἱ γονεῖς στίς δουλειές τους, οἱ δάσκαλοι στὰ σχολεῖα τους καὶ ἐσεῖς στίς τάξεις σας.

Ἡ φετεινὴ χρονιά ὁμως χαρακτηρίζεται καὶ ἀπὸ μιὰ ἄλλη ἐπιστροφή. Τὴν ἐπιστροφή, τὸ ξαναγύρισμα δηλαδή τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων στὴ χώρα πού τοὺς δημιούργησε, στὴν Ἑλλάδα. Ὅλοι εἴμαστε χαρούμενοι γι' αὐτό, γίνονται πολλὲς προετοιμασίες, πολλοὶ προσπαθοῦν νὰ βοηθήσουν ὅσο καὶ ὅπως μποροῦν καὶ ὅλοι ἀνυπομονοῦμε νὰ ἔρθει ἡ ὥρα πού θὰ παρακολουθήσουμε τοὺς ἀγῶνες αὐτούς.

Μαζί μὲ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες ξανάρχονται στὸ μυαλό μας ἀξίες ὅπως ἡ ἀσκησιμότητα, ὁ σωστὸς τρόπος του νὰ ἀγωνίζεται καὶ νὰ συναγωνίζεται κανεὶς – τὸ δίκαιο παιχνίδι δηλαδή. Ἡ ἀγάπη γιὰ τὸν ἄλλο καὶ ἡ διάθεση νὰ τὸν βοηθήσουμε καὶ νὰ μοιραστοῦμε μαζί τὴν χαρὰ καὶ τὴν λύπη του. Ἡ διάθεση γιὰ ἐνότητα, γιὰ νὰ εἴμαστε δηλαδή ὅλοι φίλοι. Ἄλλωστε ὅπως γνωρίζετε κι ὅπως σᾶς ἔχουν πεῖ οἱ δάσκαλοι καὶ οἱ δασκάλες σας, ὅταν γίνονταν στὴν ἀρχαιότητα Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, σταματοῦσε κάθε πόλεμος καὶ ὑπῆρχε παντοῦ εἰρήνη.

Ὅλες τίς παραπάνω ἀξίες παιδιά μου, τίς ἔκανε πραγματικότητα στὴν ἐπίγεια ζωὴ του ὁ Χριστός. Μὲ τὴν διδασκαλία καὶ τίς πράξεις Του, ἔδειξε σὲ ὅλους, ἀκόμα καὶ σὲ μᾶς πού δὲν ζούσαμε τότε – ὅτι ἡ ἐπιστροφή τοῦ ἀνθρώπου στὸ καλὸ, στὴν ἀγάπη, στὴν ἐνότητα μὲ τοὺς ἄλλους μπορεῖ νὰ γίνει κάθε στιγμή. Ἀρκεῖ ὁ ἀνθρώπος νὰ τὸ θέλει, νὰ ἔχει στὴν καρδιά του καὶ νὰ ἀγωνίζεται μὲ σοβαρότητα κάθε στιγμή γιὰ νὰ πετύχει αὐτὸ τὸ στόχο.

Γιὰ σκεφθεῖτε ὅλους τοὺς ἀθλητὲς καὶ τίς ἀθλήτριες πού γνωρίζετε... Γιὰ σκεφθεῖτε τὴν ἀγαπημένη σας ομάδα... Νομίζω πὼς γνωρίζετε καλὰ ὅτι ὅλοι αὐτοὶ ἀγωνίζονται πολὺ καὶ καθημερινὰ καὶ κάνουν προσωπικὲς θυσίες γιὰ νὰ πετύχουν τὸν στόχο τους. Τίποτα δὲν γίνεται χωρὶς κόπο. Ἔτσι καὶ ἐσεῖς γιὰ νὰ προοδεύσετε στὴ γνώση χρειάζεται νὰ ἀγωνιστεῖτε καὶ νὰ κοπιάσετε. Ἀκόμη καὶ μὲ τοὺς φίλους σας θέλει μερικὲς φορὲς κόπο καὶ θυσίες γιὰ νὰ εἴστε καλοὶ μαζί τους, γιὰ νὰ μὴν θυμώνετε καὶ νὰ μὴν μαλώνετε μεταξύ σας.

Τὰ εὐχάριστα νέα ξέρετε ποῖα εἶναι παιδιά μου; Ὅτι σ' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα, σ' αὐτὸν τὸν κόπο, κανεὶς δὲν εἶναι μόνος του. Οἱ ἀθλητὲς ἔχουν τὸν προπονητὴ τους, οἱ ἀνθρώποι πού ἐργάζονται ἔχουν τὸν Διευθυντὴ τους, ἐσεῖς ἔχετε τοὺς γονεῖς σας καὶ στὸν ἀγῶνα τῶν μαθημάτων, ἔχετε τίς δασκάλες καὶ τοὺς δασκάλους νὰ σᾶς βοηθοῦν. Καὶ ὅλοι παιδιά μου, χωρὶς καμιά ἐξαίρεση ἔχουμε βοηθὸ καὶ συμπαραστάτη τὸ Χριστὸ καὶ Θεὸ μας. Ἐκεῖνος εἶναι δίπλα μας σὲ κάθε ἀγῶνα, σὲ κάθε κοπιαστικὴ προσπάθεια καὶ φροντίζει, ὥστε οἱ προσπάθειές μας νὰ ἔχουν τὸ καλύτερο ἀποτέλεσμα.

Καλὴ χρονιά παιδιά μου. Εὐχομαι φέτος νὰ ἀγωνιστεῖτε μὲ μεγαλύτερη δύναμη καὶ περισσότερη ἀγάπη γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία Του.

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Χριστοδοῦλου

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Στις ἀπαρχές μιᾶς νέας προσπάθειας, ὅπως αὐτὴ πού σηματοδοτεῖ, ἡ ἔναρξη τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους, δὲν θὰ ἤθελα ἀπλὰ νὰ τονίσω τὶς ἐλπίδες πού τρέφουμε οἱ μεγαλύτεροι στὰ πρόσωπά σας.

Θέλω νὰ ὑπογραμμίσω τὴν εὐθύνη πού ἔχετε ἀπέναντι, ὄχι τόσο σ' ἐμᾶς, ἀλλὰ στὸν ἑαυτό σας καὶ στὴ γενιά σας. Ἀπέναντι στὶς ἐλπίδες ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων πού θὰ ἤθελαν ὁ κόσμος μας νὰ γίνεῖ δίκαιος, νὰ στηρίζεται στὴν ἰστοιμία, νὰ ἀνέχεται καὶ νὰ κατανοεῖ τὴ διαφορετικότητα τοῦ «ἄλλου».

Ἡ δημιουργία ἐνὸς κόσμου πού δὲν ἀπαξιώνει τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ καὶ ἀξιοπρέπεια εἶναι ἔργο μόνο δικό σας, ἐμεῖς ἀπὸ ὅ,τι φαίνεται ἀποτύχαμε. Μποροῦμε ὁμως νὰ σᾶς συμπαρασταθοῦμε. Νὰ σᾶς δείξουμε τὰ λάθη μας γιὰ νὰ μὴν ἐπαναληφθοῦν.

Ἐνα ἀπὸ τὰ βασικότερα λάθη τῶν μεγαλύτερων ἦταν ἡ ἀποδοχὴ τῆς ταύτισης τῆς Παιδείας μὲ τὴν Ἐκπαίδευση.

Ἡ Παιδεία ὁμως εἶναι ἔννοια πλατύτερη. Συνδέεται ἄμεσα μὲ τὴ δυνατότητα τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔχει ὀργανωμένη σκέψη καὶ γλώσσα. Σχετίζεται «μὲ τὸ φωτισμὸ τοῦ ἀνθρώπου, τὴν πραγματοποίηση τῶν δυνατοτήτων πού φέρει γιὰ τὴν εὐρύτερη κατανόηση τῆς παρουσίας του στὸν κόσμο.

Τὸ φῶς τῆς Παιδείας δημιουργεῖ τὶς προϋποθέσεις γιὰ μιὰ ἄριστη ἐκπαίδευση πού θὰ ὑπηρετεῖ τὸν ἄνθρωπο.

Χρησιμοποιήστε τὰ μαθήματά σας ὡς ὑλικὸ ἀλλαγῆς τοῦ κόσμου καὶ προσπάθεια συμπαράστασης τῶν συνανθρώπων μας. Ὡς δυνατότητα κατανόησης τῶν «ἄλλων» πού τοὺς ἀποδιώχνουμε στὸ ὄνομα τῆς διασφάλισης τῆς εὐημερίας μας.

Ἀξιοποιήστε τὸν χρόνον τῶν σπουδῶν σας γιὰ νὰ μάθετε νὰ ἀντιλαμβάνεστε, ἀλλὰ καὶ νὰ γεύεστε τὸ ἱερό, τὸ ὠραῖο καὶ τὸ ἀληθινὸ ὡς τρόπο ζωῆς. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἡ διαδρομὴ σας στὰ θρανία θὰ δημιουργήσῃ μιὰ «ἀληθινὴ ζωὴ πού θὰ εἶναι συνεχῶς παροῦσα».

Ἡ μαθητικὴ ζωὴ δὲν εἶναι παρένθεση, οὔτε καταναγκαστικὸ ἔργο. Ἄν τὸ σχολεῖο μοιάζει νὰ λειτουργεῖ μὲ τὴν ἀπομνημόνευση καὶ νὰ ὑπηρετεῖ τὴν προαγωγὴ ἀπὸ τὴ μιὰ βαθμίδα ἐκπαίδευσης στὴν ἀνώτερη δὲν εὐθύνεται αὐτό. Δὲν εὐθύνεται οὔτε ἡ Παιδεία, ἀλλὰ οὔτε καὶ ἡ Ἐκπαίδευση. Εὐθυνόμαστε ἐμεῖς πού σὲ μιὰ ἐποχὴ πού δημιουργεῖ ἐρήμους, δὲν ἀντισταθήκαμε μὲ ὅλες μας τὶς δυνάμεις.

Μὴν μένετε στὰ λάθη μας. Μὴν βλέπετε τὴν ἄσχημη πλευρὰ μας. Ἀντικρίστε τὴ μετάνοιά μας. Τὴ θέλησή μας νὰ ξαναπάρουμε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὴ ζωὴ μας, ὅπως μᾶς δίδαξε νὰ πράττουμε ὁ Κύριός μας.

Θὰ διαπιστώσετε ὅτι ἡ διάρκεια τῆς μαθητείας σας θὰ μοιάζει μὲ τὴ γοητεία τῆς ἀναζήτησης τῆς Ἰθάκης πού κάνει ἀκόμα γοητευτικότερο τὸ ταξίδι.

Καλὴ καὶ εὐλογημένη χρονιὰ παιδιά μου!

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Χριστοδοῦλου

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

**ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ
ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ
2003-2004**

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Χριστοδοῦλου

Ἄγαπητοί μου,

Πρόσφατα μιὰ εὐρωπαϊκὴ ἡφμερίδα τιτλοφόρησε τὸ κυρίως ἄρθρο της μὲ τίτλο: «Προσοχή! Εὐθραυστο σχολεῖο!», ὑπογραμμίζοντας ὅτι οἱ ρωγμές πού ἐμφανίζονται στὸ θεσμὸ τῆς ἐκπαίδευσης εἶναι στὴν πραγματικότητα οἱ ρυτίδες του.

Οἱ γοργές ἀλλαγές στὶς κοινωνίες πού ζοῦμε μετατόπισαν τὸ βάρος τῆς ἐκπαίδευσης ἀπὸ τὴν παρεχόμενη γνώση καὶ τὶς ἀνάγκες παιδείας πού ἔχουν οἱ νέοι μας στὴν ταχύτατη ἀξιοποίηση τῆς πληροφορίας.

Τὸ σχολεῖο δὲν ἀμφισβητεῖται ὡς βασικὸς κοινωνικὸς θεσμὸς παρὰ τὸ γεγονός ὅτι πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια οἱ στίχοι τοῦ γνωστότερου ἴσως τραγουδιοῦ τῆς ἐποχῆς περιέγραφαν μὲ ὀξὺ κριτικὸ τρόπο τὴν ἐργασία σὲ αὐτό: «Δὲν χρειάζομαστε ἐκπαίδευση, δὲν χρειάζομαστε ἔλεγχο τῆς σκέψης, δὲν χρειάζομαστε σαρκασμοὺς στὴν τάξη».

Ἡ κριτικὴ δὲν στοχεύει στὴν ὑποβάθμιση τοῦ ρόλου τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀλλὰ στὴν ἀναζήτηση ἐνὸς καινούργιου μοντέλου ἀγωγῆς τῶν νέων μας.

Εἶναι, πιστεύω, σαφές σὲ ὅλους πῶς θὰ πρέπει νὰ ἀπομακρυνθοῦμε πολὺ σύντομα ἀπὸ τὴ λογικὴ ἢ ὅποια ἀντιμετωπίζει τὸ σχολεῖο ὡς ἴδρυμα ἀπασχόλησης τῶν παιδιῶν μας θεωρώντας «πῶς ἢ παιδικὴ ἡλικία εἶναι ὁμορφότερη καὶ ἀσφαλέστερη στὸ σχολεῖο ἀπὸ μιὰ παιδικὴ ἡλικία σὲ ἐργοστάσιο». Πρέπει ἐπίσης νὰ πάψουμε νὰ θεωροῦμε τὰ σχολεῖα ὡς ἐκπαιδευτικὲς μονάδες πού προετοιμάζουν τὰ παιδιά μας νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν ἀνεργία πού ἐμεῖς οἱ ἐνήλικες δημιουργοῦμε.

Εἶναι ἀναγκαῖο νὰ ἀγωνιστοῦμε ὥστε τὰ σχολεῖα νὰ προετοιμάζουν τὰ παιδιά πρωταρχικά γιὰ τὴ ζωὴ, νὰ καλλιεργοῦν κυρίως τὴ δίψα γιὰ γνώση, νὰ προσφέρουν τὴ δυνατότητα τῆς οἰκοδόμησής κριτικῆς σκέψης.

Θεωρῶ πῶς σήμερα ἔχουμε ἀνάγκη ὁ ἓνας τὸν ἄλλο περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη ἱστορικὴ στιγμή. Ἐὰν ὁ ἀτομισμὸς εἶναι τὸ κυρίαρχο μέσο διάδοσης τῆς ἰδεολογίας τῆς κατανάλωσης καὶ τῆς ἀπρόσωπης εὐφορίας, ἡ σχέση τῶν προσώπων εἶναι ὁ δρόμος τῆς ἀντίστασης στὴ λογικὴ πού ἰσοπεδώνει τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ δικαιώματά τους.

Ἡ κοινωνία πού βασιζέται στὴ σχέση τῶν προσώπων προϋποθέτει τὴ μετανοιά μας, τὴν ἐκούσια θυσιαστικὴ προσφορὰ τοῦ ἑαυτοῦ μας ὅπως ἔκαναν οἱ Προφῆτες σὲ κοινωνίες πού εἶχαν ἀπανθρωποποιηθεῖ ἀπὸ τὴ σκληρότητα τῆς ἁμαρτίας. Ὅπως ἐπράξε ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας πού ἔθεσε τὴν ψυχὴ του ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων πού δημιούργησε.

Ἄπαιτὲ νὰ ἔχουμε τρόπο ζωῆς τὴν ἀλληλεγγύη. «Ἡ ἀγάπη κάνει τὶς δοκιμασίες τῶν ἄλλων δικές μου μέχρι τοῦ σημείου πού ἡ ρίζα τῆς ψυχῆς τοῦ ἄλλου νὰ συνδεθεῖ μὲ τὴ ρίζα τῆς δικῆς μου ψυχῆς».

Σὲ κάθε ἐκπαιδευτικὸ σύστημα ὁ ἐμφυχωτῆς του εἶναι ὁ δάσκαλος, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος πού τελεῖ σχισμένος ἀπὸ μιὰ βαθειὰ πληγὴ πού προκαλεῖ τὸ «ὑπάρχειν», ὁ ὅποιος κατέχεται ἀπὸ τὴν ἀθεράπευτη γοητεία τῆς ὑπέρβασης, ἀπὸ τὴν μέριμνα γιὰ τὴν ὄντολογικὴ ἀποκατάσταση τοῦ ἀνθρώπου γενικότερα καὶ τῶν μαθητῶν του εἰδικότερα.

Στὰ πρόσωπά σας βλέπω τὸ φῶς αὐτῆς τῆς μέριμνας καὶ προσεύχομαι ὁ Θεὸς νὰ εἶναι ὁ ἄμεσος συμπαραστάτης σας.

Καλὴ καὶ εὐλογημένη χρονιά!

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ

Ἀπὸ τὴν Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ Βιοηθικῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σημειώνονται τὰ ἀκόλουθα:

Τὸ γεγονός τῆς γεννήσεως τῶν δύο σιαμαίων ἀδελφῶν στὴ Θεσσαλονίκη ποὺ συγκινεῖ βαθειὰ τὸ πανελλήνιο ὀδηγεῖ ὄλους μας περισσότερο σὲ σκέψεις παρὰ σὲ λόγια.

Στὴν παρούσα φάση, παρὰ τὴν πίεση τῆς ἐπικαιρότητος, αὐτὸ ποὺ προέχει δὲν εἶναι ἓνας δημόσιος βιοηθικὸς διάλογος γιὰ ἓνα τόσο λεπτὸ καὶ εὐαίσθητο θέμα, ὅσο ὁ σεβασμὸς στοὺς ἀνώνυμους ἡρωϊκοὺς γονεῖς, ποὺ ἔθεσαν τὴν ζωὴ τῶν παιδιῶν τους πάνω ἀπὸ τὶς ἐπιταγὲς τῆς ὀρθῆς λογικῆς. Ὅλα δείχνουν ὅτι ὁ προγεννητικὸς ἔλεγχος γέννησε τὸ δίλημμα καὶ ἡ γέννησή τους τὴν ἐλπίδα.

Ἡ ἀπάντηση στὸ δίλημμα τῶν σύγχρονων κοινωνιῶν ἔχει δοθεῖ ἀπὸ τὸ 8χρονο ἤδη σιαμαῖο κοριτσάκι τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἐλπίζουμε ὅτι θὰ ἐπαναληφθεῖ ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ σιαμαῖα παιδιά, μὴ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ γίνεи ἐπιτυχῶς ἡ ἐγχείρηση διαχωρισμοῦ τους.

Τελικὰ αὐτὸ ποὺ προέχει δὲν εἶναι τὰ πρόχειρα συμπεράσματα, οἱ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς κρίσεις καὶ οἱ ἀνεύθυνες συζητήσεις, ἀλλὰ ἡ προσευχὴ καὶ ἡ μαθητεία στὴν ἀγάπη καὶ τὸν σεβασμὸ τῶν ἀξιοθαύμαστων γονέων.

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διὰ τῆς ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ὀργανώνει Ἐκθεση Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιαστικῶν Τεχνῶν μὲ τίτλο «ΕΙΚΟΝΩΝ ΤΕΧΝΗ - 2003», ποὺ θὰ πραγματοποιηθεῖ ἀπὸ 25 Νοεμβρίου ἕως καὶ 21 Δεκεμβρίου 2003 στὸ Πολιτιστικὸ Κέντρο τοῦ Δήμου Ἀθηναίων (Αἴθουσες Πουλοπούλου).

Στὴν Ἐκθεση προσκαλεῖται νὰ μετὰσχει κάθε καλλιτέχνης, ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τὴν Βυζαντινὴ Τέχνη, μὲ τὶς παρακάτω προϋποθέσεις:

1. Γίνονται δεκτὰ ἔργα Ὁρθόδοξης Λειτουργικῆς Τέχνης, δηλ. ἔργα ποὺ προορίζονται γιὰ τοποθέτησή τους σὲ Ἱ. Ναοὺς, καθὼς καὶ ἔργα ποὺ ἂν καὶ εἶναι ἐλεύθερη προσωπικὴ δημιουργία τοῦ καλλιτέχνη, ἔχουν πηγὴ τῆς ἔμπνευσῆς τους τὴν μεγάλη παράδοση τῆς Ὁρθοδοξίας.

2. Τὸ θέμα τῶν ἔργων τῆς Ἐκθέσης εἶναι ἐλεύθερο.

3. Τὸ εἶδος τῶν ἔργων καὶ οἱ τεχνικὲς εἶναι ἐλεύθερα (Ζωγραφικὴ, Χαρακτικὴ, Ψηφιδωτό, Ὑαλογραφία, Ξυλογλυπτικὴ, Μικρογλυπτικὴ, Κέντημα, Ἀργυροχρυσοχοῖα).

4. Δικαίωμα συμμετοχῆς ἔχουν ὅλοι οἱ καλλιτέχνες καὶ Ἱ. Μονές μὲ ἀνάλογη δραστηριότητα μὲ ἔργα τῆς τελευταίας τριετίας. Κάθε καλλιτέχνης συμμετέχει μὲ 2 ἢ 3 ἔργα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὁμως θὰ ἐπιλεγοῦν ἀπὸ τὴν ἀρμόδια κριτικὴ ἐπιτροπὴ ἕως καὶ 2. Οἱ διαστάσεις τῶν ἔργων δὲν πρέπει νὰ ξεπερνοῦν σὲ πλάτος τὸ 1 μέτρο.

**ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ**

**ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ
ΤΕΧΝΩΝ**

5. Κάθε καλλιτέχνης, πὺ ἐπιθυμεί νὰ συμμετάσχει στὴν Ἐκθεση, καταθέτει στὸ Γραφεῖο τῆς ἀρμόδιας Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἱ. Συνόδου (Ἰασίου 1 - τηλ. 210-7272.214) φάκελο μὲ: α) σύντομο Βιογραφικὸ, β) φωτογραφίες ἢ διαφάνειες τῶν ἔργων πὺ προτίθεται νὰ ἐκθέσει. Στὶς φωτογραφίες ἀναγράφονται ὄνομα καλλιτέχνη,

τίτλος ἔργου, ὕλικο, διαστάσεις.

6. Οἱ φάκελοι πρέπει νὰ ὑποβληθοῦν στὸ Γραφεῖο τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀκαδημίας Ἐκκλησιαστικῶν Τεχνῶν (Ἰασίου 1 - τηλ. 210-7272.214) ἕως καὶ τὴν 25 Σεπτεμβρίου 2003.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

«*Μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδῷ οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ Κυρίου*»
(ψαλμ. 118, 1-2)

**Ἐπικήδειος εἰς
τὸν ἀοίδιμον
Μητροπολίτην
Θεσσαλονίκης
κυρὸν Παντελεήμονα
(1925-2003)**

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλε,
Σεπτὲ Προκαθήμενε τῆς Ἀγιωτάτης Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,
Σεβασμιώτατε Ἐκπρόσωπε τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ.
Βαρθολομαίου, Μητροπολίτα Τυρολόης καὶ Σερεντίου κ. Παντελεήμων,
Θεοφιλέστατε Ἐκπρόσωπε τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας
κ.κ. Πέτρου, Ἐπίσκοπε Βαβυλῶνος κ. Θεοφύλακτε,
Σεβασμιώτατε Ἐκπρόσωπε τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ.κ.
Ἰγνατίου, Μητροπολίτα Χαλεπίου καὶ Ἀλεξανδρέττας κ. Παῦλε,
Σεβασμιώτατε Ἐκπρόσωπε τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων
κ.κ. Εἰρηναίου, Μητροπολίτα Ναζαρέτ κ. Κυριακέ,
Θεοφιλέστατε Ἐκπρόσωπε τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ρουμανίας κ.κ.
Θεοκτίστου, Ἐπίσκοπε Σιναΐας κ. Ἀμβρόσιε,
Σεβασμιώτατε Ἐκπρόσωπε τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Βουλγαρίας κ.κ.
Μαξίμου, Μητροπολίτα Νευροκοπίου κ. Ναθαναήλ,
Πενθηφόροι τῶν εὐλαβεστάτων Πρεσβυτέρων, Διακόνων, Μοναζόντων καὶ
Μοναζουσῶν σύλλογοι,
Ἐξοχώτατοι κ.κ. Ὑπουργοί,
Ἐξοχώτατοι κ.κ. Ἐκπρόσωποι τοῦ Ἐθνικοῦ Κοινοβουλίου,
Ἀξιότιμε κ. Νομάρχᾳ,
Ἀξιότιμε κ. Δήμαρχε,
Ἐνδοξότατοι Στρατηγοί,
Ἐντιμώτατοι Ἐκπρόσωποι τῶν λοιπῶν Ἀρχῶν,
Ἐλλογμώτατοι κ.κ. Πρυτάνεις καὶ Καθηγηταί,
Ἀπορφανισθὲν ποιμνιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης,

Ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἐξαιρέτως δὲ ἡ πόλις τῆς Θεσσαλονί-
κης ἡ ἀγιοτόκος, ἡ πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας μας, προπέμπει σήμερον εἰς
τὴν αἰωνιότητα τὸν ἀοίδιμον Μητροπολίτην της κυρὸν Παντελεήμονα. Ἡ Σε-
πτῆ χορεία τῶν Ἱεραρχῶν ἀποχαιρετᾶ τὸν ἀδελφὸν τὸν πεφιλημένον, ὁ Ἱερὸς
Κλῆρος καὶ ὁ εὐσεβὴς Λαὸς τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως θρηνοῦν τὴν ἔξο-
δον καὶ μετᾶστασιν τοῦ πνευματικοῦ των πατρὸς καὶ διδασκάλου, «*ὅστις διὰ πί-
στεως τῆς τοῦ Χριστοῦ θεοσεβεῖς καὶ δίκαιους ἀνέπλαττε*» (Ἰουστ. Διαλ. 6, 592
B), ὁ ἴδιος θεοσεβὴς καὶ δίκαιος ἐκ νεότητος γενόμενος. Ὅμως «*πολλοὶ οἱ δίκαιοι
καὶ οὐδεὶς αὐτῶν τῆς τοῦ θανάτου ἔξουσίας ἑαυτὸν ἠδυνήθη λυτρώσασθαι*» (Γε-
λάσ. Μ 85, 1304). Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἀοίδιμος Ἱεράρχης φυσικὸν ἦτο νὰ ἀκολου-
θήσῃ τὴν ἐν εἴδει ρέοντος ποταμοῦ, ἀσυγκράτητον ροὴν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου,
τοῦ «*ἐνδεδεχῶς καὶ κύμμασιν ἀλλεπαλλήλοις πεπληρωμένον*» κατὰ τὸν οὐρα-
νοφάντορα Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας μας Μέγαν Βασίλειον (Μ. 31, 561Γ). Διὰ τὸν
Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης αὐτὴ ἡ στιγμή ἦλθεν πανεπισήμως ἐν τόπῳ Ἁγίῳ
καὶ ἐν ὥρᾳ προσευχῆς. Τέλος τοῦ βίου ὀσιακὸν κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ, ὁ ὁποῖος
ὡς ἐπιβράβευσιν, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, τῶν κόπων καὶ τῶν ἀγώνων τοῦ
Μακαριστοῦ Ἱεράρχου, ἠδύδοκῃ νὰ τὸν καλέσῃ εἰς τὰς οὐρανίους Μονὰς ἀπὸ

Ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν Ἐξόδιον
Ἀκολουθίαν τοῦ Μακαριστοῦ
Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης
κυροῦ Παντελεήμονος
τῆ 12η/7/2003 ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ
Ἁγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης
ὑπὸ τοῦ
Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμ.
Χρυσοστόμου Σκλήφα
Ἀρχιεραγματεύοντος
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

τὸν Ἁγιώνυμον Ἐθνα, ἀπὸ τῆς Παναγίας μας τὸ περιβόλι. ἠθέλησε ἀπὸ τὸν τόπον τῶν ἐπιγείων ἀγγέλων νὰ τὸν μεταστήσῃ εἰς τὰ οὐράνια σκηνώματα, ἔνθα ἡ ἀνάπαυσις καὶ ἡ χαρὰ. Διότι εὐρισκόμενος ἐκεῖ, ὁ μακαριστὸς τῆς Θεσσαλονίκης ποιμὴν καὶ διδάσκαλος, ὁ ἀκαταπόνητος ἐργάτης τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ὁσὶς ἐγνώριζε καλῶς ὅτι «ὁσος ἐστὶ τῆς ἀνθρωπίνης μακαριότητος ἢ πρὸς τὸ θεῖον ὁμοίωσις» (Γρηγ. Νύσ. Μ. 44, 433Γ) παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Κυρίου μας.

Ἔτσι, ἐξέλιπεν ἐκ μέσου ἡμῶν ὁ ἐπιβλητικὸς τῆ παρουσίας, ὁ ἀγιοπρεπὴς τοῖς τρόποις, ὁ ἀξιωματικὸς τῷ ἦθει, ὁ αὐστηρὸς τῆ ἀγωνιστικῆ διαθέσει, ὁ ὀξὺς τῆ διανοίᾳ, ὁ διδακτικὸς τῆ συνεντεύξει, ὁ τῆς Θεσσαλονίκης ποιμὴν.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν προοιμίῳ. Ἄλλ' ἄς ἔλθωμεν ἐγγύτερον πρὸς τὴν βιοτὴν τοῦ αἰοιδίμου ἀνδρός, διὰ νὰ γνωρίσωμεν ἐν ἀναλύσει τὴν ἐκείνου προσωπικότητα καὶ χαρακτηρίσωμεν, ὡς ἐμπρέπει, τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ πάντα ὅσα διὰ τοὺς μεταγενεστέρους κατέλιπε διαχρονικῆς ἀξίας καὶ ὠφελιμότητος καὶ διδαχῆς ἐπιτεύγματα.

Ὁ μεταστάς Ἱεράρχης, κατὰ κόσμον Νικόλαος Χρυσοφάκης, ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τὸ ἔτος 1925. Ἄνετράφη μὲ πίστιν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὴν Ἁγίαν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, εἰς οἰκογενειακὸν περιβάλλον, ὅπου εὐωδιάζε ἡ πρὸς Θεὸν ἀγάπη καὶ ἡ πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλλάδα τιμὴ. Ἐχων ἔμφυτον τὴν κλίσιν πρὸς τὴν Ἱερωσύνην, ἐφοίτησεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἀφοῦ ἐξεπλήρωσε τὰς πρὸς τὴν πατρίδα στρατιωτικὰς ὑποχρεώσεις του, ἱκανοποιῶν τὸν μυχιαίτατον πόθον του, εἰσηλθεν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, χειροτονηθεὶς Διάκονος τὸ 1950 καὶ Πρεσβύτερος τὸ 1951. Περιεβλήθη ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει, ὡς ὁ ἴδιος ἔλεγεν, τὸ τιμημένο, τὸ Ἅγιον καὶ δοξασμένον ράσον, τὸ ὁποῖον ἔφερε μὲ ὑπερηφάνειαν ὡς γνήσιος Ἑλληὴν Ὁρθόδοξος Κληρικὸς μέχρι τῆς τελευταίας του πνοῆς, ἐμφορούμενος μὲ ἦθος ἱεραποστολικόν, πίστιν εἰς τὸν Θεόν, ἀγάπην εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀφοσίωσιν εἰς τὸ Ἱερόν καθῆκον, ἀνιδιοτέλειαν καὶ δυναμισμὸν. Αὐτὸ τὸ ἦθος τὸν συνῶδευσε, ὡς Ἱεροκήρυκα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐδέσσης ὅπου εἰργάσθη ἐπὶ διετία, ὡς Ἱεροκήρυκα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης ὅπου ἐδίδαξε καὶ εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον, εἰς τὴν Γαλλίαν ὅπου μετέβη δι' εὐρυτέρας σπουδὰς, ὡς Ἐφημέριον τοῦ Πανεπιστημιακοῦ Ναοῦ τῆς Καπνικαρέας, ὡς Καθηγητὴν τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ

Φροντιστηρίου τῆς Ριζαρείου, ὡς Ὑποδιευθυντὴν καὶ Πνευματικὸν τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ὡς Γραμματέα τῶν Συνοδικῶν Διακαστηρίων, θέσιν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔλεω Θεοῦ ἀνεδείχθη Μητροπολίτης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἱκαρίας ἐν ἔτει 1965. Τὴν Ἱεράν ταύτην Μητροπόλιν θεοφιλῶς διεποίμανε ἕως τοῦ ἔτους 1974, ὅτε κατεστάθη Μητροπολίτης τῆς περικλεοῦς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, τὴν ὁποίαν ἕως τῆς τελευταίας του πνοῆς μετ' αὐταπαρνήσεως καὶ ζήλου ἱεροῦ διεποίμανε, ἀγαπήσας ἐξ ὅλης καρδίας του τὸν εὐσεβέστατον καὶ φιλόθεον λαὸν της καὶ ἀγαπηθεὶς παρ' αὐτοῦ. Ὄταν τὸ 1974 ἐνεθρονίζετο εἰς τὸν Ἱερόν καὶ ἔνδοξον Ἀρχιερατικὸν θρόνον τῆς Ἀποστολικῆς Μητροπόλεως ταύτης ἔλεγε χαρακτηριστικῶς: «Ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ταύτῃ προέχει κυρίως ἡ ἔννοια ἡ πραγματικότερον εἰπεῖν, τὸ καθῆκον τῶν ἀγώνων, τῶν πόνων, τοῦ ἀνεπιλήπτου παραδείγματος, τῆς ἐνδελεχοῦς καὶ ἀόκνου μερίμνης, τῆς ἀκαταβλήτου ὑπὲρ τῶν ἰδίων θρημμάτων ἀμύνης κατὰ παντός ἕξωθεν πειρασμοῦ καὶ κινδύνου, τῆς ἀπαρνήσεως τῶν πάντων ὑπὲρ πάντων». Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκαμε πρᾶξιν.

Ἐπὶ 29 ἔτη ὑπῆρξε «φῶς ἐπὶ τὴν λυχνίαν τῆς τοῦ Χριστοῦ φωτοφόρου καθέδρας», φῶς ἐπὶ τὴν λυχνίαν τῆς κατὰ Θεσσαλονικὴν ἱερᾶς ὀκλάδος. Βιῶν ὁ ἴδιος βαθύτατα τὸ σταυρικὸν πάθος τοῦ Κυρίου προσέφερε τὴν ζωὴν του διὰ τὴν δόξαν Αὐτοῦ καὶ τὴν σωτηρίαν ψυχῶν ἀθανάτων ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανεν «χαίρων μετὰ χαρόντων καὶ κλαίων μετὰ κλαιόντων». Ἐνδιεφέρθη διὰ τὴν πνευματικὴν καλλιέργειαν τοῦ λογικοῦ του ποιμνίου, χειροτονήσας πλῆθος ἀξίων Κληρικῶν, ἐφρόντισεν διὰ τὴν λειτουργικὴν ζωὴν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ βάση τῆς πνευματικῆς πορείας καὶ προόδου τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἐμερίμνησεν διὰ τὴν προώθησιν τῶν θεολογικῶν μελετῶν διὰ τῆς διοργανώσεως πολλῶν Θεολογικῶν Συνεδρίων καὶ Συναντήσεων.

Ἐπλούτισε τὴν ἱεράν γενέτειρα τοῦ Μεγαλομάρτυρος Ἁγίου Δημητρίου διὰ τῶν χαριτοβρῦτων Λειψάνων τοῦ ἀριστεῶς τῆς πίστεως, τὰ ὁποῖα ὡς θησαυρὸς πολῦτιμος φυλάσσονται εἰς τὸν πανίερον καὶ περικλεῖ τούτου Ἱερόν Ναὸν τοῦ Μυροβλήτου Ἁγίου, τὸ σέμνωμα τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας συμπάσης. Μὲ ἀποτιμήματα τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου καὶ τῶν Θεσσαλονικῶν Ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου (τῶν Ἰσαποστόλων). Ἐκόσμησε τὴν ὡραίαν καὶ ἱστορικὴν Θεσσαλονικὴν διὰ Ναὸν, ὅπως ἐκείνοι πρὸς

τιμὴν τῶν Ἁγίων Ἰσαποστόλων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, Παναγίας τῆς Ἐλευθερωτρίας, πάντων τῶν Θεσσαλονικέων Ἁγίων, Ἁγίου Παντελεήμονος κ.ἄ. Ἀνεκαίνισε τὰς Ἱερὰς Μονὰς Ἁγίας Θεοδώρας καὶ Κοιμήσεως Θεοτόκου Πανοράματος. Ἀνεβίωσε τὴν λατρευτικὴν ἑβδομάδα πρὸς τιμὴν τοῦ Πολιούχου τῆς Θεσσαλονικῆς Μεγαλομάρτυρος Ἁγίου Δημητρίου. Προέβη εἰς τὰς ἀπαραιτήτους ἐνεργείας διὰ τὴν κατάταξιν εἰς τὸ Ἁγιολόγιον τῶν Ἁγίων, Συμεῶν καὶ Εὐσταθίου Ἀρχιεπισκόπων Θεσσαλονικῆς, Νικολάου Καβάσιλα καὶ Γρηγορίου Ἀρχιεπισκόπου Ἡρακλείας τοῦ θαυματουργοῦ. Διέθετε ἑλληνοπρεπῆ ψυχὴν φλεγόμενην ἀπὸ ἀγάπην ἔναντι τῆς φιλάτης πατρίδος μας καὶ δὴ τῆς μαρτυρικῆς, τῆς ἡρωοτόκου καὶ ἀγιοτόκου Μακεδονίας μας. Ὁμίλει μὲ πάθος διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Μακεδονίαν. Συνεκλονίζετο ἢ ὑπαρξίς του ὀλόκληρος καὶ ἀνελύετο εἰς δάκρυα, ὅταν ἀνεφέρετο εἰς τὰ ἐθνικὰ θέματα. Προεκάλει ἐθνικὸν παλμὸν καὶ δέος εἰς ὅλους, ὅταν ὡς ἑλληνόψυχος πνευματικὸς τῆς πόλεως ταύτης ποιμὴν μὲ δωρικὴν μεγαλοπρέπειαν ἔψαλε τὸν Ἐθνικὸν Ὕμνον. Διεδραμάτισε κύριον ρόλον εἰς τὴν διοργάνωσιν συλλαλητηρίων διὰ τὴν Μακεδονίαν σὲ συνεργασία μὲ τὸ Δῆμον Θεσσαλονικῆς καὶ δὲν ἐδίστασε νὰ ὑψώσῃ τὴν ποιμαντορικὴν του ράβδον διὰ νὰ κρούσῃ δι' αὐτῆς τὰς θύρας τῶν ἰσχυρῶν, διακηρύσσων, ὡς ἐμπρέπει εἰς Ἑλληνα Ἱεράρχην ἀμύντορα τῶν Ἱερῶν καὶ τῶν ὁσίων τῆς φυλῆς καὶ τοῦ γένους, ὅτι ἡ Μακεδονία ἦταν, εἶναι καὶ θὰ μείνῃ ἑλληνική.

Προσωπικότης πολυέδρος, πολυσύνθετος, πολυσχιδής, πολυκύμματος, ἐπετύγχανε νὰ συλλαμβάνῃ ἐπικαίρως τὰ θέματα, νὰ οἰκοδομῇ, νὰ ἐμπνέῃ, νὰ κινήται ἐξ ἀπίνης πολλάκις καὶ ἐξ ἐσωτερικοῦ εὐγενοῦς πάθους, νὰ ἀγωνίζεται, ἔχων ἓνα μόνον κίνητρον, ἓνα μόνον ἰδεῶδες, ἓνα εὐγενῆ πόθον, ἓνα μόνον παλμὸν. Τὴν πίστιν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἔμμοιήν εἰς τὴν πατερικὴν καὶ γνησίαν, ἑλληνορθόδοξον παράδοσιν. Ἡ ἀγάπη του πρὸς ὁ,τι Ὀρθόδοξον καὶ Ἑλληνικὸν ἀπετέλει τὴν ἀφετηρίαν καὶ τὸ πάθος, τὸν παλμὸν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς δράσεώς του.

Ἡ φωνὴ του, ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν ἀντλουμένων ἀπὸ τὴν πηγὴν τοῦ ὕδατος τοῦ ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἀπετέλει σάλπισμα ἐγερτήριον ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος διὰ τὴν ἐν Χριστῷ ἀναγέννησιν καὶ τὴν ἀφύπνισιν τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως μυριάδων πιστῶν. Αὐτὸς ὁ ἱερός πόθος, ἡ ζέσις ψυχῆς τὸν συνώδευε παντοῦ καὶ τὸν ἐπέβαλλε ὡς προσωπικότητα κύρους καὶ διαθέσεως ἀγωνιστικῆς.

«Ἀλλὰ ρευστὸς μὲν ὁ παρὼν χρόνος καὶ μηδεμίαν ἔχων ἔδραν ἢ παγιότητα, παροδικὰ δὲ καὶ τὰ κατ' αὐτὸν πράγματα, τῇ ἀπαύστῳ τούτου ῥοῇ παραρέοντά τε καὶ συγκινούμενα... Πάντες ὁμως οἱ τῆς Ἱερᾶς καὶ Οὐρανοῦ Ἀποκαλυπτικῆς διδαχῆς λάτρεις καὶ τῆς Μυστηριακῆς Κοσμοθεωρίας οὐρανοβάμονες καὶ τοῦ Χριστοῦ γνήσιοι μαθηταὶ καὶ ἀκόλουθοι, καὶ μάλιστα οἱ ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου πεφωτισμένοι τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι, παρέμειναν ἐν τῇ ῥοῇ τῶν αἰῶνων οἱ αὐτοί, ἀναλλοίωτοι, ἀκήρατοι, ἀληθῶς αἰώνιοι καὶ ἀθάνατοι. Τοῦτο τοῦ πνεύματος ἴδιον, τὸ αἰώνιον καὶ ἀθάνατον! Τοῦτο τῆς σοφίας τὸ δεῖγμα, τὸ ἀειθαλές καὶ ἀμάραντον. Τοῦτο τὸ μαρτύριον τῶν ἐπ' ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ διαλαμψάντων καὶ τῶν σοφὰ τοῖς ἐπιλιπομένοις καταλιπόντων ἔργα τὸ ἀεὶ ζῆν καὶ ἀκαταπαύστως διδάσκειν τὸ νοθετεῖν καὶ καθοδηγεῖν εἰς τὸ διηνεκές! Μετὰ θάνατον δὲ ἔτι μείζων αὐτοῖς καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα, μάλιστα δ' ὅταν καὶ τῆς Ἀρετῆς τὰ δείγματα φέρωσιν!». Καὶ διὰ σέ, ἀοίδιμε καὶ μακαριστὲ Ἱεράρχα, οἱ λόγοι αὐτοῖ εὐρίσκουν τὸ πλήρωμά τους τὴν ὥραν αὐτὴν, ὅτε, τὸ πλήθος τοῦ σοῦ λαοῦ κατακλύζει τὸν Πανίερον τοῦτον Ναόν, ὅτε τὰ πνευματικὰ σου τέκνα μαρτυροῦν ὅτι ἡ τιμὴ πρὸς τὸ σεπτὸν καὶ τίμιον πρόσωπόν σου θὰ εἶναι διηνεκῆς καὶ ἡ μνήμη σου ἄλυστος.

Ἄλλ' ἤγγικεν ἡ ὥρα, ἀοίδιμε Ἱεράρχα, τῆς εἰς τὴν γῆν παραδόσεως τοῦ σκηνώματός σου καὶ πάντες νοερῶς ἀκούομεν τῆς μακαρίας φωνῆς σου, ἀπευθυνομένης ἀφ' ἑνὸς πρὸς τὸν Νυμφίον τῆς ψυχῆς σου καὶ λεγούσης: «Πάτερ ἐλήλυθεν ἡ ὥρα... Νῦν πρὸς σέ ἔρχομαι... Τὸ ἔργον ἐτελείωσα, ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω... Οὕς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα... Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ... Πάτερ Ἄγιε τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου... Οὐκ ἐρωτῶ σε ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ, ἀγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου, ἵνα πάντες ἐν ὧσι».

Καὶ ἀφ' ἐτέρου πρὸς τὰ τέκνα σου. Μὴ κλαίετε τέκνα. Ἀνέτειλέ ποτε ἡ εὐλογημένη πρωΐα «τῆς Μιᾶς τῶν Σαββάτων», ἡ ὁποία καταναγάζει διὰ παντός μὲ τὸ ἀνέσπερον φῶς τῆς Ἀναστάσεως τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα. Μὴ κλαίετε τέκνα. Μυστικαὶ φωναὶ μελωδίαν μυστικῆς συγκροτοῦν σήμερον καὶ ἀκούονται ἕως τῶν ἐσχατιῶν τοῦ σύμπαντος παρὰ πάντας τοὺς θορούβους καὶ τοὺς ὄρυμαγδοὺς τοῦ κόσμου. «Νῦν πάντα πεπλήρωται φωτός, οὐρανός τε καὶ γῆ καὶ τὰ καταχθόνια». Μὴ κλαίετε τέκνα. Ἦσμα νικητήριον ἀντηχεῖ πανταχοῦ: «Μηδεὶς φοβείσθω

θάνατον, ἠλευθέρωσε γάρ ἡμᾶς ὁ τοῦ Σωτῆρος Θάνατος...». Θαρσεῖτε ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς κατέλυσε τοῦ θανάτου τὸ κράτος: Ὡ μυστηρίου ξένου, ὃ πρᾶγματος ἀπερινοήτου, ὃ θαύματος ἀνερμηνεύτου. «Ποῦ σοῦ θάνατε τὸ κέντρον; ποῦ σοῦ Ἄδη τὸ νίκος; Ἄνεστη Χριστὸς καὶ σὺ καταβέβλησαι».

Ἰσχύσατε χεῖρες ἀνειμένα καὶ γόνατα παραελυμένα. Καρδία σαλευόμενα στερεωθεῖτε. Τινάζετε τὴν λύπην καὶ ὑψώσατε τὰς βεβαρημένας κεφαλὰς· ἐθανατώθη ὁ θάνατος. Πρόσκαιρος ὁ χωρισμός. Ἐγγὺς ἢ μεθ' ἡμῶν καὶ πάλιν ὑπάντησις.

Ἱερεῖς καὶ Διάκονοι, Μοναχοὶ καὶ Μοναχαί, λαέ μου εὐλογημένε, εὐσεβεῖς καὶ φιλόθεοι ἐργάται τῆς ἀρετῆς, μαθηταὶ τοῦ σαρκωθέντος Κυρίου, ὁδοιπόροι τῆς ζωῆς ταύτης, πλούσιοι καὶ πένητες καὶ πᾶσα ψυχὴ, συνεχίσατε τὴν ἐπὶ τῆς γῆς πορείαν ἐν ἀγάπῃ καὶ ἐλπίδι, διότι καλῶς πλέον γνωρίζετε: «ὅτι οὐκέτι θάνατος κυριεύει», ἀφοῦ «Ἄνεστη Χριστὸς καὶ ζωὴ πολιτεύεται».

Μακαριστὴ Ἱεράρχα: «Βροντὴ σεῖο λόγος, ἀστεροπὴ δὲ βίος σὸς» κατὰ τὸν Ἱερὸν Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας μας, Γρηγόριον τὸν Θεολόγον (Γρηγ. Ναζ. Ἐπιτ. εἰς Μέγαν Βασίλειον παρὰ Migne, PG 38, 74). Περικυκλοῦντες ταύτην τὴν ὥραν τὴν σεπτὴν σορὸν σου καὶ μετὰ σοῦ ὀρῶντες πάντα τὰ ὄντα, ἔμψυχα καὶ ἄψυχα, αἰσθητὰ καὶ νοητὰ, κόσμον ἐγγὺς καὶ μακρὸν, «θανάτου ἐορτάζοντες νέκρωσιν, Ἄδου τὴν καθαίρεσιν», σκιρτῶντες ὑμνοῦμεν τὸν Κύριον, τὸν μεταστήσαντά σε ἐκ τῶν προσκαιρῶν

εἰς τὰ αἰώνια, ἐκ τῶν φθαρτῶν εἰς τὰ ἄφθαρτα, ἐκ τῶν ἐπιγείων εἰς τὰ ἐπουράνια, τὸν μόνον εὐλογητὸν τῶν Πατέρων Θεὸν καὶ Ὑπερένδοξον.

Τώρα, τὴν ὥραν τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ πολυσέβαστε Πάτερ καὶ Δέσποτα, δέξου τὴν ἔκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ Λαοῦ σου, οἱ ὅποιοι μυριόστομον εὐχὴν ἀναπέμπουν πρὸς Κύριον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας ψυχῆς σου, καὶ τὸν ἔπαινόν σου ἐκδιηγούμενοι καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὸν σεβασμὸν καταθέτοντες ἐνώπιόν σου, σὲ προπέμπουν εἰς τὴν αἰωνιότητα ἀπευθύνοντες εἰς σὲ τοὺς λόγους τοῦ ποιητοῦ:

«Πέραν τώρα, Γέροντα, στὸ φῶς.

Ζῆσε τὴ χαρὰ τοῦ παραδείσου.

*Πλούσιος ποῦ σὲ πρόσμενε ὁ μισθὸς
ὅλη τούτη ἢ δόξα εἶναι δική σου».*

Ναί, ἡ δόξα τὴν ὁποῖαν συνέθεσαν κόποι μᾶς ὁλοκλήρου ζωῆς, γεμάτης ἀπὸ ἀγῶνας ἀδιάκοπους, ἀπὸ ἀγρυπνίας καὶ θυσιῆς, ἀπὸ ἐλπίδα καὶ ἀγάπην, ἀπὸ προσφορὰν εἰς τὴν Ἁγίαν μας Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὸν Ἁγιασμένον τόπον μας. Πεποίθαμεν πάντες ὅτι χορεύεις καὶ συναγάλλεσαι μετὰ τῶν Ἁγίων, ἔνθα «ἡ ἀκήρατος λαμπηδὼν καὶ αἱ μακάριαι θεαὶ καὶ πᾶν τὸ ἀναφές καὶ ἀόρατον» (Ψελλ. Ἐγκώμ. εἰς τὴν Μητέρα αὐτοῦ, παρὰ Κ. Σάθα, Μεσ. Βιβλ. V, 49).

Αἰωνία σου ἡ μνήμη!

«ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ,
ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει»
(ψαλμ. ρβ, 15)

**Ἐπικήδειος εἰς
τὸν ἀοίδιμον
Μητροπολίτην
Ἐλευθερουπόλεως
κυρὸν Εὐδόκιμον
(1923-2003)**

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλε,
Σεπτὲ Προκαθήμενε τῆς Ἀγιωτάτης Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,
Σεβασμιώτατε Ἐκπρόσωπε τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ.
Βαρθολομαίου καὶ Τοποτηρητὰ τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως Μητροπολίτα
Δράμας κ. Διονύσιε,

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
Εὐλαβέστατοι Πρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι,
Ὅσιώτατοι Μοναχοὶ καὶ Μοναχαί,
Ἐξοχώτατε κ. Ὑφυπουργέ,
Ἐντιμότετοι Ἄρχοντες,
Λαὲ τοῦ Κυρίου πενθηφόρε,

Πᾶσιν ἀνθρώποις τὸ κοινὸν τοῦ βίου ἔταξεν ὁ Κύριος χρέος τοῦ ὄρου πληρωθέντος. Κοινὸν ὄντως εἰς ὄλους τοὺς ἀνθρώπους, ἔθεσεν ὁ Θεός, πέρασ τοῦ βίου, τὴν ἔξοδον ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτὸν τῆς ματαιότητος καὶ τῆς φθορᾶς καὶ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν αἰώνιον πατρίδα.

Οὕτω σήμερον καὶ ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως κυρὸς Εὐδόκιμος μετέστη ἀπὸ τῶν λυπηροτέρων ἐπὶ τὰ χρηστότερα καὶ θυμηδέστερα ἔνθα ἡ ἀνάπαυσις καὶ ἡ χαρὰ (εὐχὴ γονυκλισίας). Μετέστη «ἀπὸ τῆς χείρονος καταστάσεως ἐπὶ τὴν βελτίονα, ἀπὸ τῆς προσκαιροῦ ἐπὶ τὴν αἰώνιον, ἀπὸ τῆς ἐπιγείου εἰς τὴν ἐπουράνιον» (Μ. Βασιλείου, ὁμιλία 17 εἰς Βαρλαάμ Μάρτυρα).

Προτοῦ ἀποθέσωμεν τὸ σεπτὸν σκῆνωμα τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου εἰς τὴν γῆν καὶ ἀποδώσωμεν εἰς τὸν ἱερὸν ἄνδρα τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν, ἀδρότάτην θὰ ἐπιχειρήσωμεν σκιαγράφησιν τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀοιδίμου Πατρὸς καὶ Ποιμενάρχου τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως, ὁ ὁποῖος «τῇ ἀσφαλῆ τῆς πίστεως ὁλάδι, διέδραμε τὴν ἀειτάραχον τοῦ παρόντος βίου θάλασσαν καὶ τῷ τοῦ Κυρίου προσδραμῶν ἀναπαύεται νῦν εὐδίῳ λιμένι».

Ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως κυρὸς Εὐδόκιμος (κατὰ κόσμον Μιχαὴλ Κοκκινάκης), γόνος πολυμελοῦς εὐσεβοῦς οἰκογενείας, ἐγεννήθη εἰς τὴν Μεγαλόνησον Κρήτην, εἰς Ἅγιον Θωμᾶ Ἡρακλείου, τὸ ἔτος 1923. Ζήλω θείῳ ἐμπορούμενος καὶ ἔχων εἰς τὴν καρδίαν του τὸν ἀτίμητον θησαυρὸν τῆς πίστεως εἰς τὸν ἐν Τριάδι Θεὸν ἡμῶν καὶ τὴν οἰκογενειακὴν εὐσέβειαν, ἔμπλεως ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ εἰς ἡλικίαν μόλις 15 ἐτῶν ἐγκατέλειπε τὴν πατρικὴν ἐστίαν καὶ εἰσῆλθε εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ξηροποτάμου, ὅπου ἐμαθήτευσεν πλησίον τῶν ἁγίων Γερόντων Βασιλείου καὶ Εὐσεβίου. Εἰς τὴν Ἱερὰν αὐτὴν Μονὴν ὁ κατὰ κόσμον Μιχαὴλ ἔλαβε τὸ Ἀγγελικὸν σχῆμα μετονομασθεὶς εἰς Εὐδόκιμον, ὄνομα τὸ ὁποῖον ἐτίμησε ἕως τῆς τελευταίας του πνοῆς καὶ ἐδικαίωσε ἐν τοῖς πράγμασι, ἀφοῦ εὐδοκίμως καὶ θεαρέστως ὑπηρετήσεν ἀπὸ πολλὰς θέσεις τὴν Ἀγιωτάτην ἡμῶν Ἐκκλησίαν.

Ἐν τῷ Ἅγίῳ Ὄρει οἱ πνευματικοὶ του ὁδηγοί, διακρίναντες εἰς αὐτὸν τὴν ἐφесίν δια μᾶθησιν καὶ τὴν δίψαν διὰ τὴν Ἱερὰν Ἐπιστήμην νηλόγησαν ὥστε ὁ νε-

Ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν Ἐξόδιον Ἀκολουθίαν τοῦ Μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κυροῦ Εὐδοκίμου τῇ 1η/9/2003 ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Ἐλευθερίου Ἐλευθερουπόλεως ὑπὸ τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμ. **Χρυσοστόμου Σκλήφα** Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

αρός Μοναχός Εὐδόκιμος νὰ συνεχίσῃ τὰς σπουδὰς του καὶ ἀξιοποιώντας τὰ χαρίσματα μὲ τὰ ὁποῖα τὸν εἶχε προικίσει ὁ Θεὸς νὰ διαπρέψῃ εἰς πολλοὺς τομείς τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας.

Τοῦτο καὶ ἐγένετο. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος ἔχων τὴν κλησιν, ἔλαβεν ἐκεῖ τὴν πνευματικὴν μαθητείαν καὶ ἐξέροχεται εἰς ἀποστολὴν, καταρτισθεὶς ἔτι διὰ λιπαρᾶς παιδείας τόσον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἐπεράτωσε τὰς θεολογικὰς του σπουδὰς, χειροτονηθεὶς Διάκονος τὸ ἔτος 1942 καὶ Πρεσβύτερος τὸ 1954, ὅσον καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ὅπου μετέβη τῇ προσκλήσει τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἰακώβου, παραμεινάς ἐκεῖ δεκατέσσαρα ἔτη.

Εἰς ὅλους τοὺς τομείς, ὅπου τὸν ἐτοποθέτησε ἡ Πρόνοια καὶ ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ, διηκόνησε ἐν ἀφοσιώσει, εὐδοκίμως καὶ καλλικάρπως. Εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Μαρωनीας καὶ Κομοτηνῆς, ὅπου ὑπηρέτησε ὡς Πρωτοσύγκελλος καὶ Προϊστάμενος τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ. Εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ ὡς Προϊστάμενος τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου Βόλου, ὡς Ἱεροκῆρυξ καὶ Καθηγητὴς τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου. Εἰς Ἀμερικὴν ὡς Ἐφημέριος τῶν Ἱερῶν Ναῶν Προφήτου Ἡλίου Γιόνγκερς καὶ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τοῦ Μπροῦκλιν, καὶ ὡς Καθηγητὴς εἰς τὰ σχολεῖα τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ὁμογενείας. Εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἀγίου Θωμᾶ Ἀμπελοκήπων, ὅπου ὑπηρέτησε ἀπὸ τὸ 1975 ἕως τὸ 1984, ὅτε ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως, κληθεὶς πλέον νὰ ἀναπτύξῃ τὴν ποικίλην δραστηριότητά του εἰς τὸν εὐαίσθητον χώρον τῆς Μακεδονίας μας καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ἱερὰν ταύτην Μητρόπολιν, διαποικιάντων τὸν εὐσεβέστατον καὶ θαυμάσιον λαὸν τῆς Ἐλευθερουπόλεως.

Ὡς Ἀρχιερεὺς εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἐλευθερουπόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ἔταξεν ὁ Θεός, ὑπῆρξεν ἀπαύγασμα χριστιανικῆς ἀρετῆς. Εἰς τὸ πρόσωπόν του εὗρισκον ἀπήχησιν οἱ λόγοι τοῦ Ἀγίου Γρηγορίου Νύσσης: «Ὅτε τὸ πρῶτον εἶδε ἡ σώφρων ἐκείνη Ἐκκλησία τὸν ἄνδρα, ...εἶδε τοσαύτην ἀγαθὴν συνδρομὴν περὶ μίαν ψυχὴν» (Ἀγ. Γρ. Νύσσης εἰς τὸν Ἀγ. Μελ. Ἀντιοχείας).

Ἐποίμανε δικαίως, ὁσὼς καὶ θεοφιλῶς τὸ ποιμνίον του, τὸ ὁποῖον εἶδεν χάριν καὶ ἀγαθὴν συνδρομὴν ἐκ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ πηγάζουσας. Ἀπὸ τὴν συνδρομὴν αὐτῆν τῶν τοσοῦτων ἀρετῶν, ἀναφέρομεν χαρακτηριστικῶς:

Τὴν ἡσυχίαν, τὴν ὁποίαν ὀλοφύχως ἠγάπησεν καὶ ἡ ὁποία ὀδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο εἰς τὸν Θεόν, ὁ δὲ Θεὸς ἀκούεται καθαρὰ εἰς τὴν κατάστασιν τῆς ἡσυχίας, ὡς σημειώνουν οἱ νηπτικοὶ Πατέρες τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας.

Τὴν ἀπλότητα, ἡ ὁποία συνδέεται κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν Ἁγίων Πατέρων, μὲ τὴν ἀλήθεια, τὴν πραότητα καὶ τὴν μέθεξιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τὴν ὁποίαν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἀποκτήσῃ ὁ ἄνθρωπος ἀφοῦ πολλάκις «*Οὗτος (ὁ ἄνθρωπος) οὐκ ἔστιν ἀπλοῦς, ἀλλὰ διπλοῦς, ἄλλος ἐστὶν ἔσωθεν καὶ ἄλλος ἔξωθεν. Διπλοῦν ἔχει καὶ ὄλον ἐχλευασμένον τὸν βίον αὐτοῦ*» (Ἀββᾶς Δωρόθεος).

Τὴν ταπεινώσιν, ἡ ὁποία κατὰ τὸν χρυσορρήμονα Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας μας, τὸν Ἱερὸν Χρυσόστομον, εἶναι ἡ βάση, τὸ θεμέλιον ὄλων τῶν ἀρετῶν ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνοποιὸς δύναμις αὐτῶν, ἀφοῦ προϋποθέτει τὴν αὐτογνωσίαν καὶ οὐσιαστικῶς εἶναι ἀποκάλυψις τῆς ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν ζωῆς, ὅστις ἐταπεινώσεν ἑαυτὸν γινόμενος ὑπῆκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ.

Τὴν ἀγάπην, ἡ ὁποία ὡς καρπὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος συνδέεται μὲ τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν μακροθυμίαν καὶ ἡ ὁποία εἶναι πρόκλησις διὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ πλέον ἐπίπονο μάθημα τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, ἐπειδὴ δύσκολα κανεὶς ἀπεγκλωβίζεται ἀπὸ τὰ ἐγωιστικὰ του τείχη καὶ ἀτομοκεντρικὰ του συμφέροντα. Ὁ μακαριστὸς Ἱεράρχης τὴν ἀγάπην τὴν προσέφερε ἐκ βάθους καρδίας εἰς Κληρικοὺς καὶ Λαϊκοὺς. Ἐν ἀγάπῃ ἐδίδαξε, συννεβούλευσε, ἤλεγξε, παρεκάλεσε, ἐκήρυξε, ἔγινε τὰ πάντα διὰ τὸ λογικὸν αὐτοῦ ποιμνίον, μιμούμενος τὸν Ἀρχιποίμενα Σωτῆρα Χριστόν.

Τὴν ἐργατικότητα, ἡ ὁποία χαροποιεῖ, ζωογονεῖ τὸν ἄνθρωπο καὶ τοῦ προσφέρει τὴν αἴσθησιν ὅτι δὲν εἶναι ἀπλῶς μία βιολογικὴ ὑπαρξις, ἀλλὰ συνδημιουργὸς τοῦ Θεοῦ εἰς ἔργα ἀγαθὰ.

Ἐχων ὡς ἐφόδιον ζωῆς ὁ μακαριστὸς Ἱεράρχης πάντα τὰ προαναφερθέντα, διέρχεται σήμερον ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὰ πνευματικὰ του τέκνα καὶ ὅσοι τὸν ἐγνώρισαν θὰ ἠδύναντο νὰ σημειώσουν ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ «*ἐδῶ ἓνας βίος καρποφόρος καὶ θεάρεστος ἐπὶ γῆς ἐτελείωσε. Ἀπ' ἐδῶ μὴ ζωὴ αἰώνιος δι' αὐτὸν ἐν τῷ φωτὶ τῆς Ἀναστάσεως ἀρχίζει*».

Ἡ ζωὴ τοῦ αἰοιδίμου ἀνδρὸς μᾶς ὀδηγεῖ εἰς τὴν σκέψιν ὅτι μακάριος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος βαθύτατα κατενόησεν τὴν ἐπίγειον αὐτοῦ ἀποστολὴν καὶ

ἐθεώρησε τὸν ἑαυτὸν του ὑπόχρεω νὰ ζήσῃ ὄχι οἰκοὶ καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ὡς πιστὸς οἰκονόμος τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ φρόνιμος ὑπηρετῆς, τὸν ὁποῖον ὁ Πανάγιος Θεὸς ἐγκατέστησεν εἰς τὴν διακονίαν τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, διὰ νὰ γίνῃ ὁ φορεὺς καὶ διανομεὺς τῆς πνευματικῆς τροφῆς εἰς τοὺς διανύοντας τὸ στάδιον τῆς στενῆς καὶ τεθλιμμένης ταύτης ὁδοῦ. Ἡ τελευταία του δὲ μᾶς ὀδηγεῖ εἰς τὸ νὰ φιλοσοφήσωμεν περὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ τοῦ τερματισμοῦ αὐτῆς, ἐνθυμούμενοι τὸ χωρίον τοῦ Ἱεροῦ ψαλμωδοῦ: «*ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει*» (Ψαλμ. ρβ, 15).

Ὑψος ὁμοῦ καὶ βάθος, μεγαλεῖον καὶ ματαιότης ἀπαρτίζουν τὸν ἀνθρώπινον βίον. Ἀλλὰ τὸ βάθος καὶ ἡ ματαιότης κατανικῶνται, ἀφοῦ ἡμεῖς οἱ φέροντες τὰ στίγματα καὶ τὰ χαράγματα Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀφορῶμεν εἰς τὸν τῆς πίστεως Ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος θανάτῳ τὸν θάνατον ἐπάτησε καὶ διὰ τῆς αὐτοῦ Ἀναστάσεως τὰ πάντα ἐκαινοποίησεν.

Ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος ἀναφερόμενος εἰς τὸ γεγονός αὐτὸ μᾶς παραγγέλει: «*οὐκ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν*». Ἡ νίκη αὕτη ἐναντίον τοῦ θανάτου ἀπόκειται εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἀνθρώπου νὰ συνεργασθῇ μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀναδειχθῇ ὁ πιστὸς καὶ φρόνιμος οἰκονόμος «*καὶ δώση ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον*» (Λουκ. 12, 42), κατὰ τὴν τοῦ Κυρίου ἐκφρασιν,

ὅπως ἀποδίδει τοῦτο σήμερον ὁ μακαριστὸς Ἱεράρχης.

Καὶ νῦν αἰοῖδιμε καὶ τίμιε Πάτερ, πιστὸς καὶ φρόνιμος οἰκονόμος τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ἐπὶ γῆς ἀνεδείχθης, διατηρήσας τὴν παρακαταθήκην, ἣν ἔλαβες παρὰ Κυρίου καὶ τὴν ποικίλην χάριν, διὰ τῆς ὁποίας παρ' Αὐτοῦ ἐχαριτώθης.

Ἐξεζήτησας ἐκ νεότητός σου τὰ βάθη τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ καὶ προσετέθη σοι τὰ κάλλη τῶν θεοφιλῶν ἔργων καὶ τῶν ἀγίων λόγων, καὶ γέγονας θαυμαστὸς ἐν τε τῇ Ἐπαρχίᾳ, τὴν ὁποίαν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐποίμανες, καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ γενικώτερον, καταλιπὼν ὄνομα ἀνδρὸς ἐναρέτου. Κληροδοτεῖς εἰς ἡμᾶς σοφίαν Θεοῦ, ζῆλον οὐρανίων λειμῶνων, βαθεῖαν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ὑπομονὴν καὶ θεοσέβειαν, ἡ ὁποία «*τῆς τῶν χριστιανῶν πολιτείας ἀσφαλῆς καὶ ἀδιάσειστος βάσις ὑπάρχει*».

Πενθεῖ ἡ ἐπὶ γῆς Ἐκκλησία διὰ τὴν ἔξοδόν σου ἐκ τοῦ ματαίου τούτου κόσμου, χαιρεῖ ὁμως ἡ ἐν οὐρανοῖς διὰ τὴν εἴσοδόν σου ἐκεῖ ὅπου ἦχος καθαρὸς ἐορταζόντων.

«*Τὴν μακαρίαν ἐν κόσμῳ ζωὴν διήνυσας καὶ νῦν τῶν μακαρίων συνευφραίνει τοῖς δήμοις. Καὶ γῆν τὴν τῶν πρᾶεων ὡς πρᾶος οἰκεῖς, Ἱεράρχα αἰοῖδιμε, ὅπου τῶν Προφητῶν ὁ χορὸς, τῶν Ἀποστόλων καὶ Μαρτύρων τὰ Τάγματα καὶ ἅπας ὁ τῶν Δικαίων Δῆμος*» (Ἐξόδιος Ἀκολουθία πρὸς Μοναχοῦς).

Αἰωνία σου ἡ μνήμη ἀείμνηστε καὶ τρισμακάριε Γέροντα.

ΤΟ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Τους τελευταίους μήνες έντονα απασχολεί την κοινή γνώμη το ζήτημα της ανέγερσης Τεμένους και Ίσλαμικού Πολιτιστικού Κέντρου στην Παιανία ή όπου άλλου, για την κάλυψη των θρησκευτικών αναγκών των εν Ἀττικῇ Μουσουλμάνων. Τὸ θέμα διαχειρίζεται ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση καὶ τὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν ποὺ δείχνουν ὁμολογουμένως χαρακτηριστικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ὑλοποίηση τοῦ αἰτήματος. Παράλληλα, ὁμως καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος κλήθηκε νὰ καταθέσει τὴ γνώμη της γιὰ τὴ δημιουργία αὐτοῦ τοῦ τεράστιου Μουσουλμανικοῦ συγκροτήματος στὴν Ἀττικὴ γῆ, παίρνοντας σαφὴ θέση γιὰ τὴ σκοπιμότητα ἢ ὄχι τοῦ ἐγχειρήματος.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εὐθύς ὡς ἐτέθη τὸ θέμα, δήλωσε ὅτι σέβεται τὸ δικαίωμα τοῦ καθενὸς νὰ τηρεῖ τὶς θρησκευτικὲς του παραδόσεις, ν' ἀσκεῖ ἐλεύθερα τὰ θρησκευτικὰ του καθήκοντα, καθόσον, ὁμως, πρόκειται γιὰ πιστοὺς γνωστῆς θρησκείας καὶ ὄχι ὀπαδοὺς ἐπικίνδυνων σεκτῶν καὶ παραθρησκευτικῶν ὀργανώσεων ποὺ σκοπὸ ἔχουν ν' ἀσκήσουν ἀπροκάλυπτο προσηλυτισμὸ, ἀφενὸς καὶ ἐγκληματικὴ δραστηριότητα ἀφετέρου. Φυσικὰ ἡ Ἐκκλησία μας δὲ θὰ μπορούσε νὰ πράξει διαφορετικὰ, ἀφοῦ μιὰ διαφορετικὴ προσέγγιση τοῦ θέματος θὰ ἐρχόταν σὲ εὐθεία ἀντίθεση μὲ τὸ ἦθος καὶ τὶς ἀρχές της, ἀρχές ποὺ χαρακτηρίζονται γιὰ τὴν ἀνεκτικότητα καὶ τὸ σεβασμὸ σὲ κάθε τι τὸ διαφορετικὸ. Δὲ δίστασε, ὁμως, παράλληλα, νὰ ἐκφράσει τὶς ἔντονες ἀντιρρήσεις της καὶ νὰ καταθέσει τοὺς δικαιολογημένους προβληματισμοὺς της στὸ σχέδιο ἀνέγερσης Τεμένους καὶ παραλλήλως, Πολιτιστικοῦ Ίσλαμικοῦ Κέντρου. Αὐτοὺς τοὺς προβληματισμοὺς ἐπιθυμοῦμε νὰ ἐπαναλάβουμε, ἀλλὰ καὶ ν' ἀναπτύξουμε δι' ὀλίγων στῆ συνέχεια.

Προβάλλεται κατὰ κόρον τὸ ἐπιχείρημα ὅτι εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ ἀνέγερση Ἰσλαμικοῦ Τεμένους μὲ σκοπὸ τὴν κάλυψη τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῶν μουσουλμάνων ἀθλητῶν ποὺ θὰ βρεθοῦν στὴν Ἀθήνα κατὰ τὴ διάρκεια τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων τοῦ 2004. Ἐνα τέτοιο ἐπιχείρημα εἶναι ἔωλο καὶ περιέργο ἀφενὸς μὲν γιὰτὶ σὲ καμία περίπτωση δὲ μπορεῖ νὰ εἶναι ἔτοιμο τὸ Τέμενος μέχρι τότε καὶ ἀφετέρου γιὰτὶ ἔχει προβλεφθεῖ στὸ Ὀλυμπιακὸ χωριὸ, ποὺ ἐτοιμάζεται στοὺς Θρακομακεδόνες, ἡ δημιουργία λατρευτικῶν χώρων γιὰ τὶς ἀνάλογες ἀνάγκες τῶν ἀθλητῶν πάσης θρησκείας καὶ ἐθνικότητας.

Ἡ Ἐκκλησία μας σὲ πρόσφατη ἐπιστολὴ της στὸν Ὑπουργὸ Ἐξωτερικῶν κ. Γιώργο Παπανδρέου ἐπισημαίνει τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἀνέγερση τοῦ τεμένους στὸ χῶρο τῆς Παιανίας, ἀλλὰ καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐγκαταστάσεων πλησίον τοῦ ἀεροδρομίου «Ἐλευθέριος Βενιζέλος» θὰ προκαλοῦν σύγχυση καὶ λανθασμένες ἐντυπώσεις στοὺς ἀλλοδαποὺς ἐπισκέπτες, οἱ ὅποιοι ὡς πρώτη ἐν Ἑλλάδι εἰκόνα θὰ ἔχουν ἓνα Μουσουλμανικὸ συγκρότημα. Τὸ ἐπιχείρημα αὐτὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπὸ πολλοὺς θεωρήθηκε δευτερεύον καὶ ἀδύναμο. Προφανῶς, ὁμως, οἱ ἀντιδρῶντες σ' αὐτὸ ἀγνοοῦν ἢ δὲ θέλουν νὰ γνωρίζουν ὅτι στὶς περισσότερες Εὐρωπαϊκὲς Πρωτεύουσες, μὲ νόμο ἀπαγορεύεται ἡ ἀνοικοδόμησις κτιρίων ποὺ προσβάλλουν τὸ οἰκιστικὸ σύστημα, ἀλλοιώνουν τὴ φυσιογνωμία τοῦ τοπίου καὶ οὐδεμία σχέση ἔχουν μὲ τὴν παράδοση τοῦ τόπου. Λαμπρὰ παραδείγματα τέτοιων πόλεων εἶναι ἡ Ζυρίχη καὶ ἡ Γενεύη. Ἄς ἐπικαλοῦμαστε, λοιπόν, τὴν Εὐρώπη σὲ ὅλα καὶ ὄχι μόνον σὲ ὅσα μᾶς συμφέρουν.

Πρωτοστατοῦσα δύναμη πίεσης γιὰ τὴν ἀνέγερση τοῦ Μουσουλμανικοῦ συγ-

κροτήματος είναι ἡ Σαουδική Ἀραβία. Εἶναι γνωστό πὼς ἡ χώρα αὐτὴ κυβερνᾶται ἀπὸ ἓνα αὐστηρὰ θεοκρατικό καθεστῶς, τὸ ὁποῖο πατάσσει σκληρὰ κάθε ἔκφραση διαφορετικῆς πίστες στὴν ἐπικράτειά της. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἡ Σαουδική Ἀραβία εἶναι ἡ μόνη χώρα στὸν κόσμο ποὺ δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀνέγερση Ἱερῶν Ναῶν καὶ λατρευτικῶν χώρων, κυρίως Χριστιανικῶν. Εὐλόγα τίθεται, λοιπόν, τὸ ἐρώτημα γιατί δὲ μᾶς ἀνησυχεῖ ὁ ἀγῶνας αὐτὸς τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας, ἡ ὁποία ἐπικαλεῖται τὰ δημοκρατικά δικαιώματα τοῦ καθενός, τὴ στιγμή ποὺ ἐκείνη τὰ καταπατᾷ βάνουσα καὶ τὰ περιφρονεῖ ἐπιδεικτικὰ; Γιατί ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση δὲν προβληματίζεται καὶ εἶναι ἔτοιμη νὰ δώσει «γῆν καὶ ὕδωρ» σὲ κάθε ἓνα ποὺ ὑποβάλλει τέτοιου εἴδους αἰτήματα, χωρὶς ἢ ἴδια νὰ προβάλλει δυναμικὲς διεκδικήσεις; Γιατί δηλ. δὲ ζητᾷ κάτι ἀντίστοιχο γιὰ τοὺς Χριστιανούς καὶ μάλιστα τοὺς Ἑλληνες Ὀρθοδόξους τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας οἱ ὁποῖοι κινδυνεύουν νὰ συλληφθοῦν καὶ ν' ἀπελαθοῦν ἂν ἐπιχειρήσουν νὰ λατρεύσουν δημόσια τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό; Γιατί ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση δηλ. δὲν κάνει χρῆση τοῦ δικαιώματός της νὰ ζητήσει ἀντισταθμιστικά ὀφέλη, ὅπως αὐτὰ λέγονται στὴ γλώσσα τῆς διεθνoῦς διπλωματίας; Γιατί αὐτὴ ἡ πολιτικὴ τῆς εὐκόλης παραχώρησης;

Κορυφαῖο ζήτημα εἶναι ὁ σχεδιασμός παράλληλης ἀνέγερσης καὶ Ἰσλαμικοῦ Πολιτιστικοῦ Κέντρου. Καὶ σ' αὐτὸ τὸ θέμα ἡ Ἱερά Σύνοδος ἔχει κατὰ καιροὺς ἐκφράσει τὴ διαφωνία της καὶ τοὺς ἔντονους προβληματισμούς της. Τὶ σκοπιμότητα ὑπάρχει γιὰ τὴ δημιουργία του; Μήπως δὲν εἶναι γνωστὲς οἱ δραστηριότητες τέτοιων κέντρων σὲ ἄλλες χώρες τῆς Εὐρώπης, ὅπου λειτουργοῦν ὡς σημεῖα συνάντησης κάθε περιθωριακοῦ καὶ ἐγκληματικοῦ ἢ καὶ τρομοκρατικοῦ στοιχείου. Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ μᾶς ἀπασχολήσουν κρούσματα ἀκραίων τάσεων καὶ κινήματων στὴ Βαλκανικὴ καὶ στὴν Εὐρώπη, σὲ μιὰ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία παρατηρεῖται ραγδαία ἔξαρση τοῦ Φονταμενταλισμοῦ καὶ τοῦ Θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ; Μή-

πως πάνω ἀπὸ τὴ διατήρηση τῶν καλῶν μας σχέσεων μὲ τις Ἀραβικὲς καὶ ὅποιες ἄλλες χώρες πρέπει νὰ τοποθετήσουμε τὸ συμφέρον τῆς χώρας μας καὶ τὴν ἀσφάλεια τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ;

Παράλληλα, τίθεται καὶ τὸ ἐρώτημα πρὸς τί αὐτὴ ἡ εὐκόλη παραχώρηση μιᾶς τόσο μεγάλης δασικῆς ἔκτασης ποὺ ἀνήκει στὸν Ἑλληνικὸ λαό, ἔκτασης ποὺ ἀποχαρακτηρίστηκε ἐν μιᾷ νυκτί γιὰ νὰ προσφερθεῖ πρὸς τὸ σκοπὸ αὐτό, τὴ στιγμή κατὰ τὴν ὁποία ἡ Κυβέρνηση κωλυσιεργεῖ σὲ ἀνάλογο αἶτημα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ν' ἀποχαρακτηρίσει δική της ἔκταση στὸν Καρέα προκειμένου νὰ ἀνοικοδομήσει τὸ Συνοδικὸ της Μέγαρο καὶ νὰ στεγάσει ἐκεῖ τις Συνοδικές της Ὑπηρεσίες, ὑπὸ ἀξιοπρεπεῖς καὶ πολιτισμένες συνθήκες; Γιατί δύο μέτρα καὶ δύο σταθμὰ παράλληλα μὲ τὴν προσφορά συνεχῶν, ἀλλὰ χωρὶς ἀντίκρισμα, ὑποσχέσεων;

Ἀπὸ τὴν ἄλλη, σὲ καμία περίπτωση δὲ μποροῦν ν' ἀγνοηθοῦν οἱ ἔντονες ἀντιδράσεις τῶν κατοίκων καὶ ὄλων τῶν φορέων τῆς Παιανίας, οἱ ὁποῖοι δικαιολογημένα ἀντιδρῶν στὸ ἐνδεχόμενο ἀνέγερσης αὐτοῦ τοῦ συγκροτήματος στὴν περιοχὴ τους, τὴ στιγμή κατὰ τὴν ὁποία δὲν κατοικοῦν Μουσουλμάνοι στὸ Δῆμο τους. Ὅπως ἐπίσης, πρέπει νὰ ληφθεῖ σοβαρὰ ὑπόψιν καὶ ἡ καθόλου ἀθῶα ἀπαίτηση τῆς ἄλλης πλευρᾶς γιὰ τὴν ἀνέγερση τοῦ Ἰσλαμικοῦ συγκροτήματος στὸ κέντρο τῆς Ἀθήνας, λόγῳ δυσκολίας μετάβασης στὴν Παιανία. Ἡ Κυβέρνηση ὀφείλει νὰ λάβει σοβαρὰ ὑπόψιν ὅλα τὰ δεδομένα καὶ νὰ γίνῃ πιὸ σκληρὴ στὶς διαπραγματεύσεις της, ὅταν μάλιστα οἱ ἐπιλογές της προκαλοῦν τέτοιες ἀντιδράσεις. Ἡ Ἑλλάδα μας εἶναι χώρα δημοκρατικὴ ἀνοικτὴ στὴ διαφορετικότητα, ἔτοιμη νὰ συνδράμῃ ὅσους ζητοῦν τὴν προστασία καὶ τὴν ἀγκαλιά της. Ποτέ, ὁμως, δὲν ὑπῆρξε ἐπιπόλαιη στὶς παραχωρήσεις της ὑποκύπτοντας ἀπλὰ σὲ ἔξωθεν πιέσεις καὶ ἀπαιτήσεις γιὰ προσαρμογὴ σὲ ἓνα μοντέλο ἀπόλυτης ἐλευθερίας τῶν πάντων ποὺ συχνὰ μετατρέπεται σὲ βρόγχο θανάτου γιὰ τοὺς καλοπροαίρετους.

**ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΙΣΑΙ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ
ΚΑΙ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΕΡΙ
ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ**

Ἐπιστολή τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ (28/7/2003)

Ἄριθμ. Πρωτ. 720

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετρούπολιτος κύριε Χριστόδουλε, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Διακατεχόμεθα ὑπὸ ἄλγους ψυχῆς ἐπὶ τῇ ἐν Κυρίῳ κοιμήσει τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ Παντελεήμονος, θεοφιλῶς ποιμάναντος ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν τὴν τοῦ καθ' ἡμᾶς Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Ἱερὰν Μητρόπολιν Θεσσαλονίκης, τὴν ὑπὸ τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπιτροπικῶς διοικουμένην, συμφώνως τῇ ἰσχυοῦσῃ Πατριαρχικῇ καὶ Συνοδικῇ Πράξει τοῦ ἔτους α' α' α'.

Εὐχόμεθα ἐκ βαθέων ὅπως ὁ Κύριος τὴν μὲν ψυχὴν τοῦ μακαριστοῦ Ἱεράρχου προσλάβῃ καὶ ἀναπαύσῃ πλησίον Ἐαυτοῦ, ὃν ἠγάπησε καὶ εὐδόκως ὑπηρέτησε, τῇ Ὑμετέρα δὲ Μακαριότητι χαρίσῃται μακροήμερουσιν ἐν ὑγείᾳ καὶ ἀκμαιοτήτι ἵνα συνεχίσῃτε ἐπιτελοῦντες θεοφιλῶς τὸ ἀνατεθὲν Ὑμῖν ὑπὸ τῆς Θείας Προνοίας ἔργον.

Ἦδη ἐπικειμένης τῆς πληρώσεως τῆς κενῆς μητροπολιτικῆς ἔδρας τῆς ἐν λόγῳ Ἐπαρχίας ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατ' ἀνάθεσιν, συμφώνως τῇ προδιαληφθείσῃ Πατριαρχικῇ καὶ Συνοδικῇ Πράξει, παρακαλοῦμεν ἀδελφικῶς ὅπως τηρηθῶσιν ἐπακριβῶς τὰ ἐν τῇ εἰρημένῃ Πράξει διαλαμβανόμενα, ὡς ταῦτα διηυκρινήθησαν καὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 5' Μαρτίου τοῦ ἔτους α' α' α', ἀριθμ. Πρωτ. 126, γράμματος τοῦ ἀοιδίμου προκατόχου ἡμῶν πρὸς τὸν ἀειμνήστον προκατόχον τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, ἵνα παύσουν οἱ ἀναζητοῦντες διαφωνίας ἐκεῖ ἔνθα δὲν ὑπάρχουν τοιαῦτα, νὰ ἐκφράζουν κρίσεις καὶ σχολιασμούς, ἀβασίμους περὶ δῆθεν διαφορᾶς ἀπόψεων περὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καθεστώτος τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ ρηθείσῃ Πατριαρχικῇ καὶ Συνοδικῇ Πράξει Ἱερῶν Μητροπόλεων.

Ὡς γνωστόν, διὰ τῆς Πράξεως αὐτῆς, ἡ διοικήσεις τῶν ὡς ἄνω Ἐπαρχιῶν ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους... ἐπιτροπικῶς» εἰς τὴν πεφλημένην Ἀγιωτάτην ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, «τηρουμένου τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐπαρχιῶν τούτων ἀνωτάτου κανονικοῦ δικαιώματος τοῦ Ἀγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου». Ἡ Πρᾶξις δὲ αὕτη περιεβλήθη καὶ πολιτειακὸν νομοθετικὸν κῦρος ὑπὸ τῆς Ἐντίμου Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως (Ν. 3615/1928, Κωδικοποιητικὸς Ν. 5438/1932, Ν. 590/1977, ἄρθρον 3, παρ. 1 ἰσχύοντος Συντάγματος τῆς Ἑλλάδος).

Ἐφ' ᾧ καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς α' Φεβρουαρίου ββ', ἀριθμ. Πρωτ. 92, Πατριαρχικὸν ἡμῶν Γράμμα, παρακαλοῦμεν, ὅπως κατ' ἐφαρμογὴν τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς ταύτης Πράξεως, καὶ ἵνα ἡ γενησομένη ἐκλογή ἢ κανονικῶς καὶ νομικῶς ἔγκυρος καὶ ἰσχυρά, ἀποσταλῇ ἐγκαίρως εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὁ κατάλογος τῶν ἐκλεξιμῶν, ὁ συντεταγμένος ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, «δικαιουμένου καὶ τούτου ὑποδει-

κνύειν ὑποψηφίους» (ὄρος Ε').

Δέον ἐπίσης νὰ ἐφαρμοσθοῦν ἐπακριβῶς οἱ ὄροι Ζ' καὶ Θ' τῆς αὐτῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως, τοῦ πρώτου ἀναφερομένου εἰς τὴν χρεῖαν καὶ πλήρωςιν «ἐπαρχίας τινὸς τῆς περιοχῆς τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου», ὡς καὶ εἰς τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἐκλεγέντων, τοῦ δὲ δευτέρου εἰς τὴν μνημόνευσιν τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν τῶν ποιμαινόντων Μητροπόλεις ἐκ τῶν κατ' ἀνάθεσιν ἐπιτροπικῶς διοικουμένων ὑπὸ τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν μακροαίωνα κανονικὴν καὶ λειτουργικὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, ἔχοντες τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ τήρησις τῶν κεκανονισμένων συμβάλλει πάντοτε εἰς τὴν ἐμπέδωσιν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης, ἐνῶ οὐδόλως βλάπτει τινά, μᾶλλον δὲ καὶ ἐμφανίζει τὴν ὅλην Ἀγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν ὁμονοοῦσαν καὶ ἀκολουθοῦσαν τοὺς τὰ πάντα καλῶς διαταξαμένους Ἀγίους Πατέρας, εὐελπιστοῦμεν ὅτι τὰ αὐτὰ φρονεῖ καὶ ἡ Ὑμετέρα περισπούδαστος Μακαριότης, δι' ἧς καὶ ἀσπαζόμενοι Ὑμᾶς ἐν φιλήματι ἀγίῳ ἀναμένομεν μετ' ἀγάπης τὴν ἐφαρμογὴν τῶν τεθεσπισμένων τῆ περιπτώσει καὶ διατελοῦμεν.

βγ' Ἰουλίου κη'

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς

† ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

Ἐπιστολὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (27/8/2003)

Ἄριθμ. Πρωτ. 2968

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικῆ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὴ καὶ περιπόθητε ἀδελφὴ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Βαρθολομαῖε, τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἀναγνόντες μετ' ἐπιστασίας καὶ φιλαδέλφου διαθέσεως ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 27ης Αὐγούστου 2003 τὸ ὑπ' ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 720 ἀπὸ τῆς 28ης Ἰουλίου 2003 Τίμιον Γράμμα τῆς Ὑμετέρας Γεραρᾶς Παναγιότητος καὶ ἐπὶ τὴν ἀπάντησιν ἦγοντες, ἐγνωμεν ἐπιστεῖλαι Ὑμῖν τὸ ἀνὰ χεῖρας Συνοδικὸν Γράμμα, ἵνα:

α. Κατ' ἀρχῆς εὐχαριστήσωμεν διὰ τὰς ἀναπεμφθεί-

σας τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, τῷ Κυρίῳ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, εὐχὰς τῆς τε Ὑμετέρας ἀγαπητῆς Παναγιότητος καὶ τῶν πεφιλημένων ἐν Χριστῷ Ἀδελφῶν Ἱεραρχῶν τοῦ καθ' Ὑμᾶς Πατριαρχικοῦ Θρόνου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἄρτι μεταστάντος εἰς Κύριον μακαριστοῦ Ἀδελφοῦ ἡμῶν, ἀειμνήστου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ Παντελεήμονος.

Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ διδοὺς ζωὴν πάσῃ σαρκὶ δῶν καὶ τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι «ζωὴν καὶ περισσόν» (πρβλ. Ἰωάν. ι' 10), ἵνα ἐργάζησθε ἐρρωμένως τὰ πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ οἰκοδομὴν τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ ἀποβλέποντα ἔργα τῆς εὐκλεοῦς Πατριαρχείας Ὑμῶν.

β. Ἐν συνεχείᾳ δὲ θέσωμεν ἀναλυτικῶς ὑπ' ὄψιν Ὑμῶν καὶ τῶν περὶ Ὑμᾶς Ἀγίων Ἀδελφῶν τὰς τεκμηριωμένας ἀπόψεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τοῦ βασικοῦ αἰτήματος Ὑμῶν, τῆς ἀποστολῆς δηλονότι τοῦ Καταλόγου τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, προκειμένης τῆς ἐκλογῆς Μητροπολίτου εἰς πλήρωςιν τῆς κενωθείσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.

1. Τῷ ὄντι ὁ Ε' ὄρος τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως τῆς 4ης Σεπτεμβρίου 1928 «Περὶ διοικήσεως τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῶν Νέων Χωρῶν», ἀναφέρει ὅτι: «Οἱ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἐπαρχιῶν τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀρχιερεῖς ἐκλέγονται ἐφεξῆς καὶ ἀποκαθίστανται εἰς τὰς οἰκείας ἑδρας καθ' ὃν τρόπον καὶ σύστημα οἱ τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῇ βάσει καταλόγου ἐκλεξιμῶν, συντεταγμένου ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐγκειμένου ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, δικαιοῦμένου καὶ τούτου ὑποδεικνύειν ὑποψηφίους, ἀπαγορευομένων τῶν Ἀρχιερατικῶν μεταθέσεων ἀπὸ Ἐπαρχίας εἰς Ἐπαρχίαν».

2. Ὅμως διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 3947 ἀπὸ 20ης Νοεμβρίου 1928 Γράμματος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἡμῶν, ἥτοι μόλις δύο μῆνας ἀφ' ὅτου ἡ Πατριαρχικὴ αὐτὴ Πρᾶξις ὑπεγράφη, ὁ ἀειμνήστος Προκάτοχος ἡμῶν κυρὸς Χρυσόστομος (ὁ Παπαδόπουλος) ἀφ' οὗ ἀνεκοίνου τῷ μακαριστῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ κυρῷ Βασιλείῳ τὴν συγκρότησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ἡμῶν καθ' ὃν τρόπον προῦβλεπεν ἢ ὡς ἄνω Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πρᾶξις, ἣν ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἀπεδέξατο «ἐν τῷ συνόλω αὐτῆς, ἅτε συνάδοντι τῷ σχετικῷ πρὸς τὴν ἐπελθοῦσαν διοικητικὴν ἀφομοίωσιν τῶν

Μητροπόλεων τῶν Νέων Χωρῶν πρὸς τὴν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, νόμω», παρακατιῶν ἐπεσήμαινε τὰ ἐξῆς:

«Ἄλλ' εἰσὶ καὶ τινὰ σημεῖα τῆς Πράξεως εἴτε νέον τι παρεισάγοντα εἴτε καὶ ἀντιβαίνοντα πρὸς τὸν εἰρημένον νόμον, τούτων δὲ μόνον τὰ κανονικῶς εὐδοκούμενα δυνάμεθα ἴν' ἀποδεχθῶμεν ὑπόχρεοι ὄντες τηρεῖν καὶ τὸν νόμον».

Ἐκ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης καθίσταται σαφές, ὅτι ἡ Πατριαρχική καὶ Συνοδικὴ Πράξις εἰσήγαγε νέα τινὰ ἀντιβαίνοντα πρὸς τὸν Νόμον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἦτοι τὸν ὑπ' ἀριθμὸν 3615/11 Ἰουλίου 1928 δημοσιευθέντα πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως τῆς 4ης Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1928, ἅτινα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν δὲν ἠδύνατο ἴν' ἀποδεχθῆ, ἐπεὶ εἴτε ἀντέβαινον πρὸς τοὺς ἰσχύοντες Νόμους τῆς Πολιτείας εἴτε ἦσαν καινοφανῆ καὶ τινὰ ἀμφιβαλλόμενα.

Ἐφ' ᾧ καὶ πρὸς ἐναρμόνισιν τῆς Πράξεως ταύτης πρὸς τὸν ἰσχύοντα τότε Νόμον, ἔγραφεν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ Γράμματι, εἰσηγητικῶς καὶ διορθωτικῶς, καὶ τὰ ἐπόμενα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν Κατάλογον:

«Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης δύναται ὑποδεικνύειν τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν ἐκλογίμους καὶ ὑποψηφίους δι' Ἀρχιερωσύνην, κεκτημένους τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα, ἀλλ' ἡ ἔγκρισις τοῦ Καταλόγου ἐκλογίμων ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου δυναμένη ἐπιτρέπειν καὶ ἀλλοιώσεις αὐτοῦ μὴ ἀναγραφομένη ἄλλως τε ἐν τῷ νόμῳ καὶ μὴ οὕσα ὑποχρεωτικὴ διὰ τοὺς μέλλοντας ψηφίζειν σκόπιμον ἐκρίθη ἴν' ἀποφευχθῆ».

Ἀπαντῶν τῷ ἀνωτέρῳ Συνοδικῷ Γράμματι ὁ Προκάτοχος Ὑμῶν κυρὸς Βασίλειος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 212 ἀπὸ 9ης Φεβρουαρίου 1929 Πατριαρχικοῦ Γράμματος πρὸς τὸν ἀείμνηστον Προκάτοχον ἡμῶν κυρὸν Χρυσόστομον διελάμβανεν ὅτι «κρίναντες ἀναγκαῖον καὶ εἰσαγαγόντες ἐν τῇ Πατριαρχικῇ καὶ Συνοδικῇ Πράξει τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος ἰδιαιτέρας διατάξεις, ἦτοι α')... β')... γ')... δ')... ε') ὅπως ὁ Κατάλογος τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν ἐκλεξιμῶν διὰ τὰς Ἐπαρχίας τοῦ Θρόνου ἐγκρίνηται καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς καὶ τούτου ὄντος ἐνδείξεως τῶν κανονικῶν δικαιωμάτων τοῦ θρόνου, οὐ θίγοντος δὲ ἐν τῇ οὐσίᾳ τὴν θέσιν τῆς ἐπιτροπικῶς ἀναλαβούσης τὴν διοίκησιν ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς μὴ ρητῆς ἀναγραφῆς ἐν τῷ νόμῳ τῆς τούτης ἐγκρίσεως οὐδαμῶς ἐμφανιούσης κώλυμα ἢ ἀντίορησιν. Παρατηρητέον δ' ἐνταῦθα καὶ τοῦτο, ὅτι αἱ τυχόν ἐπιφερόμεναι ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

αὐτοῦ ἀλλοιώσεις ἐν τῷ σχετικῷ καταλόγῳ προϋποτίθεται ὅτι πάντως ἔσονται σύμφωνοι πρὸς τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους, μέλλουσι δὲ ὑπαγορεύεσθαι ἀφεύκτως ἐκ λόγων κανονικῶν, οὓς ἐξ ἴσου πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὑποχρεοῦται λαμβάνειν ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ καταστρώσει τοῦ καταλόγου τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν ἐκλεξιμῶν...».

Ἀπεφαίνεται δ' ὅτι «διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐμμένον καὶ νῦν εἰς τὴν τήρησιν καὶ τῶν διατάξεων τούτων».

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον κατὰ ταῦτα ἐπέμεινε, κατὰ τὴν φάσιν ταύτην, εἰς τὴν τήρησιν τῆς διατάξεως τοῦ Ε' ὄρου τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως δηλοῦν, ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ πρὸς ἔγκρισιν τοῦ Καταλόγου διεξαχθήσεται συμφώνως πρὸς τοὺς Νόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

3. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ἡμῶν ἐπανῆλθε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 1085 καὶ διεκπεραιώσεως 565 ἀπὸ 28ης Μαΐου 1929 Γράμματος αὐτοῦ παρατηροῦσα ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀποστολῆς τοῦ Καταλόγου ὅτι: «...ε) Καὶ περὶ τοῦ Καταλόγου τῶν ἐκλεξιμῶν εἰς ἀρχιερατεῖαν ἱκανῶς διελάβομεν ἐν τῷ εἰρημένῳ ἀπὸ κ' Νοεμβρίου γράμματι καὶ αὐθις δὲ δηλοῦμεν ὅτι δικαίωμα ἀναφαίρετον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἔσται τὸ εἰσηγεῖσθαι διὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν τὴν ἐν τῷ καταλόγῳ ἀναγραφὴν ὀνομάτων ἐκλογίμων Κληρικῶν, ἢ καὶ τὴν διαγραφὴν ἐτέρων λαμβάνειν δὲ γνῶσιν τοῦ ἐκάστοτε καταρτιζομένου Καταλόγου. Τοῦτο δὲ γενήσεται μετὰ πολλὰ ἔτη, μετὰ τὴν ἐξάντλησιν, δηλονότι, τῶν σχολαζόντων Ἀρχιερέων, τῶν κατεχόντων προσωρινὰς ἑδρας καὶ τῶν βοηθῶν Ἐπισκόπων. Ἀλλὰ τὸ ζητούμενον ὅπως ὁ Κατάλογος ἐγκρίνηται ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου καὶ ὅπως τοῦτο ἔχη τὸ δικαίωμα ἀλλοιώσεως καὶ μεταβολῆς αὐτοῦ, προσθήκης ἢ διαγραφῆς ὀνομάτων διὰ κανονικοὺς λόγους, ἀναμφιβόλως δύναται προκαλεῖν σοβαρὰς προστριβὰς καὶ ἀνωμαλίας μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

Τὸ Πατριαρχεῖον ἐξεχώρησε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὸ δικαίωμα τοῦ πληροῦν διὰ Κανονικῆς ἐκλογῆς τὰς ἐκάστοτε κενουμένας Ἀρχιερατικὰς ἑδρας, ἐλπίζομεν δὲ, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου νόμῳ ἀνατεθήσεται τῇ ὅλῃ Ἱεραρχίᾳ τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, τί δὲ συμβήσεται εἴ ποτε τὸ μὲν Πατριαρχεῖον διαγράψῃ ὄνομά τι ἐκ τοῦ Καταλόγου ἢ δὲ Ἱερὰ Σύνοδος καὶ ἡ Ἱεραρχία θεωρῇ αὐτὸ ἄξιον πρὸς ἐκλογὴν; Ὅθεν σκόπιμον καὶ κανονικὸν ὑπολαμβάνομεν, ὅπως τὸ μὲν

Πατριαρχεῖον ποιῆται διὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τὰς περὶ ἐκλογίμων συστάσεις, ἡ δὲ τελικὴ κρίσις ἀφεθῆ τῇ Ἱερῶ Συνόδῳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλως τε πρόκειται περὶ ζητήματος μετὰ πολλὰ ἐμφανισθησομένου ἔτη.

Εἰς τὴν δευτέραν ταύτην Ἐπιστολὴν τῆς Ἱερῶς Συνόδου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ἡμῶν πρὸς τὸ Σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον περὶ τῶν εἰσαχθεῖσων διατάξεων διὰ τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως 1928 μὴ ἀναφερομένων εἰς τὸν προηγηθέντα ταύτης καὶ ἐπιψηφισθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων Νόμον 3615/11.7.1928 «Περὶ τῆς διοικήσεως τῶν Μητροπόλεων τῶν Νέων Χωρῶν» ὁ ἀοίδιμος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κυρὸς Βασίλειος ἀπήντησε τῷ Προκατόχῳ ἡμῶν κυρῷ Χρυσοστόμῳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 1074 ἀπὸ 3ης Αὐγούστου 1929 Ἐπιστολῆς Αὐτοῦ, ἀποδεχόμενος τελικῶς κατὰ Συνοδικὴν Διαγνώμην τὰς παρατηρήσεις τῆς Ἱερῶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐγραψεν ὅτι: «**Κομισάμενοι τὴν ἀπὸ κη' Μαΐου, ἀριθμ. 1085, ἐπιστολὴν τῆς Ὑμετέρας Φίλης Μακαριότητος... μηδαμῶς περαιτέρω πολυπραγμονῆσαι καὶ ἐμμεῖναι εἰς ὅσα περὶ αὐτῶν προλαβόντως ὡς ἀναγκαῖα κρίναντες ἀπεφασίσασμεν, ἀλλὰ μετὰ πρόφρονος τῆς διαθέσεως, χάριν τῆς ἐν πᾶσιν ἀρμονικῆς ὁμογνωμίας, τροποποιούντες τὴν περὶ αὐτῶν ἀπόφασιν ἡμῶν, ἀποδέξασθαι πλήρως τὴν περὶ αὐτῶν καὶ γνώμην καὶ τὴν διατύπωσιν, ὡς ἐκτίθεται καὶ ἐπεξηγηματικῶς ἀναλύεται ἐν τῇ ὡς ἄνω ἐπιστολῇ τῆς Ὑμετέρας Φίλης Μακαριότητος.**»

Ἐκ τούτων σαφῶς συνάγεται, ἡμῶν μὴ εἰδόντων ἀλλοίαν τινα σχετικὴν νεωτέραν ρύθμισιν, ὅτι ὁ Ε' ὄρος, κοινῇ συναινέσει καὶ συμφωνίᾳ, ἐτροποποιήθη καὶ παρέμεινε μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὅπως εἰσηγῆται διὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος εἴτε τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὸν συντασσόμενον ὑπὸ τῆς Ἱερῶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων ὑποψηφίων, εἴτε τὴν διαγραφὴν ἐτέρων συμφώνως τῇ κειμένῃ ἐκάστοτε νομοθεσίᾳ καὶ λαμβάνειν μόνον γνώσιν αὐτοῦ.

Τὴν τοιαύτην ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου συμφωνίαν ἐφαρμοσθεῖσαν, ὁμοῦ μετ' ἄλλων σημείων τῆς τροποποιηθείσης Πατριαρχικῆς Πράξεως τοῦ 1928, ἀμέσως καὶ ἄνευ ἐτέρου ἐπεκύρωσαν καὶ ἅπαντες οἱ ἔκτοτε ἰσχύσαντες μέχρι σήμερον Καταστατικοὶ Χάρται τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ τηρηθεῖσα ἐπὶ μακρὰ ἔτη σχετικὴ δικαστικὴ πρακτικὴ.

4. Οὕτως τοιοῦτον δικαίωμα, ἥτοι ἐγκρίσεως τοῦ Κα-

ταλόγου ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, οὐδόλως ἀναγράφεται εἰς τοὺς ἐν συνεχείᾳ ἐκδοθέντας Καταστατικούς Νόμους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἷον:

I. Εἰς τὸν Νόμον 5187/20.7 ἢ 4.8/1931 «Καταστατικὸς Νόμος τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

II. Εἰς τὸν Νόμον 5438/1.6.1932 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 5187 “Καταστατικὸς Νόμος τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος”».

III. Εἰς τὸν Κωδικοποιημένον Νόμον 5438/17.8.1932 «Περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἰσχυουσῶν διατάξεων».

IV. Εἰς τὸν Ἀναγκαστικὸν Νόμον ὑπ' ἀριθμ. 2170/4.1.1940 «Περὶ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

V. Εἰς τὸν Νόμον 671/27.9.1943 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ

VI. Εἰς τὸν Νόμον 126/1969 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Ἐν αὐτοῖς οὐδὲν προβλέπεται περὶ ἀποστολῆς τοῦ Καταλόγου τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον πρὸς ἔγκρισιν. Δι' ὃ καὶ ἐν τῇ πράξει δὲν ἀπεστέλλετο ὁ Κατάλογος εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον συμφώνως πρὸς τὰ διὰ τῆς προαναφερθείσης ἀλληλογραφίας συμφωνηθέντα καὶ ἀποφασισθέντα, νομοθετικῶς δὲ ἐπικυρωθέντα καὶ οὐχὶ μόνον ἔθιμικῶς, ὡς λέγεται. Τοῦτο δὲ οὐδέποτε ἐξελήφθη ὡς σημεῖον ὑποτιμῆσεως τοῦ πανσέπτου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

5. Τὰ οὕτως συμφωνηθέντα ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰσηγεῖσθαι διὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος εἴτε τὴν ἐγγραφὴν εἴτε τὴν διαγραφὴν εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων καὶ λαμβάνειν γνώσιν αὐτοῦ ἐπιβεβαιοῖ καὶ ὁ μακαριστὸς Προκάτοχος Ὑμῶν κυρὸς Ἀθηναγόρας γράφων ἐν ὄψει τῆς καταρτίσεως νέου τότε Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῷ πρὸς τὸν Μακαριστὸν Προκάτοχον ἡμῶν κυρὸν Ἱερώνυμον ὑπ' ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 492 ἀπὸ 11ης Μαΐου 1968 Πατριαρχικῶ Γράμματι σχετικῶς τὰ ἑξῆς:

«Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν Κατάλογον τῶν ἐκλογίμων σχετικὰ τοῦ Ε' ὄρου, περὶ ὧν ἐγένετο ἐν τέλει ἀποδεκτόν, ἵνα παραμείνῃ ἀκέραιον τὸ δικαίωμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ τοῦ εἰσηγεῖσθαι, διὰ τοῦ ἐκάστοτε Ἀρχιεπισκό-

που Ἀθηνῶν, τὴν ἐν τῷ Καταλόγῳ ἀναγραφὴν ὀνομάτων ἐκλογίμων Κληρικῶν ἢ καὶ τὴν διαγραφὴν ἄλλων καὶ λαμβάνειν γνῶσιν τοῦ ἐκάστοτε καταρτιζομένου Καταλόγου».

Σημειώτεον δὲ ὅτι ἐν τῷ νεωτέρῳ ὑπ' ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 126 ἀπὸ 6ης Μαρτίου 1974 Πατριαρχικῶ Γράμματι τοῦ ἀοιδίμου Προκατόχου Ὑμῶν Πατριάρχου κυροῦ Δημητρίου πρὸς τὸν ἡμέτερον ὡσαύτως Προκάτοχον ἀείμνηστον Ἀρχιεπίσκοπον Σεραφεῖμ, ἐν ᾧ περιέχονται αἱ ἐπὶ τοῦ σχεδίου τοῦ τότε καταρτιζομένου νέου Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρατηρήσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, οὐδὲ πόρρωθεν θίγεται ζήτημα ὑποχρεωτικῆς ἀποστολῆς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς αὐτὸ τοῦ Καταλόγου τῶν ἐκλογίμων πρὸς ἔγκρισιν, ἀλλὰ γίνεται ἀναφορὰ εἰς μόνον τὸ δικαίωμα τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς Συνόδου τοῦ προτείνειν ὑποψηφίους κεκτημένους τὰ νόμιμα προσόντα πρὸς ἐγγραφήν αὐτῶν εἰς τὸν εἰρημένον Κατάλογον.

Ἄλλωστε ἢ τυχὸν ἔγκρισις καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ ἤδη ἐγκεκριμένου ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Καταλόγου ἐμελλε νὰ δημιουργήσῃ σοβαρώτατα καὶ ἀνυπερέβλητα νομικὰ προβλήματα προερχόμενα ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Κατάλογος οὗτος εἶναι ἐνιαῖος δι' ἅπασαν τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν καὶ μόνιμος, οὐχὶ δὲ περιστασιακός, ἐγκρινόμενος εἰδικῶς πρὸ πάσης πληρώσεως ἐκάστης χηρευούσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ ἐγκρίνεται κατόπιν εἰδικῆς σαφῶς ἐν τῷ νόμῳ προβλεπομένης διαδικασίας ὑφ' ἐνὸς καὶ μόνου ὄργανου, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν ἐναντία περιπτώσει εἶναι πρόδηλον ὅτι θὰ ἀνέκυπτον σοβαροὶ λόγοι ἀκυρώσεως τῆς παρανόμου διαδικασίας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

6. Τούτων οὕτως ἐχόντων κατὰ τὸ ἔτος 1975 ἡ εὐλογημένη Πατρίς ἡμῶν ἀπέκτησε νέον Σύνταγμα, ἐν ᾧ ἢ γνωστὴ πρόβλεψις τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 3, μὴ ἀναθεωρηθέντος κατὰ τὰς ἐν τῷ μεταξὺ γενομένας ἀναθεωρήσεις αὐτοῦ ἐν ἔτεσι 1986 καὶ 2002. Τὴν συνταγματικὴν ταύτην ἐπιταγὴν, ὡς αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη ὑπὸ τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχων ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ ὁ κοινὸς Νομοθέτης συμπεριέλαβεν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 17 παράγραφον 3 «Περὶ ἐκλογῆς Μητροπολιτῶν» ἀναφερομένην διάταξιν, ἔχουσαν οὕτως: «Ἐν τῷ Καταλόγῳ τούτῳ ἐγγράφονται καὶ Κληρικοὶ κεκτημένοι τὰ

ὑπὸ τοῦ ἐπομένου ἄρθρου προβλεπόμενα προσόντα καὶ ὑποδεικνύμενοι ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἰσχυουσὶν κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου. Οἱ οὕτως ἐγγραφόμενοι εἶναι ἐκλόγιοι μόνον διὰ τὰς Μητροπόλεις τῶν Νέων Χωρῶν». Κατ' ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης διατάξεως, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπήφισε κατὰ καιροῦς εἰς τὸ παρελθὸν καὶ τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων Κληρικῶν, προταθέντων ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, οἵτινες καὶ ἀναγράφονται ἐν τῷ ὡς εἴρηται Καταλόγῳ.

Ἐπισημειοῦμεν καθηκόντως καὶ τὴν διάταξιν τῆς παραγράφου 5 τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 18 ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ Νόμου: «Ἡ κατὰ παράβασιν τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις παραγράφαις τοῦ παρόντος ἄρθρου ὀριζομένων ἐγγραφῆ τινὸς εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων εἶναι ἄκυρος».

Κατὰ τῆς ἐγγραφῆς ὑποψηφίου τινὸς εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 20 τοῦ αὐτοῦ Νόμου διαλαμβανόμενα, ἅτινα ἀφορῶσιν εἰς ὑποψηφίους διὰ πάσας τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Οὐδαμοῦ καὶ ἐν τῷ εἰρημένῳ Νόμῳ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ διέποντος τὴν διοίκησιν τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ἡμῶν ἀναφέρεται ὑποχρέωσις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἡμῶν, ὅπως ἀποστέλλῃ τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

7. Ἐπαναλαμβάνομεν δ' ὅτι πρὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ ἰσχύοντος Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸ σχέδιον αὐτοῦ ὡς ἀνωτέρω ἐγράφη ἀπεστάλη εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον πρὸς θεώρησιν τῶν εἰς τοῦτο ἀφορῶσων διατάξεων. Μάλιστα δὲ διὰ τῆς ἀπὸ 6ης Μαρτίου 1974 ὑπ' ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 126 Ἐπιστολῆς Αὐτοῦ ὁ ἀοιδίμος Προκάτοχος Ὑμῶν κυρὸς Δημήτριος διευκρινεῖ πρὸς τὸν μακαριστὸν Προκάτοχον ἡμῶν κυρὸν Σεραφεῖμ ὅτι: «ὡς πρὸς τὴν κατάρτισιν Καταλόγου ἐκλογίμων διὰ Μητροπόλεις Νέων Χωρῶν (ἢ σχετικὴ διάταξις δέον, ὅπως) τροποποιηθῆ ὡς ἀκολούθως: «Προκειμένης πληρώσεως Μητροπόλεως τινὸς τῶν Νέων Χωρῶν ἐν τῷ Καταλόγῳ τούτῳ περιλαμβάνονται, συνωδὰ τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 5 ἄρθρῳ τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως τοῦ ἔτους 1928, καὶ Κληρικοὶ κεκτημένοι τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ Χάρτου ὀριζόμενα προσόντα καὶ ὑποδεικνύμενοι ὑπὸ τῆς Ἀγίας

Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου»». Ἡ δὲ πρότασις αὐτὴ ἐγένετο δεκτὴ καὶ συμπεριελήφθη εἰς τὸν Νόμον 590/1977, ἄρθρον 17 παρ. 3, ὡς ἀνωτέρω ἐγράφη.

8. Καὶ τοῦτο συναφῶς ῥητέον, ὅτι κατόπιν ἐκδοθεισῶν Ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐκρίθη παρίως, ὅτι διὰ τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος κατωχυρώθησαν συνταγματικῶς οὐχὶ ἅπαντες οἱ ὅροι τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως τοῦ 1928, ἀλλὰ μόνον ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν τρόπον συγκροτήσεως τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς αἱ ἀποφάσεις τῆς Ὀλομελείας ὑπ' ἀριθμοὺς 3178/76, 545-546/78 καὶ ἡ 3676/2002 τοῦ Γ' Τμήματος αὐτοῦ.

Συνεπῶς καὶ ἐκ τῆς νομολογίας ταύτης προκύπτει, ὅτι ἐν τῷ Συντάγματι τῆς Χώρας ἡμῶν δὲν κατωχυρώθησαν ἅπαντες οἱ ὅροι τῆς ὡς ἄνω Πράξεως, ἐν οἷς καὶ ὁ Ε' ὅρος, δι' οὗ ὀρίζεται, ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐγκρίνει τὸν Κατάλογον τῶν ἐκλογίμων, ὃν συντάσσει ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τὰς ὑπ' ἀριθμοὺς 545-546/1978 Ἀποφάσεις μάλιστα τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἀναφέρεται ἐπὶ λέξει ὅτι: «ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας δὲν ἐπιβάλλεται τοιαύτη ἐγκρισὶς τοῦ καταλόγου ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου».

9. Πρὸς μείζονα διασάφισιν τοῦ θέματος τῆς ἰσχύος τῶν ὄρων τῆς ἐν λόγῳ Πράξεως προσθέτομεν καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ τότε Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ ἐν συνεχείᾳ Πρωθυπουργὸς τῆς Χώρας ἡμῶν Ἐντιμότητος κύριος Γεώργιος Ράλλης ἀπηύθυνε πρὸς τὸν ἀείμνηστον Προκάτοχον ἡμῶν κυρὸν Σεραφεῖμ τὴν ὑπ' ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 1822/30.4.76 ἔχουσαν τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἐπείγοντος ἐπιστολῆν, εἰς ἣν ἐπισημειοῖ καὶ τὰ ἐν συνεχείᾳ παρατιθέμενα:

«Θεωροῦμεν ἀναγκαίαν τὴν διενκρίνησιν, ὅτι διὰ τῶν διατάξεων τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος ἐκυρώθησαν ὄχι πᾶσαι αἱ διατάξεις τοῦ Συνοδικοῦ Τόμου τοῦ 1850 καὶ τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως τοῦ 1928, ἀλλὰ μόνον αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸν τρόπον συγκροτήσεως τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἥτοι τῆς ἐν αὐτῇ κατὰ τὰ πρεσβεῖα χειροτονίας ἐκπροσωπήσεως τῶν τε Παλαιῶν καὶ τῶν Νέων Χωρῶν. Ἡ τοιαύτη ἐρμηνεία τῆς σχετικῆς συνταγματικῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 3 ἀποδίδει τὸ αὐθεντικὸν βούλημα καὶ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν αὐτῆς, ὡς τοῦτο ἄλλως τε δηλοῦται ρητῶς καὶ ἐκπεφρασμένως εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Συντάγματος

Β' Ὑποεπιτροπῆς καὶ τὰ διαδοχικὰ σχήματα διατυπώσεως τῆς σχετικῆς παραγράφου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Συντάγματος καὶ τὰς ἐνώπιον τῆς Βουλῆς συζητήσεις.

Εὐνόητον λοιπὸν ὅτι διὰ τῶν διατάξεων τῆς ἀκροτελευτίου προτάσεως τῆς ὡς ἄνω παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος ἀπεσαφηνίσθη ἀπλῶς καὶ κατωχυρώθη συνταγματικῶς ὁ κανονικὸς τρόπος συγκροτήσεως τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς ἀποφυγὴν τῶν συνήθως ἐκτροπῶν τῶν Ἀριστίνδην λεγομένων Συνόδων, διὸ καὶ διὰ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων οὐδόλως μετεποπίσθη τὸ προϋφιστάμενον συνταγματικὸν πλαίσιον σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἐν Ἑλλάδι. Ἀντίθετοι γινῶμαι ἢ γνωματεύσεις εἶναι μὲν ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ ἐρευνῇ σεβασταί, ἀλλ' ὅπωςδῆποτε εἶναι ὑποκειμενικαὶ καὶ δὲν ἀποδίδουν τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος.

Ἡ διενκρίνησις αὕτη ἐθεωρήθη ἀναγκαία πρὸς ἀποφυγὴν ἀντιθέσεων ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης ἐρμηνείας καὶ ἐνίσχυσιν τῆς προσπαθείας ἁρμονικῆς συνεργασίας τῶν ὑπευθύνων Φορέων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας».

Ἡ θέσις αὕτη κηρύσσει ἀριδῆλως καὶ ἀναντιλέκτως τὴν βούλησιν τῆς ψηφισάσης καὶ κατοχυρωσάσης τὸν τε Συνοδικὸν Τόμον τοῦ 1850 καὶ τὴν Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Πρᾶξιν τοῦ 1928 Συντακτικῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, ὡς πρὸς τὸ ποῖα διατάξεις τῶν ὡς ἄνω κειμένων κατωχυρώθησαν καὶ ποῖα οὐ, εἰς τὴν ἐν λόγῳ παράγραφον τοῦ Συντάγματος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας.

10. Ἐξ ἄλλου περὶ τῶν ὄρων τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως τοῦ 1928 ἐγένετο ἀποκλειστικὴ συζήτησις εἰς τὰ κατὰ τὴν 8ην καὶ 9ην Ἰουνίου 1993 διεξαχθείσας ἐν Ἀθήναις Διμερεῖς Συνομιλίας τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Κατ' αὐτὰς ἐτονίσθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὅτι:

I. Ἀναγνωρίζει καὶ σέβεται τὴν Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Πρᾶξιν τοῦ 1928 καὶ οὐδεμίαν πρόθεσιν καταστρατηγήσεως τῶν συμπεφωνημένων ἐκδηλοῖ.

II. Ἐφαρμόζει αὐτὴν καθ' ὅσον δύναται ἐν τοῖς πλαισίοις τῶν διατάξεων τοῦ ἰσχύοντος Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους.

Εἰδικώτερον διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Καταλόγου τῶν πρὸς ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων ἢ Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἠρνήθη τὴν προταθεῖσαν ὑπὸ τῆς Πατριαρχικῆς Ἀντι-

προσωπείας σύνταξιν δύο Καταλόγων, ἐνὸς διὰ τὰς Μητροπόλεις τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐνὸς διὰ τὰς Μητροπόλεις τῶν Βορείων Ἐπαρχιῶν, ὡς ἀντιβαίνουσιν πρὸς τὸν ἰσχύοντα Καταστατικὸν Χάρτην καὶ τὴν ἐνιαίαν διάρθρωσιν τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

11. Ἐν τῷ ὡς ἄνω Πατριαρχικῷ Γράμματι τῆς 6ης Μαρτίου 1974, τῷ ὑπογραφομένῳ ὑπὸ τοῦ μακαριστοῦ Προκατόχου Ὑμῶν ἀοιδίου Δημητρίου, διευκρινεῖται περαιτέρω καὶ τὸ θέμα τῆς μεταθέσεως τῶν Μητροπολιτῶν τῶν λεγομένων Νέων Χωρῶν ὡς ἑξῆς:

«β) Ὡς πρὸς τὸ περὶ ἀμεταθέτου τῶν Ἱεραρχῶν τῶν Νέων Χωρῶν, ἄρθρον 5 τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως τοῦ 1928, γνωρίζομεν τῇ Ὑμετέρα Μακαριότητι ὅτι, διατηρουμένης ἀμειώτου τῆς τε ἰσχύος τῶν σχετικῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τοῦ ὀφειλομένου πρὸς αὐτοὺς σεβασμοῦ, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑφισταμένων πραγματικῶν ποιμαντικῶν ἀναγκῶν ἔχει τὴν ἀφ' ἡμῶν ἐξουσιοδότησιν ὅπως κατ' οἰκονομίαν προβαίνει εἰς μεταθέσεις Μητροπολιτῶν ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῶν Νέων Χωρῶν, καὶ ἀπὸ τῆς περιοχῆς τούτων εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰνάπαλιν, τῇ προηγουμένῃ μέντοι γνώσει τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ὡσαύτως τῇ κρίσει καὶ ἀποφάσει τῆς αὐτῆς Ἱερᾶ Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπαφίεται καὶ ἡ διὰ ποιμαντικὰς ἀνάγκας σύστασις θέσεων βοηθῶν Ἐπισκόπων ἐν Μητροπόλεσι τῶν Νέων Χωρῶν».

Ἡ πρότασις ὁμως αὕτη δὲν υἰοθετήθη οὔτε ὑπὸ τῆς μεγάλης νομοπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς, οὔτε ὑπὸ τῆς Ἐντίμου Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, ψηφισάσης τὸν Νόμον 590/1977 ἄνευ μνείας τινὸς τῆς ὡς εἴρηται διαδικασίας.

Ἐξ ἄλλου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 3178/1976 Ἀποφάσεως τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐκρίθη περαιτέρω, εἰδικώτερον περὶ τῶν μεταθέσεων τῶν Ἀρχιερέων τῶν Νέων Χωρῶν, ὅτι ἀκριβῶς ἐπειδὴ δὲν ἔχει κατοχυρωθῆ συνταγματικῶς, ὁ Ε' ὄρος, τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως τοῦ 1928, διὰ τοῦ ὁποίου ἀπαγορεύονται αἱ μεταθέσεις τῶν Μητροπολιτῶν τῶν Νέων Χωρῶν, δὲν τίθεται συνταγματικὸς περιορισμὸς καὶ ὁ κοινὸς Νομοθέτης δύναται, ἵνα καταστήσῃ ἀκόμη καὶ ὑποχρεωτικὰς τὰς μεταθέσεις αὐτὰς, ὡς ἔπραξε διὰ τινὰς Ἱεράς Μητροπόλεις ὁ Ν. 671/1943 ἄρθρον 17 παράγρ. 3, πολλῶ δὲ μᾶλλον, ἵνα καταστήσῃ αὐτὰς ἀπλῶς δυνατὰς, ὡς πράττει ὁ Ν. 590/1977 (ἄρθρον 24 παράγρ. 2-3) δι' ὅλας τὰς Μητροπόλεις τὸσον τῆς Αὐτο-

κεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὅσον καὶ τῶν λεγομένων Νέων Χωρῶν ἀδιακρίτως.

Ἡ δὲ τυχὸν νεωτέρα ἐπιμονὴ ἰσχύος εἴτε τῆς πλήρους ἀπαγορεύσεως τῶν μεταθέσεων εἴτε τῆς πραγματοποιήσεως αὐτῶν διὰ τῆς τηρήσεως διαδικασίας διαφόρου ἐκείνης ἢν προβλέπει ὁ Ν. 590/1977 πέραν τοῦ ὅτι θὰ ἦτο πρακτικῶς ἀλυσιτελής καὶ νομικῶς ἀδόκιμος θὰ εἰσῆγεν ἀνεπίτρεπτον διάκρισιν εἰς βάρος τῶν Ἱεραρχῶν τῶν Βορείων Ἐπαρχιῶν, τοῦ Ἑλληνος Νομοθέτου περὶ πολλοῦ ποιουμένου τὴν πλήρη ἐξίσωσιν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων μεταξὺ Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ὡς τοῦτο συνάγεται καὶ ἐκ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς περὶ «ἐκκλήτου» διατάξεως καὶ εἰς τοὺς Ἱεράρχας τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

12. Κατὰ τὰ 75 ἔτη ἰσχύος τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προέβη εἰς μεταθέσεις, αἵτινες καὶ ἐπευλογήθησαν, σιωπηρῶς, ὡς εἰκός, ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μηδαμῶς ἀντιλέξαντος. Μιμνησόμεθα τινῶν:

I. Ἐκ τῶν Μητροπόλεων τῶν Νέων Χωρῶν εἰς Μητροπόλεις τῶν Νέων Χωρῶν:

Ἐκ τῆς Ἑδέσσης καὶ Πέλλης - Θεσσαλονίκης Παντελεήμων (Παπαγεωργίου).

Ἐκ τῆς Κασσανδρείας - Βεροίας καὶ Ναούσης Καλλίνικος (Χαραλαμπάκης).

Ἐκ τῆς Σισανίου καὶ Σιατίστης - Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου Ἰάκωβος (Κλεομβροτος).

Ἐκ τῆς Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου - Ἑδέσσης καὶ Πέλλης Διονύσιος (Παπανικολόπουλος).

Ἐκ τῆς Μηθύμνης - Σερρών καὶ Νιγρίτης Κωνσταντῖνος (Μεγγρέλης).

Ἐκ τῆς Σάμου καὶ Ἱκαρίας - Θεσσαλονίκης Παντελεήμων (Χρυσοφάκης).

II. Ἀπὸ Μητροπόλεις τῶν Νέων Χωρῶν εἰς Μητροπόλεις τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐκ τῆς Σερβίων καὶ Κοζάνης - Πατρῶν Κωνσταντῖνος (Πλατῆς).

Ἐκ τῆς Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου - Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Κύριλλος (Καριπαλιώτης).

Ἐκ τῆς Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου - Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Κυπριανὸς (Πουλάκος).

Ἐκ τῆς Λήμνου - Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονύσιος (Χαραλάμπους).

Ἐκ τῆς Καστορίας - Ἀττικῆς Δωρόθεος (Γιανναρόπουλος).

Ἐκ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου - Περιστερίου Ἀλέξανδρος (Καντώνης).

Ἐκ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς - Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας Τιμόθεος (Μαθθαϊάκης).

Ἐκ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ζιχωνῶν καὶ Νευροκοπίου - Πατρῶν Νικόδημος (Βαλληνδράς).

Ἐκ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος - Νέας Σμύρνης Ἀγαθάγγελος (Ταμπουρατζάκης).

Ἐκ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου - Παροναξίας Ἀμβρόσιος (Στάμενας).

III. Ἀπὸ Μητροπόλεις τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς Μητροπόλεις τῶν Νέων Χωρῶν.

Ἐκ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Καρυστίας καὶ Σκύρου - Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἴνουσσῶν Παντελεήμων (Φωστίνης).

Ἐκ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἄρτης - Ἰωαννίνων Σεραφεῖμ (Τίκας).

13. Τὰ διαλαμβανόμενα ἐν τῷ Ζ' ὄρω περὶ τῆς ἀναγωγίας τῆς τε χηρείας καὶ πληρώσεως Μητροπόλεως τινὸς τῶν «Νέων Χωρῶν» διὰ ἐπισήμων Γραμμάτων ἀποστελλομένων ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἐτηροῦντο ἀπ' ἀρχῆς καὶ τηροῦνται. Τὰ δὲ περὶ ἀποστολῆς τῆς Ὁμολογίας καὶ τοῦ Ὑπομνήματος ἐκλογῆς τῶν Μητροπολιτῶν τούτων ἔχουσι, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, καταργηθῆ ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1929 καὶ τοῦ Ν. 590/1977.

14. Διὰ τὴν τήρησιν τοῦ Θ' ὄρου τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως, ἀναφερομένου εἰς τὴν μνημόνευσιν τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν τῶν Βορείων Ἐπαρχιῶν ἰσχύουσι τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προβλεπόμενα, ὡς ταῦτα διευκρινήθησαν κατὰ τὴν ἀναφερομένη ἐν τοῖς πρόσθεν ἀλληλογραφίαν καὶ τὴν νεωτέραν τοιαύτην.

Κατὰ ταῦτα ἡ ἀποστολὴ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον πρὸς ἐγκρισίν τοῦ αἰτηθέντος Καταλόγου τῶν πρὸς ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων, προκειμένης τῆς ἐκλογῆς Μητροπολίτου διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενωθείσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, ἅτε κοιμηθέντος τοῦ αἰμυμνήστου Μητροπολίτου κυροῦ Παντελεήμονος, δὲν εὐδοῦται Κανονικῶς, δὲν προβλέπεται οὔτε ἐκ τῶν συμφωνηθέντων μεταξύ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀνταλλαγέντα Γράμματα, οὔτε καὶ ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας καὶ νομολογίας τοῦ ἀνωτάτου ἀκυρωτικοῦ Δικαστηρίου τῆς Χώρας ἡμῶν, διὸ καὶ παρέλκει ἡ ἀποστολὴ τούτου Ὑμῖν πρὸς ἐγκρισίν.

Παναγιώτατε καὶ περιπόθητε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Ταῦτα μὲν ἐξ ἀπόψεως τῶν Συνοδικῶν Κειμένων, τῶν ἐκατέρωθεν Συμφωνιῶν, τοῦ Συντάγματος, τῶν Νόμων καὶ τῆς Νομολογίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Οὐχ' ἦττον ὁμως τὰ ἀνακύπτοντα ἐκάστοτε ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα ἀξιούσι πρωτίστως τὴν ἐν φόβῳ Θεοῦ, ταπεινώσει ψυχῆς, ἀγάπῃ εἰλικρινεῖ καὶ ἀκλονήτῳ προσηλώσει τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησιολογίᾳ προσέγγισιν αὐτῶν, ἵνα μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος δαπανήσῃ καὶ ἀπὸ τῶν καρδιῶν τὸν ἔλεον ἀποσκορακίσῃ. Ἀλλὰ καὶ ὁ Πιστὸς τοῦ Θεοῦ Λαὸς τὸ μὲν γράμμα τοῦ νόμου ἀποστρέφεται, τὸ ἀποκτείνει τὸ πνεῦμα, τὰς δὲ ἐξ ἀγάπης καὶ ἀμοιβαίας κατανοήσεως ἐμπνεομένας λύσεις τῶν προβλημάτων ἐπικροτεῖ καὶ ἐπ' αὐταῖς ἀναπαύεται. Ἡ Πρωτόθρονος Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπιτελεῖ καὶ μέλλει ἐπιτελεῖν ἔργον διορθοδόξου ἐνότητος, ὅπερ οὔτε διακυβεύεται, οὔτε ἀμφισβητεῖται. Ἡ δὲ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μετὰ θεολογικῆς ρωμαλεότητος ἐπιστηρίζει καὶ διακηρύττει τὸν ρόλον τοῦτον.

Ὅθεν καὶ ἡμεῖς οὐκ ὀκνοῦμεν διαβεβαιῶσαι ἅπαξ ἔτι τὴν Ὑμετέραν ἀγάπην, ὅτι τὴν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἐξ ἧς τὸ εἶναι προσελάβομεν, καὶ σέβομεν καὶ τιμῶμεν, καὶ οὐδὲ πόρρωθεν διανοούμεθα ταύτη ζημίᾳ τινὶ προσπορίσαι ἄλλως, ἀλλ' ἀντιθέτως συμπαριστάμεθα τῇ ποτὲ Μητρὶ ἡμῶν, νῦν δὲ Πρωτοθρόνῳ ἐν τῇ διακονίᾳ Ἀδελφῆ, πάσῃ δυνάμει, παρορῶντες παραπικρασμοὺς καὶ ἐρεθίσματα τὴν ἡμετέραν καρδίαν τιτρώσκοντα καὶ τὴν ἀμοιβαίαν εὐστάθειαν τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν παρενοχλοῦντα.

Ἐφ' ᾧ καὶ ἡμεῖς ὡς «ὁ ἐν τῷ ἄκρῳ τῆς ἀγάπης γενόμενος τρόπον τινα ἑαυτοῦ ἐξιστάμενος ... καὶ ἐν τῇ τῆς ψυχῆς αἰθρία γενόμενος...» (Ι. Δαμασκηνοῦ Ρ.Γ. 96, 561) ὑπερβαίνοντες ἐν ἀγάπῃ τὰς νομικὰς συζητήσεις καὶ ἔρεις καὶ μάχας ἀποστέλλομεν Ὑμῖν περικλείστως ὧδε τὸν Κατάλογον, ἡδὴ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ἐγκεκριμένον, μὴ ἔχοντα ἄλλως τε τὸν χαρακτήρα ἀπορρήτου ἐγγράφου, **οὐχὶ βεβαίως πρὸς ἐγκρισίν, ἀλλὰ μόνον πρὸς ἀπλὴν ἐνημέρωσιν Ὑμῶν καὶ τῆς περὶ Ὑμᾶς Ἁγίας καὶ Πατριαρχικῆς Συνόδου.**

Αὐτονόητον τυγχάνει ὅτι ἡ ἐνέργεια ἡμῶν αὕτη οὐδὲν ὡς σημαίνει παραίτησιν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς ἀποκλειστικῆς, ἀποφασιστικῆς καὶ μὴ ὑποκειμένης εἰς οἰονδήποτε ἔλεγχον ἑτέρου διοικητικοῦ ὀργάνου, ἀρμοδιό-

τητος Αὐτῆς ἵνα καταρτίζη, κατὰ τὴν νόμιμον διαδικασίαν (ἄρθρα 17-21 τοῦ Ν. 590/1977), τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων, ὄντα ὀριστικὸν καὶ ἐκτελεστὸν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καὶ μόνον καταρτίσεως αὐτοῦ.

Πεποίθαμεν δ' ὅτι ἀμφότεραι αἱ Ἐκκλησῖαι ἡμῶν συνεχίσουσι, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος, ἄνευ ἐσωτερικῶν ταραχῶν καὶ ἔξωθεν ἐπεμβάσεων ἐν ἁρμονικῇ καὶ ἰσοτιμίᾳ συνεργασίᾳ τὴν θεοφιλῆ αὐτῶν πορείαν ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ὁ μὲν τοῦ Κυρίου Λαὸς ἐντεῦθεν κἀκεῖθεν οἰκοδομηται καὶ ἐπιστηρίζηται, ἐκ τοῦ ὑφισταμένου καὶ καθ' ἡμέραν ἐνισχυομένου πνευματικοῦ ἡμῶν δεσμοῦ, τοῦ μετ' ἀλλήλων συνδέσμου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐνότητος, ὁ δὲ σύμπας κόσμος ἀξιοποιῆ, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς δικαιοσύνης, τὸ παράδειγμα ἡμῶν καὶ τὴν μαρτυρίαν πίστεως καὶ ἐλπίδος.

Ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ αὐθις τὴν Ὑμετέραν Παναγιώτητα κατασπαζόμενοι φιλήματι ἀγάπης ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ καὶ Σωτῆρι ἡμῶν, διατελοῦμεν

- † Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος, Πρόεδρος
- † Ὁ Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἴνουσσῶν Διονύσιος
- † Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Μελέτιος
- † Ὁ Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου Νικόδημος
- † Ὁ Μηθύμνης Χρυσόστομος
- † Ὁ Κίτρους καὶ Κατερίνης Ἀγαθόνικος
- † Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος Νικηφόρος
- † Ὁ Ἀρτης Ἰγνάτιος
- † Ὁ Λαρίσης καὶ Τυρνάβου Ἰγνάτιος
- † Ὁ Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας Κωνσταντῖνος
- † Ὁ Νικαίας Ἀλέξιος
- † Ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου Ἱερόθεος
- † Ὁ Φθιώτιδος Νικόλαος

- † Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν
- † Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

ΟΙ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ 1928-29

Εἰσαγωγικὸ Σημείωμα

Πρὸς καλύτερη ἐνημέρωση τῶν ἀναγνωστῶν μας δημοσιεύουμε τὰ πλήρη κείμενα τῶν τεσσάρων Ἐπιστολῶν τοῦ 1928 καὶ 1929, στίς ὁποῖες παραπέμπει ἡ ἀπαντη-

τικὴ ἐπιστολὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετ' ἡμερομηνία 27/8/2003. Οἱ ἐπιστολὲς αὐτὲς ἀντηλλάγησαν μεταξὺ τοῦ ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βασιλείου καὶ τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου (Παπαδοπούλου).

Ἡ Α' Ἐπιστολὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ἐπιστολὴ τῆς 20/11/1928)

Παναγιώτατε,

Ὑπόθεσις μεγάλης χαρᾶς τῇ ἐν Ἑλλάδι Ἀγιοπάτη Ἐκκλησίᾳ ἐγένετο ἡ διευθέτησις τοῦ ζητήματος τῆς διοικήσεως τῶν Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἡ δι' ἐπισήμου τούτου Πράξεως ἐγκρισίς τῆς διευθετήσεως αὐτοῦ. Εὐχαριστοῦντες δὲ τῷ οὐρανίῳ Δομήτορι τῆς Ἐκκλησίας, τῷ καταξιώσαντι αὐτὴν ἰδεῖν τὴν λύσιν τοιοῦτου μεγάλου ζητήματος, ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ὑμετέρας πεπνευμένης Παναγιώτητος, γνωρίζομεν Αὐτῇ ὅτι ἡ περὶ ἡμᾶς Δ. Ἱ. Σύνοδος, συγκεκροτημένη ἤδη θείᾳ χάριτι, καὶ ἐκ Μητροπολιτῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τῆς δεούσης ἠξίωσε μετ' ἡμῶν μελέτης καὶ ἐνδελειχαῖς ἐπιστάσις τὴν εἰρημένην Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Πρᾶξιν ἀποδεξαμένη αὐτὴν ἐν τῷ συνόλω αὐτῆς, ἅτε συνάδοντι τῷ σχετικῷ πρὸς τὴν ἐπελεθούσαν διοικητικὴν ἀφομοίωσιν τῶν Μητροπόλεων τῶν νέων χωρῶν πρὸς τὴν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος νόμῳ.

Ἄλλ' εἰσὶ καὶ τινὰ σημεῖα τῆς πράξεως εἴτε νέον τι περειαζόμενα εἴτε καὶ ἀντιβαίνοντα πρὸς τὸν εἰρημένον νόμον, τούτων δὲ μόνον τὰ κανονικῶς εὐδοκούμενα δυνάμεθα ἵν' ἀποδεχθῶμεν, ὑπόχρεοι ὄντες τηρεῖν καὶ τὸν νόμον.

Οὕτω δὲ Συνοδικῇ διαγνώμῃ γνωρίζομεν τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιώτητι ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει ἀντίρρησης ὡς πρὸς τὸ μνημόσυνον τοῦ ἐκάστοτε Πατριάρχου, κρίνεται δ' ὁμῶς ἀπαραίτητον ἵνα συνημονεῖται καὶ ἡ Ἱερά Σύνοδος, ὡς Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή.

Πᾶσα πλήρωσις Ἱερᾶς Μητροπόλεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μέλλει ἀναγγέλλεσθαι αὐτῷ διὰ γράμματος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ὡς Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁμοίως καὶ ὁ ἐκάστοτε ἐγκαθιστάμενος νέος Μητροπολίτης μέλλει ἀναγγέλλειν διὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ τὴν ἑαυτοῦ ἐγκατάστασιν. Διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου οἱ Μητροπολίται αὐτοῦ μέλλουσιν ἀποστέλλειν ἀντίγραφον τῆς πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον ἐτησίως αὐτῶν ἐκθέσεως καὶ οὐχὶ δὲ σκοπι-

μον κρίνεται ἡ ἀποστολὴ ἀντιγράφων ὑπομνήματος τῆς ἐκλογῆς καὶ ὁμολογίας στερεοτύπων ἄλλως τε ὄντων.

Τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκκλήτου πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, κατὰ τὰς κανονικὰς διατάξεις ἀνήκει πᾶσι τοῖς Ἀρχιερεῦσι, τούτου δὲ ἔνεκα οὐδεμία μνεῖα αὐτοῦ ἐγένετο καὶ ἐν τῷ νόμῳ.

Τὰ ἐπὶ τῶν Σταυροπηγιακῶν Μονῶν δίκαια τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰσὶν ἤδη καθωρισμένα διὰ τοῦ νόμου 1070 τῆς Δεκεμβρίου 1927 συνιστάμενα ἐν τῷ μνημοσύνῳ τοῦ ἐκάστοτε Πατριάρχου. Πᾶν ἕτερον δικαίωμα καὶ δὴ ἐπὶ τῆς διαλύσεως ἢ συγχωνεύσεως Μονῶν ἢ τῆς ἐγκρίσεως παρὰ τοῦ Πατριάρχου τῶν ἡγουμενοσυμβουλίων προσκρούει εἰς τοὺς νόμους, δύναται δὲ προκαλεῖν ἐκάστοτε σοβαρὰς ἀνωμαλίας καὶ προστριβὰς, διότι τοῦτο πάντα ἔχουσιν σχέσιν πρὸς τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τῶν Ἱερῶν Μονῶν. Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης δύναται ὑποδεικνύει τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν ἐκλογίμους καὶ ὑποψηφίους δι' Ἀρχιερωσύνην, κεκτημένους τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα, ἀλλ' ἢ ἐγκρισὶς τοῦ καταλόγου ἐκλογίμων ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου δυναμένη ἐπιτρέπεται καὶ ἀλλοιώσεις αὐτοῦ, μὴ ἀναγραφομένη ἄλλως τε ἐν τῷ νόμῳ καὶ μὴ οὕσα ὑποχρεωτικὴ διὰ τοὺς μέλλοντας ψηφίζειν, σκοπιμὸν ἐκρίθη ἴν' ἀποφευχθῆ.

Τέλος φρονοῦμεν ὅτι ἡ περὶ Κρήτης διάταξις τοῦ νόμου 3615 κατεχώρησε μὲν τὸ ἐσωτερικὸν αὐτόνομον καθεστῶς τῆς ἐν τῇ νήσῳ Ἐκκλησίας, ἀλλὰ δὲν ἀνέγραψεν ὅτι ὁ Μητροπολίτης Κρήτης, προσωπικῶς, ὡς Μητροπολίτης Κρήτης δὲν ὑπάγεται ὑπὸ τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀντιθέτως ἐνῶ ἐν ἄρθρῳ 1 τὸ ἐν Κρήτῃ ἐκκλησιαστικὸν καθεστῶς παραμένει τοιοῦτο οἷον ἦτο, ὅτι ὁ Κρήτης ὑπήγετο εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ἀλλ' ὁ Μητροπολίτης Κρήτης ἔχει νῦν πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν ἣν εἶχε πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον σχέσιν. Ἄλλως ἔδει ἴν' ἀνακηρυχθῆ ὁ Κρήτης αὐτοκέφαλος.

Ἐπὶ τοῖς ἀνωτέρω ὅροις ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συνελθοῦσα σήμερον καὶ διασκεψαμένη ὑπέγραψε τὴν ἐπὶ τῇ ἀποδοχῇ τῆς διοικήσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἣν καὶ συνημμένως ἀποστέλλομεν.

Κατασπαζόμενοι δ' αὐθὶς ὑμᾶς ἐν ἀπίρῳ σεβασμῷ καὶ ἀγάπῃ διατελοῦμεν.

† Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος, Πρόεδρος
† Ὁ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς Βασίλειος

† Ὁ Νικοπόλεως Ἰωακείμ

† Ὁ Ἀδριανουπόλεως Πολύκαρπος

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Ἀμβρόσιος

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Τιμόθεος

Ἀθήνησι, κ' Νοεμβρίου αἰκην'

Ἡ Α' Ἀπάντησις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου

(Ἐπιστολὴ τῆς 9/2/1929)

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὴ καὶ περιπόθητε ἀδελφὴ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Χρυσόστομε, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἄσμενοι κομισάμενοι ἀνέγνωμεν ἐν συνεδρίᾳ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τὴν ἀπὸ κ' τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου παρελθόντος ἔτους, ἀρ. 3949, ἐπιστολὴν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, δι' ἧς ὡς Πρόεδρος τῆς κοινῆς ἤδη ἐπ' αἰσίους Ἱερᾶς Συνόδου, συγκροτημένης καὶ ἐκ Μητροπολιτῶν τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου, ἀγγέλλει ἡμῖν τὴν λήψιν καὶ τὴν ἐν τῷ συνόλῳ ἀποδοχὴν τῆς σταλείσης ἡμετέρας κυρωτικῆς τῆς εὐλογημένης διευθετήσεως Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως, διαβιβάζουσα ἅμα καὶ τὴν ἀντίστοιχον ὁμοίαν ἐπίσημον Πρᾶξιν τῆς περὶ Αὐτὴν Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἡ εὐχάριστος αὕτη ἀναγγελία τῆς ἀρξαμένης ἐφαρμογῆς καὶ τὰ ἐν γένει ἀγαθὰ τῆς νέας τάξεως προιονίσματα κατηύφραναν μεγάλως τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, πάντοτε ἐξειδιασμένως τὰ αὐτόθι φιλήσασαν καὶ μετὰ στοργῆς τὴν εὐστάθειαν καὶ τὴν ἐπαύξησιν καὶ πρόοδον ἐν πᾶσιν αὐτῶν ποθήσασαν καὶ ἐπὶ τούτοις πολὺ χαίρουσαν. Ὁ Κύριος ἐπιδαψιλεύει πάντοτε πλοῦσια τὰ ἑαυτοῦ δωρήματα ὑπὲρ τῆς ὅλης αὐτόθι Ἀγίας Ἐκκλησίας καὶ εὐλογοῖ καὶ κατευοδοῖ τὸ ἔργον τῆς κοινῆς ὑμῶν ποιμαντορικῆς μερίμνης καὶ ἐργασίας ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἐνὸς εὐσεβοῦς πληρώματος καὶ τῆς ἁρμονικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῶς εὐσταθείας καὶ προκοπῆς αὐτοῦ.

Περὶ δὲ τῶν σημείων, ἅπερ ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον ἵνα ἀναγράψῃ ὡς νέον τι κατὰ τὴν γνώμην αὐτῆς παρεισάγοντα ἢ πρὸς τὸν Νόμον ἀντιβαίνοντα, παρατηροῦμεν ὅτι ὁ σκοπὸς τῶν δευτερευουσῶν ἄλλως

τε καὶ οὐδαμῶς οὐσιῶδές τι ἀλλοιουσῶν διατάξεων τούτων οὐκ ἔστιν, ὡς τυγχάνει πρόδηλον, ἄλλος τις, ἀλλ' ἢ ἡ ἀριδηλοτέρα πῶς ἐν οἷς οὐ θίγεται ἡ διοικητικὴ ἐνότης τῆς πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν συναφείας καὶ σχέσεως, τοῦθ' ὄπερ αὐτῇ μεγάλης παραμυθίας καὶ ἐνισχύσεως ἔστι καὶ ἔσται πάντοτε πρόξενον. Πεποίθαμεν δέ, εἰς τὴν ὄλην ἀφορῶντες στοργικὴν τῶν ἐκεῖ πρὸς τὰ καθ' ἡμᾶς γνώμην καὶ διάθεσιν, ὅτι ἀσμένως διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἢ ἐν τούτοις ἐπιθυμία τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας γενήσεται ἀποδεκτὴ, καὶ εἴ τι ἔτι ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται μὴ σύμφωνόν πῶς πρὸς τὸν ἐκδεδομένον Νόμον εἰσαγόμενον. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλως εὐλογος καὶ δικαία ἡ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπιθυμία αὕτη, καθόσον ἐπιτροπικῶς αὕτη καὶ ὑπὸ τύπον προσωρινότητος τὴν διοίκησιν τῶν ἑαυτῆς ἐκχωρήσασα ἠδύνατο βεβαίως ἐν σημείοις τισὶ διατηρῆσαι ἀμεσώτερα τὰ ἑαυτῆς κανονικὰ δικαιώματα, καὶ δὴ ὅταν τὰ σημεῖα ταῦτα, ἐξωτερικῆς ἀπλῶς σχέσεως καὶ συναφείας ὄντα ἐνδεικτικά, οὐδεμίαν εἰκότως ἐπενεγκεῖν δύνανται δυσχέρειαν ἢ ἐπιπρόσθησιν εἰς τὴν ἐφετὴν καὶ ἀναγκαῖαν καλὴν καὶ εὐρυθμον ἐνιαίαν ἐν τοῖς οὐσιώδεσι διοίκησιν.

Ὅθεν διὰ τοὺς λόγους τούτους κρίναντες ἀναγκαῖον καὶ εἰσαγαγόντες ἐν τῇ Πατριαρχικῇ καὶ Συνοδικῇ Πράξει τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος ἰδιαίτερας διατάξεις, ἦτοι

α) ὅπως οἱ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου ἀρχιερεῖς μνημονεύωσι καὶ ἐφεξῆς μόνον τοῦ Πατριαρχικοῦ ὀνόματος, ὡς τοῦ μνημοσύνου τούτου ἀποτελοῦντος μίαν τῶν πρώτων καὶ σπουδαιότερων κανονικῶν ἐκφάνσεων τῆς διατηρουμένης κανονικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου ἐπὶ τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐπαρχιῶν αὐτοῦ, τοῦ δὲ συμνημοσύνου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου δυναμένου ἐκληφθῆναι ὡς μειώσεως τῆς ἐξουσίας ταύτης·

β) ὅπως ἀναγγέλληται ἐκάστοτε οὐ μόνον ἡ πλήρωσις, ἀλλὰ καὶ ἡ χρεία τῶν Μητροπόλεων τοῦ Θρόνου, ὡς οὐ συνάδοντος βεβαίως πρὸς τὸ κῦρος καὶ τὸ γόητρον τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου ἵνα ἄλλοθεν καὶ ἐξ ἐμμέσων εἰδήσεων καὶ πληροφοριῶν λαμβάνη γνώσιν τῶν τοιούτων γεγονότων, ὄντος ἄλλως τε ἀπαραιτήτου ἵνα προκειμένου περὶ χρείας ἐκ θανάτου καθίσταται οὗτος ἐγκαίρως καὶ ἐπισήμως γνωστός ἡμῖν διὰ τὸ εἰθισμένον μνημοσύνον τοῦ ἀποβιοῦντος ἀρχιερέως ἐπὶ τεσσαρακονθήμερον ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ·

γ) ὅπως σὺν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ἐκλογῆς τῶν νέων ἀρχιερέων ἀποστέλληται καὶ τὸ ὑμόμημα τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν

καὶ ἡ τακτικὴ τῆς χειροτονίας ὁμολογία τῶν νεωστὶ χειροτονουμένων, ὡς καὶ τούτων κανονικῶς ἐνδεικνυμένων εἰς βεβαίωσιν τῆς ἀπὸ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου βασικῆς ἐξαρτήσεως τῶν ἀρχιερέων τούτων, ὀφειλόντων διὰ τοῦτο ἵνα ἀναφέρωσιν ἐν τῇ ὁμολογίᾳ αὐτῶν μόνον τὸ ὄνομα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὡς κανονικοῦ Πρώτου τῶν χειροτονουμένων Ἀρχιερέων, κατὰ τὸν παρ' ἡμῖν ἰσχύοντα τύπον, οὗ ἐγκλείομεν ἀντίγραφον·

δ) ὅπως γίνονται προκειμένου περὶ τῶν Πατριαρχικῶν καὶ Σταυροπηγιακῶν Μονῶν αἱ ὑποδεικνυόμεναι ἀνακοινώσεις πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, ὡς καὶ ἡ μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν προτέρων συνεννόησις προκειμένης διαλύσεως ἢ συγχωνεύσεως, ὡς οὐκ ἔχοντος τοῦ τοιούτου σχεσιν πρὸς τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τῶν Μονῶν καὶ τὴν διακυβέρνησιν αὐτῶν, οὐδὲ δυναμένου παραβλάψαι τὸ ἔργον τῆς καλῆς ἐποπτείας καὶ διοικήσεως αὐτῶν, τοσοῦτω μᾶλλον ὅσῳ τὸ Πατριαρχεῖον καὶ μέχρι τοῦδε, καὶ δὴ καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Νόμου, διετήρει καὶ ἤσκει τὰ δικαιώματα ταῦτα, δικαιοῦται δὲ ἐν πάσῃ περιπτώσει τοῦτο ἵνα ἔχη γνώσιν τῶν συμβαινόντων ὡς πρὸς τὰ ἱερὰ ταῦτα Σταυροπηγιακὰ αὐτοῦ Ἱδρύματα·

ε) ὅπως ὁ κατάλογος τῶν πρὸς ἀρχιερατείαν ἐκλεξιμῶν διὰ τὰς ἐπαρχίας τοῦ Θρόνου ἐγκρίνηται καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς καὶ τούτου ὄντος ἐνδείξεως τῶν κανονικῶν δικαιωμάτων τοῦ Θρόνου, οὐ θίγοντος δὲ ἐν τῇ οὐσίᾳ τὴν θέσιν τῆς ἐπιτροπικῶς ἀναλαβούσης τὴν διοίκησιν ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς μὴ ρητῆς ἀναγραφῆς ἐν τῷ Νόμῳ τῆς τοιαύτης ἐγκρίσεως οὐδαμῶς ἐμφανούσης κώλυμα ἢ ἀντίρρησην πρὸς αὐτήν. Παρατηρητέον δ' ἐνταῦθα καὶ τοῦτο ὅτι αἱ τυχόν ἐπιφερόμεναι ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀλλοιώσεις ἐν τῷ σχετικῷ καταλόγῳ προϋποτίθεται ὅτι πάντως ἔσονται σύμφωνοι πρὸς τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους, μέλλουσι δὲ ὑπαγορευέσθαι ἀφεύκτως ἐκ λόγων κανονικῶν, οὓς ἐξ ἴσου πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὑποχρεοῦται λαμβάνειν ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ καταστρώσει τοῦ καταλόγου τῶν πρὸς ἀρχιερατείαν ἐκλεξιμῶν καὶ

στ) ὅπως ἡ αὐτόνομος τῆς Κρήτης Ἐκκλησία ἐξακολουθῆ ἔχουσα ἄμεσον καὶ ἐφεξῆς τὴν ἀπὸ τοῦ Πατριαρχείου ἐξάρτησιν καὶ διεπομένη συμφώνως πρὸς τὸν ἰδιαιτέρον Καταστατικὸν αὐτῆς Χάρτην, τοσοῦτω μᾶλλον ὅσῳ τοιαύτη ἐρμηνεῖα εἰς τὸ Πνεῦμα τῆς ἐν τῷ Νόμῳ ἀναφερομένης ἐξαιρέσεως περὶ αὐτῆς ἐδόθη ἤδη καὶ ὑπὸ τῆς

Πολιτείας, ἀποφνημαμένης, ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, ἐξ ἀφορμῆς τῆς γενομένης σκέψεως περὶ προσκλήσεως ὡς συνοδικοῦ καὶ τοῦ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Κρήτης, ὅτι ὁ Νόμος ἐξήρεσεν αὐτὸν καὶ προσωπικῶς τῆς ὑπὸ τὴν αὐτόθι Ἱερὰν Σύνοδον ὑπαγωγῆς, ἀντιπαρατηρεῖται δὲ ὡς πρὸς τὰ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἐν τῷ γράμματι τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἀναφερόμενα ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὅτι κατὰ θεμελιώδη ἀρχὴν τοῦ δικαίου τὰ εἰδικὰ ἐπικρατέστερά εἰσι τῶν γενικῶν καὶ ἐπομένως ἢ ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ Νόμου 3615 ρητὴ διάταξις «ὁ παρῶν Νόμος δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν διὰ τὸ ἐν Κρήτῃ ἰσχύον ἐκκλησιαστικὸν καθεστῶς» ἐξουδετεροῖ τελείως τὰς γενικὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ αὐτοῦ Νόμου περὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς τῶν ἐν Ἑλλάδι Μητροπόλεων τοῦ καθ' ἡμᾶς Θρόνου· *προαγόμεθα δηλωσαί εἰς ἀπάντησιν συνοδικῶς ὅτι διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐμμένομεν καὶ νῦν εἰς τὴν τήρησιν καὶ τῶν διατάξεων τούτων, ὡς εὐλόγων καὶ σκοπίμων καὶ τούτων χάριν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἄνευ δὲ ζημίας τινὸς τῶν ἐκεῖ, ἔχομεν δὲ τὴν πεποιθήσιν ὅτι μετὰ τὰς διασαφήσεις ταύτας καὶ ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἀναγνωρίσει προφρόνως τὸ εὐλογον καὶ δίκαιον τῶν διατάξεων τούτων καὶ μέλλει ἐφαρμόζειν καὶ ταύτας ἐπ' ἀγαθῶν.*

Παρατηροῦμεν ὡσαύτως ὅτι ἢ ἐν τῷ ἄρθρῳ Ε' τῆς Πράξεως τῆς περὶ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα Ἱερᾶς Συνόδου περιεχομένη διάταξις, καθ' ἣν τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐπικοινωνεῖ πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς τῶν Νέων Χωρῶν πάντοτε διὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, χρήζει ἀναλυτικῆς διασαφήσεως, καθόσον βεβαίως ἢ τοιαύτη αὐτῶν ἐπικοινωνία ἀφορᾷ μόνον εἰς τὰ σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν ζητήματα, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς ζητήματα ἄσχετα, περὶ ὧν εἰκότως οὗτοι δύνανται καὶ ἀπ' εὐθείας ἐπικοινωνεῖν πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον. Ὡσαύτως ὑπονοεῖται ἀπ' ἑαυτοῦ ὅτι τοὺς ἀρχιερεῖς τοῦ Θρόνου δύναται τὸ Πατριαρχεῖον ἐν ἀνάγκῃ χρησιμοποιεῖν καὶ εἰς διαφόρους ἀποστολάς, τῇ γνώσει, ὡς εἰκός, πάντοτε τῆς Διοικούσης αὐτόθι Ἱερᾶς Συνόδου.

Ταῦτα μετ' ἀγάπης παρατηροῦντες καὶ δηλοῦντες εἰς ἀπάντησιν καὶ ἐπαναλαμβάνοντες καὶ αὐθις τὴν ἐγκάρδιον ἡμῶν εὐχὴν ὑπὲρ τῶν πάντων εὐλογίας καὶ κατευδόσεως παρὰ Θεοῦ, κατασπαζόμεθα καὶ αὐθις τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον καὶ ἀγαπητὴν Μακαριότητα ἐν φιλήματι ἀγίῳ ἐν Κυρίῳ καὶ διατελοῦμεν.

ἀπκθ' Φεβρουαρίου θ'

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός,
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βασίλειος

Ἦ Β' Ἐπιστολὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
(Ἐπιστολὴ τῆς 28/5/1929)

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κων/πόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικῆ Πατριάρχῃ ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ σεβασμιώτατε καὶ περισπούδαστε ἀδελφε καὶ συλλειτουργε Κύριε Βασίλειε, τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐγκαίρως λαβόντες τ' ἀπὸ θ' Φεβρουαρίου ἐνεστῶτος ἔτους γράμματα τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, ἀπαντητικὰ εἰς τὴν ἡμετέρα ἀναγγελίαν τῆς συγκροτήσεως τῆς πρώτης Δ. Ἱ. Συνόδου μετὰ τὴν διοικητικὴν ἔνωσιν τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἐπαρχιῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου μετὰ τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, καὶ τὴν ἐπίσημον Συνοδικὴν Πράξιν περὶ τῆς ἐνώσεως ταύτης, ἐνδελεχῶς αὐτὰ ἐμελετήσαμεν ἐν συνεδρίαις τῆς Δ. Ἱ. Συνόδου. Ἀποφάσει δ' αὐτῆς, ἐπὶ τὴν ἀπάντησιν προαγόμενοι σήμερον, δηλοῦμεν ὅτι ἡ διευθέτησις τῆς ἐν λόγῳ διοικητικῆς ἐνώσεως ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προκαταρκτικῆς Πράξεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐγκρίναντος κατ' ἀρχὴν τὸ ἐντεῦθεν ἀποσταλὲν σχέδιον. Ὅθεν καὶ ὁ σχετικὸς Νόμος καὶ αἱ κανονιστικαὶ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ἀποφάσεις τῆς Δ. Ἱ. Συνόδου τῆς ἐν τῇ διοικήσει ἠνωμένης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐστηρίχθησαν ἐπὶ τῶν γνωμῶν τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Παναγιότητος καὶ τῆς τότε περὶ Αὐτὴν Ἱερᾶς Συνόδου. Τ' ἀπὸ θ' ὁμως Φεβρουαρίου γράμματα παρουσιάζουσι διαφορὰς τινάς, περὶ ὧν μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς:

α) Ζητεῖται ὅπως οἱ τῶν Ἐπαρχιῶν τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀρχιερεῖς μνημονεύωσι καὶ ἐφεξῆς μόνον τοῦ Πατριαρχικοῦ ὀνόματος, ἐν ᾧ τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος προκαταρκτικὰ γράμματα ὥριζον ὅτι οἱ Ἀρχιερεῖς ἔμελλον ἵνα μνημονεύωσι τοῦ τε Πατριαρχικοῦ ὀνόματος καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Τοῦτο δὲ καὶ κανονικῶς ἐπιβάλλεται. Διότι κατὰ τὴν γενομένην διοικητικὴν ἀφομοίωσιν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐκκλησιαστικῶν Ἐπαρχιῶν τοῦ Οἰκου-

μενικῷ Θρόνου μετὰ τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ἀνετέθη μὲν αὐτῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτροπικῶς ἢ διοίκησις τῶν Ἐπαρχιῶν ἄλλ' ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς συμμετοχῆς τῶν Ἀρχιερέων τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ συμμετοχὴ αὕτη παρέσχε τοῖς Ἀρχιερεῦσι ὡς πρῶτιστον δικαίωμα τὸ παρεδρεῦν ἐν τῇ Συνόδῳ καὶ συνδιοικεῖν τὴν ὅλην Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν τῆς Αὐτοκεφάλου Ἀρχιερέων, τῶν κατ' ἔθος κρατήσαν μνημονεύόντων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τὸ ἐκλέγειν καὶ δικάζειν τοὺς Ἀρχιερεῖς, ἐπιλύειν πᾶν ζήτημα, συγκροτεῖν τέλος τὴν ἀνωτάτην ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν. Ὅθεν ἢ κανονικὴ πρᾶξις ἐπιβάλλει τοῦ μνημονεύειν μὲν αὐτοὺς τοῦ Πατριαρχικοῦ ὀνόματος εἰς ἔνδειξιν τῆς πνευματικῆς αὐτῶν ἐξαρθήσεως μνημονεύειν δὲ καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς ἔνδειξιν τῆς διοικητικῆς αὐτῶν ἐξαρθήσεως, καθ' ὃν τρόπον τοῦτο πράττουσιν οἱ τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας. Ἐπομένως τοὺς μὲν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης Ἀρχιερεῖς μνημονεύειν τοὺς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὡς μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τούτους δὲ μὴ μνημονεύειν τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

β) Περὶ τῆς ἀμέσου ἀναγγελίας τῶν ἐπισυμβαινόντων θανάτων Ἀρχιερέων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου οὐδεμία ὑπάρχει ἀντίρρησης, ὡς ἢ μέχρι τοῦδε πρᾶξις μαρτυρεῖ.

γ) Καὶ περὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν ὑπομνημάτων τῶν καθισταμένων νέων Ἀρχιερέων ἢ μετατιθεμένων εἰς μονίμους Μητροπόλεις, οὐδεμία ὑπάρχει ἀντίρρησης, πλὴν, δι' οὓς ἐν τῷ πρώτῳ ἀνωτέρω σημείῳ εἶπομεν λόγους, κανονικῶς ἐπιβάλλεται ἵνα ἀναφέρωσιν οἱ Ἀρχιερεῖς οὐ μόνον τὸ ὄνομα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἀλλὰ καὶ τὴν παρ' ἧς ἐκλέγονται ἢ μετατίθενται καὶ παρ' ἧς διοικητικῶς ἐξαρθῶνται, Ἱερὰν Σύνοδον.

δ) Διὰ τοὺς ἀναπτυχθέντας ἐν τῷ ἀπὸ κ' Νοεμβρίου παρελθόντος ἔτους ἡμετέρῳ γράμματι λόγους, παρακαλοῦμεν καὶ αὐθις τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ὅπως ἀρκεσθῆ τοῖς ἀνεγνωρισμένοις αὐτῇ προνομίῳ ἐν ταῖς ἐν Ἑλλάδι Σταυροπηγιακαῖς Ἱεραῖς Μοναῖς, τούτέστι τοῦ μνημοσύνου τοῦ σεπτοῦ ὀνόματος τοῦ ἐκάστοτε Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς διὰ κοινοποιήσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν τῶν ἐκάστοτε ἐν αὐταῖς ἐπερχομένων διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν Ἡγουμενοσυμβουλίων μεταβολῶν. Εὐελπιστοῦμεν δ' ὅτι αἱ ὑπάρχουσαι Ἱεραὶ Σταυροπηγιακαὶ Μοναὶ παραμενοῦσιν ἐς αἰὶ προκόπτουσαι καὶ ἀκμάζουσαι καὶ ὅτι οὐδεμία συγχώνευσις ἢ διάλυσις γενήσεται.

ε) Καὶ περὶ τοῦ καταλόγου τῶν ἐκλεξιμῶν εἰς ἀρχιε-

ρατεῖαν ἱκανῶς διελάβομεν ἐν τῷ εἰρημένῳ ἀπὸ κ' Νοεμβρίου γράμματι καὶ αὐθις δὲ δηλοῦμεν ὅτι δικαίωμα ἀναφαίρετον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἔσται τὸ εἰσηγεῖσθαι διὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν τὴν ἐν τῷ καταλόγῳ ἀναγραφὴν ὀνομάτων ἐκλογίμων κληρικῶν, ἢ καὶ τὴν διαγραφὴν ἐτέρων λαμβάνειν δὲ γνώσιν τοῦ ἐκάστοτε καταρτιζομένου καταλόγου. Τοῦτο δὲ γενήσεται μετὰ πολλὰ ἔτη, μετὰ τὴν ἐξάντλησιν, δηλονότι, τῶν σχολαζόντων Ἀρχιερέων, τῶν κατεχόντων προσωρινὰ ἔδρας καὶ τῶν βοηθῶν Ἐπισκόπων. Ἀλλὰ τὸ ζητούμενον ὅπως ὁ κατάλογος ἐγκρίνηται ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου καὶ ὅπως τοῦτο ἔχη τὸ δικαίωμα, ἀλλοιώσεως καὶ μεταβολῆς αὐτοῦ, προσθήκης ἢ διαγραφῆς ὀνομάτων διὰ κανονικοῦς λόγους, ἀναμφιβόλως δύναται προκαλεῖν σοβαρὰς προστριβὰς καὶ ἀνωμαλίας μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Τὸ Πατριαρχεῖον ἐξεχώρησε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὸ δικαίωμα τοῦ πληροῦν διὰ κανονικῆς ἐκλογῆς τὰς ἐκάστοτε κενουμένας ἀρχιερατικὰς ἔδρας, ἐλπίζομεν δὲ Θεοῦ εὐδοκούντος, ὅτι ἢ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου νόμῳ ἀνατεθήσεται τῇ ὅλῃ Ἱεραρχίᾳ τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, τὶ δὲ συμβήσεται εἴ ποτε τὸ μὲν Πατριαρχεῖον διαγράψῃ ὄνομά τι ἐκ τοῦ καταλόγου ἢ δὲ Ἱερὰ Σύνοδος καὶ ἢ Ἱεραρχία θεωρῆ αὐτὸ ἄξιον πρὸς ἐκλογὴν; Ὅθεν σκόπιμον καὶ κανονικὸν ὑπολαμβάνομεν ὅπως τὸ μὲν Πατριαρχεῖον ποιῆται διὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τὰς περὶ ἐκλογίμων συστάσεις, ἢ δὲ τελικὴ κρίσις ἀφεθῆ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλως τε πρόκειται περὶ ζητήματος μετὰ πολλὰ ἐμφανισθησομένου ἔτη.

στ) Τὰ περὶ Κρήτης προκαλοῦσι μὲν ἀνωμαλίαν τινά, ἀλλ' ἀφεθήσονται ὡς ἔχουσι, μέχρι κρείττονος διαρρυθμίσεως αὐτῶν.

Τέλος προκειμένου περὶ τῆς ἐπικοινωνίας τῶν ἐν Ἑλλάδι Μητροπολιτῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς αὐτό, ἢ μὲν μέχρι τοῦδε πρᾶξις ἀπέδειξεν ὅτι ἐννοοῦμεν τὴν πρὸς τὰ ἐκκλησιαστικὰ διοικητικὰ ζητήματα σχετιζομένην ἐπικοινωνίαν, ἥτις δέον ἵνα διεξάγῃται διὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Φρονοῦμεν δ' ὡσαύτως ὅτι καὶ ἢ ἀποστολὴ Ἀγίου Μύρου δέον ἵνα διενεργῆται διὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, παρὰ τοῦ σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου αὐτὸ λαμβανούσης καὶ διανεμούσης εἰς πάσας τὰς Μητροπόλεις.

Ταῦτα, Συνοδικῇ διαγνώμῃ, ἀνακοινοῦντες τῇ Ὑμετέρῳ γερασμίᾳ Παναγιότητι, ἀδελφικῶς Αὐτὴν παρακαλοῦμεν ὅπως εὐμενῶς αὐτὰ ἀποδεχθῆ πρὸς κανονικὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐν τῇ διοική-

σει τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἐπαρχιῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Ἡ ἐπελθοῦσα διοικητικὴ ἀφομοίωσις τυγχάνει ἔργον οἰκονομίας, διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην καὶ διὰ τὰς περιστάσεις, ὑφ' ἃς, κρύμασιν οἷς Κύριος οἶδεν, ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία διατελεῖ. Ἡ προᾶξις δὲ αὕτη τῆς διοικητικῆς ἀφομοιώσεως οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον ἐμείωσε τὸ κῦρος καὶ τὸ γόητρον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦναντίον δὲ ἀγαθὴν τοῖς τε ἡμετέροις καὶ τοῖς ξένοις ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν ὡς ἀρίστη προᾶξις ἐκκλησιαστικῆς προνοίας. Τὸ Πατριαρχεῖον, ὡς Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, δύναται νῦν ἀπερισπάστως ἐπιμελεῖσθαι τῶν γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων τῆς καθόλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Περιττὸν δὲ κρίνομεν τούτοις προσθεῖναι ὅτι ἡ ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησία ὑπεραμυνθήσεται πάντοτε τοῦ γοήτρου καὶ τῆς πνευματικῆς δυνάμεως τοῦ Πατριαρχείου.

Ἀθήνησι κη' Μαΐου ἀπκθ'

† Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος, Πρόεδρος

† Ὁ Δρυϊνουπόλεως καὶ Πωγωνιανῆς Βασίλειος

† Ὁ Ἀδριανουπόλεως Πολύκαρπος

† Ὁ Νικοπόλεως Ἰωακείμ

† Ὁ Ἰκαρίας Νεόφυτος

† Ὁ Ναυπακτίας Ἀμβρόσιος

† Ὁ Ὑδρας Προκόπιος

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Συνέσιος

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Τιμόθεος

Ἡ Β' Ἀπάντησις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου

(Ἐπιστολὴ τῆς 3/8/1929)

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὴ καὶ περιπόθητε ἀδελφὴ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Χρυσόστομε, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Κομισάμενοι τὴν ἀπὸ κη' Μαΐου, ἀρ. 1085, ἐπιστολὴν τῆς Ὑμετέρας φίλης Μακαριότητος, μετ' ἐπιστασίας καὶ ἐν ἀγάπῃ ἐμελετήσαμεν μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ὅσας ἐν αὐτῇ ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης, ἀποφάσει τῆς περὶ Αὐτὴν Δ. Ἱερᾶς Συνόδου,

ἐκτίθεται ἡμῖν καὶ διατυποῦται σκέψεις ἐν σχέσει πρὸς τὰς εἴτε μικρὰς παραλλαγὰς, εἴτε συμπληρωματικὰς ἐπεξηγήσεις, ἃς ἐπὶ σημείων τινῶν ἐνομίσαμεν προσῆκον παρεμβάλειν ἐν τῇ σταλείσῃ τῇ ἡμετέρᾳ Πατριαρχικῇ καὶ Συνοδικῇ Πράξει τῆς κυρώσεως τῆς γενομένης διοικητικῆς ἐνώσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπαρχιῶν τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου μετὰ τῆς ἀγαπητῆς ἀδελφῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν ἀντιπαροβολῇ πρὸς τὰ ἥδη περὶ τῶν σημείων τούτων κεκυρωμένα αὐτόθι.

Εἰς τὸ καὶ ἐν ταῖς σκέψεσι δὲ ταύταις ἐκδηλούμενον καὶ βεβαιούμενον πρὸ παντὸς πνεῦμα τῆς πολλῆς ἀγάπης καὶ στοργῆς καὶ τιμῆς τῆς πεφιλημένης ἀδελφῆς αὐτόθι Ἐκκλησίας πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς Μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἀφορῶντες καὶ τούτου τὴν ἀξίαν ἐν ταῖς σκέψεσιν ἡμῶν προτάσσοντες, ἔγνωμεν μηδαμῶς περαιτέρω περὶ τῶν σημείων τούτων πολυπραγμονῆσαι καὶ ἐμμεῖναι εἰς ὅσα περὶ αὐτῶν προλαβόντως ὡς ἀναγκαῖα κρίναντες ἀπεφασίσσαμεν, ἀλλὰ μετὰ πρόφρονος τῆς διαθέσεως, χάριν τῆς ἐν πᾶσιν ἁρμομονικῆς ὁμογνωμίας, τροποποιούντες τὴν περὶ αὐτῶν ἀπόφασιν ἡμῶν, ἀποδέξασθαι πλήρως τὴν περὶ αὐτῶν γνώμην καὶ τὴν διατύπωσιν, ἣτις ἐκτίθεται καὶ ἐπεξηγηματικῶς ἀναλύεται ἐν τῇ ὡς ἄνω ἐπιστολῇ τῆς Ὑμετέρας φίλης Μακαριότητος.

Τοῦτο δὲ ἄσμενοι διὰ τῆς παρούσης ἀδελφικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς εἰς ἀπάντησιν τῇ ἀγάπῃ ἡμῶν ἀνακοινοῦμενοι καὶ ἐκφράζοντες τὴν πεποιθήσιν ἡμῶν ὅτι διὰ τῆς τελειωτικῆς καὶ τῶν μικρῶν τούτων σημείων διευθετήσεως πάντα τὰ τῆς ἐν ὧραις ἀγαθαῖς καὶ ἐπὶ χρηστοτάταις ταῖς ἐλπίσι καὶ ταῖς προσδοκίαις διακανονισθέντα καὶ κυρωθέντα τῆς ὁμοιομόρφου ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως μέλλουσιν χωρεῖν καὶ διεξάγεσθαι πάντοτε μετὰ πάσης ἀκριβείας, κατὰ τὴν ἐγκεκριμένην τάξιν, οὐδὲν δὲ τῶν οὕτως ἀποδεκτῶν γενομένων καὶ κυρωθέντων θιγῆσεται ποτε μονομερῶς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν, εὐχόμεθα ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς κατευοδοῖ πάντοτε τὰ πάντα ἐν πάσῃ χάριτι καὶ εὐλογίᾳ ἐπ' ἀγαθῶν καὶ διατελοῦμεν μετ' ἐγκαρδίου ἀγάπης καὶ τιμῆς

ἀπκθ' Αὐγούστου γ'

Τῆς Ὑμετέρας περισπουδάστου ἡμῖν Μακαριότητος

ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βασίλειος

**Η ΕΠΙΣΗΜΗ
ΕΙΡΗΝΙΚΗ
ΕΠΙΣΚΕΨΗ
ΤΟΥ
ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ
ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ**

(4-12 Ιουνίου 2003)

(Μέρος Β')

Του
Ἀρχιμ. **Ἐπιφανίου Οἰκονόμου**
Ἐκπροσώπου Τύπου
τοῦ Μακαριώτατου
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Χριστοδοῦλου

Παρασκευή 6 Ἰουνίου 2003

**Συνάντηση με τοὺς φοιτητὲς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου**

Τὸ πρωὶ τῆς 3ης ἡμέρας τῆς ἐπισκέψεώς του στὴν Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ συναντηθεῖ με τοὺς Καθηγητὲς καὶ τοὺς φοιτητὲς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βουκουρεστίου, οἱ ὁποῖοι τὸν ὑποδέχθηκαν με θερμότητα καὶ ἐνθουσιασμό στὴν θαυμάσια αἶθουσα Rotunda τοῦ Παλατίου τοῦ Πατριαρχείου.

Ἐπίσκεψη στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Ὀλτενίας

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος καὶ ἡ λοιπὴ ἀντιπροσωπεία, συνοδευόμενοι ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ρουμανίας κ. Θεόκτιστο καὶ μέλη τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας, ἀναχώρησαν ὁδικῶς γιὰ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Ὀλτενίας καὶ τὴν Πόλη τῆς Κραϊόβας.

Ἐποδοχὴ στὸν Καθεδρικό Ναὸ τῆς Κραϊόβας

Στὸν Καθεδρικό Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Δημητρίου τῆς Κραϊόβας τοὺς δύο Προκαθημένους ὑποδέχθηκε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ὀλτενίας κ. Θεοφάνης, ἐπικεφαλῆς τῶν Ἱεραρχῶν καὶ τοῦ Κλήρου τῆς Ἐπαρχίας του. Ἐντυπωσιακὴ ἦταν ἡ παρουσία τοῦ ἀπλοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος κατὰ ἑκατοντάδες συνέρευσε στὸ χῶρο ὑποδοχῆς, ἀποδίδοντας στοὺς δύο Προκαθημένους μεγίστη τιμὴ καὶ ἀναγνώριση. Εὐθύς ἀμέσως τελέστηκε ἡ καθιερωμένη ἐπίσημη Δοξολογία στὴ διάρκεια τῆς ὁποίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ὀλτενίας κ. Θεοφάνης προσφώνησε τὸν Μακαριώτατο ὡς ἀκολούθως:

«Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου! Μακαριώτατε,

Εἶναι μεγάλη ἡ σημερινὴ ἡμέρα γιὰ τὴν ἐπαρχία μας. Ὁ Κύριος εὐλογεῖ τὸ λαὸ μας με τὴν ἐπίσκεψη δύο Ὁρθοδόξων Προκαθημένων. Ὁ ἐρχομὸς σας εἶναι πολὺτιμο δῶρο γιὰ ἐμᾶς γι' αὐτὸ καὶ σᾶς ἀνταποδίδουμε τίς καρδιές καὶ τὴν ἀγάπη μας. Ἔρχεστε σὰν προσκυνητὲς ἐδῶ πού προσκύνησαν καὶ ἄλλοι Προκαθημένοι Ἀποστολικῶν Ἐκκλησιῶν...

Θὰ ἐπισκεφθεῖτε τὸ Πανεπιστήμιο γιὰ νὰ δεχθεῖτε ὑψηλὸ Πανεπιστημιακὸ τίτλο. Ὁ λαὸς μας σᾶς ὑποδέχεται με τοὺς θησαυροὺς τῶν καρδιῶν μας. Γράφετε ἱστορία στὰ μέρη μας. Θὰ λειτουργήσετε τὴν Κυριακὴ στὸν Καθεδρικό Ναὸ τῆς Madona Dudu, πού ἔχει σπουδαία ἱστορία. Θὰ ἐπισκεφθεῖτε τὴν Ἱερὰ Μονὴ Tismania πού ἔχτισε ὁ Μέγας Κτίτωρ Νικόδημος καὶ τὴ Μονὴ Πόλοβρατς, θὰ προσκυνήσετε τοὺς τάφους Μαρτύρων, τὰ Ἱερὰ Λείψανα τοῦ Ἀγίου Γρηγορίου τῆς Μπίστριτσα, καθὼς καὶ τὴ θαυματουργὴ εἰκόνα τῆς Παναγίας. Ὑπάρχουν ἅγια μέρη πού θὰ ἐπισκεφθεῖτε.

Σᾶς ὑποδεχόμαστε με ἀγάπη ὅλοι οἱ Ἱεράρχες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας,

οί τοπικές αρχές, ὁ Ἱερός Κλήρος, οἱ Μοναχοί. Σᾶς ὑποδεχόμαστε με ἐνθουσιασμό, περιμένοντας τὴν εὐλογία σας. Καλῶς ἤρθατε!»

Ἐντιφωνώντας τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Ὀλτενίας κ. Θεοφάνη, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος εἶπε τὰ ἑξῆς:

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Ὀλτενίας κ. Θεόφανες, Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι Ἀδελφοί, Πανοσιολογιώτατοι, Αἰδεσιμολογιώτατοι καὶ Ἱερολογιώτατοι Πατέρες,

Ἐντιμώτατοι Ἀρχόντες,

Εὐλογημένη καὶ περιούσιε λαὲ τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως,

«Χαίρω καὶ συχαίρω πᾶσιν ὑμῖν, τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συχαίρετέ μοι».

Ἀσπασμὸν ἀγάπης καὶ πατρικῆν εὐλογίαν ἀπευθύνοντες λέγομεν: *«Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ»*, παραμυθία δὲ ἀπὸ Πνεύματος Ἁγίου, τοῦ Παρακλήτου τῆς ζωῆς ἡμῶν καὶ τοῦ κόσμου ὅλου.

Δοξάζομεν τὸ Πανάγιον Ὄνομα τοῦ Ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος μᾶς ἠξίωσε, ἵνα ἐπισκεφθῶμεν, ἀπὸ τῆς φίλης Χώρας τῆς Ἑλλάδος, τὴν Ἀγιωτάτην Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρουμανίας, τὴν μαρτυρικὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Πρωτοκλήτου Ἀνδρέου, καὶ εἰδικώτερον τὴν περιώνυμον πόλιν τῆς Κραϊόβας καὶ νὰ ἀτενίσωμεν τὰ τίμια καὶ προσφιλῆ πρόσωπά Σας. Πολλὴ δὲ συγκίνησιν αἰσθανόμεθα καὶ βαθυτάτην ἐκφράζομεν εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν ἐγκαρδιότητα τῆς ὑποδοχῆς, ἢ ὅποια χαρακτηρίζει οἰκογενὲς τὸ κλίμα τῆς μεθ' ὑμῶν ἐπικοινωνίας.

Ἡ κοινωνία ἡμῶν σήμερον, ἐντὸς μιᾶς ἐποχῆς ραγδαίων ἐξελίξεων καὶ μεταβολῶν ὅλων τῶν σχημάτων τοῦ παρόντος βίου, ἱερουργεῖ τὸ μυστήριον τῆς Θεολογίας ἐντὸς τῆς ζωῆς τοῦ κόσμου, ἀποκαλύπτει τὸ μυστήριον τῆς συμμετοχῆς ἡμῶν εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὴν πραγματικότητα τῆς νέας ζωῆς, τῆς ἐν Χριστῷ ἀνακεφαλαιώσεως ὅλης τῆς ἱστορίας τῆς σωτηρίας. Ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα μας καὶ τὸν λόγον αὐτῆς, τὴν ἀδιάβλητον ἐμμονὴν μας εἰς τὴν ἐλπίδα τοῦ Εὐαγγελίου, σημαίνει καύχησιν *«ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης»*. Ἀποκαλύπτει τὸ ἦθος τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ διὰ τὸν ἄνθρωπον, τὸ γεγονός ὅτι ὁ Τριαδικὸς Θεὸς *«ἀγάπη ἐστίν»*. Ἡ Γέννησις καὶ ἡ Ἐνανθρώπησις τοῦ Χριστοῦ εἶναι πρᾶξις ἀγάπης. Ὁ

Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ εἶναι μαρτύριον καὶ μαρτυρία ἀγάπης. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ θρίαμβος τῆς ἀγάπης. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι ὠκεανὸς ἀγάπης. *«Καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ»*.

«Ὁ ἀκηκόαμεν», λοιπόν, *«ὁ ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἔθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἀψηλάφησαν... ἀπαγγέλομεν»* εἰς τὸν κόσμον. Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ μαρτυρία συνιστᾷ καὶ καθορίζει τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ ἔργον ἡμῶν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τίθεται εἰς τὸ τέλος πάσης ἐκκλησιαστικῆς ἐνεργείας καὶ δραστηριότητος. Αὐτὸς εἶναι ὁ τρόπος μετὰ τὸν ὅποιον αἱ ἀφιερωμένοι εἰς τὸν Θεὸν ψυχαὶ διακρατοῦν τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἀποσύνθεσιν καὶ γράφουν εἰς βάθος τὴν ἱστορίαν.

Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ Ἀδελφέ,

Ἐρχόμενοι, μετὰ τῶν μελῶν τῆς Τιμίας Συνοδείας ἡμῶν, πρὸς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ὀλτενίας καὶ ὑμᾶς, τὸν Ποιμενάρχην αὐτῆς, *«ὅστις σπένδεται ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς Πίστεως ἡμῶν»* (Φιλ. 2, 17), μεταφέρομεν πρὸς τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα τὴν ἀμείωτον ἀγάπην καὶ τὰς εὐχὰς τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ Εὐσεβοῦς Λαοῦ τῆς καθ' Ἑλλάδα Ἐκκλησίας ὑπὲρ ὑγείας καὶ ἐνισχύσεώς Σας εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ πολυμύχθου ἐκκλησιαστικοῦ Σας ἔργου, καὶ ὑπὲρ ἐνισχύσεως τοῦ εὐγενοῦς ὑμῶν Λαοῦ εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτοῦ διὰ τὴν εἴσοδον τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν κόσμον, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εἰρήνην, τὴν ἀλληλεπιχώρησιν καὶ τὴν ἀμοιβαιότητα, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἐλευθερίαν.

Εὐχαριστοῦντες δὲ καὶ πάλιν, ἐκ βάθους καρδίας, τὴν ὑμετέραν φίλην Σεβασμιότητα, διὰ τὴν ἐγκαρδιότητα τῆς ὑποδοχῆς καὶ τὴν διὰ πλουσίων ἐκδηλώσεων ἀγάπην καὶ τιμὴν πρὸς τὴν Μετριότητα ἡμῶν, εὐχόμεθα:

«Ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν, ἀδελφοί καὶ πατέρες καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ».

Σάββατο 7 Ἰουνίου 2003

Ἐπίσκεψη στὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κραϊόβας

Ἡ τέταρτη ἡμέρα τῆς ἐπίσημου ἐπισκέψεως τοῦ Μακαριωτάτου στὴ Ρουμανία ξεκίνησε μετὰ προγραμματισμένη ἐπίσκεψη στὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κραϊόβας. Στὴν εἴσοδο τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ ἰδρύματος τῆς πόλης

τὸν Προκαθήμενο τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸν Πατριάρχη Θεόκτιστο ὑποδέχθηκε ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου κ. Μίρτσα Ἰβανέσκου. Ἀκολούθησε ὑποδοχὴ ἀπὸ τοὺς Κοσμήτορες ὄλων τῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου στὴν αἴθουσα τῆς Πρυτανείας, ὅπου ὁ Πρύτανης, προσφώνησε τὸν Μακαριώτατο μὲ πολὺ θερμὰ λόγια καὶ ἔκανε μίαν σύντομη παρουσίαση τῆς ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῆς ὄλης δραστηριότητάς του, μέσφ ειδικῶν διαφανειῶν. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Κραϊόβας ἰδρύθηκε τὸ 1948, διαθέτει σήμερα 17 σχολές, στίς ὁποῖες φοιτοῦν 22.497 φοιτητές. Τὸ 1993 ἐπανιδρύθηκε ἡ Θεολογικὴ Σχολή, Κοσμήτωρ τῆς ὁποίας εἶναι ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Στέφαν Πεστιάνου.

Ἀντιφωνώντας τὸν Ἑλλογιμώτατο κ. Πρύτανη, ὁ Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος τόνισε, μεταξὺ ἄλλων, τὰ κάτωθι:

«Εἶναι μεγάλη ἡ χαρὰ μου γιὰ τὴν ἐδῶ παρουσία μου καὶ μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον παρακολούθησα τὴν δραστηριότητα τοῦ Πανεπιστημίου σας. Διεπίστωσα ὅτι τὸ Πανεπιστήμιο, παρὰ τὰ 55 μόνον χρόνια τῆς ἱστορίας του διακρίνεται ἀπὸ πρωτόγνωρο δυναμισμό. Τὰ πανεπιστήμια εἶναι Ναοὶ τῆς γνώσης καὶ θεματοφύλακες τῆς ἐλευθερίας πάνω στὴν ἔρευνα καὶ τὴν προαγωγή τῆς ἀνθρωπίνης σκέψης. Κάθε ἀνθρώπος πού σέβεται τὴ Δημοκρατία ὀφείλει νὰ αἰσθάνεται ἰκανοποίηση ὅταν βρίσκεται σὲ κάποιο Πανεπιστήμιο ὅπου διδάσκεται ἡ γνώση καὶ ἡ ἔρευνα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀρετὴ, ἀφοῦ, ὅπως εἶπε καὶ ὁ Πλάτων, “ἐπιστήμη χωριζομένης ἀρετῆς πανουργία καὶ οὐ σοφία φαίνεται”.

Ἡ πρὸ δεκαετίας ἔνταξη στοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς συνιστᾷ γεγονός καθοριστικῆς σημασίας γιὰ τὴν Θεολογία δὲν εἶναι μίαν ἀπλή ἐπιστήμη, ἀλλὰ μίαν ἐν τῇ πράξει βίωση τῆς Χριστιανικῆς πίστεως καὶ μίαν ἀνανεωτικὴ δύναμη τοῦ ἔσω ἀνθρώπου. Ἄν στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη παρατηρήθηκε ἀντιπαράθεση μεταξὺ τῆς Ρωμ/κῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐπιστήμης ἐν γένει, τὸ φαινόμενο αὐτὸ εἶναι ἄγνωστο στὴν Ὁρθοδοξία. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία πιστεύει ὅτι ὁ Κύριος “ἔκτισε ἐπιστήμην τοῦ ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς ἔργοις Αὐτοῦ”, γι’ αὐτὸ σέβεται τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, ὅμως, ὀριοθετεῖ τοὺς διακριτοὺς ρόλους ἀνάμεσα στὴ Θρησκεία καὶ τὴν Ἐπιστήμη. Γι’ αὐτὸ ἡ ἀληθινὴ ἐπιστήμη σέβεται τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴ Θρησκεία, δὲν τὴν πολεμεῖ, ἀλλὰ συμπληρώνει ὅσα στοιχεῖα ἔχουν ἀνάγκη συμπληρώσεως, δεδομένου ὅτι στὴ Θρησκεία ὑπάρχουν στοιχεῖα πού δὲν ἐπιδέχονται

ἔρευνας καὶ βρίσκονται ἔξω ἀπὸ τὴν ἀρμοδιότητα τῆς ἐπιστήμης. Ἐπομένως, ὀφείλουν καὶ οἱ δύο νὰ συμπορεύονται, συμπληρούμενες, ὅπου εἶναι δυνατόν καὶ δίδοντας στὸν κόσμον τοὺς καρποὺς αὐτῆς τῆς συμπόρευσης πού εἶναι εὐεργετικοὶ γιὰ τὸν ἀνθρώπο. Ἀπόδειξη τοῦτου εἶναι ἡ ἀπόφαση νὰ μᾶς τιμήσετε πανηγυρικῶς μὲ μίαν πολὺ σημαντικὴ καὶ ἀξιόλογη διάκριση, ὁ εὐγενὴς τρόπος τῆς ὑποδοχῆς μας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπὸ μέρους μας ἀποδοχὴ τῶν ἐνεργειῶν σας γιὰ τὴν ὁποῖα σᾶς εἴμαστε εὐγνώμονες.

Ὁ Πατριάρχης Θεόκτιστος εἶναι σὲ θέση περισσότερο ἀπὸ ἐμένα νὰ τονίσει τὴν ἀλήθειαν πού πρὶν σᾶς παρουσίασα. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ θὰ ἐξακολουθήσει νὰ βαδίζει σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιταγὴ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως πού εἶναι τόσο ἰσχυρὴ στὴν ὠραία χώρα σας. Στὴν Ἑλλάδα ἐκτιμοῦμε καὶ σεβόμαστε τὴν Πανεπιστημιακὴ παράδοση τῆς χώρας σας καὶ χαίρομεθα γιὰ τὴν ἀνταλλαγὴ Καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν διότι ἔτσι διευκολύνεται ἡ ἀμοιβαία γνωριμία τόσο στὰ γνωστικὰ ἀντικείμενα ὅσο καὶ στὴ γνώση καὶ κατανόηση τῶν λαῶν.

Κύριε Πρύτανη, σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τοὺς λόγους πού εἶπατε γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἐκκλησία μας. Νὰ ἔχετε ὑγεία καὶ πρόοδο προσωπικὴ ἀλλὰ καὶ ἐπιστημονικὴ».

Ἀναγόρευση τῶν δύο προκαθημένων εἰς ἐπίτιμους διδάκτορες τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κραϊόβας

Ἀκολούθησε ἡ ἐπίσημη τελετὴ τῆς ἀναγόρευσης τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου καὶ τοῦ Μακαριώτατου Πατριάρχου Ρουμανίας κ. Θεοκτίστου εἰς Ἐπίτιμους Διδάκτορες τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κραϊόβας στοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου τῆς πόλης. Στὴν κατάμεστη ἀπὸ καθηγητῆς καὶ φοιτητῆς, πολλοὶ τῶν ὁποίων καὶ Ἕλληνες, αἴθουσα τοῦ Θεάτρου, ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κραϊόβας ἐκφώνησε τὸν ἀκόλουθο λόγο:

LAUDATIO

Κατὰ τὴν ἀπονομὴ τοῦ τίτλου τοῦ ἐπίτιμου διδάκτορα ἐκ μέρους τοῦ Πανεπιστημίου Κραϊόβας πρὸς τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλο Παρασκευαΐδη καὶ τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ρουμανίας κ.κ. Θεόκτιστο Ἀραπάσου

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Θεόκτιστος γεννήθηκε στο χωριό Tocileni τῆς ἐπαρχίας Bodosani στίς 7 Φεβρουαρίου 1915 ἀπό τοὺς γονεῖς Dumitru καὶ Margioala Ἀραπάσου, λαμβάνοντας κατὰ τὸ βάπτισμα τὸ ὄνομα Toader. Μετὰ τὴ βασικὴ ἐκπαίδευση ποὺ πῆρε στὸν τόπο τῆς γέννησής του (1921-1927), σὲ ἡλικία 14 ἐτῶν εἰσήλθε ὡς ἀδελφὸς στὴ σκήτη Sihastria Voronei, ἐπαρχία Bodosani. Κατόπιν, παρακολούθησε τὰ μαθήματα τοῦ μοναχικοῦ Σεμιναρίου τῆς Μονῆς Cernica μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1932-1940 καὶ μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1940-1944 παρακολούθησε τὰ μαθήματα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Βουκουρεστίου, παίρνοντας τὸ πτυχίο τῆς Θεολογίας μὲ τὸ χαρακτηρισμὸ «*Magna Cum Laudae*» («Ἄριστα μετ' ἐπαίων») τὸ 1945. Ἐν τῷ μεταξὺ, ἔδωσε τὶς μοναχικὲς ὑποσχέσεις στὴ Μονὴ Bistrita στὸ Neamt στίς 6 Αὐγούστου 1935, λαμβάνοντας τὸ ὄνομα Θεόκτιστος. Χειροτονήθηκε ἱεροδιάκονος στίς 4 Ἰανουαρίου 1937, ἐνῶ στίς 25 Μαρτίου 1945 χειροτονήθηκε ἱερομόναχος στὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἰασίου. Ἐδῶ, μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1946-1950, ἐτέλεσε χρῆν τοῦ Μεγάλου Ἐκκλησιάρχου, Μοναστηριακοῦ Ἐξάρχου καὶ διοικητικοῦ Τοποτηρητῆ τῆς Μητροπόλεως, ἀφοῦ ἀνέβηκε στὸ βαθμὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτη. Συγχρόνως, κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸ ἔτος 1946-1947 παρακολούθησε τὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς τῆς Φιλολογίας καὶ Φιλοσοφίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἰασίου. Στίς 28 Φεβρουαρίου 1950 ἐκλέχθηκε Πατριαρχικὸς Vicar κατὰ πρόταση τοῦ μακαριστοῦ Πατριάρχου Ἰουστινιανοῦ, θέση τὴν ὁποία κατεῖχε ἕως τὸ ἔτος 1962. Συγχρόνως, μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1950-1954 κατεῖχε τὴ θέση τοῦ Πρύτανη τοῦ Θεολογικοῦ Πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου Ἰνστιτούτου τοῦ Βουκουρεστίου, ἐκτελώντας καὶ χρῆν γραμματέως τῆς Ἀγίας Συνόδου καὶ τοῦ Vicar τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Βουκουρεστίου. Στίς 28 Ἰουλίου 1962 ἐξελέγη ἐπίσκοπος Aradului Lenorolei Halmagiului, ὅπου ἐποίησε ἕως τὶς 23 Ἰανουαρίου 1973, ὅποτε ἐξελέγη Ἀρχιεπίσκοπος Craiovei καὶ Μητροπολίτης Olteniei, ὅπου ἐποίησε μέχρι τὶς 25 Σεπτεμβρίου 1977, ὅποτε ἐξελέγη Ἀρχιεπίσκοπος Ἰασίου καὶ Μητροπολίτης Μολδαβίας, ὅπου ἐποίησε μέχρι τὸ 1986. Ἐν τῷ μεταξὺ, μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1980-1982 ἦταν στὴν θέση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σιμπίου καὶ Μητροπολίτου Ἀρντεάλ καὶ μεταξὺ 31 Ἰουλίου καὶ 9 Σεπτεμβρίου 1986 στὴ θέση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Βουκουρεστίου, Μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας καὶ Πατριάρχου τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας, θέση γιὰ τὴν ὁποία ἐξελέγη τὸ ἴδιο ἔτος καὶ ἀπὸ τὴν ὁποία

ποιμαίνει τὴν Ἐκκλησία μέχρι σήμερα.

Ἐτσι λοιπόν, ὁ Μακαριώτατος Πατέρας Πατριάρχης Θεόκτιστος ἔχει τὴν ἀξιοσέβαστη ἡλικία τῶν 88 ἐτῶν, 74 χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ἔφυγε ὡς ἀδελφὸς στὸ μοναστήρι, 66 χρόνια ἀπ' ὅτου χειροτονήθηκε ἱεροδιάκονος καὶ 53 χρόνια Ἀρχιερωσύνης. Εἶχε συνεχὴ ἄνοδο, ὄχι κατὰ τρόπο συμπτωματικὸ, ἀλλὰ ἐξαιτίας τῆς ἐκτενοῦς δραστηριότητάς του σὲ διάφορους τομεῖς, τῶν ἰδιαίτερων ἀποτελεσμάτων στὴν κάθε θέση, μέχρις ὅτου ἔφθασε Πατριάρχης τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας, ἂν καὶ δραστηριοποιήθηκε κατὰ τὴ διάρκειά ἐνὸς ἀθεϊστικοῦ καὶ ἐχθρικοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησία καθεστῶτος σχεδὸν μισὸν αἰῶνα.

Ἀπὸ ἀποψη νοικοκυρέματος, σὲ ὅλες τὶς ἐπαρχίες τὶς ὁποῖες διεποίμανε, ἄρχισε καὶ πραγματοποίησε ἐπισκευὲς καὶ κατασκευὲς νέων μοναστηριῶν, ἐκκλησιῶν καὶ οἰκοδομημάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπεθυμίζουμε τουλάχιστον μερικὲς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Κραϊόβα, ὅπως ἡ ἀρχὴ τῆς ἀναστήλωσης-ἐπισκευῆς τῶν Μοναστηριῶν Tismania καὶ Polonragi, τῆς ἀνασκαφῆς καὶ ἀναστήλωσης τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἁγίων Πάντων τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Κέντρου καὶ τοῦ κυρίου σώματος τοῦ κτιρίου τοῦ Θεολογικοῦ Σεμιναρίου.

Στὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο, προώθησε τὴν ἐκδοτικὴ δραστηριότητα τῆς Ἐκκλησίας, ἔγραψε καὶ δημοσίευσε κάποιες μονογραφίες καὶ συγκεκριμένα: «Ὁ Μητροπολίτης Ἰάκωβος τῆς Πούτνας» μὲ μία ἔκδοση στὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα, «Ὁ Ἅγιος Βασίλειος ὁ Μέγας στὴν εὐλάβεια τῶν πιστῶν ὀρθόδοξων ρουμάνων καὶ ὁ Μητροπολίτης Dosoftei, ὁ ἰδρυτὴς τῆς λειτουργικῆς ρουμανικῆς γλώσσας». Δημοσίευσε στὰ ἐκκλησιαστικὰ περιοδικὰ περίπου 400 μελέτες, νοθεσίες, κηρύγματα, ὁμιλίες, συνεντεύξεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἰκανὸ μέρος δημοσιεύτηκε στὸ δωδεκάτομο ἔργο μὲ τὸν τίτλο «Στὶς βαθμίδες τῆς χριστιανικῆς λατρείας» καὶ δημοσίευσε κριτικὴ ἔκδοση τῶν ἔργων: «Ἡ θεία λειτουργία τοῦ Μητροπολίτου Dosoftei (1679)», Ἰάσιο 1980 καὶ τὴν Ἰωβηλαία ἔκδοση τοῦ 1988 τῆς «Βίβλου τοῦ Βουκουρεστίου (1688)».

Ἡ Μακαριότητά Του εἶχε καὶ ἔχει τὴ σταθερὴ ἐνασχόληση τῆς ὑποστήριξης τῶν θεολογικῶν ρουμανικῶν σπουδῶν, ἀπ' ἐνὸς γιὰ νὰ ἀναπτυχθοῦν αὐτὲς μέσα στὸ πνεῦμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία προωθεῖ μία δυναμικὴ πνευματικότητα καὶ ἡ ὁποία βασίζεται στὴ μεταμόρφωση τοῦ ἀνθρώπου σὲ Χριστὸ διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀπ' ἑτέρου νὰ ὑπάρχει αὐτὴ

ἀδιάκοπα στή θύραθεν κρατική ἐκπαίδευση γιὰ ἀμοιβαίῳ ὄφελος. Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο συνέβαλε στήν εἰσαγωγή τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν στό σχολεῖο.

Συνεχῆς ἐνασχόληση τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Θεοκτίστου εἶναι ἡ ἐπίδραση τῆς Ἐκκλησίας στήν κοινωνία, ἡ παρουσία της στό στρατό, στά νοσοκομεῖα, στοὺς φυλακισμένους, στά σχολεῖα, ἡ ἐνδυνάμωση τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου, ἡ συμβολή της στήν ἠθική καί πνευματική ἀναγέννηση τοῦ λαοῦ μας καί στή λύση τῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα διαλύουν τὸ σημερινὸ κόσμο, μὲ τὸ χριστιανικὸ πνεῦμα.

Σὲ ἐπίπεδο Οἰκουμενικὸ καί διαθρησκευτικὸ, ἡ Μακαριότητά του παρουσίασε τὴν Ὁρθόδοξη Ρουμανικὴ Ἐκκλησία σὲ διάφορες συναντήσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καί τῶν Συνάξεων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν. Συνέβαλε στή σύσφιξη τῶν σχέσεων μὲ τίς ἄλλες χριστιανικὲς ἐκκλησίες μὲ εὐάριθμες ἐπισκέψεις, οἱ ὁποῖες ἔγιναν: στήν Κωνσταντινούπολη, τὰ Ἱεροσόλυμα, τὴν Ἀλεξάνδρεια, τὴν Ἀθήνα, τὸ Βελιγράδι, τὴ Μόσχα, τὴ Σόφια, τὴ Βιέννη, τὴ Οὐγγαρία, τὴ Γερμανία, τὴ Γαλλία, τὴ Φινλανδία, τὴν Ἰνδία, τὸν Καναδᾶ, τὴ Σουηδία, τίς Η.Π.Α., τὴ Βαρσοβία κ.ἄ. καί συνέβαλε οὐσιαστικά στήν ἐδραίωση ἑνὸς κλίματος κατανόησης καί εἰρηνικῆς συνύπαρξης, τόσο σὲ ἐσωτερικὸ ὅσο καί σὲ ἐξωτερικὸ ἐπίπεδο μεταξὺ τῶν διαφόρων χριστιανικῶν ὁμολογιῶν ἀλλὰ καί τῶν θρησκειῶν. Ἀπόδειξη τούτου ἡ Μεγάλὴ Συνάντηση τῶν Ἐκπροσώπων τῶν διαφόρων θρησκειῶν τὸ 1998 στό Βουκουρέστι, μεταξὺ 7 καί 9 Μαΐου, ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Πάπα Ἰωάννη Παύλου Β΄ στό Βουκουρέστι τὸ 1999 καί τῆς Μακαριότητός του στή Ρώμη μεταξὺ 7 καί 14 Ὀκτωβρίου 2002.

Οἱ ἰκανότητες τῆς Μακαριότητός του ἀναγνωρίστηκαν ἀπὸ ὑψηλὰ ἰδρύματα, τὰ ὁποῖα τοῦ ἀπένευμαν διακρίσεις, τίτλους, τιμές, ὅπως τὰ Πατριαρχεῖα Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων, Μόσχας, οἱ Ἀρχιεπισκοπὲς Ἑλλάδος, Τσεχοσλοβακίας, Φινλανδίας, ἡ Προεδρία τῆς Ρουμανίας, ἡ Ρουμανικὴ Ἀκαδημία, ἡ ὁποία τὸν ἐξέλεξε ὡς μέλος κ.λπ. Ἐπίσης δέχθηκε τὸν τίτλο τοῦ ἐπίτιμου διδάκτορα ἐκ μέρους τῶν Πανεπιστημίων τῆς Oradea (2 Ἰουνίου 1995), τοῦ Βουκουρεστίου (25 Ὀκτωβρίου 1995), τοῦ Pitești (28 Μαΐου 1999), τοῦ Galați (12 Ὀκτωβρίου 2000), τοῦ Lublin τῆς Πολωνίας (7 Νοεμβρίου 2000) καί τοῦ Petrosani (7 Ὀκτωβρίου 2001).

Διὰ τῆς ἀπονομῆς τοῦ τίτλου τοῦ ἐπίτιμου διδάκτορα στὸν Μακαριώτατο Θεόκτιστο, τὸ Πανεπιστήμιο τῆς

Κραϊόβα ἀποδίδει σεβασμὸ καί τιμὴ ἐνώπιον μιᾶς προσωπικότητας τῆς ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας καί τῆς ρουμανικῆς κοινωνίας, ἡ ὁποία προσέφερε τὴ ζωὴ καί τὴ δραστηριότητά της στήν ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ, τῆς Ἐκκλησίας Του καί τοῦ Ρουμανικοῦ λαοῦ.

Εἰς Πολλὰ καί Εὐτυχῆ ἼΕτη, Μακαριώτατε

Ἀμέσως μετὰ τὴν τελετὴ ἀπονομῆς τοῦ τιμητικοῦ τίτλου Doktor Honoris Causa στοὺς δύο Προκαθημένους καί τὴν ἀνάγνωση τοῦ ἐπισήμου πρακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ἐκφώνησε ὁμιλία μὲ τίτλο «*Europa Nostra*».

Κυριακὴ 8 Ἰουνίου 2003

Θεῖα Λειτουργία στὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τῆς Κραϊόβας

Πανηγυρικὴ Θεῖα Λειτουργία, προεξαρχόντων τῶν δύο Προκαθημένων, τελέστηκε τὸ πρωὶ τῆς Κυριακῆς στὸν Καθεδρικὸ Ἱερό Ναὸ *Madona Dudu*. Ἄκρως συγκινητικὴ ἦταν ἡ πολυπληθὴς παρουσία τῶν κατοίκων τῆς πόλης οἱ ὁποῖοι, μὲ καρτερία καί πίστη, συμμετείχαν στήν μακρὰ ἀκολουθία καί ἐξέφρασαν τὸν σεβασμὸ τους στοὺς δύο Ἐκκλησιαστικοὺς ἡγέτες. Στὴ Θεῖα Λειτουργία ἔλαβαν μέρος ἅπασα ἡ Ἑλληνικὴ ἀντιπροσωπεῖα καί, ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας, οἱ κάτωθι Σεβασμιώτατοι καί Θεοφιλέστατοι Ἱεράρχες:

1. Μητροπολίτης Ὀλτενίας Θεοφάνης
2. Ἐπίσκοπος Ριμνικίου Γεράσιμος
3. Ἐπίσκοπος Καρασέμπες Λαυρέντιος
4. Ἐπίσκοπος Σλομποζίας Δαμασκηνὸς
5. Ἐπίσκοπος Σιναΐας Ἀμβρόσιος
6. Ἐπίσκοπος Κιμπίνης Κυπριανὸς
7. Ἐπίσκοπος Ρασιναριάνου Βησσαρίων
8. Ἐπίσκοπος Σλατίνας Εἰρηναῖος

* Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θεῖας Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος, ἐκτὸς προγράμματος, συναντήθηκε μὲ κλιμάκιο τῶν Ἑλλήνων φοιτητῶν ποὺ σπουδάζουν στό Πανεπιστήμιο τῆς Κραϊόβας καί συζήτησε μαζί τους γιὰ τίς συνθήκες τῆς ζωῆς καί τῶν σπουδῶν τους. Ἐγίνε πάντως ἀποδέκτης καί τῶν ποικίλων προβλημάτων ποὺ ἀντιμετωπίζουν, τὰ ὁποῖα ἀνέλαβε νὰ μεταφέρει στὶς ἀρμόδιες πανεπιστημιακὲς καί πολιτικὲς ἀρχές,

προκειμένου να λυθοῦν, πράγμα που ἔπραξε ἄμεσα.

Τὸ μεσημέρι παρετέθη γεῦμα στὴν αἴθουσα «Μικρὴ Βλαχία» τῆς Ἱεραποστολικῆς Ἀκαδημίας.

Ἐπίσκεψη στὴν πόλη Targu Jiu

Τὸ ἀπόγευμα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη κ. Θεόκτιστο ἐπισκέφθηκε τὴν ἐπαρχιακὴ πόλη Targu Jiu, ὅπου ἔτυχε θερμότατης ὑποδοχῆς ἀπὸ τὸν Ἱερό Κληρο, τὶς ἀρχές καὶ τοὺς πολίτες τῆς περιοχῆς.

Τὸν Μακαριώτατο προσφώνησε ὁ Ἐπαρχος τῆς περιοχῆς κ. Toni Grebla, σημειώνοντας μεταξὺ ἄλλων, τὰ ἑξῆς:

«Εἶναι μεγάλη ἡ χαρά μας γιατί ὑποδεχόμαστε σήμερα στὴν πόλη μας τοὺς Προκαθημένους τῶν Ἐκκλησιῶν Ἑλλάδος καὶ Ρουμανίας ποὺ εἶναι γνωστοὶ σ' ὅλοκληρο τὸ Χριστιανικὸ κόσμο γιὰ τὸ οἰκουμενικὸ πνεῦμα καὶ τὴν ὄλη δραστηριότητά τους. Ἐκφράζω τὰ συναισθήματα τοῦ ἐδῶ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ λαοῦ ποὺ ἔχει διατηρήσει ἀναλλοίωτες τὶς παραδόσεις του. Ὁ Πατριάρχης γιὰ ἐμᾶς εἶναι σύμβολο ἐνότητας, μία φωτεινὴ προσωπικότητα.

Ἡ ἐπίσκεψή σας εἶναι ἱστορικὴ γιὰ τὴ χώρα μας καὶ ἐκφράζει τὶς παραδοσιακὲς καλὲς σχέσεις τῶν λαῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν μας. Ἀποτελεῖ ἐπίσης στήριξη στὸν ἀγῶνα μας γιὰ ἔνταξη στὴν E.E.

Τὸν τελευταῖο καιρὸ προσπαθοῦμε νὰ κάνουμε ἔκλυση τῆς χώρας μας στοὺς ξένους ἐπενδυτὲς καὶ εἴμαστε εὐτυχεῖς γιὰ ὅσα καταφέραμε μέχρι τώρα.

Στὴν περιοχὴ μας διαθέτουμε 15 Ἱερὲς Μονὲς καὶ πολλὲς ἐνορίες στὶς ὁποῖες ἀναπτύσσουμε σπουδαῖο κοινωνικὸ ἔργο. Σὰς διαβεβαιῶ ὅτι εἴμαστε στὴ διάθεση τῆς Ἐκκλησίας γιὰ νὰ ἐνεργήσουμε ὅ,τι καλὸ γιὰ τὴν προαγωγὴ τοῦ λαοῦ μας».

Μετὰ τὸν Ἐπαρχο, τὸ λόγο πῆρε ὁ Δήμαρχος τῆς πόλης κ. Florin Carciutaru καὶ τόνισε, μεταξὺ ἄλλων, τὰ ἑξῆς:

«Ἡ παρουσία σας εἶναι γιὰ ἐμᾶς τιμὴ καὶ μᾶς δίδει μεγάλη χαρά. Στὸ ὄνομα τῶν δημοτῶν εὐχομαί τὸ Καλῶς ἦλθατε! Ἡ σημερινὴ ἡμέρα εἶναι γιορτινὴ γιὰ τὴν πόλη μας. Ἡ ἐπίσκεψή σας εἶναι σημάδι καὶ εὐλογία Θεοῦ. Ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία πήραμε δύναμη στοὺς ἀγῶνες τοῦ παρελθόντος. Τὶς παραδόσεις μας θέλουμε νὰ τὶς παρα-

δώσουμε στοὺς νέους γιὰ νὰ διατηρήσουμε τὴν ταυτότητά μας. Εὐλογεῖστε τὸ λαὸ μας. Σὰς εὐχαριστοῦμε!»

Παίρνοντας τὸ λόγο ὁ Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος ἀπευθύνθηκε στὸ πλῆθος μὲ τὰ παρακάτω λόγια:

«Ἀγαπητοὶ μου, ὅταν πρὶν ἀπὸ 5 ἡμέρες φτάναμε στὴ Ρουμανία ὁ Πατριάρχης σας μᾶς εὐχήθηκε νὰ αἰσθανόμαστε ἐδῶ σὰν στὸ σπίτι μας. Αὐτὸ τὸ ζοῦμε κάθε μέρα χάρις σὲ σᾶς καὶ τὴν Ἐκκλησία σας, ἀφοῦ ἔχετε παράδοση ποὺ μοιάζει πολὺ μὲ αὐτὴ τῶν Ἑλλήνων. Ὅπου πηγαίνουμε ὁ λαὸς μᾶς ὑποδέχεται μ' ἐνθουσιασμὸ ποὺ δείχνει ὅτι ἀμφότεροι ἀνήκουμε στὴν ἴδια οἰκογένεια. Αὐτὲς τὶς μέρες διαπιστώσαμε ὅτι ἡ σημερινὴ Ρουμανία δὲν ἔχει καμία σχέση μὲ τὸ χθές. Τώρα ὁ λαὸς εἶναι γεμάτος ἐλπίδα, ἀτενίζει τὸ μέλλον μ' ἐνθουσιασμὸ καὶ ἐργάζεται συστηματικὰ γιὰ τὴν ὥρα ποὺ θὰ γίνῃ ἰσότιμο μέλος τῆς E.E.

Ὁ Πατριάρχης Θεόκτιστος καὶ ὁ Ποιμενάρχης σας Μητροπολίτης Θεοφάνης εἶναι ὑπερήφανοι γιὰ σᾶς. Ὅταν μιλοῦν γιὰ σᾶς τὸ στόμα τους στάζει μέλι καὶ ζάχαρη γι' αὐτὴ τὴν περιοχὴ ποὺ θεωροῦν τὴν καρδιά τῆς Ρουμανίας. Εἶναι μιὰ διαπίστωση ποὺ τὴν ἀξίζετε ἀφοῦ σ' ὄλη τὴ διαδρομὴ μέχρι ἐδῶ ἔβλεπα τὰ χωριὰ καὶ τὶς Ἐκκλησίες ποὺ ἀνακαινίζονται κάτι ποὺ δείχνει τὴν προσήλωσή σας στὴν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας. Θέλω νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι ἡ πίστη σας εἶναι τὸ μεγάλο πνευματικὸ σας κεφάλαιο ποὺ ὅλοι μας πρέπει νὰ προβάλουμε στὴν E.E. Ἡ πίστη καὶ ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι ξεπερασμένα μεγέθη. Σήμερα παίζουν σημαντικὸ ρόλο στὴ συγκρότηση τῆς προσωπικότητάς μας. Γι' αὐτὸ Ρουμανία καὶ Ἑλλάδα πρέπει νὰ δείχνουμε πρὸς τὰ ἔξω τὴν πίστη μας, γιατί σήμερα αὐτὸς ποὺ πιστεύει γίνεται σεβαστὸς ἀπὸ ὅλους.

Σὰς μεταφέρω τὸν χαιρετισμὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ποὺ στέκονται στὸ πλευρὸ σας προκειμένου νὰ πετύχετε τοὺς μεγάλους σας στόχους. Σὰς εὐχαριστῶ ἀπὸ τὴν καρδιά μου γιὰ τὴν ἐγκαρδιότητα τῆς ἐδῶ ὑποδοχῆς, στὸ μνημεῖο τοῦ Ἀπείρου ποὺ δὲ δείχνει τίποτα ἄλλο παρὰ μόνον τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ ἀνάμεσά μας. Εἴστε ἔξυπνος, ἐργατικὸς, παραδοσιακὸς καὶ ἀποτελεσματικὸς λαὸς καὶ θὰ φέρετε τὴ χώρα σας ἐκεῖ ποὺ τῆς ἀξίζει, σύμφωνα μὲ τὴν ἱστορία σας. Καλὴ δύναμη! Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ νὰ εἶναι μαζί σας!».

Ἐπίσκεψη στὴν Ἱερὰ Μονὴ Tismana

Τὸ βράδυ οἱ δύο Προκαθήμενοι καὶ οἱ συνοδεῖες τους ἐπισκέφθηκαν τὴν Ἱερὰ Μονὴ Tismana, ὅπου ἔγιναν δεκτοὶ ἀπὸ τὸν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Γκορζάνου κ. Νικόδημο, τὴν Ἠγουμένη Μοναχὴ Ἱερουσαλήμ καὶ πλῆθος κόσμου. Προσφωνώντας τοὺς ὑψηλοὺς ἐπισκέπτες ὁ Ἐπίσκοπος Νικόδημος ἀναφέρθηκε στὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα τῆς Μονῆς καί, μεταξὺ ἄλλων, ἀνέφερε τὰ ἑξῆς:

«Τὸ Μοναστήρι ἰδρύθηκε πρὶν ἀπὸ 625 χρόνια ἀπὸ τὸν Μοναχὸ Νικόδημο πὺν ὀργάνωσε τὴν κοινοβιακὴ ζωὴ σ' αὐτὰ τὰ μέρη. Οἱ 12 μαθητὲς του ἔφεραν ἐδῶ πνοὴ Μοναχικῆς ζωῆς καὶ ὀργάνωσαν τὸ Μοναχισμὸ κατὰ τοὺς κανόνες τοῦ κοινοβιακοῦ βίου. Ὁ Θεὸς δώρισε στὸν Νικόδημο τὸ χάρισμα τῆς θαυματουργίας γι' αὐτὸ καὶ οἱ ἡγεμόνες καὶ οἱ πιστοὶ τὸν τίμησαν ἰδιαίτερος. Ὁ Νικόδημος ἔφερε ἐδῶ τὸ πνεῦμα τοῦ Ἠσυχασμοῦ. Αὐτὴ ἡ πρακτικὴ γνώρισε ἀκμὴ τοὺς ἐπόμενους αἰῶνες. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ μονεὲς ἔγιναν ὁάσεις τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ στοὺς αἰῶνες ὅταν ὁ Ρωμ/σμός ἐπεχείρησε ν' ἀλώσει θρησκευτικὰ αὐτὲς τὶς περιοχὲς.

Ἡ ἐπίσκεψή σας εἶναι τιμὴ γιὰ ἐμᾶς. Ἡ Μονὴ χαίρεται καὶ ἀγάλεται γιὰ τὴν ἐδῶ παρουσία σας. Καλῶς ἦλθατε! Ὁ Ἅγιος Νικόδημος πὺν ἀγάπησε τοὺς Ἕλληνες καὶ τοὺς Ρουμάνους νὰ μεσιτεύει γιὰ ὅλους μας».

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος, στὴ συνέχεια, ἀπηύθυνε στοὺς συγκεντρωμένους τοὺς παρακάτω πνευματικοὺς λόγους:

«Εἴμαστε εὐγνώμονες γιὰ τὴν μᾶς δώσατε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐπισκεφθοῦμε αὐτὸ τὸ Μοναστήρι πὺν θεωρεῖται ἡ μητέρα τῶν Μονῶν τῆς περιοχῆς. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν μεγαλοπρεπὴ καὶ ἐγκάρδια ὑποδοχὴ σας. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς πληροφορίες περὶ τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου πὺν μόνασε καὶ στὴν Ἑλλάδα καὶ μετέφερε ἐδῶ τὸ Μοναστικὸ πνεῦμα τῆς Ἀνατολῆς. Στὸν χρόνον τοῦ ἡσυχασμοῦ, ἐπὶ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ὁ Μοναχισμὸς γνώρισε ἀνθισθὴ γιὰ τὴν μᾶς ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες ἀπέκτησε μοναδικὴ αὐτοσυνειδησία καὶ ἔθεσε τὶς βάσεις γιὰ τὴν πνευματικὴ ἀναγέννηση τῶν λαῶν τῆς περιοχῆς. Ἀρμοδιότερος βέβαια νὰ μιλήσει περὶ Μοναχισμοῦ καὶ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ εἶναι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου κ. Ἱερόθεος πὺν ἔχει ἐντρυφήσει στὴν Ἠσυχαστικὴ Θεολογία. Ἐνα βιβλίον του, μάλιστα, ἔχει μεταφραστεῖ στὴ Ρουμανικὴ γλῶσσα καὶ εἶναι στὴ διάθεση ἐκείνων πὺν ὀρέγονται τῆς βαθυτέρας οὐσίας τῆς Ὁρθόδοξης

πνευματικότητας. Ἡ πνευματικὴ προσφορὰ τῆς Μονῆς στὴ Ρουμανία ἐπιβάλλει νὰ προσέλθουμε μὲ σεβασμὸ καὶ τιμὴ καὶ νὰ κλίνουμε τὸ γόνυ στὸν Ἅγιο Γρηγόριον καὶ τοὺς Ἁγίους Πατέρες πὺν ἀπέτελεσαν τὴν ἀσπίδα στὴ δυτικὴ ἀλλοτρίωση. Διότι οἱ Μονεὲς δὲν εἶναι μόνον χώροι προσευχῆς, ἀλλὰ καὶ Θεολογικῆς καλλιέργειας καὶ πολιτιστικῆς δημιουργίας. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ λαοὶ μας περιβάλλουν τὶς Μονεὲς μὲ σεβασμὸ καὶ ἔρχονται ὡς προσκυνητὲς καὶ ὄχι ὡς τουρίστες γιὰ νὰ λάβουν τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἐπανέλθουν στὰ εἰρηνικὰ τους ἔργα.

Ἡ ποιμένησα Ἐκκλησία στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴ Ρουμανία περιβάλλει μὲ προστασία καὶ ἀγάπη τὶς Μονεὲς γιὰ τὴν ὑπῆρξαν τὰ ὀπλοστάσια τῆς πίστεως μας πὺν πρόσφεραν τὰ μέσα γιὰ τὴν ἀπόκρουση τῶν ποικίλων ἐχθρῶν. Στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει πλήρης ἐλευθερία διαδόσεως διαφόρων ἀρχῶν χωρὶς νὰ παραβιάζονται οἱ νόμοι πὺν ἀπαγορεύουν, ὅμως, τὸ κακόπιστο προσηλυτισμὸ. Αὐτὸ συνεπάγεται ὅτι καταφθάνουν Σέκτες πὺν θέλουν νὰ δροῦν εἰς βάρος τοῦ λαοῦ γιὰ νὰ τὸν παρασύρουν. Πῶς τὶς ἀντιμετωπίζουμε; Χρησιμοποιοῦμε τὸ λόγο μας, τὸν Ἀποστολικὸν λόγο τῆς Ἐκκλησίας πὺν εἶναι ἀληθινός. Ἄν ἐμεῖς ἀγωνιζόμεστε στὴν κοινωνία γιὰ νὰ προφυλάξουμε τὸ λαὸ ἀπὸ τὶς Σέκτες πὺν θέλουν νὰ μετατρέψουν τοὺς ἀνθρώπους σὲ ἄβουλα ὄντα, ἀναγνωρίζουμε τὴν ἀξία τῆς προσευχῆς πρὶν ἀπὸ κάθε προσπάθειά μας καὶ ζητοῦμε καὶ τὴν προσευχὴ τῶν Μοναχῶν. Ἡ κατάσταση αὐτὴ Γερόντισσα Ἱερουσαλήμ, θὰ ἔρθει καὶ ἐδῶ καὶ θὰ δοκιμάσετε αὐτὸ τὸ κακό. Γι' αὐτὸ νὰ ἐντείνετε τὶς προσευχῆς σας γιὰ τὶς Ἐκκλησίες μας γιὰ νὰ μᾶς στηρίζετε καθὼς ἀναλισκόμεθα στὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας».

Δευτέρα 9 Ἰουνίου 2003

* Λίγο πρὶν τὴν ἀναχώρηση ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μονὴ Tismana οἱ δύο Προκαθήμενοι ἐγκαινίασαν τὸν νέο ξενώνα τῆς Μονῆς, ἐνῶ στὴν ἐπιστροφή τους στὴν πόλη Targu Jiu τέλεσαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου Φιλανθρωπικοῦ καταστήματος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὀλτενίας «ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΑ».

Ἐπίσκεψη στὴν Ἱερὰ Μονὴ Polovragi

Ἐπικεφαλεῖς μεγάλου ἀριθμοῦ πιστῶν καὶ ὄλης τῆς

Στιγμιότυπο από την επίσκεψη του Μακαριωτάτου στην Ίερά Μονή Πολοβράτζι.
Συνοδεύεται από τον Πατριάρχη Ρουμανίας κ. Θεόκτιστο (9/6/2003).

Μοναστικής αδελφότητας υποδέχθηκαν τον Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο και τον Πατριάρχη Θεόκτιστο στην είσοδο της Ίερας Μονής Ρολοβράτζι ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Στρεχιάνου κ. Γκούριε και ἡ Ἡγουμένη Γερόντισσα Εὐγενία. Μετά την καθιερωμένη δέηση, ὁ Θεοφιλέστατος προσφώνησε τοὺς ὑψηλοὺς ἐπισκέπτες ὡς ἑξῆς:

«Εἶναι εὐλογημένη ἡ Μονή, αὐτὸς ὁ ἅγιος τόπος πού διαφύλαξε στοὺς αἰῶνες τὴν Ὁρθόδοξη πίστη και σὰς ὑποδέχεται σήμερα. Ἡ παρουσία σας ἀποτελεῖ γιὰ ὅλους μας σπουδαία πνευματικὴ τροφή. Τὸ Μοναστήρι αὐτὸ ἦταν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα κέντρα Ὁρθοδόξου πνευματικότητας, τὴν ὁποία μετέδωσε, μαζί με πλούσια πολιτιστικά στοιχεῖα στοὺς Ρουμάνους ὅλου τοῦ κόσμου... Σὰς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ἀκρως τιμητικὴ ἐπίσκεψη. Νὰ ἔχετε ὑγεία και δύναμη!».

Ἀντιφωνώντας ὁ Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος, μεταξὺ ἄλλων σημείωσε τὰ ἑξῆς:

«Ἀγαπητοὶ μου, κάθε φορά πού ἐπισκεπτόμαστε ἕνα Ὁρθόδοξο Μοναστήρι διαπιστώνουμε ὅτι ὅλα διαθέτουν

τρεῖς χαρακτηριστικὲς ιδιότητες: **1.** Εἶναι ὁάσεις πνευματικῆς, μέσα στὶς ὁποῖες καλλιιεργεῖται ἡ Ὁρθόδοξη σκέψη και πνευματικότητα, στοιχεῖα πού βοηθοῦν νὰ ξεπεράσουμε τὸν ἁμαρτωλὸ ἑαυτὸ μας και νὰ γίνουμε Θεοὶ κατὰ χάριν. **2.** Ἀποτελοῦν ἐθνικὲς ἀκροπόλεις τῶν ἰδανικῶν, τῶν παραδόσεων, τῆς γλώσσας, τοῦ πολιτισμοῦ. Στὰ δύσκολα χρόνια πού οἱ χῶρες μας κατακτήθηκαν ἀπὸ ἐχθροὺς οἱ Μονές ἦταν τὰ ὀρμητήρια τῶν ἀγώνων ἀπ' ὅπου ξεπήδησαν οἱ ἥρωες. Διαφύλαξαν ἀκέραια τὴν ἐθνικὴ μας αὐτοσυνειδησία και μᾶς ὀδήγησαν τελικὰ στὴν ἐθνικὴ ἐλευθερία. **3.** Ὑπῆρξαν οἱ χῶροι πού δημιουργήθηκαν και νέα πολιτιστικὰ στοιχεῖα, ἀφοῦ οἱ Μονές ἐνήργησαν μεγάλο πολιτιστικὸ ἔργο, χάρι στο ὁποῖο διασῶζονται ἡ σοφία και οἱ θησαυροὶ τῆς ἀρχαιότητας και ὄχι μόνο. Ὅλα τὰ παραπάνω τὰ γνωρίζουμε ὅλοι μας, ὅπως και οἱ ἐχθροὶ τῆς πίστης μας γι' αὐτὸ και πολέμησαν τόσο τὰ Μοναστήρια. Μετά ἀπὸ κάθε ἐθνικὴ δοκιμασία, τὰ Μοναστήρια ὑπέστησαν ζημία ἀπὸ ἐκείνους πού ἤθελαν νὰ σβῆσουν οἱ φάροι πού φωτίζουν τὴν πορεία τῶν λαῶν.

Στὴν Ἑλλάδα ὁ λαὸς μας ἀγαπᾷ τὰ Μοναστήρια και

τὸ ἴδιο διαπιστώνουμε ὅτι συμβαίνει κι ἐδῶ, κάτι πού φαίνεται ἀπὸ τὸν πολὺ κόσμο πού βρίσκεται σήμερα ἐδῶ, τοὺς Ἱερεῖς καὶ τὴ στοργὴ τοῦ Ποιμενάρχου σας. Αὐτὸ τὸ συναντᾶ κανεὶς μόνο στὶς Ὁρθόδοξες χώρες γιατί οἱ Μονές ἦταν πάντα ζυμωμένες με τοὺς ἀγῶνες τοῦ κόσμου. Γι' αὐτὸ καὶ ὄλοι μας ἰστάμεθα με σεβασμὸ καὶ τιμὴ ἐδῶ πού φιλοσοφεῖται ἡ ζωὴ καὶ διεξάγεται ἡ ἄσκηση καὶ ἡ πνευματικὴ ἐνασχόληση. Σᾶς μεταφέρουμε τὴν ἀγάπη καὶ τὴν τιμὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας μας».

Ἐπίσκεψη στὴν Ἱερὰ Μονὴ Hurezi

Ἀκολούθησε προσκυνηματικὴ ἐπίσκεψη στὴν Ἱερὰ Μονὴ Hurezi, ὅπου τοὺς δύο Προκαθημένους ὑποδέχθηκαν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ριμνικίου κ. Γεράσιμος καὶ ἡ Γερόντισσα Παυλίνα. Μετὰ τὴν καθιερωμένη δέηση ὁ Θεοφιλέστατος στὴν προσφώνησή του, μεταξὺ ἄλλων, τόνισε τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατοι, προσδίδει μεγάλη χαρὰ κι εὐτυχία σὲ ὄλους μας τὸ γεγονός τῆς ἀφίξεως στὴ Μονὴ μας δύο μεγάλων Προκαθημένων. Ἀποτελεῖ μεγάλη εὐλογία καὶ δῶρο Θεοῦ, εἶναι μιὰ νέα σελίδα στὴν ἱστορία τῆς ἐπαρχίας μας. Ἡ Μονὴ ἔχει ἱστορία 300 ἐτῶν καὶ εἶναι ἀφιερωμένη στοὺς Ἁγίους Βασιλεῖς καὶ Ἰσαποστόλους Κωνσταντῖνο καὶ Ἐλένη. Εἶναι μοναδικὴ σὲ ὅλη τὴ χώρα γιὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴ καὶ τὴ ζωγραφικὴ τῆς τέχνης. Ἐδῶ μονάζουν περίπου 60 μοναχές. Γιὰ τὴν ἐπαρχία μας εἶναι τὸ ἀκοίμητο κανδήλι πού προσελκύει τὸν εὐλογημένο λαὸ τοῦ Θεοῦ. Ἀνοίγει τίς πύλες τῆς σ' ἐκείνους πού θέλουν νὰ καταθέσουν τίς προσευχές τους καὶ ἀνοίγει σήμερα καὶ γιὰ σᾶς. Καλῶς ἦλθατε!»

Ἀντιφωνώντας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος σημείωσε τὰ κάτωθι:

«Ἀγαπητοί μου, μ' ἐνδιαφέρον ἀκούσαμε τὰ τῆς Μονῆς, ἡ ὁποία ἔπαιξε σπουδαῖο ρόλο στὴν πνευματικὴ καὶ ἐθνικὴ ζωὴ τῆς Ρουμανίας. Τὸ ὅτι Κτίτωρ ὑπῆρξε ἕνας εὐλαβῆς ἄρχων ὁ Κωνσταντῖν Μπιραοβκάν, πού ἔδωσε καὶ τὴ ζωὴ του γιὰ τὴν Ἐκκλησία, μοῦ δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ μιλήσω γιὰ τὴ σχέση τῆς Ἐκκλησίας με τοὺς πολιτικούς. Ὁ Κύριος δίδαξε ὅτι ὁ ἴδιος καὶ ἡ Βασιλεία Του δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, ὅπως καὶ ἡ Ἐκκλησία Του. Παρόλα αὐτὰ, ζεῖ καὶ δραστηριοποιεῖται μέσα στὸν κόσμο, ὁ δὲ Κληρὸς καὶ οἱ λαοὶ τῆς εἶναι κομμάτι τοῦ κόσμου. Ἔτσι ἐξηγεῖται τὸ εὐλόγο ἐνδιαφέρον τῆς

Ἐκκλησίας οἱ πολιτικὲς ἐξουσίες ν' ἀναγνωρίζουν ὅτι προέρχονται ἐκ Θεοῦ καὶ εἶναι ταγμένες νὰ ὑπηρετοῦν τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Παῦλος συνιστᾶ κάθε Χριστιανὸς νὰ ὑπακούει σ' αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντες. Ἔτσι ἐξηγοῦνται καὶ οἱ προσευχές τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῶν πολιτικῶν ἀρχόντων "ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ γαλήνῃ αὐτῶν ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν...". Ἡ Ἐκκλησία εὐχεται οἱ πολιτικὲς ἐξουσίες νὰ εἶναι ἀφοσιωμένες στὴ διακονία τοῦ λαοῦ καὶ νὰ μὴ ἀναμειγνύονται στὰ ἰδικὰ τῆς. Καὶ ὅταν οἱ πολιτικοὶ εἶναι εὐσεβεῖς, σέβονται τὴν Ἐκκλησία καὶ γίνονται εὐεργέτες τοῦ ἔργου τῆς. Ὅταν, ὁμως, εἶναι ἄθεοι, χωρὶς πίστη, καταδιώκουν τὴν Ἐκκλησία, τῆς στεροῦν ὅλα τὰ μέσα γιὰ τὸ ἔργο τῆς κι ἐνεργοῦν γιὰ τὴν ἐξαχρείωση κι ἐξαθλίωσή τῆς.

Ἡ Ρουμανία γνώρισε τέτοιους ἄρχοντες πού ἐκλείσαν τοὺς Ναοὺς, ὀδήγησαν Ἱερεῖς σὸ μαρτύριο καὶ τὴν πίστη στὶς Κατακόμβες. Ἀλλὰ καὶ στὸν ἐλεύθερο κόσμο, ὅταν οἱ ἄρχοντες εἶναι ἄθεοι καὶ ἀδιάφοροι μετέρχονται ἄλλου εἶδους μέτρα πού στεροῦν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τὴ δυνατότητα νὰ προσφέρει καὶ νὰ διεξάγει ἔργο. Μὲ χαρὰ παρατηροῦμε ὅτι οἱ Ρουμᾶνοι πολιτικοὶ σήμερα ἔχουν σεβασμὸ στὴν Ἐκκλησία καὶ τῆς δίνουν τὴ δυνατότητα εἴτε νὰ ἐπανακτήσει τὴν παρουσία τῆς, εἴτε νὰ κτίσει νέους Ναοὺς γιὰ νὰ μπορεῖ ὁ λαὸς ν' ἀσκεῖ τὰ θρησκευτικὰ του καθήκοντα. Ἡ Ἐκκλησία, βεβαίως, εἴτε εὐνοεῖται, εἴτε καταδιώκεται, δὲν πρόκειται νὰ πεθάνει. Μάλιστα, οἱ διωγμοὶ τὴν ἐνισχύουν καὶ τὴν ἐνδυναμώνουν. Ἡ ἐπιθυμία τῶν λαῶν σὲ Ἑλλάδα καὶ Ρουμανία εἶναι νὰ ὑπάρχουν ὁμαλές σχέσεις Πολιτείας - Ἐκκλησίας καὶ οἱ ἄρχοντες πρέπει νὰ γνωρίζουν τί θέλει ὁ λαὸς καὶ αὐτὸς θέλει νὰ ὑπάρχει στενὸς σύνδεσμος γιὰ νὰ ἐνισχύονται τὰ μεγάλα ἔργα πού ἔχουν ἀποδέκτη τὸν ἴδιο. Στὶς χώρες μας ἔχουμε κήτορες μεταξὺ τῶν αὐτοκρατόρων. Μακάρι τὸ παράδειγμά τους ν' ἀκολουθήσουν οἱ σύγχρονοι ἄρχοντες πού πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι ἡ εὐτυχία τοῦ λαοῦ δὲν ἐξαρτᾶται μόνο ἀπ' τὰ οἰκονομικὰ μεγέθη, ἀλλὰ ἀπ' τὴ διαφύλαξη τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἰδανικῶν πού συμβάλουν στὴ διαμόρφωση τῶν ἀνθρωπίνων προσωπικότητων.

Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ὑποδοχὴ. Νὰ ἔχετε τὴ χάρη καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ».

Ἐπίσκεψη στὴν Ἱερὰ Μονὴ Bistrita

Στὴ συνέχεια τοῦ προγράμματος οἱ δύο Προκαθημέ-

νοι και οἱ συνοδεῖς τους ἐπισκέφθηκαν τὴν Ἱερὰ Μονὴ *Bistrita*, στὴν εἴσοδο τῆς ὁποίας τους ὑποδέχθηκαν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ριμνικίου κ. Γεράσιμος καὶ ἡ Ἡγουμένη Γερόντισσα Μιχαέλα. Μετὰ τὴν καθιερωμένη δέηση, ὁ Θεοφιλέστατος παρουσίασε στοὺς ὑψηλοὺς ἐπισκέπτες μερικὰ ἀπὸ τὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα τῆς Μονῆς:

«Μακαριώτατοι, νιώθουμε συγκινημένοι γιατί γιὰ πρώτη φορὰ ἐπισκέπτονται τὴ Μονὴ μας δύο Προκαθημένοι. Ἡ Μονὴ ξεκίνησε καὶ ὡς κοινόβια καὶ ὡς ἰδιόρρυθμη ταυτόχρονα. Ἐδῶ ξεκίνησε ἡ ἡσυχαστικὴ ζωὴ. Τὸ 1477 γίνεται τὸ πρῶτο κτίσμα ἀπὸ Χριστιανούς τῆς Κραϊόβας. Τότε ἄρχισε μιὰ ζωὴ πὺν ἀπέδωσε πολιτιστικὸ πλοῦτο, ἀφοῦ ἐδῶ γινόταν ἀντιγραφὴ παλαιῶν βιβλίων. Ἐδῶ μάλιστα ἔχουμε καὶ τὰ πρῶτα δείγματα τυπωμένου βιβλίου σὲ ὅλη τὴ Ρουμανία. Ὁ Κτίτωρ ἐπιθυμοῦσε ἡ Μονὴ νὰ ἔχει τὰ λείψανα ἑνὸς Ἁγίου καὶ ἔμαθε ὅτι μιὰ Τουρκικὴ οἰκογένεια κατεῖχε τὸ Ἱερὸ Λείψανο τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου, τὸ ὁποῖο ἀγόρασε πληρώνοντας σὲ χρυσὸ τὸ βάρος του. 500 χρόνια τώρα τὸ Λείψανο βρίσκεται ἐδῶ καὶ εἶναι πηγὴ θαυμάτων καὶ ἁγιασμοῦ γνωστῶν καὶ ἀγνωστῶν. Ἡ Μονὴ διαθέτει μεγάλη βιβλιοθήκη προερχόμενη ἀπὸ τοπικὸ ἡγεμόνα. Τὸ μένος τῶν Τούρκων κατέστρεψε τὴ Μονὴ, ἡ ὁποία χτίστηκε καὶ πάλι τὸ 1850 καὶ ἔχει τὴ σημερινὴ μορφή. Τὸ ἀθεϊστικὸ καθεστῶς τὴν ξαναδιέλυσε φέρνοντας ἐδῶ ἄτομα μὲ εἰδικὲς ἀνάγκες, γεγονὸς πὺν εἶχε σὰν συνέπεια νὰ χαθοῦν πολλοὶ θησαυροί. Μετὰ τὸ 1990 ξαναλειτούργησε».

Ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας ἀντιφώνησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Νικηφόρος.

Ἐπίσκεψη στὴν Ἱερὰ Μονὴ Dintr - um - lemn

Τὸ πρόγραμμα αὐτῆς τῆς ἡμέρας ὁλοκληρώθηκε μὲ τὴν ἐπίσκεψη στὴν Ἱερὰ Μονὴ *Dintr - um - lemn*, ὅπου οἱ δύο ἀντιπροσωπείες κατέλυσαν. Στὴν εἴσοδο τῆς Μονῆς τοὺς δύο Προκαθημένους ὑποδέχθηκαν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Σλατισιάνου κ. Εἰρηναῖος καὶ ἡ Ἡγουμένη Γερόντισσα Ἐμμανουέλλα. Μετὰ τὴ δέηση, τοὺς ὑψηλοὺς ἐπισκέπτες προσφώνησε ὁ Ἐφημέριος καὶ πνευματικὸς τῆς Μονῆς Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμ. Καισάριος Τζωρτζέσκου ὡς ἐξῆς:

«Μακαριώτατοι, καλῶς ἦλθατε! Στὴ διάρκειά τῆς

ἱστορίας τῆς Μονῆς ἡ ἐπίσκεψή σας ἀποτελεῖ μεγίστη εὐλογία καὶ τιμὴ. Ὅλες οἱ Μονὲς τῆς περιοχῆς ἀπαρτίζουν ἓνα δίκτυο πνευματικῆς ζωῆς... Τὸ πρῶτο Καθολικὸ τῆς Μονῆς μας ἔγινε ἀπὸ τὸν κορμὸ ἑνὸς δένδρου. Ἔχει δὲ τὸ ὄνομα τῆς Παναγίας, ἡ εἰκόνα τῆς ὁποίας βρέθηκε θαυματουργικὰ στὸ Ναό. Στὸ διάβα τῶν αἰώνων ἡ Μονὴ πῆρε πολλὰς μορφές. Τὸ 1714 χτίζεται τὸ νέο Καθολικὸ καὶ τὸ 1938 τὸ Μοναστήρι ἀπέκτησε τὴ σημερινὴ του μορφή. Στὴν περίοδο τοῦ Κομμουνισμοῦ μὲ διάταγμα τοῦ 1959, ὑπέφερε καὶ ἔμεινε χωρὶς Μοναχὲς. Αὐτὲς ἔφυγαν μὲν ἀπὸ τὴ Μονὴ δὲν ἄφησαν, ὅμως, τὸ Μοναχισμό. Πάρα πολλοὶ Μοναχοὶ διώχθηκαν καὶ ὁδηγήθηκαν στὶς φυλακὲς. Μετὰ τὸ 1991 πὺν ἀποκαταστάθηκε ἡ ἐλευθερία, τὸ Μοναστήρι ἐπανιδρύθηκε καὶ βαδίζει στοὺς δρόμους τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ἡ ἄνθιση τοῦ Μοναχισμοῦ στὴ Ρουμανία καὶ στὴ Μονὴ εἶχε δύο καθοδηγητὲς: Τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχην μας κ. Θεόκτιστο καὶ τὸν Θεοφιλέστατο Ποιμενάρχη μας κ. Γεράσιμο. Σήμερα 52 Μοναχὲς ζοῦν ἐδῶ καὶ ἐκτελοῦν τὰ λατρευτικὰ τους καθήκοντα καὶ τὰ μοναχικὰ διακονήματα. Ἡ Μονὴ μας κατακλύζεται ἀπὸ προσκυνητὲς χάριν στὴ θαυματουργὴ εἰκόνα τῆς Παναγίας καὶ τὴν καθημερινὴ Θεία Λειτουργία. Ἡ παρουσία σας εἶναι μεγίστη εὐλογία καὶ μᾶς ἐδυναμώνει στὴν πίστη καὶ τὰ καθήκοντά μας. Καλῶς ἦλθατε!».

Ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας ἀντιφώνησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος.

Τρίτη 10 Ἰουνίου 2003

Ἐπίσκεψη στὴν πόλη Valcea

Τὸ ἐπίσημο ταξίδι τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴ Ρουμανία συνεχίστηκε μὲ ἐπίσκεψη στὴν πόλη **Ramnicu Valcea**. Στὸν Ἐπισκοπικὸ καθεδρικὸ Ναὸ τῆς πόλης τοὺς δύο Προκαθημένους ὑποδέχθηκε ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ριμνικίου κ. Γεράσιμος.

Ἐπίσκεψη στὴν πόλη Curtea de Arges

Τὸ πρόγραμμα συνεχίστηκε μὲ ἐπίσκεψη στὴν πόλη *Curtea de Arges* καὶ πρῶτο σταθμὸ τὸν Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγί-

ου Νικολάου πού χρονολογείται ἀπὸ τὸν 14ο αἰώνα. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος, ἀπευθυνόμενος στὸν πιστὸ λαὸ πού κατέκλυσε τὸ Ναὸ καὶ τὸν προαύλιο χώρο, τόνισε τὰ ἑξῆς:

«Μέ χαρὰ βρισκόμαστε στὴν πόλη σας κι ἐπισκεπτόμεθα αὐτὸν τὸν ἀρχαῖο Ναὸ. Σὰς εὐχαριστοῦμε τὶς πολιτικὲς ἀρχές, τὸ λαὸ καὶ τὴ νεολαία γιὰ τὴν ἐγκάρδια ὑποδοχή. Στὶς Ἐκκλησίες μας, ὅπως καὶ σὲ ὅλες τὶς Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες ἡ ζωὴ τῶν λαῶν συνυφαίνεται μὲ τὴ ζωὴ τῶν Ἐκκλησιῶν. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ μνημεῖα τῆς Χριστιανικῆς περιόδου διαλαλοῦν τὸ στενὸ σύνδεσμο μεταξὺ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ αἰοδιμοὶ πολιτικοὶ ἄρχοντες τοῦ παρελθόντος εἶχαν στενὸ σύνδεσμο μὲ τὴν Ἐκκλησία ὅπως συμβαίνει κι ἐδῶ. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας, οἱ Ἱεράρχες ἀγαποῦν τὴν πατρίδα. Γι' αὐτὸ ὁ λαὸς μας στὰ πρόσωπά τους εἶχε τὰ πρότυπα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐνότητας.

Οἱ λαοὶ μας εἶναι προνομιούχοι γιατί ἔχουν λαμπρὴ ἱστορία καὶ παράδοση πού γίνεται ὁδηγὸς στὴ σύγχρονη ἐποχὴ. Καὶ σήμερα ἔχουν ἀνάγκη νὰ θωρακιστοῦν ἀπὸ τὶς πνευματικὲς δυνάμεις πού θ' ἀποτρέψουν τὴν ἀφομοίωση ἀπὸ ἄλλους περισσότερο ἀναπτυγμένους λαοὺς, οἱ ὅποιοι μπορεῖ νὰ διαθέτουν πολλὰ ὑλικά μέσα, δὲ μποροῦν, ὅμως, ν' ἀντιπαρατεθοῦν στοὺς δικούς μας πνευματικὸς θησαυρούς. Σὰς συγχαίρω γιὰ τὴν προσήλωση στὶς παραδόσεις σας κι εὐχομαι νὰ ἔχετε πλούσια τὴ χάρη καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ».

Ἐπίσκεψη στὸν Πρωθυπουργὸ τῆς Ρουμανίας

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τὸν Πρωθυπουργὸ τῆς Ρουμανίας κ. Adrian Nastase στὸ Βουκουρέστι. Ὁ Πρωθυπουργός, μὲ ἔκδηλη χαρὰ καὶ ἱκανοποίηση, ἀλλὰ καὶ μεγάλη θέρμη, ἀπευθύνθηκε στὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο μὲ τὰ παρακάτω λόγια:

«Μακαριώτατε, σὰς εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἄκρως τιμητικὴ ἐπίσκεψή σας. Μὰς δίδετε μεγάλη χαρὰ, γι' αὐτὸ μὲ πολὺ ἀγάπη καὶ σεβασμὸ ζητοῦμε τὴν εὐλογία σας. Ἀμφιτρώωνες τῆς ὑποδοχῆς σας εἶναι καὶ ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Κυβέρνηση τῆς χώρας. Ἡ ἐπίσκεψή σας εἶναι ἔνδειξη τῆς μεγάλης ἀγάπης καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης σας. Σίγουρα συνδυάζεται καὶ μὲ τὴν Ἑλληνικὴ προεδρεία στὴν Ε.Ε. Σήμερα δέχθηκα ἐπίσης καὶ τὴν ἐπίσκεψη τῆς Ἑλληνίδας

Πρέσβευς, μὲ τὴν ὁποία συζήτησα ἀναλυτικὰ τὶς σχέσεις μας μὲ τὴν Ἑλλάδα, τὴ μελλοντικὴ παρουσία μας στὴ Θεσσαλονίκη πού θὰ ληφθοῦν ἀποφάσεις γιὰ τὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης. Ἡ φιλία τῆς Ἑλλάδας εἶναι γιὰ ἐμᾶς ἐγγύηση κι ὅποτε τὴ χρειάζομαστε τὴν ἐξαργυρώνουμε. Γι' αὐτὸ καὶ χαίρομαι γιὰ τὴν παρουσία σας».

Ἀκολούθως, ὁ Μακαριώτατος, παίρνοντας τὸ λόγο, τόνισε, μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

«Εἶναι μεγάλη ἡ χαρὰ μας γιὰ τὴν ἐπίσκεψή μας πρὸς ἓνα πολιτικὸ γνωστὸ γιὰ τὴν ἀγάπη του πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸ σεβασμὸ του πρὸς τὴν Ἐκκλησία. Καρπὸς αὐτῆς τῆς ἀγάπης εἶναι τὸ ἐπίτευγμα τῆς εἰσόδου τῆς χώρας στὸ ΝΑΤΟ καὶ οἱ ἐνέργειες γιὰ τὴν μελλοντικὴ ἔνταξη στὴν Ε.Ε. Ἡ Κυβέρνηση, ἀνανεωμένη μὲ τὴ λαϊκὴ ἐντολή, ἐπιδίδεται στὴν προσπάθεια τῆς ἔνταξης πού θ' ἀποτελέσει σταθμὸ στὴν ἱστορία σας καὶ θὰ συνδέσει τὸ πρόσωπό σας μὲ τὴν πρόοδο καὶ τὴν εὐημερία τοῦ λαοῦ. Ἡ Ἑλλάδα ὑποστηρίζει ἐκθύμως τὴν προσπάθειά σας, ὅπως καὶ ἡ Ἐκκλησία μας στέκεται στὸ πλευρό σας, ἀλλὰ καὶ στὸ πλευρὸ τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας πού ἀποτελεῖ ἰσχυρὴ πνευματικὴ δύναμη στὴ χώρα. Τὸ γνωρίζαμε ἀλλὰ καὶ τὸ διαπιστώσαμε. Γνωρίζαμε τὴ δυναμικὴ τῆς Ἐκκλησίας σας ἡ ὁποία, στὰ λίγα χρόνια τῆς ἐλευθερίας της, ἔχει ἀναλάβει τὸν εὐεργετικὸ ρόλο πού συμβάλλει στὴ συσπείρωση τοῦ λαοῦ καὶ στὴ διατήρηση τῆς θέσης του πέριξ τῆς Ὀρθόδοξου παραδόσεως.

κ. Πρόεδρε, ἀγωνίζεσθε γιὰ ν' ἀποκαταστήσετε τοὺς θεσμούς, νὰ ἐνισχύσετε τὴ Δημοκρατία, γιὰ νὰ ἐπιλύσετε κοινωνικὰ προβλήματα, νὰ πατάξετε τὴ διαφθορά. Ἀρωγὸς σας σὲ ὅλα αὐτὰ εἶναι ἡ Ἐκκλησία μὲ τὶς πνευματικὲς ἀρχές πού διαθέτει. Γιὰ τοῦτο ἐπιτρέψτε μου νὰ σὰς συγχαρῶ γιὰ τὸ σεβασμὸ πρὸς τὴν Ἐκκλησία, τὴν ἀναγνώριση τοῦ κοινωνικοῦ της ρόλου καὶ τὴν ἐπαναφορὰ τμήματος τῆς περιοσίαις της. Τὸ παράδειγμά σας εἶναι πρότυπο γιὰ πολλὲς ἄλλες κυβερνήσεις. Ἰδιαίτερος ἐπιθυμῶ νὰ σὰς συγχαρῶ γιὰ τὴ θετικὴ ἀπόφασή σας νὰ ἐπιτρέψετε τὴν ἀνέγερση μεγαλοπρεποῦς Καθεδρικοῦ Ναοῦ στὸ Βουκουρέστι, πού θ' ἀποτελέσει σημεῖο ἀναφορᾶς γιὰ τὴ χώρα σας. Εἶναι ὑποκάριος πόθος τοῦ Πατριάρχου καὶ τοῦ λαοῦ. Ἡ ἀπόφασή σας ἐκτιμᾶται ἀπὸ ὅλους μας πού βλέπουμε ὅτι στὰ πρῶτα ἐλεύθερα βήματα τῆς χώρας ἀναγνωρίζεται ἡ ἀξία καὶ ἡ σημασία τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴ ζωὴ τῆς χώρας καὶ τοῦ λαοῦ. Ἐπειδὴ ἡ χαρὰ καὶ ἡ συγκίνησή μου εἶναι ἀπεριόριστες, θέλω νὰ δηλώσω πὼς λάβαμε τὴν ἀπόφαση σήμερα νὰ

Στιγμιότυπο από την επίσημη συνάντηση του Μακαριωτάτου και της συνοδείας του με τον Πρωθυπουργό της Ρουμανίας κ. Ναστάζε (10/6/2003).

διαθέσουμε 100.000 ΕΥΡΩ για τὸ τέμπλο τοῦ νέου Ἱεροῦ Ναοῦ.

κ. Πρόεδρε, σὰς εὐχομαι ὑγεία καὶ δύναμη. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ νὰ σὰς βοηθεῖ στὰ ἔργα σας. Ἐμεῖς, οἱ Πνευματικοὶ Πατέρες εἴμαστε στὸ πλευρὸ τῶν καλῶν πολιτικῶν μας γιὰ τὸ καλῶς νοούμενο συμφέρον τῶν λαῶν μας. Εὐχόμαστε καὶ γιὰ τὴν εὐδόωση τῶν ἐνεργειῶν σας γιὰ τὴν ἔνταξη τῆς χώρας σας στὴν Ε.Ε. τὸ 2007, γεγονός που θὰ συμβάλει στὴν πρόοδο, ἐξέλιξη καὶ εὐτυχία τοῦ λαοῦ σας».

Δευτερολογώντας ὁ Πρωθυπουργὸς συμπλήρωσε: «Κάποιος μοῦ εἶχε πει ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στὴ Ρουμανία εἶναι ἐνάντια στὴν ἔνταξή μας στὴν Ε.Ε. Ἡ σημερινὴ συνάντησή μας δεικνύει τὸ ἀντίθετο. Ἐμεῖς δηλώνουμε ἀκόμα μία φορὰ τὸ σεβασμὸ μας πρὸς τὴν Ἐκκλησία που ἀποκαλοῦμε “Ἐθνική”, με τὴν ὁποία ἔχουμε διαρκὴ συνεργασία γιὰ τὸ καλὸ τοῦ λαοῦ μας. Συνεργαζόμαστε κυρίως στὸν τομέα τῆς κοινωνικῆς πρόνοιας, παραχωρήσαμε στὴν Ἐκκλησία κτίρια καὶ χρήματα με σκοπὸ ν’ ἀπαλύνουν τὸν ἀνθρώπινο πόνο. Τὸ

Βουκουρέστι δὲν ἔχει τὸν Καθεδρικὸ Ναὸ που τοῦ ἀξίζει. Πάνω σ’ αὐτὸ τὸ ἀντικείμενο συζητήσαμε καὶ φθάσαμε στὴν καλύτερη λύση. Δὲν ὑπάρχουν Ὑπουργικὰ Συμβούλια που νὰ μὴ βγάξουν κάποιο κονδύλι γιὰ τὴν Ἐκκλησία. Καὶ δὲ μιλοῦμε γιὰ κονδύλια προβλεπόμενα ἀπὸ τὸν προϋπολογισμό, ἀλλὰ γιὰ extra ποσὰ προκειμένου νὰ βοηθήσουμε, ὅπου μποροῦμε. Ὁ Πατριάρχης πάντα μᾶς βοηθᾷ. Τὰ χρόνια που διανύουμε ἔδειξαν τὴ σχέση που πρέπει νὰ ἔχει ἡ Ἐκκλησία με τὸ κράτος. Τὸ ὅτι ἐπανῆλθαν περιοσιές εἶναι φυσικὸ, ἀφοῦ γύρισαν στὴ φυσικὴ τους θέση καὶ βοηθοῦν πλέον στὸ κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας.

Χαιρόμαστε γιὰ τὶς ἀδελφικὲς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν γιατί ἔτσι ἀξιολογοῦμε καὶ τὴ φιλία τῶν λαῶν. Ἡ σκέψη μας ἔχει μόνο μιὰ κατεύθυνση: τῆς φιλίας μας. Παρακαλοῦμε νὰ μᾶς εὐλογήσετε καὶ νὰ μὴ διστάσετε νὰ δώσετε τὴ συμβουλή σας που θὰ συμβάλει σ’ ἓνα καλύτερο μέλλον γιὰ τὸ λαὸ μας. Ἐλπίζουμε ἡ ἐπίσκεψή σας νὰ εἶναι μιὰ ἀκόμη ἀπόδειξη τῆς φιλίας μας. Ἐπιθυμοῦμε ἡ προσφορὰ σας νὰ εἶναι προσφορὰ στὸ λαὸ, γιατί ἔτσι

αὐτομάτως ὁ νέος Ναός θὰ γίνει πανορθόδοξος».

* Τὸ πρόγραμμα τῆς ἡμέρας ὁλοκληρώθηκε μὲ ἐπίσκεψη στὸ νέο μεγάλο ἔργοστάσιο τοῦ κ. Κωνσταντίνου Λούλη στὸ Βουκουρέστι. Ἐκεῖ ἐψάλη δέηση στὸν ναΐδιο τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ἔγινε ξενάγηση στοὺς χώρους τοῦ ἔργοστασίου καὶ παρετέθη δειπνο πρὸς τιμὴν τῶν δύο Προκαθημένων.

Τετάρτη 11 Ἰουνίου 2003

Ἐπίσκεψη στὴν πόλη Slobozia

Μὲ ἐπίσκεψη στὴν Slobozia ξεκίνησε ἡ προτελευταία ἡμέρα τοῦ ἐπισήμου ταξιδιοῦ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου στὴ Ρουμανία. Στὴν Ἱερὰ Μονὴ τῶν Ἀρχαγγέλων ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τὸν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Σλομποζίας καὶ Καλαράκι κ. Δαμασκηνό, ὁ ὁποῖος, μετὰ τὴν καθιερωμένη δέηση, ἀπευθύνθηκε στοὺς δύο Προκαθημένους μὲ τὰ παρακάτω λόγια:

«Μακαριώτατοι, ἡ πόλη καὶ ἡ Ἐπισκοπὴ μας ντύθηκαν σήμερα χαρμόσινα ἐνδύματα γιὰ νὰ σᾶς ὑποδεθοῦν μὲ τὶς συνοδεῖες σας. Μὲ ἀγαλλίαση σᾶς καλωσορίζουμε. Ἡ ἐπίσκεψή σας ἔχει ἱστορικὴ σημασία γιὰτὶ πρώτη φορὰ ἔρχεται ἐδῶ Προκαθημένος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας καὶ εἶναι εὐλογία γιὰτὶ φέτος συμπληρώνονται 10 χρόνια ἀπὸ τὴν ἐπανίδρυση τῆς Ἐπισκοπῆς. Ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 1993 ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης μας ἐνήργησε τὰ ἀναγκαῖα γιὰ τὴν ἐπανίδρυση. Ὁ Ἱερός Κληρὸς καὶ οἱ εὐσεβεῖς Χριστιανοὶ μαζεύτηκαν ἐδῶ γιὰ νὰ συμμετάσχουν στὴ Δοξολογία προκειμένου νὰ εὐχαριστήσουμε τὸ Θεὸ γιὰ τὴ χαρὰ πού μᾶς ἔδωσε τὴ σημερινὴ ἡμέρα. Ἐνώπιον ὄλων θέλω νὰ ἐκφράσω τὴ συγκίνησή μου γιὰ τὴν ἐπίσκεψή σας στὴν Ἐπισκοπὴ μου. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σᾶς εὐχαριστήσω μέσ ἀπὸ τὰ βᾶθη τῆς καρδιάς μου. Τὶς ἴδιες εὐχαριστίες ἀπευθύνω καὶ στὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη γιὰ τὴν ἰδιαίτερη τιμὴ τῆς παρουσίας του στὴν Ἐπισκοπὴ μας πού οὐσιαστικὰ εἶναι δημιούργημά του. Στὸ ὄνομα τοῦ ἱεροῦ Κληρὸς καὶ τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν μας θέλω νὰ δεχθεῖτε τὶς εὐχαριστίες μου γιὰ τὴν ἐδῶ παρουσία σας. Εἰς πολλὰ ἔτη!»

Ἀντιφωνώντας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, σημείωσε, μετὰξὺ ἄλλων, τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε, Θεοφιλέστατε. Εἴμεθα εὐγνώμονες γιὰτὶ ἐπισκεπτόμαστε σήμερα τὴν Ἐπισκοπὴ σας, τὴν ὁποία διαποιμαίνετε σεῖς ὁ λίαν ἀγαπητὸς σὲ ὄλους μας,

γνωστὸς γιὰ τὶς σπουδές σας στὴν Ἑλλάδα καὶ τὶς ἐπιδόσεις σας στὸ ἱεραποστολικὸ καὶ ποιμαντικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ γνωριμία μας ἀνάγεται στὸ μακρινὸ παρελθόν, ὅταν σπουδάξατε Θεολογία στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου γίνατε καὶ Διδάκτωρ καὶ δεῖξατε τὰ πρῶτα πολὺ μεγάλα δείγματα τῆς ἀγάπης σας γιὰ τὴν Ἐκκλησία. Ἐκτοτε παρακολουθήσαμε τὴν πορεία σας, μαθαίναμε τὶς προόδους σας καὶ χαρήκαμε γιὰ τὴν εἰς Ἐπίσκοπον ἀνάδειξή σας καὶ τὴν ἀνάθεση τῆς διαποιμανσης αὐτῆς τῆς Ἐπισκοπῆς πού εἶναι προῖον τοῦ ποιμαντικοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ Πατριάρχου Θεοκτίστου πού δέχθηκε ν' ἀποκόψει ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Βουκουρεστίου, συμβάλλοντας ἔτσι στὴν καλύτερη διαποιμάνσή της. Ἡ πρωτοβουλία του αὐτὴ ἀποδεικνύει τὴν εὐαισθησία του γιὰ τὴ σωστὴ διαποιμάνση, ἀλλὰ καὶ τὴ ζωτικότητα τῆς Ἐκκλησίας, μετὰ τὴν ἐπανάσταση, ὅταν αὐτὴ ἄρχισε ν' ἀναλαμβάνει ἕνα ζωτικὸ ποιμαντικὸ ἔργο πού στηρίζεται σὲ νέους Ἐπισκόπους πού βάζουν τὴ σφραγίδα τους στὴ νέα ἐποχὴ τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας, ἐργαζόμενοι γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πρόοδο τοῦ λαοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δὲν ὑπάρχει μόνο γιὰ τοὺς πνευματικὸς ὁδηγοὺς, ἀλλὰ κυρίως γιὰ τὸ λαό, χάριν τοῦ ὁποῖου ἀναπτύσσει τὴ δραστηριότητά της. Ἄρα, κάθε ποιμαντικὴ ἐνέργεια πρέπει ν' ἀποσκοπεῖ στὴν πνευματικὴ καλλιέργεια τοῦ λαοῦ καὶ στὴν ἐξυπηρέτηση τῶν καλῶς νοουμένων συμφερόντων του, ἀφοῦ ὁ λαὸς ἔχει δικαιώματα μέσα στὴν Ἐκκλησία. Γι' αὐτὸ θέλω νὰ υπογραμμίσω τὴ σημερινὴ ἐγκάρδια καὶ ἐνθουσιαστικὴ παρουσία τοῦ λαοῦ, κάτι πού δείχνει ὅτι Κληρὸς καὶ λαὸς εἴμαστε συνασπισμένοι ὑπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Τονίζω ἐπίσης καὶ τὴ σημασία τῆς παρουσίας τῶν ἀρχόντων οἱ ὁποῖοι γράφουν νέα σελίδα στὴν ἱστορία αὐτοῦ τοῦ τόπου μὲ τὴν ἀγαστὴ συνεργασία Ἐκκλησίας - Πολιτείας γιὰ τὴν ἐνίσχυση τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἀληθινὴ του εὐημερία. Ὁ λαὸς ἔχει ἀνάγκη τῆς Ἐκκλησίας, τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν καθοδήγησή του ἀπὸ τοὺς Πνευματικὸς του Πατέρες. Αὐτὸ ἰσχύει πολὺ περισσότερο τώρα πού ἐτοιμάζεστε νὰ μπεῖτε στὴν Ε.Ε. Χαιρετίζουμε αὐτὴν τὴν προοπτικὴ καὶ συμπαριστάμεθα στὸν ἀγῶνα σας γιὰ νὰ γίνει πραγματικότητα αὐτὸ τὸ ὄνειρο νὰ εἰσέλθετε στὴν Εὐρωπαϊκὴ οἰκογένεια, στὴν ὁποία οὕτως ἢ ἄλλως ἀνήκετε, λόγῳ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς παράδοσής σας. Ὁ μέγας σας θησαυρὸς, ὅπως καὶ ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων, εἶναι ἡ παράδοση, ἡ πίστη καὶ ἡ ἱστορία μας. Μὲ αὐτὰ

ὀφείλουμε νὰ εἰσέλθουμε στὴν Ε.Ε. ὄντες ὑπερήφανοι. Ἄλλωστε, ἡ Ε.Ε. ποτὲ δὲ ζήτησε ἀπὸ τοὺς λαοὺς νὰ ἐγκαταλείψουν τίς ἰδιαιτερότητές τους. Νὰ καυχᾶσθε γι' αὐτὰ καὶ νὰ μὴν ἀκοῦτε ἐκείνους ποὺ σᾶς λένε ὅτι γιὰ νὰ εἶστε Εὐρωπαῖοι, πρέπει νὰ πάψετε νὰ εἶστε Ρουμάνοι. Αὐτὸ σημαίνει αὐτοκτονία καὶ πιστεύω ὅτι κανεὶς δὲ θέλει ν' αὐτοκτονήσει.

Ἐποστηρίξτε τὴν ἀνανεωτικὴ πνοὴ τῆς χώρας καὶ τῆς Ἐκκλησίας σας. Ἐποστηρίξτε τὴν παράδοση καὶ τὴν ἱστορία σας. Νὰ καυχᾶσθε γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία σας. Μὲ αὐτὰ τὰ ἐφόδια ἐλάτε μαζί μας στὴν Ε.Ε. γιὰ νὰ δώσουμε αὐτὴ τὴ μαρτυρία, τὴν ὁποία τόσο ἔχουν ἀνάγκη οἱ Εὐρωπαῖοι ἀδελφοί μας. Νὰ ἔχετε πάντα μαζί σας τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ!»

• Ἀκολούθησε ἐπίσκεψη στὸν ὑπὸ ἀνέγερση νέο Καθεδρικό Ναὸ τῆς πόλης ποὺ τιμᾶται στὴν ἑορτὴ τῆς Ἀναλήψεως καὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου.

Ἐπίσκεψη στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Μολδαβίας

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας ὁ Μακαριώτατος καὶ ἡ συνοδεία του, ἀφοῦ ἀποχαιρέτησαν τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ρουμανίας κ. Θεόκτιστο καὶ τὸν εὐχαρίστησαν γιὰ τὴ φιλοξενία, τὴν ἀγάπη καὶ τὴ διαρκὴ του παρουσία σὲ ὅλες τίς ἐπίπονες μετακινήσεις, μετέβησαν ἀεροπορικῶς στὸ Ἱάσιο καὶ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Μολδαβίας. Στὸ ἀεροδρόμιο τὸ Μακαριώτατο ὑποδέχθηκαν ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἱασίου καὶ Μητροπολίτης Μολδαβίας Δανιήλ, ὁ Πρόεδρος τοῦ Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου, ὁ Δήμαρχος τῆς πόλης, ὁ Στρατηγὸς καὶ ἡ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος τοῦ Ἱασίου κ. Μαρίκα Πιέτκου.

Σχηματίσθηκε πομπὴ ποὺ κατευθύνθηκε στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ τῆς Ὀσίας Παρασκευῆς τῆς Ἐπιβατινῆς. Ἐκεῖ ὁ Μακαριώτατος ἔτυχε λαμπρότατης ὑποδοχῆς ἀπὸ πλῆθος πιστῶν, οἱ ὁποῖοι τὸν προϋπάντησαν μ' ἐνθουσιασμό καὶ συγκίνηση. Μετὰ τὴν τέλεση τῆς ἐπισήμου Δοξολογίας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μολδαβίας κ. Δανιήλ προσφώνησε τὸν Μακαριώτατο ὡς ἀκολούθως:

«Μακαριώτατε, ἡ ἐπίσκεψή σας στὴ Ρουμανία ἔχει τριπλὴ ἰδιότητα: 1. εἶναι ἀδελφική, 2. εἶναι φιλική, 3. εἶναι ἀποστολική. Εἶναι ἀδελφική ἀφοῦ δείχνει τὴν ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν καὶ τὴν κοινωνία τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Ἐτσι ἀποκαλύπτονται τὰ κοινὰ βιώματά μας ποὺ

ἐνώνουν τίς Ἐκκλησίες μας. Κάθε Προκαθήμενος καὶ Ἐπίσκοπος εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴν ἐπαρχία του καὶ ὅλοι μαζί γιὰ τοὺς Ὁρθοδόξους ὅλου τοῦ κόσμου. Εἶναι φιλική γιὰ τὸν οἶδεσμοὶ τῶν δύο λαῶν εἶναι δεσμοὶ αἵματος. Πιστεύουμε ὅτι εἶστε Προκαθήμενος ὄχι μόνον τῶν Ἑλλήνων ποὺ διαβιοῦν στὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ τῶν Ἑλλήνων ὅλου τοῦ κόσμου καὶ ὡς τέτοιος γίνετε δεκτὸς ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας καὶ τὸν Πρωθυπουργὸ τῆς χώρας. Ἡ ἐπίσκεψή σας εἶναι ἐπίσης φιλική γιὰ τὸ Ἱάσιο εἶναι δεμένο μὲ τὴ σύγχρονη Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀφοῦ τὸ 1821 ἀπὸ ἐδῶ, στὸ Ναὸ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ξεκίνησε ἡ Ἑλληνικὴ ἐπανάσταση. Προσωπικὰ χαίρομαι γιὰ τὸ ἀποτελεῖτε ἕνα ἀποστολικὸ παράδειγμα ἀπὸ τότε ποὺ σᾶς γνώρισα ὡς Ἀρχιμανδρίτη. Ἡ ἐπίσκεψή σας εἶναι Ἀποστολική γιὰ τὸν ὅπου πᾶτε τονίζετε ὅτι ἡ σχέση τῶν λαῶν μας ἔχει σφυρηλατηθεῖ πάνω στὴν Ὁρθοδοξία μας καὶ ἔχει πάρει ἀπὸ τοὺς πνευματικὸς θησαυροὺς μας.

Τὸ ὅτι γίνετε Ἐπίτιμος Διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κραϊόβας καὶ αὐριο θὰ λάβετε ἀντίστοιχο τίτλο τοῦ ἐδῶ Πανεπιστημίου δείχνει ὅτι μὲ τοὺς λόγους σας θέλετε νὰ ἐνώσετε τοὺς ἀνθρώπους τοῦ πνεύματος καὶ ἐπίσης νὰ προσφέρετε τὰ μέγιστα γιὰ τὴν ἐνότητα Θρησκείας, πίστεως καὶ ἐπιστήμης.

Ἐλπίζουμε τὸν ἐρχόμενο Ὀκτώβριο νὰ σᾶς ἔχουμε κοντὰ μας γιὰ τοὺς ἐθνικοὺς καὶ θρησκευτικοὺς μας ἐορτασμούς, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τῆς μνήμης τῆς Ὀσίας Παρασκευῆς τῆς Ἐπιβατινῆς. Ἐκ μέρους ὄλων σᾶς λέμε ἕνα ζεστὸ καλῶς ἦλθατε!»

Ἀντιφωνώντας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος τόνισε τὰ ἑξῆς:

«Μὲ συγκίνηση βρίσκομαι καὶ πάλι στὸ Ἱάσιο πραγματοποιῶν ἐπίσημη ἐπίσκεψη στὴν ἀδελφὴ Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας. Εἶμαστε εὐγνώμονες στὸ Θεὸ γιὰ τὸ μᾶς ἀξίωσε νὰ περιοδεύσουμε στὴ Ρουμανία μαζί μὲ τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη κ. Θεόκτιστο καὶ νὰ ἀναπνεύσουμε τὸν ἀνανεωτικὸ ἀέρα ποὺ πνέει στὴν Ἐκκλησία σας. Γιὰ πρώτη φορὰ ἐπισκέφθηκα τὴ Ρουμανία τὸ 1971 τότε ποὺ σᾶς γνώρισα, Σεβασμιώτατε, στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Σιμπίου. Ἦταν σκοτεινὴ ἐκείνη ἡ περίοδος γιὰ τὴ χώρα, δὲν ὑπῆρχε ἐλευθερία, ἡ Ἐκκλησία ἦταν περιορισμένη στὸ αὐστηρὰ λειτουργικὸ τῆς ἔργου. Τότε διαπιστώσαμε ὅτι τόσο ἐπετείνετο ἡ ἀγωνία στὴν Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας τόσο οἱ ἄνθρωποι προσηύχοντο. Ἐτσι ἐξηγεῖται τὸ φαινόμενο τῆς διάσωσης τῆς πίστεως παρὰ τοὺς διωγμοὺς κατὰ τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ σελίδα τῆς ἱστορίας ἀλλάξε τὸ 1990

καὶ ξεπήγασαν οἱ μέχρσι τότε κρυμμένες πνευματικὲς δυνάμεις. Μαζὶ μὲ τὴν ἀποκατάσταση τῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς ἐλευθερίας, ἡ Ἐκκλησία διεκδίκησε καὶ διεκδικεῖ νὰ παίξει τὸ ρόλο πού ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ τῆς ἀνέθεσε. Σήμερα μοιάζει μ' ἓνα πλοῖο πὸν ἄνοιξε τὰ πανιά του καὶ πλέει ἐλεύθερο πρὸς τὸν προορισμό του. Βλέπουμε μὲ χαρὰ τὴν αὔξηση τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν, ἀλλὰ καὶ τὴ δημιουργία νέων Ἐκκλησιαστικῶν Κέντρων ποιμαντικῆς διακονίας γιὰ τὴν προσφορὰ ὑπηρεσιῶν στοὺς πάσχοντες.

Ὁ Σεβασμιώτατος κ. Δανιὴλ, ἓνας ἀπὸ τοὺς πιὸ φωτισμένους, διακεκριμένους καὶ δραστήριους Ἱεράρχες, βρίσκεται στὴν πρωτοπορία αὐτῆς τῆς νέας περιόδου καὶ τὸν ἀκολουθοῦν ὁ Κληρὸς, οἱ Μοναχοὶ καὶ τὰ στελέχη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὅλοι ἐκεῖνοι πὸν ἐμπνέονται ἀπὸ ἀγάπη καὶ διάθεση προσφορᾶς στὸ λαό. Γι' αὐτὸ ἓνας λόγος τῆς ἐδῶ παρουσίας μας εἶναι νὰ τὸν συγχαροῦμε γιὰ τὸ κοινωνικὸ ἔργο του, γιὰ τὸ Νοσοκομεῖο πὸν λειτουργεῖ καὶ πρὸς τὸ ὁποῖο ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐπιθυμεῖ νὰ προσφέρει δύο ἀσθενοφόρα γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν σκοπῶν του. Ἀλλὰ εἴμαστε ἐδῶ καὶ γιὰ ἄλλο σκοπό, ν' ἀνταποκριθοῦμε στὴν εὐγενὴ πρόσκληση τῆς Ἱατρικῆς καὶ τῆς Φαρμακευτικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἰασίου νὰ μᾶς ἀποδώσει τὸν τίτλο *Doctor honoris causa*. Ἀποδεχόμενος μ' εὐγνωμοσύνη τὴ διάκριση, θέλω νὰ καταθέσω ἐνώπιόν σας τὴ μαρτυρία ὅτι στὸ χῶρο τῆς Ὁρθοδοξίας οὐδέποτε ὑπῆρξε διάσταση μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ ἐπιστήμης. Ἄν καλλιεργήθηκε τεχνικῶς μία δὴθεν ἀντιπαλότητα, αὐτὸ ἐξυτηρετοῦσε ὀρισμένη σκοπιμότητα καὶ δὲν ἀνταποκρινόταν στὴν ἀλήθεια. Αὐτὸ τὸ βεβαιώνει ἡ ἱστορία στὴ διάρκεια τῆς ὁποίας πολλοὶ ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας, Κληρικοὶ ἢ μὴ, ὑπῆρξαν μεγάλοι εὐεργέτες τῆς ἐπιστήμης. Σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο ἡ ἐπιστῆμη ἐνδιαφέρεται γιὰ τὶς θέσεις τῆς Ἐκκλησίας πάνω σὲ διάφορα ἐπιστημονικὰ θέματα. Ἰδιαιτέρως στὸν τομέα τῆς βιοηθικῆς πὸν ἔχει βασικὲς ἠθικὲς καὶ πνευματικὲς διαστάσεις γιὰ τὶς ὁποῖες ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ πιὸ ἀρμόδια νὰ μιλήσει.

Ἡ συγκίνηση γιὰ μᾶς ἀπὸ τὴν παρουσία μας στὸ Ἰάσιο εἶναι ἀπόλυτα δικαιολογημένη γιατί ἐδῶ ὑπῆρξε τὸ σημεῖο πὸν γεννήθηκε ἡ ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος καὶ ξεκίνησε ἡ ἐπανάσταση. Δίπλα μας βρίσκεται ὁ ἱστορικὸς Ναὸς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, μέσα στὸν ὁποῖο ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης σήκωσε τὴ σημαία τῆς ἐπανάστασης καὶ ἡ Φιλικὴ Ἐταιρεία διακήρυξε τὴν ἑναρξὴ τοῦ ἀγῶνα. Γι' αὐτὸ δὲν εἴμαστε ἀπλοὶ ἐπισκέπτες, ἀλλὰ ταπεινοὶ

προσκυνητὲς ἐνὸς τόπου ἄμεσα συνδεδεμένου μὲ τὴν ἱστορία μας. Κάθε φορὰ πὸν ἐρχόμαστε ἐδῶ αἰσθανόμαστε ρίγος σώματος καὶ συγκίνηση ψυχῆς. Γι' αὐτὸ εἶμαι εὐγνώμων στὸ Σεβασμιώτατο γιὰ τὴν πρόσκληση νὰ ἐπανέλθω τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριο γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τῆς μνήμης τῆς Ὁσίας Παρασκευῆς τῆς Ἐπιβατινῆς, στὶς ἐκδηλώσεις τοῦ ὁποῖου συμμετέχουν ἀπάνω ἀπὸ 1.500.000 πιστοὶ ἀπὸ ὁλόκληρη τὴ χώρα. Ἐλπίζω τὸ βεβαρημένο πρόγραμμά μου νὰ μοῦ ἐπιτρέψει νὰ κάνω καὶ αὐτὸ τὸ προσκύνημα.

Σὰς εὐχαριστῶ ὅλους μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά μου γιὰ τὴν ἐγκάρδια ὑποδοχὴ μ' ἐπικεφαλῆς τοὺς ἀξιότους ἐκπροσώπους σας πολιτικούς καὶ Ἀκαδημαϊκοὺς. Ἡ Ἑλλάδα συμπαρίσταται στὴν προσπάθεια τῆς Ρουμανίας γιὰ ἔνταξη στὴν Ε.Ε. Καὶ ἡ Ἐκκλησία συμπαρίσταται, ὅπως τὸ διαλαλήσαμε σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς ὁμιλίες πὸν κάναμε στὰ διάφορα μέρη πὸν ἐπισκεφθήκαμε. Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ πρέπει νὰ πορευθοῦμε ὅλοι οἱ Ὁρθόδοξοι μὲ τὴ θεωράκιση πὸν μᾶς προσφέρουν ἡ παράδοση καὶ ἡ ἱστορία μας. Αὐτὸ πρέπει νὰ τηρηθεῖ γιὰ νὰ μᾶς ἐξασφαλίσαι τὴν πνευματικὴ μας ἐπιβίωση.

* Ἡ ἡμέρα ὁλοκληρώθηκε μὲ τὴ συνάντηση πὸν εἶχε ὁ Μακαριώτατος μὲ τοὺς Ἑλλήνες φοιτητὲς πὸν σπουδάζουν στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Ἰασίου. Ἡ συνάντηση πραγματοποιήθηκε στὸ Πολιτιστικὸ Ἰδρυμα «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ».

Πέμπτη 12 Ἰουνίου 2003

Χορήγηση τίτλου *Doctor honoris causa*

Ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς παραμονῆς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴ Ρουμανία ξεκίνησε μὲ τὴν ἐπίσκεψη στὴν Ἱατρικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἰασίου, ὅπου τοῦ ἀπενεμήθη ὁ τίτλος τοῦ *Doktor honoris causa*. Τὸν Μακαριώτατο ὑπεδέχθη στὴν εἴσοδο τῆς Σχολῆς ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἰασίου κ. Κάρολ Στάντσιου. Στὴν ἐπίσημη αἴθουσα τῆς Πρυτανείας, παρουσία τῶν Κοσμητόρων ὅλων τῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου, τῶν ἀρχῶν καὶ πλειάδος Ἑλλήνων καὶ ὄχι μόνον φοιτητῶν, ὁ Πρύτανης προσφώνησε τὸν Μακαριώτατο ὡς ἐξῆς:

«Μακαριώτατε, Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἔχω τὴν τιμὴ νὰ σᾶς εὐχηθῶ τὸ καλῶς ἤλθατε καθὼς σᾶς ὑποδέχομαι σήμερα ὑψηλὸ προσκεκλημένο

Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος κατὰ τὴν ἀναγόρευσίν του σὲ ἐπίτιμο διδάκτορα τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἰασίου. Στὸ ἄκρο δεξιά ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μολδαβίας κ. Δανιὴλ τῆς Ὁρθοδόξου Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας (12/6/2003).

τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἰασίου τοῦ ἀρχαιότερου καὶ πιὸ ἱστορικοῦ ὀλοκλήρου τῆς Ρουμανίας. Σὰς ὑποδέχομαι στὸ Πανεπιστήμιο πού συνέβαλε ιδιαίτερα στὴν ἱστορία καὶ στὸν πολιτισμὸ αὐτοῦ τοῦ τόπου, τὸ ὁποῖο σήμερα εἶναι ἐνδεδυμένο μ' ἐνδύματα χαρᾶς γιατί τιμᾷ τὸν Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Γιὰ ὅ,τι ἔχετε ἐργαστεῖ καὶ δωρίσει στὸν τομέα τῆς Ἐπιστήμης ἢ Ἰατρικῆ Σχολῆ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἰασίου σὰς τιμᾷ γράφοντας τὸ ὄνομά σας δίπλα σὲ τόσα ἄλλα Ρουμανικά, δίδοντάς σας τὸν τίτλο τοῦ Ἐπιτίμου Διδάκτορος.

Ἦλθατε ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ Ἑλλάδα, χώρα πολὺ συγγενικὴ μὲ τὸ Ρουμανικὸ πνεῦμα. Αὐτὸ τὸ μαρτυροῦν τὰ προπύργια τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδας ἐδῶ, ἡ περίοδος τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ συμπληρωμένη μὲ τὸν Χριστιανισμὸ. Εἶναι πολὺ τιμητικὸ νὰ σὰς ἔχουμε ἀνάμεσά μας γιατί ἐκπροσωπεῖτε τὴν Ἑλλάδα, πού γιὰ μᾶς εἶναι ἡ χώρα τῆς Δημοκρατίας, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐλπίδος. Εἶθε ὁ Θεὸς ἡ σημερινὴ ἡμέρα νὰ συμβάλει στὴν ἐμβάθυνση τῶν δεσμῶν τῶν λαῶν μας καὶ τῶν αἰωνίων δεσμῶν τῶν Ἐκκλησιῶν μας. Αὐτὴ τὴ χαρμόσυνη ὥρα

παρακαλοῦμε νὰ δεχθεῖτε τίς εὐχές μας γιὰ ὑγεία, Ἔτη Πολλὰ πρὸς ὄφελος τῶν ἀνθρώπων πού διακονεῖτε καὶ πού σὰς ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεός».

Ἀκολούθησε ἡ ἀπονομὴ τοῦ τίτλου καὶ ἡ ὁμιλία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου.

Ἐπίσκεψη στὸ Διαγνωστικὸ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μολδαβίας – Παράδοση δύο ἀσθενοφόρων

Μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς στὴν Ἰατρικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἰασίου, ἀκολούθησε ἐπίσκεψη στὸ πρότυπο ἱατρικὸ - Διαγνωστικὸ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μολδαβίας *Providenta* πρὸς τὸ ὁποῖο ὁ Μακαριώτατος, ἐκ μέρους Μ.Κ.Υ.Ο. «Ἀλληλεγγύη» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρέδωσε δύο ἀσθενοφόρα. Ἐκ μέρους τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐξωτερικῶν παρέστη ὁ Πρόεδρος κ. Ἀλέξανδρος Μηλιαράκης.

Μετὰ τὴν τελετὴ τοῦ Ἀγιασμοῦ τῶν ὀχημάτων, ὁ Σε-

βασμιώτατος Μητροπολίτης Μολδαβίας κ. Δανιήλ ὁμίλησε ὡς ἑξῆς:

«Μακαριώτατε, ἔσοχότατε κ. Πρέσβη, ἀγαπητοὶ γατροί, σὰς εὐχαριστοῦμε ἐκ βάθους καρδίας γιὰ τὴν προσφορά τῶν δύο ἀσθενοφόρων διὰ τῆς «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ» πού θά ἐξυπηρετήσουν πολυσήμαντα τὴν πόλη καὶ τὴν κλινική μας. Ἐγκαινιάζοντας αὐτὰ τὰ ὀχήματα οὐσιαστικά ἐγκαινιάζουμε καὶ τὴν περαιτέρω συνεργασία μας στὸν τομέα τῆς κοινωνικῆς πρόνοιας καὶ προσφορᾶς. Ἡ δωρεὰ αὐτὴ συμπίπτει μὲ τὴν ἀναγόρευσή σας σὲ Διδάκτορα τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἰασίου, γεγονός πού διδάσκει δύο πράγματα: 1. Γνωρίζουμε ὅτι ἡ ἰατρικὴ ὁρολογία προέρχεται ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ ἰατρικὴ στὴ Ρουμανία χρησιμοποιεῖ τὶς ἴδιες λέξεις μὲ τὶς ἑλληνικές. Ἡ συνεργασία αὐτὴ σημαίνει ὅτι ἡ Ρουμανικὴ ἰατρικὴ θέλει ν' ἀκολουθήσει τὴν πρόοδο τῆς Ἑλληνικῆς, ἐνῶ εἶναι πολὺ σημαντικό ὅτι ἐδῶ σπουδάζουν ἰατρικὴ πολλοὶ Ἑλληνες φοιτητές. Γνωρίζουμε ὅτι ἡ «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ» εἶναι ἕνας νέος ὀργανισμός, ἡ ἐργασία τοῦ ὁποίου φαίνεται ἐμπράκτως. 2. Τὸ δεύτερο σημεῖο πού θέλω νὰ τονίσω εἶναι ὅτι ἡ λειτουργικὴ μας ζωὴ δὲν πρέπει νὰ χωρίζεται ἀπὸ τὰ ἔργα ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας. Ὅταν συμβαίνει αὐτὸ ἡ Λειτουργία μετατρέπεται σὲ κάτι τὸ ἐντελῶς θεωρητικό. Ἄν ἡ φιλανθρωπία χωριστεῖ ἀπὸ τὴ Λειτουργία, τότε ἔχουμε αἵρεση! Χαιρόμαστε, Μακαριώτατε, γιὰτὶ ἐσεῖς στὴν Ἑλλάδα συνδυάζετε τὴν πνευματικὴτητα μὲ τὴν κοινωνικὴ ἐργασία. Νὰ ἔχετε ὑγεία καὶ δύναμη γιὰ νὰ συνεχίζετε τὰ καλὰ σας ἔργα».

Ἀντιφωνώντας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, μεταξὺ ἄλλων, τόνισε καὶ τὰ ἑξῆς:

«Σεβασμιώτατε, νιώθουμε μεγάλη χαρὰ γιὰ τὴν παράδοση ἀπὸ τὴν «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ» τῶν δύο ἀσθενοφόρων στὴν πολυκλινικὴ τοῦ Ἰασίου πού λειτουργεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μολδαβίας. Ἡ χειρονομία μας αὐτὴ εἶναι καρπὸς φιλίας καὶ ἀγάπης, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀλληλεγγύης μας πρὸς τοὺς πάσχοντες καὶ κυρίως πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως. Ἡ δράση τῆς «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ» δὲν περιορίζεται μόνο ἐδῶ, ἀλλὰ ἐπεκτείνεται ὅπου ὑπάρχει ἀνάγκη, π.χ. στὸ Κόσοβο, πρόσφατα καὶ τὸ Ἰράκ. Ἡ δράση αὐτὴ δὲ θά ὑπῆρχε ἂν δὲν ὑπῆρχαν ἀγαστὲς σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας στὴν Ἑλλάδα καὶ συνεργασία μὲ τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν. Ὁ Ὑφυπουργὸς κ. Ἀνδρέας Λοβέρδος διαπνέεται ἀπὸ ἀγάπη καὶ σεβασμὸ πρὸς τὴν Ἐκκλησία γι' αὐτὸ

καὶ μᾶς ἐμπιστεύθηκε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ αὐτὴ τὴν ἀποστολὴ ἀναγνωρίζοντας τὸ πολυσήμαντο ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι κρίμα πού ἀναπάντεχο ἐμπόδιο ὑγείας τὸν κρατᾶ σήμερα μακριὰ μας. Ὡστόσο, ἡ παρουσία τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πρέσβη κ. Ἀλεξάνδρου Μηλιαράκη μετριάζει τὴν ἀπουσία. Ἡ ὑποστήριξη τῆς «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ» ἀπὸ τὸ ὙΠ.ΕΞ. εἶναι διαρκῆς καὶ πρόκειται νὰ συνεχιστεῖ.

Ἡ σημαντικὴ προνοιακὴ δραστηριότητα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας εἶναι καρπὸς Δημοκρατίας καὶ ἐλευθερίας πού ἀποκαταστάθηκαν ἐδῶ πρὶν ἀπὸ 13 χρόνια. Κατὰ τὴν περίοδο τῆς κομμουνιστικῆς δικτατορίας ἀπαγορευόταν στὴν Ἐκκλησία κάθε κοινωνικὴ δραστηριότητα. Ὅμως, ὑπῆρχαν στὴν Ἐκκλησία οἱ πνευματικὲς δυνάμεις πού τώρα κρατοῦν στὰ χέρια τους τὸ κοινωνικὸ ἔργο ἀνακουφίζοντας τὶς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων. Πιστεύουμε ὅτι στὴν ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας ἐμπεριέχεται καὶ τὸ ἀνύστακτο ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν πάσχοντα ἄνθρωπο πού εἶναι ἡ ἐμψυχὴ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ στὴ γῆ. Ἐπειδὴ πιστεύουμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀπαρτίζεται ἀπὸ ψυχὴ καὶ σῶμα, ἡ Ἐκκλησία ἀναπτύσσει δραστηριότητες πού ἀγκαλιάζουν τὶς ψυχοσωματικὲς του ἀνάγκες. Πρέπει νὰ ὁμολογηθεῖ ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ τὸν πιὸ φερέγγυο φορέα ἀσκησης κοινωνικῆς πολιτικῆς, τὸν ὁποῖο ἀναγνωρίζει ξεκάθαρα καὶ ἡ Πολιτεία.

Μὲ τὴν προσφορά τῶν δύο ἀσθενοφόρων δὲν ἐξαντλεῖται ἡ βοήθειά μας πρὸς τὴν Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας. Διαβεβαιώνω καὶ ἐσᾶς ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας θά εἶναι πάντα πρόθυμη ν' ἀνταποκρίνεται σὲ κάθε αἴτημα γιὰ νὰ συμβάλει στὴν ἀνάπτυξη αὐτοῦ τοῦ σπουδαίου κοινωνικοῦ σας ἔργου. Ἐπιθυμῶ νὰ εὐχαριστήσω καὶ τὸν κ. Δημήτριο Φουρλεμάδη διότι στὴν πολυποικίλη δραστηριότητά του ὀφείλεται, ἐν πολλοῖς, τὸ ἔργο τῆς «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ». Γιὰ τὸ πρωτοποριακὸ ἔργο σας σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς σὰς συγχαίρω.

Ἐχετε ζήσει, Σεβασμιώτατε, στὴ Δύση καὶ γνωρίζετε τὶς ἀνάγκες καὶ τὴ δυνατότητα τῶν Ἐκκλησιῶν νὰ δίνουν μαρτυρία σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς. Ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ σὰς ἐπεφύλαξε τὴν ιδιότητα τοῦ πρώτου Μητροπολίτου τῆς χώρας, μετὰ τὸν Πατριάρχη, προκειμένου νὰ μὴ στερηθεῖτε τοῦ χρόνου γιὰ τὴν ὑλοποίηση τῶν ὁραμάτων σας. Εἴμαστε βέβαιοι ὅτι ὁ λαὸς σας θά ἐκτιμήσει καὶ αὐτὴ τὴν προσφορά τῆς πολυκλινικῆς, καθὼς ἐδῶ μποροῦν νὰ βροῦν προστασία καὶ οἱ φτωχοὶ καὶ οἱ ἔχοντες. Εὐχομαί ὁ Θεὸς νὰ σὰς εὐλογεῖ γιὰ νὰ ἐργάζεστε γιὰ τὴ Δόξα Του καὶ τὴν ἀνακούφιση τοῦ ἀνθρώπινου πόνου».

Ἐκκολούθως, ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐξωτερικῶν κ. Ἀλέξανδρος Μηλιαράκης σημείωσε τὰ ἑξῆς:
«Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατε,

Ἔχω τὴν τιμὴ νὰ βρισκομαι ἐδῶ ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐξωτερικῶν κ. Ἀνδρέα Λοβέρο, σὲ μιὰ ἐκδήλωση ποὺ ἀποτελεῖ ἀπόδειξη τῆς ὀρατῆς βοήθειας τοῦ ΥΠ.ΕΞ. σὲ ἄλλες χώρες καὶ μέσω τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ παρουσία μου ἐπιβεβαιώνει τὶς πολὺ καλὲς σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν Πολιτεία καὶ ἰδιαίτερα μὲ τὸ ΥΠ.ΕΞ. καὶ τὸν κ. Λοβέρο. Τὰ θέματα τῶν διμερῶν οἰκονομικῶν σχέσεων ἔχουν πρόσφατα μεταφερθεῖ στὸ ΥΠ.ΕΞ. Δίνουμε, λοιπόν, κάθε μέρα, ἐξετάσεις καλῆς διαχείρισης, διαφάνειας καὶ ἀποτελεσματικότητας. Οἱ ἀνάγκες στὸν κόσμο εἶναι πολλὲς, ἡ δυνατότητα βοήθειας ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα περιορισμένη, γι' αὐτὸ θέλουμε καλὴ διαχείριση, κυρίως ὀρατῆ, γι' αὐτὸ ἡ παράδοση τῶν δύο ἀσθενοφόρων καλύπτει τοὺς στόχους τῆς ἀναπτυξιακῆς βοήθειας καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συνεργασίας μας μᾶς ἐνισχύει ἠθικὰ γιὰ νὰ συνεχίσουμε τὴν προσπάθεια. Ἔχουμε ἀποφασίσει νὰ βοηθοῦμε τὶς φίλες Βαλκανικὲς χώρες καὶ τὶς χώρες τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, μέσα στὶς περιορισμένους δυνατότητές μας. Ἡ Ρουμανία εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς χώρες μὲ τὴν ὁποία διατηροῦμε ἄριστες σχέσεις.

Συγχαίρω γιὰ τὸ ἐγχείρημα καὶ εὐχομαι καλὴ συνέχεια στὴ συνεργασία μας ἀλλὰ καὶ στὸ πολὺπλευρο ἔργο σας».

Ἐπίσκεψη στὸν Ἱερό Ναὸ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

Τὸ ἐπίσημο πρόγραμμα τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ οὐσιαστικὰ ὀλοκλήρου τοῦ ταξιδιοῦ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου στὴ Ρουμανία ἔκλεισε μὲ τὴν ἐπίσκεψη στὸν ἱστορικὸ Ἱερό Ναὸ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ὁ ὁποῖος χρονολογεῖται ἀπὸ τὸ 1640 καὶ συνδέεται ἄμεσα μὲ τὴν ἑναρξὴ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπανάστασης τοῦ 1821, καθὼς, σύμφωνα μὲ σχετικὴ ἐπιγραφή ποὺ βρῖσκεται στὸν προαύλιο χώρο,

«Ἐδῶ στὸ Μοναστήρι τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ὁ Βενιαμὴν Κωστάκη, Μητροπολίτης τῆς Μολδαβίας καὶ τῆς Σουτσάβας ἀγίασε στὶς 27/2/1821, παρουσία τῶν μελῶν τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας καὶ συμπαθούντων τῆ σημαία τῆς

Ἐταιρείας καὶ εὐλόγησε τὸν ἡγέτη τῆς, τὸν Πρίγκιπα Ἀλέξανδρο Ὑψηλάντη, δίδοντας μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τὸ σύνθημα γιὰ τὴν ἑναρξὴ τῶν ἀγώνων γιὰ τὴν ἱερὴ ὑπόθεση τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος, στὰ πλαίσια τῶν ἀπελευθερωτικῶν κινημάτων τῶν λαῶν τῶν Βαλκανίων».

Σ' αὐτὸ τὸν ἱστορικὸ τόπο γιὰ τὴν νεώτερη ἱστορία τῆς Ἑλλάδος ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος τέλεσε Τρισάγιο στὴ μνήμη τῶν πρωτεργατῶν καὶ ἡγετῶν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπανάστασης.

Ἀναχώρηση γιὰ τὴν Ἑλλάδα

Ἔτσι ὀλοκληρώθηκε ἡ ἐπίσημη - εἰρηνικὴ ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας. Λίγο πρὶν τὴν ἀναχώρησιν ἀπὸ τὸ διεθνὲς Ἀεροδρόμιο τοῦ Μπακάου, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μπακάου κ. Ἰωακείμ, παρουσία τῶν ἀρχῶν τῆς πόλης, τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ ἐκπροσώπων τοῦ μοναχικοῦ κόσμου καὶ μετὰ τὴν ἀπόδοση τῶν καθιερωμένων τιμῶν ἀπὸ στρατιωτικὸ ἄγημα, ἐκ μέρους τοῦ Μητροπολίτου Μολδαβίας κ. Δανιήλ, εὐχαρίστησε τὸν Μακαριώτατο γιὰ τὴν ἱστορικὴ ἐπίσκεψή του στὸ Ἱάσιο καὶ γενικότερα στὴ Ρουμανία, ἐπεσήμανε τὴ σημασία ποὺ εἶχε καὶ θὰ ἔχει γιὰ τὸν πιστὸ λαὸ τῆς χώρας ὁ λόγος καὶ ἡ παρουσία του καὶ εὐχήθηκε γιὰ τὴν πρόοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν πεμνημένη καθοδήγησιν τοῦ φωτισμένου Προκαθημένου τῆς.

Παίρνοντας τὸ λόγο ὁ Μακαριώτατος, εὐχαρίστησε, μὲ τὴ σειρά του, γιὰ τὴ φιλάδελφη φιλοξενία, γιὰ τὶς ἐμπειρίες ποὺ εἶχε τὴ δυνατότητα νὰ ζήσει τόσο ὁ ἴδιος ὅσο καὶ τὰ μέλη τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας, ἐμπειρίες ποὺ σχετίζονται μὲ τὴν εὐσέβεια καὶ τὴν πιστότητα τοῦ Ρουμανικοῦ λαοῦ, μὲ τὴν ἀναζωπύρωση τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος στὴ χώρα, μὲ τὴν ὄλη ὀργάνωση τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὴν ἀνθισθὴ τοῦ Μοναχισμοῦ, τὶς στενὲς σχέσεις συνεργασίας Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, στοιχεῖα, ποὺ, ὅπως εἶπε, καθιστοῦν εὐόκιο τὸ μέλλον καὶ τῆς γείτονος χώρας καὶ τῆς ἀδελφῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

1411/2003 (Τμήμα Δ')

Προεδρεύουσα: Ἀθανασία Τσαμπάση, Σύμβουλος

Εισηγητής: Μ. Σωτηροπούλου, Πάρεδρος

Δικηγόροι: Θ. Ἀσπρογέρακας - Γρίβας

Μ. Ἀνδροβιτσανέα Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

**Ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου
τῆς Ἐπικρατείας περὶ
τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰε-
χωβά καὶ σχόλια ἐπ'
αὐτῆς τῶν κ.κ. Ἀναστα-
σίου Ν. Μαρίνου καὶ
Σπυρίδωνος Ν. Τρωιά-
νου**

1. Ἐπειδὴ, ζητεῖται ἡ ἀκύρωση τῆς ἀπόφασης Α3/63/22.6.2001 τοῦ Γενικοῦ Διευθυντῆ Θρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μὲ τὴν ὁποία χορηγήθηκε ἄδεια ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας εὐκτηρίου οἴκου τῶν «Χριστιανῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά» σὲ αἶθουσα κτιρίου, στὸ Γάζωρο, ἐπὶ τῆς ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ Γαζώρου-Θολοῦ Νομοῦ Σερρών.

2. Ἐπειδὴ, ὁ αἰτῶν, Μητροπολίτης Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου, ἔχει ἔννομο συμφέρον νὰ προσβάλλει μὲ αἴτηση ἀκυρώσεως κάθε διοικητικὴ πράξη ἀναγόμενη στὴν ἐκκλησιαστικὴ τάξη τῆς περιφέρειάς του (βλ. ΣτΕ 1444/91), συνεπῶς, ἡ κρινόμενη αἴτηση ἀσκεῖται μὲ ἔννομο συμφέρον καὶ ἐν γένει παραδεκτῶς, ἀπορριπτομένων τῶν περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμῶν τῆς παρέμβασης.

3. Ἐπειδὴ, παραδεκτῶς παρεμβαίνει ὑπὲρ τοῦ κύρους τῆς προσβαλλόμενης πράξης ὁ Χρ. Μπαλλῆς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ γίνεταί, ὅπως ἀναφέρεται στὴν προσβαλλομένη πράξη, ἡ δογματικὴ διαποίμανση τῶν πιστῶν οἱ ὅποιοι ζητοῦν τὴν ἄδεια.

4. Ἐπειδὴ, προβάλλεται ὅτι παρανόμως χορηγήθηκε στοὺς «Χριστιανοὺς Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» ἡ προσβαλλόμενη ἄδεια, δεδομένου ὅτι ἡ Διοίκηση δὲν ἐρευνήσε ἐὰν πρόκειται περὶ γνωστῆς ἢ μὴ θρησκείας, ποῦ τυχὸν προσβάλλει τὴ δημόσια τάξη καὶ τὰ χρηστὰ ἦθη, οὔτε ἐρευνήσε ἐὰν ὑπάρχει κίνδυνος προσηλυτισμοῦ, ἐνῶ εἶναι κοινῶς γνωστὸ ὅτι οἱ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά διενεργοῦν προσηλυτισμὸ καὶ ἔχουν κατ' ἐπανάληψη καταδικαστεῖ ἀπὸ τὰ Ποινικὰ Δικαστήρια γιὰ τὸ ἀδίκημα αὐτὸ, ὅπως ἐπίσης εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀρνοῦνται τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ καί, ὡς ἐκ τούτου, ἡ προσθήκη τοῦ ὅρου «Χριστιανοί» προκαλεῖ σύγχυση καὶ κίνδυνο παραπλανήσεως σὲ σχέση μὲ τὴν Χριστιανικὴ Θρησκεία. Ἐπίσης, προβάλλεται ὅτι δὲν ἐρευνήθηκε ἐὰν συνέτρεχαν οὐσιαστικοὶ λόγοι γιὰ τὴ χορήγηση τῆς ἀδείας καὶ εἰδικότερα ἐὰν ὑπῆρχε ἀνάγκη ἰδρύσεως τέτοιου εὐκτηρίου οἴκου, δοθέντος ὅτι ἡ αἴτηση ὑπεβλήθη ἀπὸ ἀσήμαντο ἀριθμὸ πιστῶν, ἧτοι πέντε καὶ τὸν ποιμένα τους, ἐκ τῶν ὁποίων μάλιστα μόνον οἱ τρεῖς εἶναι κάτοικοι Γαζώρου καί, συνεπῶς, ἡ Διοίκηση καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου, δὲν ἐχορήγησε νομίμως τὴν ἄδεια.

5. Ἐπειδὴ, στὸ ἄρθρ. 13 τοῦ Συντάγματος ὀρίζονται τὰ ἐξῆς «1. Ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης εἶναι ἀπαραβίαστη. Ἡ ἀπόλαυση τῶν ἀτομικῶν καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὶς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις καθενός. 2. Κάθε γνωστὴ θρησκεία εἶναι ἐλεύθερη καὶ τὰ σχετικὰ μὲ τὴ λατρεία της τελοῦνται ἀνεμπόδιστα ὑπὸ τὴν προστασία τῶν νόμων. Ἡ ἄσκηση τῆς λατρείας δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προσβάλλει τὴ δημόσια τάξη ἢ τὰ χρηστὰ ἦθη. Ὁ προσηλυτισμὸς ἀπαγορεύεται. 3. ...». Στὸ δὲ ἄρθρο 9 τῆς Σύμβασης «γιὰ τὴν προάσπιση τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν» (ΕΣΔΑ), ποῦ

κυρώθηκε με τὸ ν.δ. 53/74, προβλέπεται ὅτι: «1. Πᾶν πρόσωπον δικαιούται εἰς τὴν ἐλευθερίαν σκέψεως, συνειδήσεως καὶ θρησκείας. Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐπάγεται τὴν ἐλευθερίαν ἀλλαγῆς θρησκείας ἢ πεποιθήσεων, ὡς καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἐκδηλώσεως τῆς θρησκείας ἢ τῶν πεποιθήσεων μεμονωμένως ἢ συλλογικῶς δημοσίᾳ ἢ κατ' ἴδιαν, διὰ τῆς λατρείας, τῆς παιδείας, καὶ τῆς ἀσκήσεως τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων καὶ τελετουργιῶν. 2. Ἡ ἐλευθερία ἐκδηλώσεως τῆς θρησκείας ἢ τῶν πεποιθήσεων δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἐτέρων περιορισμῶν πέραν τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ἀποτελούντων ἀναγκαῖα μέτρα, ἐν δημοκρατικῇ κοινωνίᾳ, διὰ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν, τὴν προάσπισιν τῆς δημοσίας τάξεως, ὑγείας καὶ τῆς ἠθικῆς ἢ τὴν προάσπισιν τῶν δικαιωμάτων καὶ ἐλευθεριῶν τῶν ἄλλων». Περαιτέρω, τὸ ἄρθρο 1 § 3 τοῦ β.δ. τῆς 20.5/2.6.39 (Α' 220), γὰρ τὴν χορήγηση ἄδειας ἀνεγέρσεως καὶ λειτουργίας εὐκτηρίου οἴκου ἀπαιτεῖ ἐνυπόγραφη αἴτηση τῶν ἐνδιαφερομένων, διὰ τοῦ ποιμένου των, θεωρημένη ὡς πρὸς τὸ γνήσιο τῆς ὑπογραφῆς ἀπὸ τὸν Δήμαρχο ἢ Πρόεδρο τῆς Κοινότητος, στὴν ὁποία αἴτηση ἀναγράφονται οἱ διευθύνσεις τῶν κατοικιῶν τῶν αἰτούντων. Κατὰ τὴν αὐτὴν, δέ, διάταξιν, στὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐπαφίεται ἡ κρίσις γιὰ τὴν συνδρομὴ οὐσιαστικῶν λόγων πρὸς χορήγηση τῆς σχετικῆς ἀδείας.

6. Ἐπειδὴ, σύμφωνα με τὶς προαναφερθεῖσες διατάξεις τοῦ β.δ. τῆς 20.5/2.6.39, ἡ ἴδρυση καὶ λειτουργία εὐκτηρίου οἴκου τελεῖ ὑπὸ καθεστῶς διοικητικῆς ἀδείας, ἡ ὁποία ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ γνωστῆς Θρησκείας, χορηγεῖται κατόπιν ἐλέγχου τῆς συνδρομῆς τῶν προϋποθέσεων πού ὀρίζει ἡ σχετικὴ διάταξιν, ἀπαιτεῖται δηλαδὴ ὑποβολὴ αἴτησης διὰ τοῦ ποιμένου, θεώρηση γνησίου τῆς ὑπογραφῆς των καὶ ὑπαρξὴ πραγματικῆς ἀνάγκης τῆς θρησκευτικῆς κοινότητος, διαπιστωμένη βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αἰτούντων ἐπαφίεται δὲ ἡ κρίσις γιὰ τὴν συνδρομὴ τῶν οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων γιὰ τὴν χορήγηση τῆς ἀδείας στὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Ἐν σχέσει με τὴν ἔννοια τῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων αὐτῶν ἀπαιτούμενων τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων γιὰ τὴν χορήγηση ἀδείας λειτουργίας εὐκτηρίου οἴκου, τὴν ἔκτασιν τῆς παρεχομένης εἰς τὴν Διοίκηση ἐξουσίας οὐσιαστικῶν ἐκτιμήσεων καὶ τὴν συμβατότητα τῶν ρυθμίσεων αὐτῶν τοῦ νόμου πρὸς τὶς περὶ θρησκευτικῆς ἐλευθερίας διατάξεις τοῦ Συντάγματος καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Δικαιωμάτων

τοῦ Ἄνθρώπου, διεμορφώθησαν οἱ ἐξῆς ἀπόψεις. Κατὰ τὴν γνώμην τῆς Προεδρευούσης Συμβούλου Ἄθ. Τσαμπάση, πρὸς τὴν ὁποίαν συνετάχθη κατ' ἀρχὴν καὶ ὁ Πάρεδρος Ἡλ. Μάζος, τὸ καθεστῶς προηγουμένης ἀδείας ἰδρύσεως εὐκτηριῶν οἴκων, ὅπως διαγράφεται ἀπὸ τὸν νόμο, δὲν ἀντίκειται στὸ Σύνταγμα καὶ τὴν Ε.Σ.Δ.Α. ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι ἡ Διοίκηση ἔχει μὲν ὑποχρέωσιν νὰ χορηγῇ τὴν ἄδεια ἐφ' ὅσον, ὅμως, διαπιστώνεται προηγουμένως ἀφ' ἐνὸς ὅτι τὸ συγκεκριμένο δόγμα στὸ ὁποῖο δηλώνουν ὅτι ἀνήκουν οἱ αἰτούμενοι τὴν ἄδεια εἶναι πραγματικῶς «γνωστὴ θρησκεία» κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ Συντάγματος καὶ δὲν ἔρχεται σὲ ἀντίθεση με τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ τὰ χρηστὰ ἦθη καὶ ἀφ' ἐτέρου ὅτι ὑπάρχει πραγματικὴ ἀνάγκη τῆς θρησκευτικῆς κοινότητος. Ἡ ἀνάγκη συνάγεται κυρίως ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀτόμων πού ὑπογράφουν τὴν αἴτηση ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ τόπου κατοικίας των δι' ὃν λόγον καὶ ὁ τόπος κατοικίας τῶν αἰτουμένων τὴν ἄδεια πρέπει, κατὰ τὸν νόμο, νὰ ἀναγράφεται στὴν αἴτηση καὶ νὰ ἐπικυρώνεται ὡς πρὸς τὸ γνήσιον τῆς ὑπογραφῆς ἀπὸ τὸν Δήμαρχο ἢ Πρόεδρο τῆς Κοινότητος (πρὸβλ. ΣτΕ 4260/85, 685/87, 3096/88, 5572/96, 865/97 κ.ἄ.). Ἐν ὄψει τούτου, ἡ προκειμένη ἄδεια πάσχει ἐκ τοῦ ὅτι δὲν διαπιστώνεται ἐὰν τὸ δόγμα ὑπὸ τὴν νέαν ὀνομασίαν «Χριστιανοὶ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» ἀποτελεῖ πραγματικὴ γνωστὴ θρησκεία δοθέντος ὅτι, διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ὄρου «χριστιανοί», οἱ ἐν λόγῳ διαφοροποιοῦνται ἀπὸ τὸ δόγμα τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά» ὑπὸ τὸ ὁποῖο εἶναι γνωστὸν στὴν ἐλληνικὴ καὶ διεθνή νομολογία, ὁ νεοφανῆς δὲ αὐτὸς προσδιορισμὸς, ἀδήλου θρησκευτολογικοῦ περιεχομένου, ἐνέχει κίνδυνον παραπλανήσεως τοῦ κοινοῦ. Ἡ Προεδρεύουσα Σύμβουλος ἔχει περαιτέρω τὴν ἄποψιν ὅτι ἐν προκειμένῳ οὔτε ἡ ἀξιωμένη ἀπὸ τὸν νόμο πραγματικὴ ἀνάγκη ἰδρύσεως θρησκευτικοῦ καθιδρύματος συντρέχει τοῦτο δὲ ἐν ὄψει τοῦ ἀμελητέου ἀριθμοῦ τῶν αἰτουμένων τὴν ἄδεια καὶ τοῦ γεγονότος μάλιστα ὅτι οἱ πλείστοι ἐξ αὐτῶν, δὲν κατοικοῦν στὸ Γάζωρο. Ἀντιθέτως, ὡς πρὸς τὸ εἰδικότερο τοῦτο θέμα, ὁ Πάρεδρος Ἡλ. Μάζος ἔχει τὴν ἄποψιν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποβαλλόντων τὴν συγκεκριμένην αἴτηση εἶναι ἐπαρκῆς γιὰ νὰ συναχθῇ πραγματικῆ ἀνάγκη ἰδρύσεως τοῦ εὐκτηρίου οἴκου (πρὸβλ. ΣτΕ 851/61, 881/62, 1842/92, ἐφόσον μάλιστα βεβαιώνεται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλος εὐκτήριος οἴκος τοῦ δόγματος αὐτοῦ στὴν ἐν λόγῳ περιοχὴ καὶ δὲν ἀπαιτεῖται ἄν ἀπὸ τὶς ἐφαρμοστέες διατάξεις νὰ εἶναι ὅλοι οἱ αἰτούντες κάτοικοι τοῦ Δήμου ἢ τῆς Κοινότητος,

έντος τῶν ὁποίων θὰ λειτουργήσῃ ὁ οἶκος (πρβλ. ΣτΕ 685, 749, 1122/87). Ὁ Σύμβουλος Δημοσθ. Πετρούλιας διετύπωσε τὴν ἀκόλουθη γνώμη, μὲ τὴν ὁποία συντάχθηκε καὶ ἡ Πάρεδρος Μ. Σωτηροπούλου: Τὸ ἀτομικὸ δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, πού κατοχυρώνεται μὲ τὸ ἄρθρο 13 τοῦ Συντάγματος, περιλαμβάνει τὴν ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης ἀφ' ἑνὸς (παράγρ. 1), καὶ τὴν ἐλευθερία ἐκδήλωσης τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων ἀφ' ἑτέρου, μὲ ρητὴ ἀναφορὰ στὴν ἀνεμπόδιστη ἄσκηση τῆς λατρείας κάθε γνωστῆς θρησκείας (παράγρ. 2). Ὅπως δὲ ἔκρινε ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τὸ δικαίωμα αὐτὸ ὑπόκειται μόνον στοὺς προβλεπόμενους ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ Σύνταγμα περιορισμοὺς (ΣτΕ 2281-2285/2001 Ὁλομ.). Κατὰ τὸ ἄρθρο 13 τοῦ Συντάγματος ἡ μὲν ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης διακηρύσσεται ὡς ἀπαραβίαστη, χωρὶς νὰ τάσσεται κανένας εἰδικὸς περιορισμὸς σ' αὐτήν, ὑποκείμενη συνεπῶς μόνον στοὺς γενικοὺς περιορισμοὺς τῆς παραγρ. 4 τοῦ ἐν λόγω ἄρθρου, ἡ ἄσκηση ὁμῶς τῆς λατρείας κάθε γνωστῆς θρησκείας, ἡ ὁποία πρέπει, ὅπως ρητῶς προβλέπεται στὴν παράγρ. 2, νὰ εἶναι ἀνεμπόδιστη καὶ μάλιστα «ὑπὸ τὴν προστασία τῶν νόμων», ὑπόκειται στοὺς περιορισμοὺς πού ἐπιβάλλονται ἀπὸ τὴν δημόσια τάξη καὶ τὰ χρηστὰ ἦθη, ἐνῶ ρητῶς περαιτέρω ὀρίζεται στὴν ἴδια παράγραφο 2, ὅτι ὁ προσηλυτισμὸς ἀπαγορεύεται. Κατ' ἀκολουθίαν, ἐν ὄψει αὐτῶν, ἡ προηγουμένη διοικητικὴ ἄδεια γιὰ τὴν ἴδρυση καὶ λειτουργία εὐκτήριου οἴκου, δηλαδὴ χώρου λατρείας ὁπαδῶν ὀρισμένης θρησκείας, εἶναι συμβατὴ μὲ τὸ ἄρθρο 13 τοῦ Συντάγματος μόνον στὸ μέτρο πού ἡ χορήγησή της εἶναι ὑποχρεωτικὴ γιὰ τὴ Διοίκηση, ὕστερα ἀπὸ τὴ διαπίστωση τῆς συνδρομῆς τῶν προβλεπόμενων τὴν παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος προϋποθέσεων, δηλαδὴ ἐφ' ὅσον πρόκειται γιὰ γνωστὴ θρησκεία καὶ δὲν ὑπάρχει περίπτωση προσβολῆς τῆς δημόσιας τάξης ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἄσκησης προσηλυτισμοῦ, περίπτωση πού πρέπει νὰ ἀποδεικνύεται βάσει ἀντικειμενικῶν στοιχείων. Ἐπομένως, ἡ διάταξη τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Β.Δ/τος τῆς 20.5/2.6.1939, κατὰ τὸ μέρος πού ἐξαρθᾶ τὴ χορήγηση τῆς ἄδειας ἀπὸ τὴν κρίση τοῦ Ὑπουργοῦ ΕΠΘ ὅτι συντρέχουν «οὐσιαστικοὶ λόγοι» πού ἐπιβάλλουν τὴν ἴδρυση εὐκτήριου οἴκου, εἰσάγει ἀνεπίτρεπτο περιορισμὸ τῆς ἐλευθερίας τῆς λατρείας, ἀφοῦ θεσπίζει μιὰ πρόσθετη προϋπόθεση, μὴ προβλεπόμενη στὸ ἄρθρο 13 παράγρ. 2 τοῦ Συντάγματος, ἀναγνωρίζοντας μάλιστα στὴν ἁρμο-

διο Ὑπουργοῦ τὴ διακριτικὴ εὐχέρεια νὰ ἀρνηθεῖ τὴ χορήγηση τῆς ἄδειας (βλ. καὶ τὴν παράγρ. 1 εδ. γ' στὴν ὁποία παραπέμπει ἡ ἀνωτέρω παράγρ. 3) ἐὰν ἐκτιμᾷ ὅτι ἡ ἴδρυση τοῦ εὐκτήριου οἴκου δὲν ἐξυπηρετεῖ πραγματικὴ ἀνάγκη τῶν μελῶν τῆς θρησκείας πού ὑπέβαλαν τὴν αἴτηση, εἴτε λόγω τοῦ περιορισμένου ἀριθμοῦ αὐτῶν, εἴτε λόγω τῆς, κατὰ τὴν ἐκτίμησή του, δυνατότητάς τους νὰ ἀσκοῦν κατ' ἄλλον τρόπο τὰ λατρευτικὰ τους καθήκοντα. Ἐν ὄψει αὐτῶν ἡ προαναφερόμενη ρύθμιση τοῦ Β.Δ/τος τῆς 20.5/2.6.1939 ἀντίκειται τόσο στὸ ἄρθρο 13 τοῦ Συντάγματος, ὅσο καὶ στὸ ἄρθρο 9 τῆς ΕΣΔΑ καὶ εἶναι ἀνίσχυρη (βλ. Α.Π. 20/2001 καὶ Εὐρωπαϊκὸ Δικαστήριον τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἄνθρώπου, Μανουσάκης κλπ. κατὰ Ἑλλάδος, ἀπόφαση τῆς 26.9.1996, καὶ ἰδίως τὶς σκέψεις 45 καὶ 47). Συνεπῶς, κατὰ τὴν ἀποψη αὐτή, ὅλοι οἱ λόγοι ἀκυρώσεως, πού ἀναφέρονται σὲ ἀνυπαρξία πραγματικῆς ἀνάγκης γιὰ τὴν ἴδρυση, στὴν προκειμένη περίπτωση, εὐκτήριου οἴκου, εἶναι ἀπορριπτέοι προεχόντως γιὰ τὸ λόγο αὐτό. Περαιτέρω, ὅσον ἀφορᾶ τὴν, κατὰ τὸ Σύνταγμα, ἀναγκαίαν προϋπόθεση γιὰ τὴν ἀνεμπόδιστη ἄσκηση λατρείας, δηλαδὴ τὸν χαρακτήρα τῆς θρησκείας ὡς γνωστῆς, τὰ προαναφερόμενα μέλη τοῦ Δικαστηρίου διετύπωσαν τὴ γνώμη ὅτι, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν ὑποβληθεῖσα στὴ Διοίκηση αἴτηση γιὰ τὴ χορήγηση τῆς ἐπίμαχης ἄδειας, στὴν ὁποία γίνεται ἐπίκληση τῆς ἀποφάσεως τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἄνθρώπου, Μανουσάκης κλπ., οἱ «Χριστιανοὶ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά», θρησκευτικὸ σωματεῖο τῶν ὁποίων ἔχει ἀναγνωρισθεῖ μὲ τὴν ἐπωνυμία αὐτὴ ἀπὸ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια (βλ. Πολυμ. Πρωτοδικεῖο Ἀθηνῶν 520/1989), ταυτίζονται μὲ τοὺς «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά», τὸ θρησκευτικὸ δόγμα τῶν ὁποίων, κατὰ τὴν πάγια νομολογία τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀποτελεῖ γνωστὴ θρησκεία (βλ. καὶ ΣτΕ 490/1999, μὲ τὴν ὁποία ἐμμέσως πλὴν σαφῶς γίνεται δεκτὸ ὅτι οἱ Χριστιανοὶ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά ταυτίζονται μὲ τοὺς Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά). Θὰ συνιστοῦσε δὲ ἀνεπίτρεπτη ἐπέμβαση στὴ θρησκευτικὴ ἐλευθερία, ἡ ἐξέταση ἀπὸ τὴ Διοίκησή του, κατὰ πόσον ὁ αὐτοπροσδιορισμὸς αὐτῶν ὡς Χριστιανῶν, ἀνταποκρίνεται στὸ περιεχόμενον τῶν θρησκευτικῶν τους δοξασιῶν, ἰδίως ἐν ὄψει τοῦ ὅτι, ὅπως ἀναφέρει ὁ αἰτών, οἱ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά ἀρνοῦνται τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ. Μὲ αὐτὰ τὰ δεδομένα δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ λόγος γιὰ παραπλανητικὴ, κατὰ τὰ προβαλλόμενα, ὀνομασία, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει μὲ τὴν ἀναφορὰ σὲ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά

στην ἐπιγραφή πού, σύμφωνα μέ τήν προσβαλλόμενη πράξη, πρέπει νά ὑπάρχει στήν αἴθουσα τοῦ εὐκτηρίου οἴκου («Εὐκτήριοι Οἶκος Χριστιανῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά») προκύπτει σαφῶς ὅτι πρόκειται γιά τή θρησκεία Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά. Τέλος, κατά τήν ἀποψη τῆς Συμβούλου Ε. Δανδουλάκη καί οἱ ἐπονομαζόμενοι «Χριστιανοί Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» ταυτίζονται οὐσιαστικῶς μέ τὸ δόγμα τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά» γιά τὸ ὁποῖο ἔχει κριθεῖ ὅτι ἀποτελεῖ «γνωστὴ θρησκεία». Ἐφόσον, λοιπόν, πρόκειται γιά γνωστὴ θρησκεία, ἡ ἐκ τῶν προτέρων λήψη ἀδείας γιά τή λειτουργία εὐκτηρίου οἴκου ἀντίκειται ὡς ἂν ὅσοις στοὶ ἀρθρο 13 § 2 τοῦ Συντάγματος, δεδομένου ὅτι ἐμποδίζει προληπτικῶς τήν ἐλευθερία τῆς λατρείας. Ἀντίθεση δὲ τῆς γνωστῆς αὐτῆς θρησκείας πρὸς τή δημόσια τάξη καί τὰ χρηστά ἦθη ἢ διενέργεια προσηλυτισμοῦ, μόνο ἐκ τῶν ὑστέρων μπορεῖ νά ἀνακύψει καί, συνεπῶς, δὲν δικαιολογεῖται γιά τὸ λόγο αὐτὸ ἐκ τῶν προτέρων ἢ μὴ χορήγηση τῆς ἀδείας ἀλλὰ μόνο ἐκ τῶν ὑστέρων ἢ λήψη κατασταλακτικῶν μέτρων, ἐφ' ὅσον διαπιστώνεται συγκεκριμένη ἀντίθεση ἢ προσηλυτισμός. Κατὰ τήν ἀποψη αὐτή, συνεπῶς, αὐτὸ τοῦτο τὸ σύστημα τῆς προηγούμενης ἀδείας ἰδρύσεως εἶναι, προκειμένου περὶ γνωστῶν θρησκειῶν, ὅπως ἐν προκειμένῳ τὸ δόγμα τῶν «Χριστιανῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά», ἀντίθετο πρὸς τὸ Σύνταγμα καί τὴν ΕΣΔΑ (πρβλ. ΣτΕ 490/99) δοθέντος μάλιστα ὅτι οὔτε ἀπὸ τὴν Διοίκηση στίς ἀπόψεις τῆς πρὸς τὸ ΣτΕ οὔτε μέ τὴν κρινόμενη αἴτηση προβάλλεται ὅτι τὸ συγκεκριμένο δόγμα ἔχει κρύφτες δοξασίες καί λατρεῖες. Ἐπομένως, κατὰ τήν ἀποψη αὐτή, ἡ αἴτηση ἐφόσον στηρίζεται στήν ἐκδοχὴ ὅτι ἀπαιτεῖται ἀδεια γιά τὴν ἰδρυση εὐκτηρίου οἴκου καί ὅτι ἡ δοθεῖσα ἀδεια δὲν εἶναι σύμφωνη μέ τὴν κειμένη νομοθεσία, πρέπει νά ἀπορριφθῇ, διότι ἀδεια δὲν ἀπαιτεῖται ἀφοῦ ἡ σχετικὴ νομοθεσία εἶναι ἀνίσχυρη ὡς ἀντικειμένη στοὶ Σύνταγμα καί τὴν ΕΣΔΑ (πρβλ. Α.Π. 20/2001).

7. Ἐπειδὴ, ἐνόψει τῆς σπουδαιότητος τῶν ζητημάτων πού ἀναφύονται στήν κρινόμενη ὑπόθεση καί τῶν γνωμῶν πού ὑποστηρίχθηκαν, τὸ Τμῆμα κρίνει ὅτι ἡ ὑπόθεση πρέπει, σύμφωνα μέ τὸ ἀρ. 14 § 5 ἐδ. β' π.δ. 18/89 (Α' 8), νά παραπεμφθεῖ ἐνώπιον τῆς ἐπταμελοῦς σύνθεσης αὐτοῦ, νά ὀριστεῖ εἰσηγητῆς ἢ Πάρεδρος Μ. Σωτηροπούλου καί δικάσιμος ἡ 9.12.2003.

Διὰ ταῦτα

Ἄπεχει νά ἀποφανθεῖ ὀριστικῶς.

Παραπέμπει τὴν ὑπόθεση στήν ἐπταμελὴ σύνθεση τοῦ Τμήματος.

Ὅρίζει δικάσιμο τὴν 9.12.2003 καί εἰσηγητὴ τὴν Πάρεδρο Μ. Σωτηροπούλου.

ΣΧΟΛΙΟ Α'

Ἰδιαίτερα σοβαρὰ εἶναι τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα τίθενται μέ τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν τοῦ Δ' Τμήματος τοῦ Σ.τ.Ε.

1. Τίθεται τὸ ἐρώτημα ἐὰν τὸ νομοθετικὸν καθεστῶς μέ τὸ ὁποῖον θεσπίζεται προηγούμενη ἀδεια τῆς Διοικήσεως διὰ τὴν ἰδρυση εὐκτηρίου οἴκου εἶναι ἢ ὄχι σύμφωνον μέ τὸ Σύνταγμα καί τὴν Εὐρωπαϊκὴν Σύμβασιν Δικαιωμάτων τοῦ Ἄνθρώπου (ΕΣΔΑ) καί εἰδικότερον τὰ ἀρθρα 13 καί 9 ἀντιστοίχως πού ἀναφέρονται στοὶ ἀτομικὸ δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας.

Τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔχει ἀπασχολήσει κατ' ἐπανάληψιν τὸ Σ.τ.Ε. καί τὸν Α.Π. καί ἡ νομολογία τους ἔχει δεχθεῖ ἐδῶ καί σαράντα περίπου χρόνια καί μέχρι σήμερον ὅτι ἡ νομοθεσία αὐτὴ εἶναι συμβατὴ καί μέ τὸ Σύνταγμα καί μέ τὴν ΕΣΔΑ. Τὴν ἐκδοχὴ αὐτὴ τὴν δέχθηκε ἡ νομολογία μέ τὴν σκέψιν ὅτι ἡ νομοθεσία αὐτὴ δὲν παρέχει στήν Δημόσια Διοίκηση (Ἐπιτροπὴν Παιδείας) διακριτικὴν εὐχέρειαν νά δώσει ἢ νά μὴν δώσει τὴν ἀδειαν, ἀλλὰ θεσπίζει ὑποχρέωσιν τοῦ Ἐπιτροπῆ νά χορηγήσει τὴν ἀδειαν ἐφ' ὅσον διαπιστώσει ὅτι συντρέχουν οἱ κατὰ τὸ ἀρθρον 13 τοῦ Συντάγματος προϋποθέσεις ἀσκήσεως τῆς λατρείας τοῦτέστιν ὅτι πρόκειται περὶ θρησκείας «γνωστῆς», δὲν ἀσκεῖται προσηλυτισμός, δὲν προσβάλλεται ἢ δημόσια τάξις, τὰ χρηστά ἦθη κ.λπ. καί ὑπάρχει ἀνάγκη ἰδρύσεως τοῦ εὐκτηρίου οἴκου (βλ. γιά τὴν παραπάνω νομολογία ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ Α.Ν. Μαρίνου - Σπ. Ν. Τρωιάνου, Ἡ ἰδρυσις ναῶν καί εὐκτηρίων οἴκων, εἰς Ἄρχεῖον Ἐκκλησιαστικοῦ καί Κανονικοῦ Δικαίου, τόμ. ΚΑ (1966).

Πρὸς τὴν ἀποψιν αὐτὴν, τὴν ὁποῖαν, κατ' ἀρχὴν, δὲν ἔχει ἀποκρούσει τὸ Δικαστήριον τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἄνθρώπου (βλ. ἀπόφασιν Μανουσάκη), ἐτάχθη καί ἡ Προεδρεύουσα τῆς πενταμελοῦς συνθέσεως τοῦ Δ' Τμήματος τοῦ Σ.τ.Ε. ἡ ὁποῖα ἐξέδωκε τὴν σχολιαζομένην ἀπόφασιν, καθὼς καί τὸ ἓνα ἐκ τῶν Παρέδρων - Μελῶν. Πρόσφατη ὁμοῦς ἀπόφασιν τοῦ Ἄρειου Πάγου (20/2001) ἐδέχθη ὅτι, καθὼς μέρος ἡ νομοθεσία δίδει εἰς τὸν Ἐπιτροπὴν Παιδείας τὴν δυνατότητα νά κρίνει «ἐὰν συντρέχουν

οὐσιαστικοὶ λόγοι πρὸς χορήγησιν τῆς σχετικῆς ἀδείας» καὶ νὰ ἀρνηθεῖ τὴν ἀδειαν αὐτὴν «ἐὰν κρίνει ὅτι δὲν συντρέχουν οἱ τὴν ἀνέγερσιν ἢ λειτουργίαν τοῦ εὐκτηρίου οἴκου ἐπιβάλλοντες πραγματικοὶ λόγοι» εἶναι ἀντίθετη καὶ μὲ τὸ Σύνταγμα καὶ μὲ τὴν ΕΣΔΑ. Ἡ ἄποψη αὐτὴ πρὸς τὴν ὁποίαν φαίνεται νὰ ἀποκλίνει καὶ ἡ ἀπόφαση Μανουσάκη τοῦ Δικαστηρίου τοῦ Στρασβούργου παραβλέπει τὸ ἐνδεχόμενον νὰ δημιουργηθεῖ ἓνας χῶρος λατρείας μόνον καὶ μόνον διὰ λόγους προσηλυτισμοῦ. Ἐὰν δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη χῶρου δημοσίας λατρείας, ποιὸς ὁ λόγος νὰ δημιουργηθεῖ ὁ χῶρος αὐτός; Τὴν ἄποψιν αὐτὴν ἐδέχθη τὸ δεύτερον, μὲ ἀποφασιστικὴν ψήφον, μέλος τῆς πενταμελοῦς συνθέσεως συνταχθέντος πρὸς τὴν ἄποψιν αὐτὴν καὶ τοῦ ἐτέρου τῶν Παρέδρων μελῶν. Τέλος, τὸ τρίτον μέλος τῆς συνθέσεως ἐδέχθη ὅτι ἡ συγκεκριμένη νομοθεσία εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου ἀντίθετη μὲ τὸ Σύνταγμα καὶ τὴν ΕΣΔΑ.

2. Τὸ δεύτερον ζήτημα ποῦ τίθεται μὲ τὴν σχολιαζομένην ἀπόφασιν ἀναφέρεται εἰς τὴν προσφάτως χρησιμοποιουμένην ὑπὸ τῆς θρησκευτικῆς Κοινότητος τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά ὀνομασίαν «Χριστιανοὶ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά». Ἡ ὀνομασία αὕτη, ἀποτελοῦσα πρωτοτυπίαν τῆς εἰς Ἑλλάδα θρησκευτικῆς κοινότητος τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά, ἀποκρούεται εὐχέρως μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2105-6/1975 ἀποφάσεις τοῦ Σ.τ.Ε. (Ὁλομελείας) μὲ τὴν ὁποίαν ἔχει γίνει δεκτὸν εἰς ἀνύποπτον χρόνον (1975) ὅτι οἱ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά δὲν παραδέχονται τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Δοθέντος ὅμως ὅτι Χριστιανοὶ εἶναι καὶ ἀποκαλοῦνται μόνον ὅσοι δέχονται τὴν Θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (δογματικὴ διδασκαλία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας) παρέπεται ὅτι οἱ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά δὲν μποροῦν νὰ ἀποκαλοῦνται Χριστιανοί. Ἄλλωστε καὶ οἱ τελοῦσες ὑπὸ τὴν ροπὴν τῆς Διαμαρτύρησης θρησκευτιῆς κοινότητες δὲν ἀρνοῦνται κατὰ τὴν ἐπίσημον τοῦλάχιστον ὁμολογιακὴν διδασκαλίαν τους τὴν ιδιότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἄρα ὡς Θεοῦ.

Ἐν ὄψει τοῦ πραγματικοῦ αὐτοῦ ἢ Προεδρεύουσα τῆς πενταμελοῦς συνθέσεως καὶ τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ πάρεδρα μέλη ἐδέχθησαν ὅτι μὲ τὴν προσθήκην τῆς λέξεως «Χριστιανοί» δημιουργεῖται ἓνας «νεοφανῆς προσδιορισμὸς ἀδήλου θρησκευτολογικοῦ περιεχομένου» ὁ ὁποῖος «ἐνέχει κίνδυνον παραπλάνησεως τοῦ κοινοῦ». Θὰ προσέθετα δὲ καὶ προσπάθειαν προσηλυτισμοῦ. Ἀντιθέτως ὁ ἓνας ἐκ τῶν δύο Συμβούλων καὶ τὸ ἕτερον τῶν Παρέδρων μελῶν δέχονται ὅτι οἱ «Χριστιανοὶ Μάρτυρες τοῦ

Ἰεχωβά» ταυτίζονται μὲ τοὺς «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» καὶ ὅτι «θὰ συνιστοῦσε ἀνεπίτρεπτη ἐπέμβαση στὴ θρησκευτικὴ ἐλευθερία ἢ ἐξέταση ἀπὸ τὴ Διοίκηση τοῦ κατὰ πόσον ὁ αὐτοπροσδιορισμὸς αὐτῶν ὡς “Χριστιανῶν” ἀνταποκρίνεται στὸ περιεχόμενο τῶν θρησκευτικῶν τους δοξασιῶν» καὶ καταλήγει ὅτι: «Μὲ αὐτὰ τὰ δεδομένα δὲν μπορεῖ νὰ γίνει λόγος γιὰ παραπλανητικὴ ὀνομασία».

Τὸ τρίτο μέλος τῆς συνθέσεως δέχεται ὅτι τὸ ὅλον σύστημα τῆς προηγουμένης ἀδείας εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὸ Σύνταγμα καὶ τὴν ΕΣΔΑ διότι οἱ «Χριστιανοὶ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» ταυτίζονται μὲ τοὺς «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά». Ἐν ὄψει τῶν διαφορετικῶν ἀπόψεων οἱ ὁποῖες ὑπεστηρίχθησαν ὀρθῶς παρεπέμφθη ἡ ὑπόθεσις εἰς μείζονα (7μελῆ) σύνθεσιν τοῦ Δ' Τμήματος τοῦ Σ.τ.Ε.

Κατὰ τὴν νέαν δίκην θὰ τεθοῦν τὰ ὡς ἄνω ζητήματα καὶ θὰ πρέπει νὰ ἐξετασθεῖ, προεχόντως κατὰ τὴν γνώμη μου, τὸ ζήτημα τοῦ κατὰ πόσον ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας ἔχει τὴν ἐξουσίαν, κατὰ τὸ Σύνταγμα, νὰ ἐλέγχει –καὶ εἰς ποίαν ἔκτασιν καὶ ἀπὸ ποιας ἀπόψεως– τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος μιᾶς θρησκευτικῆς κοινότητος νὰ αὐτοπροσδιορίζεται θρησκευτικῶς.

Θὰ ἔλεγα ὅτι τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ ὁ Ὑπουργὸς δὲν δύναται, κατ' ἀρχὴν, νὰ τὴν ἐλέγξει. Κατ' ἐξαιρέσιν ὁ ἔλεγχος αὐτὸς εἶναι, κατὰ τὸ Σύνταγμα, θεμιτὸς καὶ ἐπιβεβλημένος ἐὰν διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως συγκεκριμένης ὀνομασίας ὑπάρχει ἐνδεχόμενον παραπλάνησεως τοῦ κοινοῦ μὲ ἐνδεχόμενον προσηλυτισμοῦ.

Δρ. Ἀναστάσιος Ν. Μαρίνος
Ἐπίτιμος Ἀντιπρόεδρος
τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας

ΣΧΟΛΙΟ Β'

Γιὰ πολλοστὴ φορὰ ἀσχολεῖται τὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας μὲ τὸ κῦρος πράξεων ποῦ ἐκδόθηκαν κατ' ἐφαρμογὴ τῆς νομοθεσίας γιὰ τὴν ἴδρυσιν καὶ εὐκτηρίων οἴκων, εἰδικότερα τοῦ β.δ. τῆς 20.5/2.6.1939. Ἐπειδὴ διατυπώθηκαν τρεῖς διαφορετικὲς ἀπόψεις, ἔκρινε τὸ δικαστήριον σκόπιμο, ἐν ὄψει τῆς σοβαρότητας τῶν ζητημάτων ποῦ τίθενται, νὰ παραπέμψει τὴν ὑπόθεσιν σὲ μείζονα σύνθεσιν.

Ὅπως καὶ σὲ ἄλλες περιπτώσεις, τέθηκε καὶ ἐδῶ θέμα δυσαρμονίας τῆς διαδικασίας ποῦ προβλέπει τὸ πα-

ραπάνω διάταγμα πρὸς τὶς διατάξεις τῶν ἄρθρων 13 τοῦ Συντάγματος καὶ 9 τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως γιὰ τὴν προάσπιση τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν (ΕΣΔΑ), ἡ ὁποία ἔχει κυρωθεῖ μὲ τὸ ν.δ. 53/1974 καί, κατὰ τὸ ἄρθρο 28 τοῦ Συντάγματος, ἔχει αὐξημένη τυπικὴ ἰσχύ. Πρὸ τριετίας τέθηκε τὸ ἴδιο ζήτημα ἐνώπιον τῆς Ὀλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἡ πλειοψηφία γινώμη δέχθηκε, ὅτι «τὸ σύστημα ἀδείας γιὰ τὴν ἴδρυση εὐκτήριου οἴκου, πὺ καθιερῶνεται μὲ τὸν Α.Ν. 1363/1938 (ὅπως ἰσχύει) καὶ τὸ ἐκτελεστικὸ διάταγμα τῆς 20-5/2-6-1939, στοχεύει στὴν προστασία τῆς δημόσιας τάξης καὶ εἶναι κατ' ἀρχὴν συμβατὸ τόσο πρὸς τὸ ἄρθρο 13 § 1 καὶ 2 τοῦ Συντάγματος ὅσο καὶ πρὸς τὸ ἄρθρο 9 § 1 καὶ 2 τῆς ΕΣΔΑ, μόνο ὅμως κατὰ τὸ μέρος πὺ τὸ σύστημα αὐτὸ περιορίζεται στὸν ἔλεγχο τῶν προϋποθέσεων πὺ τίθενται ἀπὸ τὰ ἄρθρα 13 § 2 τοῦ Συντάγματος καὶ 9 § 2 τῆς ΕΣΔΑ (γνωστὴ θρησκεία, μὴ προσβολὴ τῆς δημόσιας τάξης ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν, μὴ ἄσκηση ἀθέμιτου προσηλυτισμοῦ), καθὼς καὶ τῶν τυπικῶν προϋποθέσεων πὺ ἀπαιτοῦνται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1363/1938 καὶ τοῦ ἐκτελεστικοῦ του διατάγματος γιὰ τὴν παροχὴ τῆς ἀδείας» (βλ. Α.Π. 20/2001, ποινικὴ). Ἀπὸ τὸ ἀπόσπασμα αὐτὸ τῆς ἀποφάσεως προκύπτει, ὅτι ὁ Ἀρειὸς Πάγος διατύπωσε τὴν ὡς ἄνω κρίση μὲ τὴν ἐπιφύλαξη πὺς ἡ Διοίκηση ἐνεργεῖ μὲ δέσμια ἀρμοδιότητα.

Ἐπ' αὐτοῦ θὰ εἶχα νὰ παρατηρήσω, ὅτι ἀναγκαίως ὑπεισέρχεται ἓνα ποσοστὸ διακριτικῆς εὐχέρειας κατὰ τὴν ἐκτίμηση τῆς συνδρομῆς τῶν διαφόρων προϋποθέσεων, περὶ τῶν ὁποίων ἀποφαίνεται ἡ Διοίκηση. Αὐτὸ π.χ. συμβαίνει κατὰ τὴν ἐρμηνευτικὴ σημασιολογία τῶν περιορισμῶν τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος (δημόσια τάξη καὶ χρηστὰ ἠθη). Ἐπομένως ὀρθότερο θὰ ἦταν νὰ γίνε δεκτὸ, ὅτι πρόκειται γιὰ διοικητικὴ πράξη *μερικῶς δέσμιας ἀρμοδιότητας καὶ μερικῶς διακριτικῆς εὐχερείας*.

Τὴν ἄσκηση ἀρμοδιότητας αὐτῆς τῆς μορφῆς ἔχει δεχθεῖ ὡς εὐρισκομένη μέσα στὰ ὅρια τοῦ ἄρθρου 9 τῆς ΕΣΔΑ τὸ Εὐρωπαϊκὸ Δικαστήριον Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων μὲ περισσότερες ἀποφάσεις του, ἢ πιὸ πρόσφατη ἀπὸ τὶς ὁποῖες εἶναι ἡ ἐκδοθεῖσα κατὰ τῆς Μολδαβίας ἐπὶ προσφυγῆς τῆς Μητροπολιτικῆς Ἐκκλησίας Βεσσαραβίας πὺ κατέστη τελεσίδικη στὶς 27 Μαρτίου 2002. Μὲ αὐτὴν δέχθηκε τὸ δικαστήριον εὐρύτερο δικαίωμα τῆς Πολιτείας νὰ ἐρευνᾷ τὴ δραστηριότητα τῶν θρησκευ-

τικῶν κοινοτήτων, στὸ πλαίσιο τῆς διαπιστώσεως τῆς μὴ ἀντιθέσεως στὴ δημόσια τάξη.

Μεταξὺ τῶν προϋποθέσεων γιὰ τὴ χορήγηση τῆς ἀδείας ἰδρύσεως ἀλλοθρήσκου ἢ ἑτεροδόξου ναοῦ ἢ εὐκτηρίου οἴκου εἶναι καὶ ἡ μὴ ἄσκηση προσηλυτισμοῦ. Ἡ συνδρομὴ τῆς προϋποθέσεως αὐτῆς, σύμφωνα μὲ τὴν παραπάνω ἀπόφαση τοῦ Ἀρείου Πάγου, συνίσταται στὴ διαπίστωση ὅτι «δὲν σκοπεῖται προσηλυτισμός».

Ἡ διατύπωση αὐτῆ, μάλιστα δὲ σὲ μία ποινικὴ ἀπόφαση, δὲν μπορεῖ νὰ γίνε διαφορετικὰ ἀντιληπτὴ, ἀπὸ τὸ ὅτι τὸ Ἀναιρετικὸ Δικαστήριον ἀποσυνέδεσε τὴ συνταγματικὴ ἀπαγόρευση τοῦ προσηλυτισμοῦ ἀπὸ τὴ διάταξη τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αν.ν. 1672/1939, στὴν ὁποία προβλέπεται ἡ νομοτυπικὴ μορφή τοῦ οἰκείου ἐγκλήματος. Ἡ ἐρμηνευτικὴ αὐτῆ ἐκδοχὴ ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὴ σκέψη, ὅτι εἶναι ἀδιανόητο νὰ θεωρήσει ἓνα ποινικὸ δικαστήριον ὡς δεδομένη τὴν ὑποχρέωση τῆς Διοικήσεως, πρὶν ἐκδώσει μία «*διαπιστωτικὴ*», ὅπως γράφει ἡ ἀπόφαση, πράξη, νὰ προβεῖ στὴν ἐκτίμηση, ἂν ὀρισμένοι ἄνθρωποι πὺ συγκροτοῦν μία ὁμάδα μὲ συνεκτικὸν παράγοντα τὶς κοινῆς θρησκευτικῆς πεποιθήσεις, ἔχουν ἢ ὄχι τὴν πρόθεση νὰ διαπράξουν ἓνα ἐγκλημα.

Ὅλοι ὅσοι κατὰ καιροὺς ἀσχολήθηκαν (συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ γράφοντος· βλ. τελευταῖα Σ. Τρωιάνου - Γ. Πουλῆ, Ἐκκλησιαστικὸ Δίκαιο, Ἀθήνα-Κομοτηνὴ²2003, σ. 106, 120 ἐπ.) μὲ τὴ διάκριση καὶ ὀριοθέτηση τοῦ μερικότερου δικαιώματος τῆς ἀκώλυτης διακηρύξεως τῶν θρησκευτικῶν (ἢ ἄλλων κοσμοθεωρητικῶν) πεποιθήσεων ἀπὸ τὴ συνταγματικὴ ἀπαγόρευση τοῦ προσηλυτισμοῦ, ἀκολούθησαν τὸν —ἐκ πρώτης μόνον ὄψεως εὐκόλο— δρόμο τῆς ἐννοιολογικῆς ταυτίσεως τῶν δύο ὁμόηχων ὄρων, τοῦ προσηλυτισμοῦ στὸ ἄρθρο 13 τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ προσηλυτισμοῦ στὸν αν.ν. 1672/1939.

Ἡ ταύτιση αὐτῆ ὅμως περικλείει μία λογικὴ ἀδυναμία. Ἐνα νομικὸ πρόσωπο ἢ μία ἔνωση προσώπων, ἔστω καὶ χωρὶς νομικὴ προσωπικότητα δὲν ἐγκληματεῖ. Ἡ ἀξιόποινη συμπεριφορὰ εἶναι προνόμιο τῶν φυσικῶν προσώπων, αὐτῶν δὲ οἱ πράξεις ἀντιμετωπίζονται ἀπὸ τὴν ἐιδικὴ νομοθεσία. Ἄν, ἐπομένως, ἡ διάταξη τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος ὑπενθυμίζει ἀπλῶς, ὅτι ἓνας ἐιδικός ποινικὸς νόμος ἀπαγορεύει τὸν προσηλυτισμό, τότε ἐμφανίζεται ὁ συντακτικὸς νομοθέτης νὰ περιτολογεῖ.

Προφανῶς ὅμως δὲν συμβαίνει αὐτὸ. Ἡ κατανόηση

τῆς συνταγματικῆς διατάξεως δυσχεραίνεται ἐπειδὴ ἔχει αὐτὴ διατυπωθεῖ σὲ αὐτοτελὴ παράγραφο καὶ ἔτσι εἶναι χαλαρὴ ἢ σύνδεσός της μὲ τὴν ἐλευθερία τῆς λατρείας, ἢ ὁποῖα στὰ προγενέστερα συνταγματικὰ κείμενα ἦταν σαφῆς καὶ ἄμεση: «(...) πᾶσα δὲ ἄλλη γνωστὴ θρησκεία εἶναι ἐλευθέρη καὶ τὰ τῆς λατρείας αὐτῆς τελοῦνται ἀκωλύτως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων, ἀπαγορευομένου τοῦ προσηλυτισμοῦ καὶ πάσης ἄλλης ἐπεμβάσεως κατὰ τῆς ἐπικρατοῦσας θρησκείας», προέβλεπε τὸ Σύνταγμα τοῦ 1952 στὸ ἄρθρο 1, μὲ ἀφετηρία τὴν ἴδια διάταξη στὸ Σύνταγμα τοῦ 1844. Στὴ διατύπωση αὐτὴ εἶναι ὀλοφάνερο ὅτι νοεῖτο προσηλυτισμὸς (μόνο κατὰ τῆς ἐπικρατοῦσας θρησκείας) στὸ γενικότερο πλαίσιο τῶν ποινικῶν διατάξεων ποὺ ἀντιστοίχως ἴσχυαν, τοῦ ἁρθροῦ 198 ΠΝ/1834 ἢ τοῦ ἀν.ν. 1672/1939. Ὑπὸ τὴ σημασιοδότηση αὐτὴ ἦταν ἐφικτὴ ἢ διάκριση τῶν κυρώσεων μὲ συνέπεια: κρούσματα ποινικοῦ προσηλυτισμοῦ ἀντιμετωπίζονταν μὲ τὶς προβλεπόμενες ποινές, ἐνῶ ὁ προσηλυτισμὸς ὑπὸ τὴν εὐρύτερη μορφή ἐπέσυρε διοικητικὰς κυρώσεις, μὲ περιεχόμενο περιορισμοὺς στὴν ἄσκηση τοῦ δικαιώματος τῆς ἐλευθερίας τῆς λατρείας.

Κατὰ τὴν κατάρτιση τοῦ Συντάγματος τοῦ 1975 ἐγίνε μία σημαντικὴ μεταβολή: ἀποσυνδέθηκε ἡ διάταξη ἀπὸ τὴν ἐπικρατοῦσα θρησκεία μὲ ταυτόχρονη ἐπέκταση τῆς ἀπαγορεύσεως πρὸς πᾶσαν κατεύθυνση. Μὲ αὐτὴ τὴν αὐτοτέλεια στὴ διατύπωση ἐμφανίζεται ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ ἀπαγόρευση τοῦ προσηλυτισμοῦ ὡς *lex imperfecta*, ἐφόσον ἡ παράβασή της, ἀποσυνδεδεμένη ἀπὸ τὶς ποινές τοῦ ἀν.ν. 1672, δὲν ἀπειλεῖται ρητῶς μὲ κυρώσεις. Ἡ ἀτέλεια στὴ διατύπωση –γιατὶ περὶ ἀτελείας πρόκειται– θεραπεύεται μὲ τὴν ἐρμηνευτικὴ ἐπανασύνδεση ἀπαγορεύσεως καὶ ἐλευθερίας τῆς λατρείας – πράγμα ποῦ, ἄλλωστε, παρατηρεῖται στὴ θεωρία τόσο τοῦ συνταγματικοῦ

ὅσο καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου, ὅπου ἡ μὴ ἄσκηση προσηλυτισμοῦ ἐντάσσεται στοὺς ἐν γένει περιορισμοὺς τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας. Ἡ ἐρμηνευτικὴ αὐτὴ ἀντιμετώπιση δὲν μπορεῖ νὰ σημαίνει τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν ἐμμονὴ τῶν συγγραφέων στὸ ἀρχικό, ἥδη ἀπὸ τὸ 1844, πνεῦμα τῆς ἀπαγορεύσεως, νὰ ἀποκλειστοῦν δηλαδὴ οἱ διαθέσεις μεταδόσεως θρησκευτικῶν ἢ γενικότερα κοσμοθεωρητικῶν πεποιθήσεων μὲ μέσα ὄχι μόνο ἀντίθετα πρὸς τὸ ποινικὸ δίκαιο, ἀλλὰ καὶ ἀποδοκιμαζόμενα ἀπὸ τὴν ἠθική. Ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτὴ, ἡ Διοίκηση –χωρὶς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἀντιμετωπίσει τὸ πλῆθος τῶν νομικῶν προβλημάτων ποὺ συνδέονται μὲ τὸ ἐγκλημα τοῦ προσηλυτισμοῦ– ἔχει τὸ δικαίωμα, κατὰ τὴν ἄσκηση τῆς μερικῶς δεσμίας ἀρμοδιότητάς της, νὰ ἐρευνήσει τὰ δεδομένα τῆς συγκεκριμένης κάθε φορᾶς θρησκευτικῆς κοινότητας, ὥστε νὰ ἐκτιμῆσει ἂν «σκοπεῖται προσηλυτισμὸς» καὶ ἀναλόγως πρὸς τὸ πόρισμα τῆς ἐρευνας νὰ χορηγήσει ἢ ὄχι τὴν ἄδεια.

Στὴν περίπτωση, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐκδόθηκε ἡ σχολιαζόμενη ἀπόφαση, δὲν φαίνεται νὰ διεξήχθη τέτοια ἐρευνα. Ἡ προσθήκη στὸν παραδοσιακὸ τίτλο τῆς κοινότητος τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά τοῦ ὄρου «Χριστιανοὶ» δημιουργεῖ πολὺ σοβαρὸς ἀμφιβολίες ὡς πρὸς τὸ ἀκριβὲς θρησκευτολογικὸ περιεχόμενο τῆς νέας ὀνομασίας –κατὰ τὴν ὀρθὴ ἄποψη τῆς προεδρεύουσας Συμβούλου καὶ ἐνὸς ἀπὸ τὰ Πάρεδρα-μέλη τοῦ Τμήματος– καὶ βάσιμες ὑπόνοιες, ὅτι ἡ προσθήκη ἀποβλέπει στὴ δημιουργία συγχύσεως μὲ στόχο τὴν ὑποβοήθηση καὶ στήριξη προγράμματος γιὰ τὴ διάδοση τῶν δοξασιῶν τῆς ἐν λόγω κοινότητος μὲ ἠθικῶς διαβλητὰ μέσα.

Σπυρίδων Ν. Τρωιάνος

Ὁμότιμος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

**ΜΑΡΚΟΣ
Α. ΣΙΩΤΗΣ
(1912-2003)**

**Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς μετὴν
εὐλάβεια τοῦ ἀπλοϊκοῦ
νησιώτου**

Ὁ ἀείμνηστος Καθηγητὴς - Ἀκαδημαϊκὸς Μάρκος Ἀ. Σιώτης ποὺ στὸ τέλος τοῦ παρελθόντος Μαΐου ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν σὲ βαθὺ καὶ τίμιο γῆρας ὑπῆρξε μιὰ φωτεινὴ φυσιογνωμία τοῦ θεολογικοῦ κόσμου καὶ μιὰ ἐξέχουσα προσωπικότητα τῶν γραμμάτων μετὰ παγκόσμια ἐμβέλεια καὶ διεθνῆς κῆρος.

Γεννημένος στὸ χωριὸ «Τριπόταμος» τῆς Ἱερᾶς Νήσου Τήνου τὸν Μάιο τοῦ 1912 ἀπὸ ἀπλοϊκοὺς ἀλλὰ βαθειὰ θρησκευομένους γονεῖς γαλουχήθηκε μετὰ τὰ νάματα τῆς πίστεως καὶ τῆς Ἑλληνορθοδόξου παραδόσεως «εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου», στὸν χῶρο ὅπου δεσπόζει τὸ Ἱερὸ Παλλάδιο τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τὰ ἀναρίθμητα ἐξωκκλήσια καὶ ὅπου οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἄρρηκτα δεμένοι μετὰ τὴ λειτουργικὴ ζωὴ καὶ τὴν παρουσία τῶν Ἁγίων. Ἀνατραφείς σ' αὐτὴ τὴν ἀπλοϊκὴ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ μετὰ τὶς λειτουργίες καὶ τὶς ἀγρυπνίες, τὶς νηστείες καὶ τὶς ἀγάπες, τὶς ἑορτὲς καὶ τὶς παραδόσεις ἔμεινε πιστὰ προσηλωμένος σ' αὐτὴν καὶ ὅταν ἀκόμα ἀνέβηκε σὲ ἐξουσιαστικοὺς καὶ ὑψηλοὺς θώκους, καὶ ὅταν ἡ πολυμαθία καὶ ἡ σοφία του τὸν ἀνηγόρευσαν Ἀκαδημαϊκὸ. Δὲν ἔπαυσε νὰ εἶναι ὁ ταπεινὸς καὶ ἀπλὸς ἄνθρωπος τῆς Ἐκκλησίας ποὺ θεωροῦσε τιμὴ του νὰ ψάλλει, νὰ ἀναγινώσκει τοὺς ψαλμοὺς καὶ τὶς προφητείες στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πετράκη καὶ τὸ κυριώτερο νὰ νοιώθει βαθειὰ στὴν ψυχὴ του τὴ χαρὰ καὶ εὐλογία τῆς πίστεως.

Γεγονὸς εἶναι ὅτι τὴν εὐλάβεια αὐτὴ ἐνστάλαξε στὴν παιδικὴ του ψυχὴ ἡ Μητέρα του Πηνελόπη, ἡ ὁποία τὸν ἔπαιρνε μαζί της στὰ ἐξωκκλήσια τοῦ χωριοῦ, ὅπως ὁ ἴδιος ἀναφέρει σὲ ἓνα πολὺ χαριτωμένο βιβλίον του μετὰ τίτλο «Τὰ ἐξωκκλήσια τῆς Νήσου Τήνου» ποὺ ἐκκυκλοφόρησε τὸ ἔτος 1961. Μάλιστα στὴν ἀφιέρωση τοῦ βιβλίου ἐξωτερικεύει ὅλη τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὴν Μητέρα γι' αὐτὴ τὴν ἔνθετη ἀγωγή ποὺ τοῦ προσέφερε. «*Ἀφιερῶνται τῇ μακαρίᾳ μνήμῃ τῆς σεβαστῆς μοι Μητρὸς Πηνελόπης τῆς εὐλαβεστάτης προσκνητηρίας τῶν ἐξωκκλησιῶν τῆς Τήνου*». Ἀξίζει νὰ σημειώσουμε πῶς ὁ ἀείμνηστος ἀξιολογοῦσε τὴν προσφορὰ τῶν ἐξωκκλησιῶν τῆς Τήνου στὴ χριστιανικὴ ζωὴ τῶν κατοίκων. Γράφει χαρακτηριστικὰ: «*Ἡ διὰ τῶν Ἐξωκκλησιῶν ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας μέχρι τοῦ γήρατος παντὸς Τηνίου ἐπιτυγχανομένη καθημερινῶς καὶ συνεχῶς αἴσθησις τῶν βασικωτάτων τούτων προϋποθέσεων τῆς χριστιανικῆς ζωῆς συντελεῖ εἰς τὴν ἀπόκτησιν καθαρᾶς συνειδήσεως περὶ τοῦ ἀληθοῦς προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ παρέχει καὶ τὰς πνευματικὰς δυνάμεις, τὰς ἀπαραιτήτους διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ προορισμοῦ τούτου*» (σ. 13).

Οἱ θεωρίες τῶν σχολαστικῶν Εὐρωπαίων διδασκάλων ἢ συναδέλφων του, οἱ ἀδυναμίες τῆς ἱστορικῆς ἔρευνας, ἀκόμη καὶ οἱ ἀσάφειες μερικῶν κειμένων δὲν ἐπηρέασαν τὴν πίστη του στὴν καθαρότητα τῶν δογμάτων καὶ τὴν ἱστορικότητα τῶν προσώπων τῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ τὸ «*ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου*» ἐτρέφετο ἡ σοφία του μετὰ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸ Θεὸ καὶ ἡ ἔρευνά του ἀνεκάλυπτε τὴν ἀλήθεια.

Περὶ σπουδάστα εἶναι τὰ πονήματά του: «*Τὸ πρόβλημα τῶν ἀδελφῶν τοῦ Χριστοῦ*» (ἐν Ἀθήναις 1950), «*Ἡ κατὰ σάρκα προσέλευσις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ*» (Ἀθήναις 1953), «*Ἡ ἐρμηνεία τῆς ἐπὶ τοῦ Ὄρους Ὁμιλίας διὰ μέσου τῶν αἰώνων, Ἱστορικοκριτικὴ ἔρευνα*», (Ἀθήνα 1986), «*Ὁ Μνήστωρ Ἰωσήφ*» (Ἀθήναις 1987) καὶ ἄλλα πολλὰ στὴν Ἑλληνικὴ καὶ σὲ ἄλλες γλώσσες.

Στὰ ἑκατοντάδες βιβλία καὶ δημοσιεύματά του διακρίνει ὁ μελετητὴς τὴν βαθύτητα τῆς ἐπιστημονικῆς σκέψεως, ἀλλὰ καὶ τὴν λεπτὴ αὔρα τοῦ πνεύματος τῶν ὁποίων ὁ συνδυασμὸς καθιστᾷ πνευματοφόρα καὶ εὐχυμα τὰ ἔργα του. Εἶναι

σπάνιο νὰ συναντᾶ κανεὶς σὲ μελέτες Καθηγητῶν καὶ Ἀκαδημαϊκῶν τὴν ὑπέρβαση τῆς ξηρότητας τοῦ γραμματος καὶ τοῦ τύπου ἀπὸ τὴν ἐλευθερία τοῦ πνεύματος. Ὁ ἀείμνηστος Καθηγητὴς ἐθυσίαζε τὸν ἐγωϊσμό τῆς ἀποκλειστικότητος στὴν ἐριμηνεία τῆς Ἐκκλησιαστικῆς παραδοχῆς καὶ πάντοτε διεκήρυττε «ὄ,τι πιστεύει ἡ Ἐκκλησία αὐτὸ προεσβεύω καὶ ἐγὼ».

Οἱ ἐπιστημονικὲς του ἐργασίες ἔχουν πρωτοτυπία καὶ ἐπιστημονικὴ ἀξία. Μὲ τὰ ἐφόδια τῶν σπουδῶν του στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικὸ (Βερολίνο, Μαρβούργο τῆς Ἑσσης καὶ Τυβίγγη τῆς Βυρτεμβέργης) ἐπεδόθη μὲ ζῆλο στὴν ἔρευνα θεμάτων τῆς Καινῆς Διαθήκης, στὴ σύνταξη ἐργασιῶν μεγάλου ἐνδιαφέροντος, σὲ δημοσιεύματα θεολογικοῦ καὶ ἱστορικοῦ περιεχομένου.

Ἔλαβε μέρος σὲ διάφορα διεθνῆ ἐκκλησιαστικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ συνέδρια. Ἐδίδαξε σὲ διάφορες Σχολές (Πιζάρειος, Μαράσλειος, Ἀνωτέρα Σχολὴ Ἀθηνῶν, Εὐελπίδων, Διακονιστῶν Ἀποστολικῆς Διακονίας, κ.ἄ.). Συμμετεῖχε γιὰ πολλὰ χρόνια ὡς τακτικὸ μέλος σὲ Συμβούλια καὶ Ὑπηρεσίες τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κράτους.

Οἱ δραστηριότητές του κοινωνικὲς καὶ πνευματικὲς ἦταν πολλές καὶ καρποφόρες. Ἄξιο σημειώσεως εἶναι τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του στὴ Γενικὴ Διεύθυνση τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, περὶ τῆς ὁποίας ὁ αὐστηρὸς κριτὴς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μας πραγμάτων μακαριστὸς Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως Ἀμβρόσιος ἔγραψε:

«Τὸν κ. Σιώτην, τὸν ἐκτιμῶ ὄχι μόνον διὰ τὴν ἐμφυτον εὐγένειαν καὶ τὸν σεβασμὸν του πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς ἐκπροσώπους της, ἀλλὰ καὶ διότι φιλοτίμως εἰργάσθη διὰ τὴν τακτοποίησιν καὶ ἐπίλυσιν πολλῶν καὶ μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων, πρᾶγμα πού δὲν ἐπέτυχεν οὔτε αὐτὸς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Ἀντιβασιλεὺς Δαμασκηνός» (ἐφ. «Βῆμα» 27.1.1967).

Παρὰ τὸν φόρτο τῆς ἐργασίας του, τὴν πολυμορφία τῆς προσφορᾶς του, τὴν πληθώρα τῶν τιμητικῶν διακρίσεων, τὸ πλῆθος τῶν τιμώντων καὶ κολακευόντων, ἐκεῖνος συνέχιζε νὰ παραμένει ὁ ἀπλὸς καὶ ταπεινὸς νησιώτης, ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ τέκνον τῆς Ἐκκλησίας, πού τὰ πάντα ἐθεωροῦσε σκύβαλα «ἵνα Χριστὸν κερδίσει» (Φιλιπ. 3, 8).

Δὲν ἀνῆκε στὴν Ἐκκλησία θεωρητικὰ, ἀλλὰ οὐσιαστικά. Δὲν ἠσχολεῖτο μὲ τὰ τῆς πίστεως μόνον, ἀλλὰ ἐβίωνε τὴν πίστη ὡς καθημερινὴ ζωὴ. Ἡ σεμνότητα, ἡ εὐγένεια, ἡ ταπείνωση, ἦταν τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς

προσωπικότητός του. Ἡ ἐσωτερικὴ του ζωὴ ξεχείλιζε μερικὲς φορὲς καὶ πλημμύριζε τὴν καρδιά του ἀπὸ συγκίνηση τὴν ὥρα πού ἀνέλυε στοὺς φοιτητές του κείμενα τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ μὴ μπορώντας νὰ συγκρατήσῃ τὰ δάκρυά του πού συνοδεύοντο μὲ ἓνα ξερόβηχα, εὗρισκε χίλιες δυὸ δικαιολογίες γιὰ νὰ κρύψῃ μὲ τὸ πέπλο τῆς σεμνότητος τὸ συγκινησιακὸ βίωμά του. Ἡ μυσταγωγία πού ἐδημιουργεῖτο μετέτρεπε τὴν αἴθουσα σὲ ἐκκλησία, στὴν ὁποία ἱερούργος τοῦ Λόγου ἦταν ὁ Καθηγητὴς.

Ἰδιαιτέρως ἀγαποῦσε καὶ ἐλάτρευε τὴν Παναγία. Τὰ παιδικὰ βιώματα πού εἶχε ἀπὸ τὸν Ναὸ τῆς στὴν Τήνον τὸν συνόδευσαν σὲ ὅλη τὴ ζωὴ. Εὐγνώμων πρὸς τὸ Ἱερὸ Ἴδρυμα τῆς Τήνου πού τὸν ἐσπούδασε καὶ τὸν ἐστήριξε στὰ δύσκολα φοιτητικὰ του χρόνια δὲν παρέλειπε νὰ ἐπισκέπτεται τακτικὰ τὴ γενέτειρά του γιὰ νὰ προσκυνήσει τὴν θαυματουργὸ εἰκόνα τῆς Μεγαλόχαρης καὶ νὰ ζητήσει τὴν βοήθειά της. Σὲ ἓνα δημοσίευσμά του μὲ τίτλο «Ἀπὸ τὰ θαύματα τῆς Μεγαλόχαρης» στὸ Ἡμερολόγιό τῆς Μεγαλόχαρης 1972 ἀνοίγει τὴν καρδιά του καὶ ἀφήνει νὰ ἐξωτερικευθῇ ἡ βαθειὰ πίστη του στὴν Παναγία, τὴν ὁποία ὅπως γράφει, ἀξιώθηκε ὀφθαλμοφανῶς νὰ ἰδεῖ. Τὸ δυνατὸ αὐτὸ κείμενο εἶναι μαρτυρία πίστεως ἀπὸ ἓνα ἄνθρωπο τοῦ πνεύματος καὶ ἀπάντηση πρὸς ἐκείνους πού περιφρονοῦν καὶ παρερμηνεύουν τὴν εὐσέβεια τοῦ λαοῦ. Αὐτὸ πού μετὰ δακρύων περιγράφει τὸ ἔζησε μέσα στὸ Ναὸ τῆς Μεγαλόχαρης τὴν παραμονὴ τῆς ἑορτῆς τοῦ Δεκαπενταυγούστου:

«Ἡ νύκτα εἶχε ἀρκετὰ προχωρήσει. Πλησίαζαν τὰ ἐξημερώματα. Κανεὶς δὲν εἶχε ἀποκοιμηθεῖ. Κανεὶς δὲν εἶχε κουρασθεῖ νὰ προσεύχεται. Ἕνα αἶσθημα χαρᾶς, ἱκανοποιήσεως καὶ ἐλπίδος κατεῖχε τοὺς πάντας καὶ πιὸ πολὺ τοὺς ἀρρώστους καὶ τοὺς πονεμένους.

Ξαφνικὰ χαμηλώνουν τὰ φῶτα καὶ ἐνῶ νομίζεις πὼς ὅλα τὰ κανδήλια ἔχουν σβήσει, ἓνα μυστηριώδες ἄπλετο φῶς, πολὺ γλυκὸ στὰ μάτια καὶ τὸ ὁποῖο σὲ κάνει νὰ καταλάβεις πὼς ἔχεις μάτια ἀκόμη καὶ στὴν ψυχὴ, διαχέει ὅλο τὸ Ναὸ. Ἕνα ρῖγος μᾶς διαπερνᾷ ὅλους καὶ μιὰ σιγὴ ἀπλώνεται σ' ὅλο τὸ Ναὸ. Ξαφνικὰ ἀκούγεται μιὰ φωνὴ «Παναγία μου σῶσε με...». Τὴν φωνὴ αὐτὴ τὴν διαδέχονται ἄλλες φωνές: «Ἡ Παναγία», «Ἡ Παναγία μας».

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἤμουν καθισμένος ἐπάνω εἰς ἓνα σεντοῦκι μέσα στὸ Ἱερὸ πλάϊ ἀπὸ τὴν Ὁραία Πύλη. Σηκώνομαι ἀπὸ τὸ κάθισμά μου καὶ μὲ δέος πλησιάζω πρὸς τὴν Ὁραία Πύλη. Ἐπάνω ἀπὸ τὸ βημόθυρο προβάλλω τὸ βλέμμα πρὸς τὰ ἔξω καὶ βλέπω «εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα,

Ὁ μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ προσφέρει εἰς τὸν ἀείμνηστον Καθηγητὴν Μάρκον Σιώτην τὴν Ἱερὰν Εἰκόνα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου ἐπὶ τῇ ἀποχαιρετήσει του ἐκ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

εἶτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν” θέαμα θεσπέσιον, θέαμα ἀσύλληπτον, τὴν Θεοτόκον» (σ. 68).

Αὐτὴ ἡ οὐράνια ἀποκάλυψη ὡς ἔκφραση τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου ἔκαμε τὸν ἀείμνηστο ἔσαι εὐγνώμονα πρὸς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, τῆς ὁποίας τὰ μεγαλεῖα διηγεῖτο πρὸς πάντας «ἐν ἀποδείξει Πνεύματος καὶ δυνάμεως» (Α΄ Κορ. 2,5).

Ἡ μετέπειτα ζωὴ του σφραγίσθηκε ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἐμπειρία, ἡ ὁποία τὸν χειραγώγησε στὴν ἀποκάλυψη ἐν τῷ Χριστῷ τῶν ἀποκρύφων θησαυρῶν τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως, τὸν ἐστήριξε στὶς δύσκολες στιγμὲς τῶν ἐσωτερικῶν ἀναστατώσεων καὶ τὸν ἐτήρησε μακρὰν τῶν δελεαστικῶν προτάσεων τοῦ πονηροῦ.

Ἐνα προσωπικὸ ἀφιέρωμα στὴν Παναγία ὑπῆρξε καὶ τὸ τελευταῖο βιβλίον του «*Ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας περὶ τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων*» (Ἀθῆναι 1990), τὸ ὁποῖο ἐξέδωκε τὸ Ἱερὸ Ἰδρυμα τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου γιὰ νὰ διανέμεται δωρεὰν στοὺς προσκυνητὲς τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνας τῆς Μεγαλόχαρης καὶ μὲ τὸ ὁποῖο ἐσφράγισε τὴ συγγραφικὴ προσφορὰ του. Ὁ θάνατος τῆς συ-

ζύγου του, ὁ κλονισμὸς τῆς ὑγείας του καὶ ἡ ἀδυναμία τοῦ γήρατος περιορίσαν τὶς δυνατότητες μελέτης καὶ συγγραφῆς. Μετὰ τὸ 1997 καὶ γιὰ πέντε περίπου χρόνια ἐπεδόθη στὴν προσευχὴ καὶ στὴν προετοιμασία γιὰ τὴν ὥρα τῆς ἐξόδου ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.

Τώρα πού τὸ χοῦκὸ σκῆνος του ἐναποτέθηκε στὴν γενέτειρα γῆ καὶ τὸ πνεῦμα του συγκατετάγη μετὰ τῶν ἀπ’ αἰῶνος ἐν πίστει κοιμηθέντων θεωρεῖ τὰ κάλλη τοῦ οὐρανοῦ καὶ προσδοκᾷ τὴν κοινὴ ἀνάσταση γιὰ νὰ λάβει παρὰ τοῦ ἀγωνοθέτου Χριστοῦ τὸν στέφανο τῆς αἰωνίου ζωῆς.

Ὁ ἀείμνηστος Μάρκος Σιώτης ὁ Ἀκαδημαϊκὸς μὲ τὴν εὐλάβεια τοῦ ἀπλοῦχοῦ νησιώτου, ὁ ἐπιστήμων μὲ τὴν ἐν ἐπιγνώσει πίστη, ὁ ἱεροφάντωρ τοῦ λόγου μὲ τὴν εὐωδία τῆς Χάριτος ἀνήκει στὰ φωτεινὰ καὶ διαχρονικὰ πρόσωπα τῆς ἱστορίας πού φωτίζουν, ἐμπνέουν καὶ καθοδηγοῦν μὲ τὸ παράδειγμά τους. Ἡ Ἱερὰ νῆσος Τήνος δικαίως καυχᾶται γιὰ τὸ ἄξιό τεκνον τῆς καὶ ἡ Θεολογικὴ ἐπιστήμη γιὰ τὸν διδάσκαλό της.

Ἄς εἶναι ἡ μνήμη του αἰωνία.

**Τὰ 25 χρόνια Ποιμαντορίας
τοῦ Μητροπολίτου Πειραιῶς****Τὰ 10 χρόνια
τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ
τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χίου****Ὁ Ρομάνο Πρόντι ὑπὲρ
τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης****Ὁφειλομένη ἀπάντηση
σὲ ἀναληθῆς δημοσίευμα****Τὰ 25 χρόνια Ποιμαντορίας τοῦ Μητροπολίτου Πειραιῶς**

Εἰκοσιπέντε ἔτη ἐπιτυχοῦς ποιμαντορίας συνεπλήρωσε ἐφέτος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Καλλίνικος. Οἱ συνεργάτες του καὶ ὁ λαὸς τοῦ Πειραιῶς ἐτίμησαν τὸν Σεβασμιώτατο μὲ ποικίλες ἐκδηλώσεις κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ τρέχοντος ἔτους. Ἐντυπωσιακὸς καὶ λίαν ἐνημερωτικὸς εἶναι καὶ ὁ ἐπετειακὸς τόμος, ὁ ὁποῖος ἐξεδόθη γιὰ νὰ τιμηθεῖ ἡ εἰκοσιπενταετία τοῦ Σεβασμιωτάτου. Στὸν τόμο αὐτὸ καταθέτουν τὶς ἀπόψεις τους οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδων καὶ Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος, οἱ καθηγητὲς Πανεπιστημίου π. Γεώργιος Μεταλληνός, Ἰω. Κορναράκης καὶ Λάμπρος Ἀνθόπουλος, λόγιοι κληρικοὶ ποὺ συνεργάστηκαν κατὰ καιροὺς μὲ τὸν Ποιμενάρχη τοῦ Πειραιῶς καὶ πολλοὶ ἐπιστήμονες καὶ στελέχη τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πειραιῶς. Ὁ Σεβ. κ. Καλλίνικος ἔθεσε τὴν σφραγίδα του σὲ ὄλους τοὺς τομεῖς τοῦ πνευματικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου. Τὸ 1988 ἴδρυσεν τὸν Ραδιοσταθμὸν τῆς Πειραιῆς Ἐκκλησίας, τὸ 1991 παρουσίασε μὲ νέα ἐλκυστικὴ μορφή καὶ πλούσιο περιεχόμενον τὸ περιοδικὸ ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ἐνῶ σημαντικὸ ἔργο ἐπιτελεῖται ὑπὸ τὴν αἰγίδα του στὸν τομέα τῆς Νεότητος. Τοῦ εὐχόμεθα ὑγεία καὶ μακροημέρευση ἐπ' ἀγαθῶ Ἐκκλησίας καὶ Γένους.

Κ.Χ.

Τὰ 10 χρόνια τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χίου

Τὸ «Σήμαντρο», ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἴνουσῶν, ἐόρτασε κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ θέρους τὰ 10 χρόνια τῆς λειτουργίας του. Ὁ Σταθμὸς λειτουργεῖ μὲ τὴν εὐλογία καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Διονυσίου καὶ ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ π. Στυλιανοῦ Μανώλη, ἱερατικοῦ προϊσταμένου τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῆς πόλεως Χίου. Τὸ «Σήμαντρο» μεταδίδει ἐπὶ ἀρκετὲς ὥρες τὴν ἡμέρα ἓνα πλούσιο τοπικὸ πρόγραμμα μὲ ἐθελοντὲς συνεργάτες διαφόρων ἐπιστημονικῶν εἰδικοτήτων. Κατὰ τὶς ὑπόλοιπες ὥρες συνδέεται μὲ τὸν Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Οἱ ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις ξεκίνησαν στὸ τέλος τοῦ Ἰουλίου καὶ ὁλοκληρώθηκαν στίς 6 Σεπτεμβρίου. Περιλάμβαναν ὁμιλίες, εἰδικὲς ἐκπομπὲς καὶ συναυλίες βυζαντινῆς μουσικῆς. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐκδηλώσεων ἀρκετὲς ραδιοφωνικὲς ἐκπομπὲς τοῦ «Σημάντρου» μεταδόθηκαν σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα μὲσω τοῦ Ραδιοσταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας. Εἶναι εὐχάριστο ὅτι σὲ πολλὰς Μητροπόλεις τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας λειτουργοῦν ἀξιόλογοι Ραδιοφωνικοὶ Σταθμοί, οἱ ὁποῖοι μετατρέπουν τὰ ἐρτζιανὰ κύματα σὲ ἄμβωνα τῆς Ἀλήθειας τοῦ Εὐαγγελίου καὶ παραλλήλως δίδουν βῆμα γιὰ νὰ ἀκουσθεῖ ἡ φωνὴ τῶν τοπικῶν κοινωνιῶν.

Κ.Χ.

‘Ο Ρομάνο Πρόντι υπέρ της χριστιανικής Ευρώπης

Οί ἄρρηκτοι δεσμοί μεταξύ Χριστιανισμοῦ καὶ Ευρώπης πρέπει νὰ ἀναγνωρισθοῦν καὶ γραπτῶς στὴν Συνταγματικὴ Συνθήκη τῆς Ευρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, τόνισε στὶς 4/9/2003 ὁ Ρομάνο Πρόντι, Πρόεδρος τῆς Ευρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς (Κομμισσιόν). Ὅπως ἐξήγησε στὸ Ἰταλικὸ περιοδικὸ «Διάλογοι» ὁ κ. Πρόντι «οἱ μονοθεϊστικὲς θρησκείες, κυρίως ἡ Χριστιανικὴ, ὑπῆρξαν μία ἀπὸ τὶς θεμελιώδεις ρίζες τῆς Ευρώπης καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς παράγοντες τῆς ἀναπτύξεώς της. Ἡ Ἱστορία τῆς Ευρώπης καὶ ἡ Ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι ἀναπόσπαστα συνδεδεμένες». Ὁ κ. Πρόντι συμπλήρωσε ἐπίσης ὅτι ἡ ἐπίσημη αὐτὴ ἀναγνώριση δὲν πρόκειται νὰ προκαλέσει ἐμπόδια στὶς σχέσεις τῆς Ευρώπης μὲ τὸ Ἰσραήλ καὶ μὲ τὸν Ἰσλαμικὸ κόσμο. Ὑπενθυμίζουμε ὅτι παρόμοια θέση υπέρ τῆς ἀναγραφῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ στὸ προοίμιο τοῦ «Ευρωπαϊκοῦ Συντάγματος» ἔχει πάρει καὶ ὁ πρῶην Πρόεδρος τῆς Ευρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς κ. Ζάκ Ντελόρ. Τὴν θέση αὐτὴ μάλιστα ἐπανέλαβε καὶ σὲ πρόσφατη συνέντευξή του στὸ ἐλληνικὸ περιοδικὸ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ (τεῦχος τῆς 7-8-2003).

Κ.Χ.

‘Οφειλομένη ἀπάντηση σὲ ἀναληθὲς δημοσίευμα

Ἀθήνα, 4 Ἰουλίου 2003

Κύριο

Γεώργιο Ζερβό

Δ/ντὴ Συντάξεως τῆς ἐφημερίδος «Ὁρθόδοξος Τύπος
Θησέως 25

14671 ΝΕΑ ΕΡΥΘΡΑΙΑ

Κύριε Διευθυντά,

Βαθύτατη λύπη προξένησαν καὶ σὲ ἐμὲ καὶ στοὺς ἐργαζομένους στὴν Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὰ γραφόμενα στὸ τελευταῖο τμήμα τοῦ κυρίου ἄρθρου τῆς ἐφημερίδας σας «Ὁρθόδοξος Τύπος» (ἀρ. φύλ. 1510/27.6.2003, σελ. 5) ὑπὸ τὸν τίτλον «Ψηλαφῶμεν ἑβραϊκὴν χεῖρα... Ἀπαράδεκτοι παρεμβάσεις καὶ λαθροχειρίαι ὑπὸ τῶν Ἑβραίων». Διεξελθὼν τοῦτο διαπίστωσα ὅτι γίνεται πρωτοφανὴς καὶ ἀνεπίτρεπτη προσπάθεια συσχετίσεως τῶν διαλαμβανομένων στὴν ἐλληνικὴ καὶ ευρωπαϊκὴ πολιτικὴ σκηνὴ μὲ τὶς ἐκδό-

σεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τὸ δὲ δημοσίευμα βροῖται πληθώρας ἀνακριβῶν καὶ ἐσφαλμένων θέσεων, ποὺ μὲ κάνουν νὰ σημειώσω τὰ κάτωθι πρὸς ἀποκατάσταση τῆς ἀληθείας.

1. Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία ἀποτελεῖ τὸν ἐπίσημο ἐκκλησιαστικὸ ὄργανισμὸ ποὺ τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Καὶ καθὼς ἡ Ἐκκλησία ἀποβλέπει καὶ προσεύχεται «ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας», ἔτσι καὶ ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία σκοπεύει μὲ τὶς ποικίλες δραστηριότητές της, πρωτίστως δὲ ἐκδοτικὲς καὶ συνάμα ἱεραποστολικές, στὴν ὅσο τὸ δυνατό μεγαλύτερη στήριξη καὶ πληρέστερη ἐνίσχυση τοῦ κάθε ἀνθρώπου ποὺ ζεῖ καὶ κινεῖται μέσα στὸν ἁγιαστικὸ χῶρο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.

2. Πρωταρχικὸ μέλημα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἦταν καὶ εἶναι ἡ ἐκδοση καὶ κυκλοφορία τοῦ ἱεροῦ κειμένου τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τῶν λειτουργικῶν βιβλίων, καθὼς καὶ τῶν πατερικῶν κειμένων. Μὲ αὐτὴ ἡ βιβλικὴ, λειτουργικὴ καὶ πατερικὴ παρακαταθήκη πορευέται ἀταλάντευτα ἐπὶ ἑξήντα καὶ πλέον ἔτη, διατηροῦσα ταύτη πανθομολογουμένως ἀναλλοίωτη καὶ ἀπαραχάρακτη. Πῶς καὶ ποῦ, λοιπόν, κ. Διευθυντά «ψηλαφεῖτε ἑβραϊκὴν χεῖρα»; Πῶς τολμᾶτε ἀνευθερίας πρὸς τὸ παρὸν περὶ Ἑβραίων ἄρθρον» νὰ ἐμπλέξετε καὶ τὴν ἁγιοπνευματικὴ-βιβλικοπατερικὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, φορέας καὶ ἐκφραστής τῆς ὁποίας εἶναι —πέρα ὄλων τῶν ἄλλων— καὶ ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία;

3. Ἄς ἔλθουμε εἰδικότερα στὸ θέμα τοῦ «Ἐπιταφίου θρήνου». Λόγοι ἀσκήσεως ἀντικειμενικῆς κριτικῆς ἐπιβάλλουν νὰ μὴν ὑποκρύπτετε οὔτε νὰ ἀγνοεῖτε τὰ πράγματα. Ὁφείλατε νὰ σημειώσετε εὐθαρσῶς *inibi et orbi* ὅτι ἅπαντα τὰ μεγαλυνάρια παραθέτονται στὶς κυκλοφορούμενες ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐκδόσεις καὶ δὲν παραλείπεται κανένα. Ποῦ βλέπετε τὴν «λαθροχειρία», κ. Διευθυντά; Γιατὶ παραπλανᾶτε καὶ σκανδαλίζετε τοὺς ἀναγνώστες σας; Γιατὶ ἀναληθῆστατα γράφετε «Ἴδου τὶ ἀκριβῶς παραλείπεται, λογοκριτικῶ τῷ τρόπῳ»; Ἄς γνωρίζουν οἱ ἀγαπητοὶ ἀναγνώστες ὅτι οὐδὲν μεγαλυνάριο (ἐγκώμιο) τοῦ Ὁρθοῦ τοῦ Ἁγίου καὶ Μεγάλου Σαββάτου παραλείπεται ἀπὸ τὶς σημερινὲς λειτουργικὲς ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

4. Ἀναφέρεστε, ἀρχικῶς, στὴν ἐκδοση τοῦ «Ἐπιταφίου θρήνου». Πρόκειται περὶ παλαιοῦ τευχιδίου θείας λατρείας, σχήματος τσέπης μὲ 64 σελίδες, τὸ ὁποῖο πρωτοεκδόθηκε κατὰ τὸ ἔτος 1982 καὶ γνώρισε ἀλλεπάλλη-

λες ἀνατυπώσεις μέχρι τὸ ἔτος 1997. Ἐκτοτε αὐτὸ δὲν ἀνατυπώθηκε, διότι ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὸ πληρέστερο, δίχρωμο καὶ μὲ νέα στοιχειοθεσία ἐγκόλπιο θείας λατρείας ὑπὸ τὸν τίτλο «Ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἐπιταφίου θρήνου, ἧτοι ὁ Ὁρθρος τοῦ Ἁγίου καὶ Μεγάλου Σαββάτου, τὸ πρωτότυπο κείμενο μὲ μετάφραση τοῦ ὁμοτ. Καθηγ. Ἀνδρέα Θεοδώρου» (Α' ἔκδ. 1997, σελίδες 160). Ὁφείλατε, κ. Διευθυντά, νὰ γνωρίζετε τούτη τὴν ἔκδοση πού σήμερα κυκλοφορεῖ, στήν ὁποία –ἐπαναλαμβάνω– παραθέτονται ἅπαντα τὰ μεγαλυνάρια, χωρὶς νὰ παραλείπεται οὐδέν. Ἐπίσης, στὸ παρὸν ἐγκόλπιο δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ὑποσημείωση περὶ τῶν μεγαλυναρίων. Ποῦ βρίσκεται, λοιπόν, ἡ «περιεργος καὶ ὑποπτος... ἡ διδομένη διὰ μικρῶν γραμμιάτων, ἐξηγήσεις»; Ποῦ βρίσκεται τὸ «μέγα θέμα οὐσίας»; Ποῦ βλέπετε «λαθροχειρία ὑπὸ τῶν Ἑβραίων»; Δικαίως οἱ ἀναγνώστες θὰ ποῦν τὸ «φρῖξον ἦλιε» γιὰ τὴ φανατισμένη ἐπικριτικὰ ὅσο καὶ προχειρόλογη γραφὴ σας!

5. Ἐπίσης, κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος 1998 κυκλοφόρησε τὸ ὀγκῶδες βιβλίον τοῦ ἀνωτέρ. ὁμοτ. Καθηγητοῦ ὑπὸ τὸν τίτλο «Πρὸς τὸ ἐκούσιον πάθος». Ἐρμηνευτικὸ σχόλιο στήν ὑμνογραφία τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος», ὅπου στίς σελίδες 368-408 καταγράφονται –ἐπαναλαμβάνω– ἅπαντα τὰ μεγαλυνάρια, μεταφράζονται καὶ σχολιάζονται. Ποῦ βλέπετε, κ. Διευθυντά, «ὑποπτες ἐξηγήσεις»; Ποῦ εἶναι τὸ «μέγα θέμα οὐσίας»; Ποῦ εἶναι ἡ «λαθροχειρία»; Ὅμως, γιὰ αὐτὴ τὴν ἐπιθετικὴ μανία σας ταιριάζει νὰ εἰπωθεῖ ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες ἡ γνωστὴ ρῆση τοῦ Λουκιανοῦ, «ἄνθρακας ὁ θησαυρὸς πέφηνε»!

6. Ἐπιπροσθέτως, ὀφείλατε νὰ γνωρίζετε ὅτι στὸ ἀπὸ χρόνια καθιερωμένο πλέον λειτουργικὸ βιβλίον «Τριῶδιον» οὐδεμία ὑφίσταται ὑποσημείωση ἢ «ἐξήγηση» γιὰ τὰ μεγαλυνάρια τοῦ Ἐπιταφίου θρήνου, τόσο στήν ἔκδοση τοῦ μεγάλου σχήματος (ἔκδ. Γ' 2001, σελ. 457-468) ὅσο καὶ στήν τοῦ μεσαίου σχήματος (ἔκδ. Α' 1994, σελ. 954-975). Ποῦ βρίσκεται ἐπομένως, κ. Διευθυντά, τὸ «μέγα θέμα οὐσίας»; Ποῦ βλέπετε «λαθροχειρία»; Ὅμως, ὁ ἀπροκατάληπτος ἀναγνώστης βλέπει τὴν ἐκτρομακτικὴν παραποίηση τῆς ἀληθείας πού κάνετε.

7. Καὶ ἐρχόμαστε τώρα στίς εἰδικές λειτουργικές ἐκδόσεις τῆς «Ἁγίας καὶ Μεγάλης Ἑβδομάδος» ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Σημειώνετε στὸ ἄρθρο σας ἐσφαλμένως ὅτι «εἰς παλαιότερας ἐκδόσεις δὲν ὑπῆρχον αἱ ὁδηγίαι, αἱ ὁποῖαι παρέχονται τώρα» (σελ. 5), στήν ἔκδοση τοῦ ἔτους 1975. Ὁφείλατε νὰ γνωρίζετε ὅτι ἡ ἔκδοση

«Ἁγία καὶ Μεγάλη Ἑβδομάς, κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου» πρωτοκυκλοφόρησε ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κατὰ τὸ ἔτος 1953. Σὲ ἐκείνη τὴν ἔκδοση ὑπῆρχε ἤδη ἡ ἐξῆς ὑποσημείωση: «Παραθέτομεν ἐνταῦθα τὰ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐγκριθέντα ἐγκώμια, 33 ἐκάστης τῶν τριῶν στάσεων –ἐκτὸς τοῦ Δόξα, καὶ νῦν–, ὡς ταῦτα ἐταξινομήθηκαν καὶ διορθώθησαν ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολίτου Κίτρους Κωνσταντίνου καὶ Ἐμμ. Φαρλέκα, πρωτονατορίου (sic) τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν» (σελ. 241). Ἡ ἴδια ὑποσημείωση ἐπαναλαμβάνεται καὶ στὴ ΒΔ ἔκδ. (1958), μὲ τὴν προσθήκη τῶν λέξεων «ἀειμνήστων» (Μητροπολίτου) καὶ «Ἱερᾶς» (Ἀρχιεπισκοπῆς) καὶ τὴ διόρθωση τῆς λέξεως «πρωτονατορίου» (σελ. 243). Ἀμφισβητεῖτε, κ. Διευθυντά, τὴν ἐπιλογή τῶν ἐγκωμίων ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἢ μήπως ἀμφισβητεῖτε τὴν ἐγκυρότητα τῆς διατυπώσεως; «ἜΩ..., τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθε»; (Γαλ. γ' 1).

8. Φαίνεται, ὅμως, ὅτι τὸ ἀπαράδεκτο γεγονός τῆς νοσηρῆς προκαταλήψεως καὶ τῆς πλήρους ἀγνοίας σᾶς ὀδήγησαν ὄντως σὲ μυθοπλασίες. Πῶς εἶναι δυνατόν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἀγνοεῖτε τὴ νέα ἐπιμελημένη ἔκδοση τῆς «Ἁγίας καὶ Μεγάλης Ἑβδομάδος» ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας (Α' ἔκδ. 1985, Β' 1990, Γ' 1997, Δ' 1999 μὲ νέα στοιχειοθεσία) καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐνεργεῖτε μανιώδη ἐπίθεση κατὰ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας δίκην μεγάλου ἱεροεξεταστοῦ; Ἀναφέρεστε στὴ παλαιὰ ἔκδοση τοῦ 1975, ἀγνοῶντας τὴ νεότερη μὲ τίς ἀλλεπάλληλες ἀνατυπώσεις τῆς, πού ἀποβλέπουν στὴ βελτίωση τοῦ κειμένου τῶν προηγουμένων ἐκδόσεων; Καταμάθετε, λοιπόν, ὅτι σὲ αὐτὴ τὴν ἔκδοση ὁ Πρωτοπρεσβύτερος π. Κωνσταντῖνος Παπαγιάννης, ἔχων τὴν ἐπιμέλεια τοῦ κειμένου, ἀναφέρεται ἐκτενῶς στὸ «πλέον δυσεπίλυτον ἐκ τῶν προβλημάτων τῶν ἀκολουθιῶν τῆς Μ. Ἑβδομάδος, στὰ ἐγκώμια τοῦ Μεγάλου Σαββάτου (Δ' ἔκδ. 1999, σελ. 14-15). Ἀρκεῖ τοῦτο μόνο νὰ σημειωθεῖ ἐδῶ, ὅτι παραθέτονται –ἐπαναλαμβάνω– ἅπαντα τὰ μεγαλυνάρια χωρὶς νὰ παραλείπεται οὐδέν. Ἐνῶ οἱ παλαιότερες ἐκδόσεις παρέθεταν μόνο τὴν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐπιλογή τῶν ἐγκωμίων, σήμερα παραθέτονται ἅπαντα, σημειούμενα «δι' ἐρυθροῦ ἀρχιγράμματος τὰ ὑπὸ τοῦ Φαρλέκα ἐπιλεγέντα» (σελ. 15). Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ στήν ἀντίστοιχη ἔκδοση μικροτέρου σχήματος τῆς «Ἁγίας καὶ Μεγάλης Ἑβδομάδος» ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας (Ε' ἔκδ. 2002, σελ. 340),

ὅσο καὶ στὸ ἐγκόλπιο «Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Ἑβδομάς» (ΔΔ 2000, σελ. 499).

9. Ἀκόμη κι ἂν οἱ ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακοινίας ἀποτελοῦν γιὰ σᾶς *terra incognita*, καθένας —μὲ τὴν ἀπλὴ λογικὴ— πού μετέχει στὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἐπιταφίου θρήνου γνωρίζει ὅτι τὰ μεγαλυνάρια πρὸς «τὸν Δεσπότην ἡμῶν» ἀνέρχονται σὲ μεγάλο ἀριθμὸ, πού ὑπερβαίνει τὰ 170 (Α' Στάσις 73, Β' Στάσις 60 καὶ Γ' Στάσις 46). Σὲ ποιὸς ἱεροὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς σήμερα, κ. Διευθυντά, ψάλλονται ἅπαντα τὰ ἐγκώμια; Δὲν γνωρίζετε ὅτι λόγῳ τοῦ περιορισμένου χρόνου καὶ τῆς ἀκολουθησομένης «μετὰ πομπῆς ἐξόδου καὶ περιφορᾶς τοῦ Ἐπιταφίου» γίνεται —κατὰ κανόνα— ἐπιλογή τῶν ἐγκωμίων; Δὲν γνωρίζετε ὅτι πολλοὶ ναοὶ —τουλάχιστον τῶν Ἀθηνῶν— διανέμουν στοὺς πιστοὺς τὴν ἡμέρα ἐκείνη σὲ φωτοαντίγραφα ἐπιλογῆ ἐγκωμίων, γιὰ συμμετοχὴ τοῦ πιστοῦ λαοῦ καὶ ἀποφυγὴ συγχύσεως; Δὲν γνωρίζετε ὅτι ὀρισμένα ἐγκώμια παρουσιάζουν ρυθμικὲς ἀνωμαλίες καὶ ἔτσι ἀποφεύγονται νὰ ψάλλονται; Ὡς ἐκ τούτου, γιὰ στρέψετε μὲ βαβελικὴ ἀλαζονεία ἐναντίον τῆς ἀπλῆς ὑποσημειώσεως, τῆς «χάριν συντομίας» ἐπιλογῆς ὀρισμένου ἀριθμοῦ, ὥστε νὰ ψάλλονται αὐτὰ κατὰ σειρά καὶ μὲ τάξη, ἀποφεύγοντας τὴν κατὰ τὴν τελευταία στιγμὴ φευγαλέα ἢ αὐθαίρετη ἐπὶ τοῦ ἀναλογίου ἐπιλογῆ τῶν ἐγκωμίων ἀπὸ τοὺς ἱεροψάλτες;

10. Ἐπιπλέον, ὀφείλετε νὰ γνωρίζετε ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι μὲ τὰ ἐγκώμια πού ψάλλουν κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς «μεγαλύνουν καὶ τιμοῦν τὴν ταφὴ καὶ τὰ πάθη» τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀναφέρονται οἱ πιστοὶ μὲ ἱεροπρεπὴ συγκίνηση καὶ ἄσματα μυστικῆς κατανύξεως στὸν «ὠραῖον κάλλι, παρὰ πάντας βροτούς», στὸν ὑπέροχο Νεκρὸ τους. «Τὶ ἄλλο μποροῦν νὰ κάνουν; Αὐτὸν πού νεκρώθηκε κι ἐνταφιάστηκε, γιὰ νὰ ζήσουν αὐτοὶ ἐλεύθεροι τῆ ζωῆ τοῦ Θεοῦ, πού πήγασε ἀπὸ τὴν ἔνδοξη Ἀνάστασή του» (Καθηγ. Ἀνδρέας Θεοδώρου). Γιὰ τὴν, λοιπόν, καταφέρεστε ἐναντίον αὐτῆς τῆς Χριστοκεντρικῆς ἐπιλογῆς ἐγκωμίων;

11. Τοσοῦτον ἄγευστος ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας εἶστε, κ. Διευθυντά, ὥστε νὰ ἀγνοεῖτε ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ προσευχητικὴ γλώσσα, ἡ λειτουργικὴ γλώσσα εἶναι ἡ «γλώσσα τῆς θεοδοξολογίας» (π. Ἰουστίνος Πόποβιτς); Γιὰ τὴν «καταγγέλλετε μέγα καὶ πολύπτυχον σκάνδαλον»; Τὶς ἡμέρες κατὰ τίς ὁποῖες «ἡ Ἐκκλησία μας βιώνει τὸ λυτρωτικὸ δόγμα της, γιορτάζει τὴν πλήρωση τῆς θείας περὶ τὸν ἄνθρωπον οἰκονομίας καὶ συμμετέχει μυστικὰ

στὸ σωτήριο πάθος τοῦ Χριστοῦ, πού κατήργησε τὸ θάνατο καὶ ἄνοιξε τὸ δρόμο πρὸς τὴν οὐράνια θεία Βασιλεία», εἰδικότερα τὴν ἱερὰ στιγμὴ τοῦ Ἐπιταφίου, προτιμᾶτε νὰ ἀφήσουμε τὴ «γλώσσα τῆς θεοδοξολογίας», νὰ μὴ μεγαλύνουμε «τὸν Ζωοδότην, τὸν Φωτοουργόν, τὸν Κοσμητορὰ πάντων», ἀλλὰ νὰ καλλιεργοῦμε τὴν κακία γιὰ τὸ «σκολιώτατον γένος Ἑβραίων»;

12. Ὑπὸ τὸ πρίσμα τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ θεολογικῆς θεωρήσεως τοῦ Ἐπιταφίου θρήνου, δεδομένου τοῦ περιορισμένου χρόνου, ὀρθῶς συνέστησε ἡ Ἱερὰ Σύνοδος νὰ ψάλλεται ἐπιλογὴ ἐγκωμίων, τὰ ἀναφερόμενα στὴν ταφὴ καὶ τὰ πάθη τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ, συμφώνως μὲ τὸ μεγαλυνάριο: «Θρήνον ἱερόν, δεῦτε ἄσωμεν Χριστῶ θανόντι, ὡς αἱ Μυροφόροι γυναῖκες πρὶν...» (Β' Στάση). Τοῦτο οὐδὲν παραβλέπει καὶ οὐδεὶς παραγνωρίζει τὴν ἱστορικὴ βάση καὶ τὸν προφανὴ ρόλο τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ κατὰ τὰ γεγονότα τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου. «Τῶν θεοκτόνων ὁ ἔσμος, Ἰουδαίων ἔθνος τὸ ἄνομον...» (Τροπᾶριο μακαρισμῶν ὀρθρου Μεγάλης Παρασκευῆς), «λαὸς δυσσεβῆς καὶ παράνομος» (Ἰδιόμελο ὀρθρου Μεγάλης Παρασκευῆς) καὶ ἄλλα παρόμοια τροπᾶρια σκιαγραφοῦν τὴν ἀρνητικὴ καὶ θεοκτόνο στάση τῶν τότε Ἰουδαίων ἀρχόντων καὶ λαοῦ, τὴν ἀντιιουδαϊκὴ πολεμικὴ, ἡ ὁποία «στὴ διάρκεια τῆς πρώιμης καὶ μέσης βυζαντινῆς περιόδου ἐξελίσσεται σὲ ἕναν ἀπὸ τοὺς κοινότερους ρητορικοὺς τόπους καὶ συχνὰ χρησιμοποιεῖται μὲ τρόπο συμβολικὸ» (*Ω γλυκὺ μου ἔαρ, ὁ Ἐπιτάφιος θρήνος, Ἀθήνα 2001, σελ. 90· πρὸβλ. καὶ τὴν περίπτωσιν τοῦ Ἰούδα).

13. Ἡ μὲ ὀρθόδοξα θεολογικὰ κριτήρια ἐπιλογὴ ὀρισμένων μεγαλυναρίων κατὰ τὴ Μεγάλῃ Παρασκευῇ συνιστᾶ, γιὰ σᾶς κ. Διευθυντά, «μέγα καὶ πολύπτυχον σκάνδαλον», τότε τί ἕτερον «σκάνδαλον» (!) συνιστᾶ ἢ ἐπιλογὴ ἀναγνωσμάτων τοῦ Ἐσπερινοῦ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου (πού τελεῖται τὸ πρωί); Σὲ ποιὸς ἱεροὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς σήμερα, κ. Διευθυντά, ἀναγινώσκονται ἅπαντα τὰ δεκαπέντε ἐκτενῆ βιβλικὰ κείμενα; Μήπως κι ἐδῶ ἡ ἀπλὴ ὑποσημείωση, ὥστε νὰ ἀναγινώσκονται στίς Ἐνορίες τὰ Α', Δ' καὶ ΙΕ' (Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Ἑβδομάς, Δ' ἔκδ. 1999, σελ. 266), τὰ δὲ «λοιπὰ παρατίθεται διὰ τὴν κατ' οἶκον μελέτην τῶν Χριστιανῶν» (Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Ἑβδομάς, ἐγκόλπιον, Δ' ἔκδ. 2000, σελ. 546), συνιστᾶ ἕτερον «μέγα καὶ πολύπτυχον σκάνδαλον»; Ἄπαγε τῆς βλασφημίας.

14. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ

ὅποια εἶναι ἡ «άνωτάτη πνευματικὴ ἀρχὴ καὶ θεματοφύλαξ τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου», συνάμα δὲ «φύλαξ ἄγρυπνος τῶν ἱερῶν ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων», ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τῆς ὁποίας τελεῖ ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία, κατὰ τὸ ἔτος 1968 «παρακαλεῖ ὑμᾶς [τοὺς Σεβ. Ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος], ὅπως, ἐκτιμῶντες τὴν ἀξίαν τοῦ ἐπιτελουμένου ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐκδοτικοῦ ἔργου, ἐντείνητε τὰς προσπάθειάς ὑμῶν, διὰ τὴν ἐτι εὐρύτεραν διάδοσιν τῶν ἐξαιρετικῶν ἐκδόσεων αὐτῆς» (Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος 1581/14.11.1968). Καὶ μετέπειτα, πάλι συστήνει στοὺς Ἱεράρχες ὅπως «πᾶσαν καταβάλητε μέριμναν διὰ τὴν ὅσον ἐνεστὶν εὐρύτεραν διάδοσιν... τῶν ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐκδομένων βιβλίων καὶ τὸν ἐφοδιασμὸν ἀπάντων τῶν Ἱερῶν Ναῶν διὰ τῶν ἀρίστων λειτουργικῶν αὐτῆς βιβλίων» (Συν. Ἐγκ. 1732/25.5.1970). Στὶς πολλὰς παρόμοιες Συνοδικὰς συστάσεις βλέπετε, ἐσεῖς κ. Διευθυντά, «λαθροχειρία ὑπὸ τῶν Ἑβραίων» καὶ «ψηλαφεῖτε ἐβραϊκὴν χεῖρα»;

15. Ὡς ἐκ τούτου, ἦταν ἀδύνατον νὰ βρεθῆι –μέσα στὴν ἀσπὴρικτὴ, τὴν κενὴ ἐπιχειρηματολογία, καὶ μὲ τὴν ἀπαράδεκτα ἀφελὴ ἐπιπολαιότητα κριτικῆς σας– καὶ νὰ εἰπωθῆι ἓνας λόγος ἐπαινετικὸς γιὰ τὶς λειτουργικὰς ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ εἰδικότερα τῶν πολλαπλῶν ἐκδόσεων τῶν ὕμνων τῆς «Ἁγίας καὶ Μεγάλης Ἑβδομάδος». Ἀντιθέτως, μένει κανεὶς ἐνεὸς ἀπὸ τὴν πλησμονὴ τῆς διαβολῆς, ἀπὸ τὴ σὺγχυση ποὺ σπέρνετε στὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀπὸ τὸ ὕφος καὶ ἦθος τῆς ὀργίλης γραφῆς σας. Ἐπιπλέον, τρομάζει κανεὶς ἀπὸ τὸ ζόφο τῶν μυθοπλαστικῶν συμπερασμάτων σας ὅτι «ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, τὰ “ἁμαρτωλά” περὶ Ἑβραίων μεγαλυνάρια θὰ ἀφαιρεθοῦν!». Γιατί, κ. Διευθυντά, τέτοιο παραλήρημα φαντασιοπληξίας;

16. Ἄν, ὅπως ἀναχρονιστικῶς καὶ φαντασιοπληκτικῶς ἰσχυρίζεσθε κ. Διευθυντά, ὅτι ἡ ἐπιλογὴ τῶν μεγαλυναρίων κατὰ τὸ ἔτος 1975, καὶ ὄχι ἐνωρίτερα, ἔγινε μὲ σκοπὸν ἀλλότριον, μὴ ἀφορῶν στὸ ἐκκλησιαστικὸ γεγονός καὶ τὴ λειτουργικὴ ἐμπειρία, τότε λογίζετε τὸ δῆθεν τοῦτο «σκάνδαλον» στοὺς προκατόχους μου. Θὰ γνωρίζετε ἴσως ὅτι ἐκείνη τὴ χρονικὴ περίοδο Γενικὸς Διευθυντὴς διατελοῦσε ὁ νῦν Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος. Καταλογίζετε, λοιπόν, σ’ αὐτὴ τὴ λαμπρὰ προσωπικότητα «ἔλλειμμα ὀρθοδοξίας» ἢ «ἐνδοτισμὸν σὲ θέματα πίστεως» καὶ ἔρχεσθε ἐσεῖς μετὰ ἀπὸ 25 καὶ πλέον ἔτη νὰ φανεῖτε «φύλα-

κας» τῆς Ὀρθοδοξίας, *Defensor Fidei*; «Αἰδῶς, Ἄργεῖοι»!

17. Ἄξιον ἀπορίας εἶναι, ἐπίσης, τὸ γεγονός ὅτι αὐτοαναλαμβάνετε ρόλο εἰσαγγελέα μέσα στὸ ἐκκλησιαστικὸ Σῶμα, ὅπου μετὰ τὶς καυστικὰς ὅσο κι ἐντεχνα σνκοφαντικὰς παρεμβάσεις σας, «ἀναμένετε τὰς ἐπιβαλλομένας ἐξηγήσεις». Δὲν ξέρει κανεὶς τί νὰ ὑποθέσει. Ἄρχει τοῦτο: «Εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναι τί μηδὲν ὦν, ἑαυτὸν φρεναπατᾶς» (Γαλ. σ’ 3).

Ὡστόσο, μέσα ἀπὸ τὸ κύριο ἄρθρο σας διαφαίνεται καὶ σαφὴς διολίσθηση πρὸς τὸ φυλετικὸ καὶ θρησκευτικὸ μῖσος. Προφασίζεσθε ὅτι καλλιεργεῖτε θεοσέβεια καὶ ἔχετε ὡς λάβαρο θριάμβου τὸ νὰ ἐξερεθίζετε τὰ θρησκευτικὰ μῖση. Σᾶς προτρέπω, λοιπόν, νὰ διαβάσετε τὸ τι ἔλεγε ἡ μακαριστὴ γερόντισσα Γαβριηλία: «Μιλοῦσα μιὰ μέρα μὲ κάποιον ποὺ μισεῖ τοὺς Ἑβραίους. Τοῦ λέω: “Γιατί”; Λέει: “Γιατί εἶναι Ἀντίχριστοι”. Καὶ γυρίζω καὶ τοῦ λέω: “Ἐσύ, ἓνας Χριστιανὸς, ἔχεις τόσο μῖσος; Ἐγινες ὁ Δικηγόρος τοῦ Κυρίου μας, ὁ Ὅποιος εἶπε: Συγχώρεσέ τους, δὲν ξέρουν τί κάνουν; Πῶς παίρνεις τὴν Δικαιοσύνην στὰ χέρια σου; Ἐ; Μποροῦμε τὴν πράξη ποὺ ἔκαναν νὰ τὴν μισήσουμε. Ὁχι τοὺς ἴδιους”» (Ἡ ἀσκητικὴ τῆς ἀγάπης, Ζ’ ἔκδ. 1997, σελ. 252). Ἐκτὸς ἐὰν ἐπιθυμεῖτε νὰ ἐπανέλθουμε σὲ ἓνα ἔθιμο, στὸ «κάψιμο» τοῦ ὁμοιώματος τοῦ Ἰούδα, τὸ ὁποῖο ἔχει καταδικασθῆι ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν μας διὰ Συνοδικῶν Ἐγκυκλίων. Γράφει χαρακτηριστικὰ περὶ αὐτοῦ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος:

«Ὁ δι’ ὑπερβάλλουσας ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας ἐνανθρωπήσας Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐνετείλατο ἡμῖν ἵνα ἀγαπῶμεν πάντας τοὺς ἀνθρώπους καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, καὶ εὐλογῶμεν τοὺς καταρωμένους ἡμᾶς καὶ εὐχόμεθα ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων καὶ διωκόντων ἡμᾶς, διὰ δὲ τῆς περὶ τοῦ ἐμπεισόντος εἰς τοὺς ληστὰς παραβολῆς, ἐδίδαξεν ἡμᾶς, ὅτι πλησίον ἡμῶν εἶναι πᾶς ἄνθρωπος, οἰασδήποτε θρησκείας καὶ ἐθνικότητος καὶ ἂν ἢ τοῦτος... Εἰς γνῶσιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περιῆλθεν, ὅτι ἐπικρατεῖ εἰς τινὰ εἰσέτι τοῦ Κράτους μέρη, ἔθιμον ξένον ἐντελῶς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, καθ’ ὃ κατὰ τὴν Μ. Παρασκευὴν γίνεται χρῆσις λαϊκῶν ἀσμάτων, ἐν οἷς ὑπάρχουσι φράσεις καθαπτόμεναι τοῦ ἔθνους τῶν Ἑβραίων, ὅτι δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ἐξακολουθεῖ ἐνιαχοῦ νὰ γίνηται ἢ καὺσις τοῦ λεγομένου “ὁμοιώματος τοῦ Ἰούδα”. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος θεωρεῖ καθήκον Αὐτῆς, ὅπως φέρη εἰς γνῶσιν πάντων τῶν χριστιανῶν, ὅτι ἡ τήρησις τοιούτων ἐθίμων ἀντιβαίνει πρὸς τὴν βί-

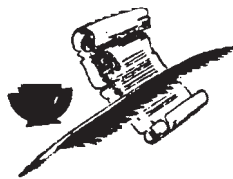
σιν καὶ τὸ θεμέλιον τῆς πίστεως ἡμῶν, ἥτις εἶναι ἡ ἀρετὴ τῆς ἀγάπης πρὸς ἓν γένει πάντα ἄνθρωπον... Ἡ διὰ πυροβολισμῶν καὶ καύσεως τοῦ προδότου διακωμώδησις καὶ ἐξουθενισμὸς τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν Ἰουδαίων, οἱ ὅποιοι κοινὴν σήμερον μεθ' ἡμῶν ἔχουσι τὴν πατρίδα καὶ τὰ αὐτὰ πρὸς αὐτὴν δικαιώματα καὶ καθήκοντα, προφανῶς δὲ διεγείρει θρησκευτικὸν μῖσος καὶ ὑποθάλλει κατ' αὐτῶν φανατισμὸν, ἀμανροῖ δὲ καὶ τὴν ὑπόληψιν τῶν μερῶν, ὧν ἐν μέσῳ ἐπισυμβαίνει τὸ τοιοῦτον κακόν» (Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι 2024/10.5.1910 καὶ 13.4.1918, Περὶ ἀνάγκης ἐξαλείψεως τοῦ ἐθίμου, τῆς κατὰ τὸ Ἅγιον Πάσχα περιφορᾶς καὶ καύσεως τοῦ ὁμοιώματος τοῦ προδότου Ἰούδα. Τὸ ἀνωτέρω κείμενο εἶναι συνθετικὸ τοῦ περιεχομένου τῶν δύο Συνοδικῶν Ἐγκυκλίων).

Πρέπει, λοιπόν, νὰ μάθετε, ὅταν γράφετε τέτοιου εἴδους ἀναληθῆ πράγματα γιὰ τὶς λειτουργικὰς ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ὅτι ἀπευθύνεσθε σὲ χριστιανοὺς ἀδελφοὺς καὶ ὄχι σὲ καταναλωτὲς μιᾶς θρησκευτικῆς ἰδεολογίας, ἢ ὅποια ρίχνει στὴν ἰσοπεδωτικὴ κοίτη τοῦ λαϊκισμοῦ καὶ τοῦ ρατσισμοῦ ὅλα τὰ αὐθεντικὰ ἐρωτήματα τοῦ νοήματος τῆς ὑπάρξεως. Καὶ ἀναρωτιέμαι, ὅταν παραποιεῖτε τὴν ἀλήθεια μὲ τέτοιο ἀνορθόδοξο τρόπο, ποιά εἶναι ἡ διαφορὰ σας ὡς ὀρθοδόξου ἀνθρώπου ἀπὸ τὴ διαταραγμένη καὶ ἀλλοτριωμένη συνείδηση τῶν ὀπαδῶν τοῦ νεοναζισμοῦ καὶ τῶν ἐθνικιστικῶν ἰδεολογιῶν;

Κατακλείων τοῦτες τὶς παρατηρήσεις γιὰ τὶς ἀνακριβολογίαις καὶ προχειρολογίαις τὶς ὁποῖες στὸ κύριο ἄρθρο σας προσάπτετε στὶς ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, εὐχομαι στὸ ἐξῆς νὰ εἶστε προσεκτικότεροι καὶ σοβαρότεροι στὰ γραφόμενά σας, ὥστε νὰ μὴν καταλογίζετε «μεγὰλα καὶ πολύπτυχα σκάνδαλα» ἢ «λαθροχειρία ὑπὸ τῶν Ἑβραίων» (!) στοὺς ἀνίστακτα κοπιῶντες καὶ μὲ ἀγάπη ἐργαζομένους γιὰ τὴ διακονία τοῦ πλησίον «ὑπὲρ οὔ Χριστὸς ἀπέθανε» (Ρωμ. ιδ' 15) στὸν ἐκκλησιαστικὸ ὄργανισμὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Δύνασθε ἄλλωστε μέσα ἀπὸ τὰ ὀκτάστηλα τῆς λεγομένης «ἐκκλησιαστικῆς» εφημερίδος σας νὰ λιβελλογραφεῖτε «κατὰ Ἑβραίων» ἢ ὅποιοιδήποτε ἄλλων. Ἐὰν καὶ εἶναι ὠφελιμότερο νὰ στραφεῖτε κάποτε στὴν ἀληθινὴ ζωὴ τῆς βασιλείας τοῦ Πνεύματος, τοῦ ἐσχατολογικοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ, «ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ Εὐαγγελίου» (Φιλ. α' 27).

Παρακαλῶ, ὅπως γιὰ λόγους δημοσιογραφικῆς δεοντολογίας καὶ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς ἀναγνώστες, νὰ δημοσιεύσετε ὀλόκληρο τὸ ἀνωτέρω κείμενο γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς ἀληθείας, δίχως ὅποιασδήποτε παραλείψεως.

Μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης
† Ὁ Φαναρίου Ἀγαθάγγελος
Γενικὸς Διευθυντὴς
τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκοιμήθη ὁ Μητροπολίτης πρώην Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου Σπυρίδων

Ἐκοιμήθη τὴν Πέμπτη 31 Ἰουλίου στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἀναλήψεως Πρώτης Σερρῶν ὅπου ἐφησύχαζε, πλήρης ἡμερῶν, ὁ Μητροπολίτης πρώην Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου κυρὸς Σπυρίδων.

Ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία ἐψάλη τὴν Παρασκευὴ 1 Αὐγούστου στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Γεωργίου Νέας Ζίχνης.

Τῆς ἐξοδίου ἀκολουθίας προεξήρχε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δράμας κ. Διονύσιος καὶ ἔλαβαν μέρος οἱ Σεβ. Μητροπολίτες: Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδων, Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος, Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος, Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημος, Ἐλευθερουπόλεως κ. Εὐδόκιμος, Κίτρους καὶ Κατερίνης κ. Ἀγαθόνικος, Βεροίας καὶ Ναούσης κ. Παντελεήμων, Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου κ. Παντελεήμων, Καστορίας κ. Σεραφεῖμ, Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγος, Σύρου κ. Δωρόθεος, Σιδηροκάστρου κ. Μακάριος, Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωὴλ καὶ ὁ οἰκεῖος Ἱεράρχης Σεβ. Μητροπολίτης Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου κ. Ἱερόθεος.

Τὸν ἐπικήδειο ἐξεφώνησε κατ' ἐντολὴν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Κύριλλος Μισιακούλης, Γραμματεὺς - Πρακτικογράφος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ὁμίλησαν ἐπίσης ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, Σεβ. Μητροπολίτης Μιλήτου κ. Ἀπόστολος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς γενετήρας του, ὁ Γενικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου Πρωτοπρ. κ. Νικόδημος Σαρίγκολης, ὁ Νομάρχης Σερρῶν καὶ ὁ Δήμαρχος Ν. Ζίχνης.

Ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης πρ. Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου Σπυρίδων Κυβετὸς ὑπῆρξε συνετὸς, πρᾶος καὶ ταπεινὸς Ἱεράρχης τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ἀγωνιστὴς τῶν ἐθνικῶν δικαίων καὶ τῆς ἐλληνικότητος τῆς ἠρωτοκόκου γῆς τῆς Μακεδονίας, τὴν ὁποία τόσο ἀγάπησε καὶ διακόνησε ἐπὶ 29 συναπτὰ ἔτη ὡς Μητροπολίτης Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου. Ἐργάστηκε ταπεινὰ καὶ ἀθόρυβα στὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου.

Ἡ βαθεῖα πρὸς τὸν Θεὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία πίστη καὶ ἀγάπη του, ἡ θερμὴ καὶ ζῶσα εὐσέβειά του, τὰ ἱεραποστολικά του φρονήματα, ὁ ἀσκητικὸς καὶ λιτὸς βίος του, ἦταν οἱ σημαντικότερες ἀρετὲς τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου. Κατεγράφη στὶς καρδιὲς τοῦ ποιμνίου του ὡς καλὸς, κάγαθὸς γνήσιος λευίτης φιλόανθρωπος καὶ ἐλεήμων, τόπος γενόμενος τῶν πιστῶν. Ἡ ταφή του ἐγίνε στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἀναλήψεως Πρώτης Σερρῶν. Ἄς εἶναι ἡ μνήμη του αἰωνία!

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 29ης Αὐγούστου 2003

Οἱ Ἔργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. Αὐγούστου

Συνήλθε ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου τὴν 26η, 27η καὶ 28η Αὐγούστου ἐ.ἔ., στὴν τα-

Ἱερὰ Σύνοδος τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἱερὰ Μητρόπολις
Κεφαλληνίας

Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων

Παγκόσμιο Συμβούλιο
Ἐκκλησιῶν

κτική Συνεδρία της ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στήν καταληκτική γιά τήν 146ῃ Συνοδική Περίοδο Συνεδρία Της.

Κατά τίς Συνεδριάσεις:

A. Ὁ Μακαριώτατος ἐνημέρωσε τήν Διαρκή Ἱερὰ Σύνοδο:

– Γιά τήν ἐκδημία τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ Παντελεήμονος, γιά τήν ἐξόδιο Ἀκολουθία καί γιά τὸ τεσσαρακονθήμερο Μνημόσυνο, τὰ ὁποῖα τελέσθηκαν κατά τήν ἐκκλησιαστική τάξη. Ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο τονίσθηκε ἡ ἐντύπωση ποὺ προκάλεσε ἡ ἀθρόα συμμετοχή τοῦ πιστοῦ λαοῦ στὶς Ἀκολουθίες αὐτές.

– Γιά τήν ἐκδημία τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου πρώην Ζιχνῶν καί Νευροκοπίου κυροῦ Σπυρίδωνος. Ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος εὐχήθηκε, ὅπως ὁ Κύριος ἀναπαύσει τοὺς ἀεμνήστους Μητροπολίτας ἐν σκηναῖς Δικαίων καί μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν Της τέλεσε Τρισάγιο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν των.

– Γιά τήν εἰρηνική ἐπίσκεψη αὐτοῦ καί τῆς Συνοδείας του στήν Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας, ὅπου ἔγιναν δεκτοὶ μὲ ἀγάπη, ἐκτίμηση καί ἰδιαίτερες φιλοφρονήσεις ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Μητροπολίτη Βαρσοβίας καί πάσης Πολωνίας κ. Σάββα, τήν Ἱερὰ Σύνοδο, τίς Ἀρχές τῆς Χώρας καί τὸ Λαό. Ὁ Μακαριώτατος καί ἡ Συνοδεία Του συναντήθηκαν μὲ τὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας τῆς Πολωνίας, τὸν Πριμᾶτο τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν στήν Πολωνία, συμμετεῖχαν σὲ λατρευτικὲς συνάξεις καί διεπίστωσαν τὴν εὐλάβεια τοῦ Λαοῦ πρὸς τὸν Θεὸ καί τὴν Ἐκκλησία. Ἐπίσης, ὁ Μακαριώτατος καί ἡ Συνοδεία του ἐπισκέφθηκαν τὸ Στρατόπεδο Συγκεντρώσεως Μείντάνεκ, ὅπου βρῆκαν φρικτὸ θάνατο 300.000 ἀθῶοι ἄνθρωποι. Ὁ Μακαριώτατος κατέθεσε στεφάνι στὸ Μνημεῖο τοῦ Ὀλοκαυτώματος. Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βαρσοβίας ἀνακήρυξε ἐπίτιμο διδάκτορα τὸν Μακαριώτατο, ὁ ὁποῖος μίλησε μὲ θέμα: «*Εὐρώπη καί Χριστιανισμὸς*». Γενικῶς ἡ εἰρηνική ἐπίσκεψη τοῦ Ἀρχιεπισκόπου συνετέλεσε στὴ σύσφιγξη τῶν σχέσεων μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καί, ὅπως παρατήρησε ὁ Μακαριώτατος, ὅλοι ἐκτιμοῦν τὴν προσφορά τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία ἐκδηλώνεται ποικιλοτρόπως. Ἐκτὸς ἄλλων μὲ τὴ βοήθεια τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σπουδάζουν στήν Ἑλλάδα ἀρκετοὶ νέοι Πολωνοί, οἱ ὁποῖοι ἐπιστρέφοντας στὴ χώρα τους ἀναλαμβάνουν ἐπίσημες θέσεις στήν τοπικὴ Ἐκκλησία.

B. Ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος μελέτησε μὲ τὴν προσήκουσα προσοχὴ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 720/28.7.2003 Πατριαρχικὴ Ἐπιστολὴ γιά τὸ θέμα τῆς ἀποστολῆς τοῦ Καταλόγου τῶν ὑποψηφίων στὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως πρὸς ἔγκριση, θέμα τὸ ὁποῖο προέκυψε μετὰ τὴν ἐκδημία τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ Παντελεήμονος καί τὴν μέλλουσα πλήρωση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης. Μετὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῆς συζητήσεως ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος ἐξέδωσε Ἀνακοινωθὲν στὸ ὁποῖο ὁμοφώνως ἐπισημάνθηκαν τὰ ἑξῆς:

α) Ἡ διαπίστωση τοῦ ἄλλους καί τῆς βαθείας ἀνησυχίας ποὺ προκάλεσε στὸν Ὀρθόδοξο Ἑλληνικὸ Λαὸ ἡ σχετικὴ ἀρθρογραφία στὸν Ἡμερήσιο Τύπο καί ἡ ὑπογράμμιση τῆς ὑπεύθυνης στάσης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου Της.

β) Ἡ γιά μία ἀκόμη φορὰ ἐπανάληψη τῆς ἐκφράσεως τοῦ δεδομένου σεβασμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο.

γ) Ἡ ὑποχρέωση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου νὰ ἐξηγήσει στὸν Ἑλληνικὸ Λαὸ ὅτι ὁ Ε' ὄρος τῆς πρὸ ἐβδομήντα πέντε ἐτῶν ἐκδοθείσης Πατριαρχικῆς Πράξεως τοῦ 1928, ποὺ ζητοῦσε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος νὰ ἀποστέλλει τὸν Κατάλογο τῶν πρὸς Ἀρχιερατεία Ἐκλογίμων στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, τροποποιήθηκε κατόπιν κοινῆς συμφωνίας τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἤδη ἀπὸ τὸν Αὐγούστο τοῦ 1929. Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο τότε κατανόησε τίς βάσιμες ἀντιρρήσεις τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὅτι μὲ τὴν Πράξη, ὅπως εἶχε ἀρχικῶς διατυπωθεῖ, δὲν ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν τὸ Νομικὸ Καθεστῶς τῆς Ἑλλάδος καί οὐσιαστικῶς ἐθίγετο ἀπαραδέκτως ἡ Αὐτοκεφαλία τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ὡς ἐκ τούτου, ὁ ὄρος αὐτὸς ἔκτοτε στήν οὐσία κατηργήθη. Οἱ δὲ ἀκολουθήσαντες Καταστατικοὶ Χάρτες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δὲν περιέλαβαν ποτὲ τέτοια διάταξη. Κατὰ τὴν ἐποχὴ δὲ τῶν ἀεμνήστων Πατριαρχῶν Ἀθηναγόρου καί Δημητρίου οὔτε ὑπ' αὐτῶν ἐζητήθη οὔτε περιελήφθη στὸν Καταστατικὸ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας μας ἡ ὑποχρέωση νὰ ὑποβάλλει Κατάλογο ὑποψηφίων Ἱεραρχῶν πρὸς ἔγκριση στὸ Πατριαρχεῖο, ἀλλὰ διατηρήθηκε μόνον ἡ δυνατότητα τοῦ Πατριαρχείου νὰ προτείνει καί αὐτό, διὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, στήν Ἱερὰ Σύνοδο ὑποψηφίους τῆς ἐπιλογῆς του, χωρὶς τοῦτο, βέβαια, νὰ σημαίνει ὑποχρέωσή Της νὰ τοὺς δεχτεῖ ὡς ὑποψηφίους ἢ νὰ τοὺς ψηφίσει, πράγμα τὸ ὁποῖο καί σήμερα ἰσχύει.

Τὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας ἐξ ἄλλου, ἐρμηνεύοντας τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, μὲ ἀποφάσεις τῆς Ὀλομελείας του, ἐπιβεβαίωσε ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔχει ὑποχρέωση νὰ ὑποβάλλει τὸν Κατάλογο πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο πρὸς ἔγκριση.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἀποφάσισε νὰ μὴν ἀποστείλει τὸν αἰφνιδίως ζητηθέντα Κατάλογον πρὸς ἔγκριση, διότι οὔτε ἡ ἐπὶ 75 συναπτὰ ἔτη διαμορφωθείσα πρακτικὴ τὸ ἀποδέχεται οὔτε καὶ τὸ προαναφερθὲν νομικὸ πλαίσιο τὸ ἐπιτρέπει. Ὑπερβαίνουσα ὁμως ἐξ ἀγάπης τὰ δικαιώματα τῆς Ἐκκλησίας μας ἀποφάσισε νὰ ἀποστείλει πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο τὸν ἐγκεκριμένο ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Κατάλογο τῶν ἐκλογίμων, *ὄχι βέβαια πρὸς ἔγκριση, ἀλλὰ πρὸς ἀπλὴ ἐνημέρωση.*

Γ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀποφάσισε:

– Νὰ συστήσει προπαρασκευαστικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν προετοιμασίαν τῆς Παγκοσμίου Συνελεύσεως τῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν Ἱεραποστολὴ καὶ Μαρτυρίαν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ ὁποία θὰ συνέλθει στὴν Ἀθήνα τὸν Μάιο τοῦ 2005.

– Νὰ συμμετάσχει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στὴν Ὀλομέλεια τῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς Διαλόγου Ὁρθόδοξων καὶ Μετερρυθμισμένων μὲ ἐκπροσώπους τῆς, ἡ ὁποία θὰ συνεδριάσει στὴν πόλη Sibiu τῆς Ρουμανίας ἀπὸ 4-11.9.2003.

– Νὰ ἀποστείλει δύο ἐπιστολὲς στὸν Ὑπουργὸ τῶν Ἐξωτερικῶν, μία μὲ τὴν ὁποία ζητᾷ τὴν ἀρωγὴν του στὴν ἐξασφάλιση κατάλληλου χώρου πλησίον τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ νέου ἀεροδρομίου Ἀθηνῶν «*Ἐλευθέριος Βενιζέλος*», γιὰ τὴν ἀνέγερση Ἱεροῦ Ναοῦ, καὶ δεύτερη μὲ τὴν ὁποία ἐκθέτονται οἱ ἀπόψεις τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ἀνέγερση Μουσουλμανικοῦ Τεμένους καὶ Ἰσλαμικοῦ Κέντρου Σπουδῶν στὴν Παιανία Ἀττικῆς, ὅπου παρατηροῦνται ἔντονες ἀντιδράσεις τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς.

– Νὰ ἀποστείλει εὐχαριστήριες ἐπιστολὲς στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιο, Πρόεδρο τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθόδοξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων καὶ στὴν κ. Αἰκατερίνη Καρκάλα - Ζορμπᾶ, γιὰ τὴν ἐπάξια ἐκπροσώπηση τῆς Ἐκκλησίας μας στὶς ἐργασίες τῆς 12ης Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν, τὸ ὁποῖο συνήλθε στὸ Trondheim τῆς Νορβηγίας.

– Νὰ ἀποστείλει εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντῖνο, γιὰ τὴν πρόθυμην ἀνταπόκρισίν του στὸ αἶτημα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτισης κ. Ἀνδρέα πρὸς τὴν Ἱερά Σύνοδο γιὰ τὴν ἀποστολὴν ἐφημερίων στὴν ἐν λόγῳ Μητρόπολη, πρὸς κάλυψιν τῶν λειτουργικῶν τῆς ἀναγκῶν κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Δεκαπενταυγούστου, λόγῳ ἔλλειψης Ἱερέων στὴν ἀκριτικὴ αὐτὴ Ἱερά Μητρόπολη.

– Νὰ διορίσει τὸν ὡς τώρα Ἀρχιγραμματεῦοντα Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη κ. Χρυσόστομο Σκλήφα, Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

– Νὰ ἀποσταλεῖ χρηματικὸ ποσὸ πέντε χιλιάδων Εὐρῶ (5.000 €) στὸν Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος στὴν Λιθουανία, γιὰ τὸ σχολεῖο ἑλληνικῆς γλώσσας ποὺ λειτουργεῖ ἐκεῖ.

– Νὰ ἐκδοθεῖ φυλλάδιον «Πρὸς τὸ Λαὸ» μὲ θέμα: «Ἡ χριστιανικὴ ταυτότητα τῆς Εὐρώπης».

Δ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐνέκρινε:

– Τὸν τελικὸν Πίνακα ὑποψηφίων πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὸν Κατάλογον πρὸς Ἀρχιερατείαν καὶ τὸν παρέπεμψε πρὸς ψήφισιν στὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας.

– Τὸ Νέον Κατάλογο Δικαιούχων, διμήνου Ἰουλίου - Αὐγούστου 2003 ἐπιδοτήσεως 3ου τέκνου τῶν χριστιανικῶν οικογενειῶν τῆς Θράκης. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιδοτούμενων οικογενειῶν ἔφθασε τὶς 629.

– Νέες Ἱερεὶς Ἀκολουθίαι Ἀγίων.

– Πρόγραμμα Ἡμερίδος, κατόπιν προτάσεως τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος, μὲ τὴν συμπλήρωσιν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος 60 χρόνων ἀπὸ τὸ θάνατον τοῦ ποιητῆ Κωστῆ Παλαμᾶ, ἡ ὁποία θὰ πραγματοποιηθεῖ τὴν Τετάρτη, 29 Ὀκτωβρίου 2003, στὴν Αἴθουσα Δρακοπούλου, τοῦ Κεντρικοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ε. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τὴν βαθειὰ του ἱκανοποίησιν γιὰ τὴ συμβολὴ ἑνὸς ἐκάστου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ἐπὶ διάρκειαν τῆς ληξάσης Συνοδικῆς Περιόδου, εὐχαρίστησε ὅλους γιὰ τὴν καλὴ συνεργασίαν καὶ ἐξῆρε ἰδιαιτέρως τὴν συμβολὴν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου, Ἐκπροσώπου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, στὸ δύσκολον καὶ κοπιώδες ἔργον τῆς ἐνημερώσεως. Ἡ ἐτοιμότης τοῦ λόγου τοῦ Σεβασμιωτάτου, ἡ βαθειὰ θεολογικὴ του κατάρτις, τὸ μελίχιον

τοῦ χαρακτήρος του, συνέβαλαν θετικώτατα στήν παρουσίαση τῶν Συνοδικῶν Ἀποφάσεων καί θέσεων τῆς Ἐκκλησίας στοὺς Ἐκπροσώπους τοῦ Τύπου καί τὰ Μέσα Ἐπικοινωνίας. Ἐκ μέρους τῶν Συνοδικῶν Ἀρχιερέων ἀνταπήντησε ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χίου κ. Διονύσιος.

ΣΤ. Τέλος ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος ἀντιμετώπισε διάφορα τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 30ῆς Αὐγούστου 2003

Ἐκδημία τοῦ Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κυροῦ Εὐδοκίμου

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀναγγέλλει μὲ βαθύτατη συγκίνηση τὴν ἐκδημία πρὸς Κύριον τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κυροῦ Εὐδοκίμου. Ἡ ἐξόδιος Ἀκολουθία θὰ ψαλεῖ τὴν προσεχῆ Δευτέρα, 1η Σεπτεμβρίου 2003, στίς 13.00, στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου Ἐλευθερουπόλεως, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου. Τοποτηρητῆς τῆς χηρευούσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐλευθερουπόλεως ὀρίσθηκε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δράμας κ. Διονύσιος.

Ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως κυρὸς Εὐδοκίμος (κατὰ κόσμον Μιχαὴλ Κοκκινάκης), γεννήθηκε στὸν Ἅγιο Θωμᾶ Ἡρακλείου Κρήτης τὸ 1923. Μοναχὸς ἐκάρη τὸ 1940 καί χειροτονήθηκε Διάκονος τὸ 1942 καί Πρεσβύτερος τὸ 1954. Σπούδασε Θεολογία στὸ Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης καί Ψυχολογία καί Κοινωνιολογία στήν Νέα Ὑόρκη. Χρημάτισε Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαρωνείας καί Κομοτηνῆς, Προϊστάμενος τοῦ Καθεδρικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Βόλου, Ἱεροκέρυξ καί Καθηγητῆς τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου τῆς ἰδίας πόλεως καί ἀπὸ τὸ 1962 ἕως τὸ 1975 Ἐφημέριος στὴ Νέα Ὑόρκη. Τὸ 1975 ἐπέστρεψε στὴν Ἑλλάδα καί ἐργάστηκε στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Ἀττικῆς. Ἀπὸ τὸν ἐπόμενον χρόνον διορίσθηκε Προϊστάμενος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Θωμᾶ Ἀμπελοκήπων καί ὑπηρέτησε στὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὡς τὸ 1984, ὁπότε ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 2003

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς σημερινῆς εἰδησεογραφίας τοῦ Τύπου σχετικῆς μὲ ὅσα διημείφθησαν κατὰ τὴν χθεσινὴν πρώτην Συνεδρίαν τῆς νέας Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπιθυμεῖ νὰ παρατηρήσει, ὅτι τὰ δημοσιευόμενα «στοιχεῖα» δὲν ἀποδίδουν τὸ πνεῦμα ἀγάπης καί εὐθύνης ποῦ ἐπεκράτησε κατὰ τὴν Συνεδρίαν, οὔτε οἱ διάλογοι, ὡς ἐμφανίζονται, εἶναι ἀκριβεῖς. Ἀντιθέτως ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπιβεβαιώνει μὲ σημερινὴ ἀπόφασή Της ὅσα κατὰ τὴν χθεσινὴν Συνεδρίαν ὁμοφώνως ἀπεφασίσθησαν.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος διαψεύδει περαιτέρω ὅτι ἐπεκράτησε ἀντιπαράθεση σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ στὶς σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας εἴτε πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, εἴτε πρὸς τὴν Κυβέρνηση.

Τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Ζητήματα χειρίζονται μὲ πολλὴν ὑπευθυνότητα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καί ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος Της, ἡ δὲ διασπορὰ ἀλλοιωμένων πληροφοριῶν ἀποβλέπουν σὲ σκοποὺς τοὺς ὁποίους οἱ νοήμονες Ἕλληνες ἀσφαλῶς ἀντιλαμβάνονται.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 5ης Σεπτεμβρίου 2003

Οἱ ἐργασίαι τῆς Δ.Ι.Σ. Σεπτεμβρίου

Συνῆλθε ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, ἀπὸ 2 ἕως 4 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς 147ης Συνοδικῆς Περιόδου μὲ τὴν ἐξῆς σύνθεση:

Πρόεδρος: Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χριστόδουλος.

Μέλη:

1. Ὁ Διδυμοτεῖχου καί Ὁρεστιάδος κ. Νικηφόρος.
2. Ὁ Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καί Πλωμαρίου κ. Ἰάκωβος.
3. Ὁ Λήμνου καί Ἁγίου Εὐστρατίου κ. Ἱερόθεος.
4. Ὁ Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καί Πολυκάστρου κ. Δημήτριος.
5. Ὁ Βεροῖας καί Ναούσης κ. Παντελεήμων.
6. Ὁ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτισης κ. Ἀνδρέας.
7. Ὁ Γυθείου καί Οἰτύλου κ. Χρυσόστομος.
8. Ὁ Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος.
9. Ὁ Κυθήρων κ. Κύριλλος.

10. Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Θεόκλητος.
 11. Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ.
 12. Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ.

Ἄρχιγραμματεὺς ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Χρυσόστομος Σκλήφας.

Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος, κατὰ τὴν ἑναρξη τῆς πρώτης Συνεδρίας καὶ μετὰ τὴν τέλεση τῆς εἰδικῆς Ἱερᾶς Ἀκολουθίας ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, προσεφώνησε τὰ νέα Μέλη τῆς Δ.Ι.Σ. καὶ ἀναφέρθηκε στὸ Συνοδικὸ Θεσμό, τὴν ὑπευθυνότητα μὲ τὴν ὁποία πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζονται τὰ Ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα, τὴν ἐλευθερία τῆς ἐκφράσεως τῶν ἀπόψεων ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς εὐπρέπειας καὶ τὸ ἦθος τῆς Ἐκκλησίας, βασικὰ στοιχεῖα τῆς Συνοδικότητος καὶ εὐχήθηκε εὐδόση τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου σὲ πνεῦμα ἀγάπης καὶ συνεργασίας.

Κατόπιν ἀντιφώνησε ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Νικηφόρος, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὸν Μακαριώτατο διαβεβαίωσε γιὰ τὴν ἐπιθυμία ὄλων τῶν Μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου νὰ ἐργασθοῦν μὲ πνεῦμα ὁμόνοιας καὶ ἀγάπης γιὰ τὴν καλύτερη ἀντιμετώπιση τῶν Ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων.

Κατὰ τὶς Συνεδριάσεις:

A. Ὁρίσθηκαν οἱ Συνοδικοὶ Σύνδεσμοι τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν γιὰ τὴν Συνοδικὴ Περίοδο ἀπὸ 1.9.2003 ἕως 31.8.2004, ὡς κάτωθι:

– Στὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς Ἀρχιγραμματείας ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Νικηφόρος.

– Στὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης καὶ Μουσικῆς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας καὶ Ναούσης κ. Παντελεήμων.

– Στὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικῆ Ἔργου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ.

– Στὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λήμνου καὶ Ἁγίου Εὐστρατίου κ. Ἱερόθεος.

– Στὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ Μοναχικοῦ Βίου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Χρυσόστομος.

– Στὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων κ. Κύριλλος.

– Στὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Θεόκλητος.

– Στὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσως καὶ Ἐπιμορφώσεως Ἐφημεριακοῦ Κλήρου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου κ. Ἰάκωβος.

– Στὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Τύπου καὶ Δημοσίων Σχέσεων ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος.

– Στὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης κ. Ἀνδρέας.

– Στὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Κοινωνικῆς Πρόνοιας καὶ Εὐποιίας ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γουμένισσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημήτριος.

– Στὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ.

B. Συγκροτήθηκαν ἐπίσης τὰ Συνοδικὰ Δικαστήρια, τὰ Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια καὶ οἱ Ἐπιτροπές. Κατόπιν ἀναγνώσθηκε ὁ Κανονισμὸς Ἐργασιῶν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

Γ. Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἐνημέρωσε τὰ μέλη τῆς Δ.Ι.Σ. σχετικὰ μὲ:

– Τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτη Ἐλευθερουπόλεως κυροῦ Εὐδοκίμου. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς ἡ Δ.Ι.Σ. τέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέηση γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς του.

– Τὴν πορεία τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνοδικοῦ Μεγάρου.

– Τὴν πορεία τοῦ θέματος τῆς ἴδρυσης τοῦ Μουσουλμανικοῦ Τεμένους στὴν Ἀθήνα καὶ τὶς ἐνέργειες τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

– Τὴν ἐπιστολὴ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, ἡ ὁποία εἶχε ἐγκριθεῖ ἀπὸ τὴν προηγούμενη Δ.Ι.Σ. στὴ Συνεδρία τοῦ Αὐγούστου. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ὁμοφώνως ἐπικρότησε τὶς ἐνέργειες τῆς προηγούμενης Δ.Ι.Σ. καὶ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου Αὐτῆς ὅσο καὶ τὸ κείμενο τῆς ἐπιστολῆς, ἡ ὁποία θὰ ἀποσταλεῖ στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο.

– Τὴν ἐπικείμενη ἐπίσκεψή του, 4-8 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ., στὶς Βρυξέλλες μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν ἐγκαίνιων τοῦ ἐκεῖ Γραφείου τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλά-

δος στην Εὐρωπαϊκή Ἐνωση, καὶ τὴν πρόσκληση ποὺ δέχθηκε γιὰ νὰ μιλήσει στὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο, στὰ μέλη τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος.

– Τὴν ἐπίδοτηση τοῦ τρίτου παιδιοῦ τῶν οικογενειῶν τῆς Θράκης ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία.

– Τὴν πορεία τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

– Τὴν ἐτήσια δαπάνη τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἢ ὅποια ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν 53.500.000 €.

Δ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀποφάσισε:

– Τὸν διορισμὸ στὴν θέση τοῦ Β' Γραμματέως - Πρακτικογράφου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ Πανοσιολογιώτατου Ἀρχιμανδρίτη κ. Μάρκου Βασιλάκη, Ἱεροκήρυκος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρρῶν καὶ Οἴνουσσῶν.

– Τὴν παραπομπὴ τοῦ θέματος τῆς ποιμαντικῆς ἀντιμετώπισεως τῶν οικονομικῶν μεταναστῶν στὴν Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Πολιτιστικῆς Ταυτότητος, πρὸς ὑποβολὴ σχετικῆς εἰσηγήσεως.

– Τὴν παραπομπὴ τοῦ θέματος τῆς ἐκδόσεως καὶ διανομῆς τῆς Καινῆς Διαθήκης στοὺς μαθητὲς τῆς Δευτεροβάθμιας Ἐκπαιδεύσεως, κατόπιν εἰσηγήσεως τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Θεολόγων (Π.Ε.Θ.) στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, στὴν Ἀποστολικὴ Διακονία.

– Τὴν συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος: α) στὴν Διάσκεψη τοῦ Παγκοσμίου Οἰκουμενικοῦ Διαδουκτιοῦ διὰ τοὺς «ἐξερριζωμένους», μὲ θέμα: «*Ἀσφάλεια, τρομοκρατία καὶ φιλοξενία σὲ ἀναφορὰ πρὸς τοὺς ξένους*», ἢ ὅποια θὰ γίνῃ στὴν Γενεὴ ἀπὸ 21 ἕως 23 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. β) Στὴ Συνέλευση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συνδέσμου Ἀκαδημιῶν καὶ Λαϊκῶν Κέντρων στὴν Εὐρώπη, ἢ ὅποια θὰ γίνῃ στὸ Boldern τῆς Ἑλβετίας ἀπὸ 15 ἕως 21 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. γ) Στὸ Συμπόσιο ποὺ διοργανῶναι ἢ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Βελιγραδίου ἀπὸ 13 ἕως 15 Ὀκτωβρίου μὲ θέμα: «*Προβληματικὰ τῆς συγχρόνου Ἐκκλησιαστικῆς Νομοθεσίας*».

– Τὴν παραπομπὴ στὴν Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Γάμου, Οἰκογενείας, Προστασίας Παιδιοῦ καὶ Δημογραφικοῦ Προβλήματος, γιὰ συζήτηση καὶ ὑποβολὴ μελέτης, τοῦ προβλήματος τῆς κρίσεως τὴν ὅποια διέρχεται στὶς ἡμέρες μας ὁ ἱερὸς θεσμὸς τῆς οἰκογένειας καὶ τοῦ γάμου.

– Τὴν ἐνημέρωση με Ἐγκύκλιο Σημεῖωμα τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων γιὰ τὴν λειτουργία ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς Σχολῆς Ὑπο-

ψηφίων Κατηχητῶν καὶ Σεμιναρίου Ἐπιμορφώσεως Κατηχητῶν κατὰ τὴν ἐφετινὴ περίοδο τόσο στὴν Ἀθήνα ὅσο καὶ στὴ Θεσσαλονίκη.

– Τὴν παρουσίαση Καλλιτεχνικῆς Ἐκδηλώσεως μὲ θέμα: «*Παίδων Ὁράματα*», ἀπὸ τὴν Ὑποεπιτροπὴ Καλλιτεχνικῶν Ἐκδηλώσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἢ ὅποια θὰ γίνῃ στὸ Ἡρώδειον, στὶς 2 Ὀκτωβρίου 2003, μὲ σκοπὸ τὴν ἐνίσχυση τῶν παιδιῶν τῆς Ἀφρικῆς σὲ συνεργασία μὲ τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας.

Ε. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐνημερώθηκε ἀπὸ τὴν ἐκθεση τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου, τὸ ὅποιο ἐγίνε στὴ Ρώμη μὲ θέμα: «*Τὸ Λειτουργίωμα τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου*».

ΣΤ. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀσχολήθηκε ἐπίσης μὲ διάφορα θέματα τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, ἐγκρίσεις ἀποσπάσεων Κληρικῶν στὸ ἐξωτερικὸ κλπ.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 3ης Αὐγούστου 2003

Ἐπίσκεψη Μακαριωτάτου στὴν Σάμο

Τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Σάμου καὶ Ἱκαρίας ἐπισκέφθηκε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος. Τὸν Προκαθήμενο τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ὑποδέχθηκαν στὸ ἀεροδρόμιο τῆς Σάμου οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Σάμου καὶ Ἱκαρίας κ. Εὐσέβιος καὶ Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος, ὁ Βουλευτὴς Σάμου κ. Πυθαγόρας Βαρδίκος, ὁ Νομάρχης κ. Μανώλης Κάρλας, οἱ Δήμαρχοι Βαθέως κ. Κωνσταντῖνος Καραμηνᾶς, Καρλοβάσου κ. Παναγιώτης Λυμπέρης, Μαραθοκάμπου κ. Γεώργιος Κουτσοδόνης καὶ Πυθαγορείου κ. Πολυκράτης Κωνσταντινίδης, ὁ Ταξίαρχος κ. Δημήτριος Χατζῆς καὶ πλῆθος κλήρου καὶ λαοῦ.

Ὁ Μακαριώτατος μετέβη στὴν Σάμο γιὰ νὰ παραστεῖ στὶς ἐορταστικὰς ἐκδηλώσεις ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν ὁκτῶ Ἀγίων τῆς Σάμου (τιμῶνται τὴν πρώτη Κυριακὴ τοῦ Αὐγούστου) καὶ γιὰ τὴν τέλεση δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἐπετειῷ τῆς νίκης ἐναντίον τῶν Τούρκων (Ναυμαχία Μυκάλης, 6/8/1824).

Τὸ ἀπόγευμα τῆς 2/8/2003 ὁ Μακαριώτατος χοροστάτησε τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ ποὺ τελέσθηκε

στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἁγ. Νικολάου Σάμου, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν ὀκτῶ Σαμίων Ἀγίων. Ἀκολούθησε λιτάνευση τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων καὶ Λειψάνων τῶν Ἀγίων καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐψάλη Ἀρτοκλασία στὴν κεντρικὴ πλατεία τῆς πόλεως. Τὸν Μακαριώτατο προσφώνησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εὐσέβιος, ὁ ὁποῖος χαρακτήρισε τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ὀρόσημο καὶ ξεχωριστὴ εὐλογία γιὰ τὸ ἀκριτικὸ αὐτὸ νησί, ἐνῶ ἀναφέρθηκε καὶ στὴν προσφορὰ τοῦ Μακαριωτάτου στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος.

Στὴν ἀντιφώνησή του ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τὴ χαρὰ καὶ τὴ συγκίνησή του, καθὼς ὅπως χαρακτηριστικὰ εἶπε: «ἐρχόμενος ἐδῶ ἀναβαπτίζομαι πνευματικὰ καὶ ἐθνικὰ. Διότι ὁποῖος ἔρχεται σὲ ἐπαφὴ μὲ τοὺς ἀκρίτες τοῦ Ἑλληνισμοῦ, νιώθει ὅτι φυλάττει Θερμοπύλες καὶ ὅτι εἶναι τεταγμένος νὰ ὑπερασπίζεται βωμοὺς καὶ ἐστίες, ἱερὰ καὶ ὄσια». Ἀπευθυνόμενος στὸ λαὸ πού εἶχε κατακλύσει τὴν κεντρικὴ πλατεία τῆς Σάμου, ὁ Προκαθημένος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ὑπογράμμισε ὅτι ἡ Σάμος δὲν ἀποτελεῖ τὴν ἐσχατιὰ τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως καθὼς ὅπως εἶπε: «ἡ Ἑλλάδα καὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση δὲν τελειώνουν ἐδῶ, ἀλλὰ ἀρχίζουν ἀπὸ ἐδῶ».

Ὁ Μακαριώτατος στὴν ὁμιλία του ἀναφέρθηκε στὴν παράδοση καὶ τὴν ἱστορία αὐτοῦ τοῦ τόπου, οἱ κάτοικοι τοῦ ὁποῖου τὴν διατηροῦν ζωντανὴ καὶ ἀναλλοίωτη μὲ θυσίες καὶ ἀγῶνες. «Σὲ μία ἐποχὴ, ὅπου πολλὰ ἀλλάζουν ἢ λαμβάνουν διαφορετικὲς διαστάσεις, πολλὰ καταργοῦνται καὶ ἄλλα φιλοδοξοῦν νὰ καταλάβουν τὴ θέση της, ξέρουμε ὅτι γεννηθήκαμε Ἕλληνες καὶ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί. Αὐτὸν τὸν θησαυρὸ δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀνταλλάξουμε μὲ τίποτα. Αὐτὸν τὸν θησαυρὸ ἔρχονται νὰ θαυμάσουν οἱ ξένοι στὴ χώρα μας. Γιατὶ ἡ Ἑλλάδα δὲν ἔχει κανέναν ἄλλο πλοῦτο, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν παράδοση, τὴν ἱστορία, τὸν πολιτισμὸ καὶ τὴν πνευματικότητά της», σημείωσε.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ Προκαθημένος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας χαρακτήρισε ἄδικη καὶ ἀνιστόρητη τὴν προσπάθεια μᾶς μικρῆς μειοψηφίας, πού ἐπιμένει νὰ ἀποκλείει τὸν χριστιανισμὸ ὡς πολιτισμικὸ καὶ δομικὸ στοιχεῖο ἀπὸ τὸ νέο Σύνταγμα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως. «Εἶναι ὄχι μόνο ἀνιστόρητο ἀλλὰ καὶ ἄδικο», εἶπε ὁ Μακαριώτατος, «γιὰ μὴ ἡπειρο ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς λαοὺς πού ἔχουν εὐεργετηθεῖ πολλαπλῶς ἀπὸ τὸν χριστιανισμὸ, ὁ ὁποῖος τοὺς ἔδωσε τὴ δυνατότητα τοῦ εὖ ζῆν, νὰ μὴν γίνεται ἀναφορὰ στὴν προσφορὰ του στὸ νέο Σύνταγμα».

Καὶ κατέληξε: «Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλλοτρίωση πού ἔχει ὑποστῆ ὁ λαὸς καὶ κυρίως ἡ ἡγεσία τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως. Γι' αὐτὸ κι ἐμεῖς ὡς Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος διαμαρτυρόμαστε σὲ ὅλα τὰ Fora καὶ παρουσιάζουμε τὶς ἀπόψεις μας».

Τὸ πρωὶ τῆς 3/8/2003 τελέσθηκε Πολυαρχιερατικὸ Συλλεῖτουργο, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου, στὸν Καθεδρικὸ Ἱ. Ναὸ Ἁγ. Σπυριδῶνος Σάμου. Μετὰ τὴν προσφώνηση τοῦ Σεβασμιωτάτου κ. Εὐσεβίου, ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνη του γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ λαοῦ ἢ ὅποια εἶναι ἐκδηλη, καθὼς ὅπως εἶπε «προστάτης μας μετὰ τὴν Ἐκκλησία εἶναι ὁ λαός, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ ἀκούει ἀπὸ τὰ στόματα τῶν ποιμένων του τὴν ἀλήθεια, ἢ ὅποια σήμερα σπανίζει».

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 5ης Αὐγούστου 2003

Ἐπίσκεψη Μακαριωτάτου σὲ στρατιωτικὲς μονάδες τῆς Σάμου

Τὸ φυλάκιο τῆς Ψιλῆς Ἄμμου ἐπισκέφθηκε, τὸ πρωὶ τῆς 5/8/2003, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, κατὰ τὴν τρίτη ἡμέρα τῆς ἐπισκέψεώς του στὴν Ἱ. Μητρόπολη Σάμου καὶ Ἰκαρίας. Ἀπευθυνόμενος στοὺς ἄνδρες τοῦ φυλακίου, ἔκανε λόγο γιὰ τὸ ἀγαθὸ τῆς εἰρήνης, τὸ ὁποῖο, ὅπως χαρακτηριστικὰ εἶπε «οἱ πρόγονοί μας ὑπερασπίστηκαν μέχρι αἵματος καὶ εἶναι ἓνα ἀγαθὸ γιὰ τὸ ὁποῖο Ἐκκλησία καὶ λαὸς εὐχονται νὰ διαμορφῶναι καὶ νὰ χαρακτηρίζουν τὶς σχέσεις τῶν λαῶν».

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς Ναυμαχίας πού ἐγίνε τὸ 1824 στὰ στενὰ τῆς Μυκάλης, ἀνάμεσα στὸν ἑλληνικὸ καὶ τὸν τουρκοαιγυπτιακὸ στόλο, καὶ τὸ «ΟΧΙ» πού εἶπε ὁ Λυκοῦργος Λογοθέτης, ὁ ἡγεμὼν τῆς Σάμου, στοὺς ἐχθροὺς, ὁ Μακαριώτατος ὑπογράμμισε ὅτι τὸ «ΟΧΙ» εἶναι διαχρονικὸ γιὰ τοὺς Ἕλληνες, κάνοντας μὴ σύντομη ἱστορικὴ ἀναδρομὴ στὶς περιόδους πού εἰπώθηκε. Τὸ «ΟΧΙ», εἶπε, «δείχνει τὴν ἐσωτερικὴ διάθεση τῶν Ἑλλήνων ὄλων τῶν ἐποχῶν νὰ προασπίσουν τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὄσια μὲ κάθε θυσία». Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθηκε τὸ Μνημεῖο Πεσόντων Σαμίων καὶ τὸ παρακείμενο παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγίου Ἐθνομάρτυρος Χρυσόστομου Σμύρνης. «Θὰ ἔπρεπε στὶς βραχονησίδες νὰ

χτίζουμε τέτοια ἐκκλησάκια γιὰ νὰ ἐδραιώνουν τὴν παρουσία μας σ' αὐτά», εἶπε ὁ Μακαριώτατος. Ἀκολούθησε ἡ τελετὴ τῶν ἐγκαινίων τῆς μετεγκατάστασης στρατιωτικῆς μονάδας στὸ Ἡραῖο.

«Γνωρίζουμε τὴν ἀγάπη σας γιὰ τὰ στρατευμένα παιδιά τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ ἀμέριστο ἐνδιαφέρον σας γιὰ τὸ στρατὸ καὶ τοὺς στρατιωτικούς ἱερεῖς», εἶπε, καλωσορίζοντας τὸν Προκαθήμενο τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ὁ Ταξίαρχος κ. Δημήτριος Χατζῆς, ὁ ὁποῖος σημείωσε τὸν στενὸ σύνδεσμο Στρατοῦ - Ἐκκλησίας. «Προσπαθοῦμε νὰ κρατήσουμε ψηλὰ τὸ ἐπίπεδο καὶ τὰ ἰδανικά τῆς Θρησκείας καὶ τῆς Πατρίδας, μὲ βάση τὴν Ἑλληνορθόδοξη Πίστη καὶ Παράδοση», συμπλήρωσε. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐξέφρασε τὴν χαρὰ του γιὰ τὴν ὁμολογία τῆς Πίστεως, ὅπως εἶπε, τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ. «Στρατὸς καὶ Ἐκκλησία εἶμαστε στρατευμένοι σ' ἓναν κοινὸ ἀγώνα», ἐπεσήμανε ὁ Μακαριώτατος. «Ὁ ἀγώνας τῆς Ἐκκλησίας εἶναι πνευματικὸς καὶ τοῦ Στρατοῦ γιὰ τὴ διαφύλαξη τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Ἕθνους. Τόσο ὁ Στρατὸς ὅσο καὶ ἡ Ἐκκλησία μάχονται γιὰ τὰ ἴδια ἰδανικά, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐνίστε εἶναι διαφορετικοὶ οἱ στόχοι τους», εἶπε ὁ Μακαριώτατος, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στὶς ἐπιστολὲς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, καθὼς δανείζεται εἰκόνες ἀπὸ τὸ Στρατὸ γιὰ νὰ περιγράψει τὸν πνευματικὸ ἀγώνα.

Ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε καὶ στὴν στάση τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ πάντα συμπαραστάθηκε στοὺς ἀγῶνες τοῦ Ἕθνους. «Ὁ Παπὰς, ὁ Πατριάρχης, ὁ Ἐπίσκοπος, ὁ Μητροπολίτης, στάθηκαν μὲ τὸ Σταυρὸ στὸ χέρι, στὸ πλευρὸ τοῦ ἀγωνιζόμενου ἑλληνικοῦ λαοῦ. Κατὰ τὴν Τουρκοκρατία, ἡ Ἐκκλησία διαφύλαξε τὴ γλῶσσα καὶ τὴν αὐτοσυνειδησία τῶν ραγιάδων», ὑπογράμμισε ὁ Μακαριώτατος, σημειώνοντας ὅτι «ἡ Ἐκκλησία προσεύχεται κάθε μέρα ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ Στρατοῦ».

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 11ης Αὐγούστου 2003

Ἐπίσκεψη Μακαριωτάτου στὴν Κέρκυρα

Τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων ἐπισκέφθηκε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, προ-

κειμένου νὰ συμμετάσχει στὶς ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις εἰς μνήμην τοῦ Θαύματος τοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνος, διὰ τοῦ ὁποῖου, στὶς 11 Αὐγούστου τοῦ 1716, ἡ νῆσος Κέρκυρα σώθηκε ἀπὸ τοὺς Ἀγαρηνοὺς. Τὸν Προκαθήμενο τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ὑποδέχθηκαν στὸ ἀεροδρόμιο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτάριος, ὁ νομάρχης κ. Γεώργιος Μαχιμάρης, βουλευτὲς τοῦ Νομοῦ καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης καὶ τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν τοῦ νησιοῦ. Ὁ Μακαριώτατος συνοδεύεται ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιο καὶ τὸν Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερο π. Θωμᾶ Συνοδινοῦ. Στὶς ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις συμμετεῖχαν ἐπίσης οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτος, Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Ἰγνάτιος καὶ Ἐλασσῶνος κ. Βασίλειος.

Τὸ ἀπόγευμα, ὁ Μακαριώτατος χοροστάτησε στὸν Πανηγυρικὸ Ἑσπερινὸ ποὺ τελέσθηκε στὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ πολιούχου τῆς νήσου Ἁγίου Σπυριδῶνα. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κερκύρας κ. Νεκτάριος κατὰ τὴ διάρκεια τῆς προσφώνησής του ἀναφέρθηκε στὴν ἀνάμνηση τοῦ θαύματος ποὺ ἔσωσε τὸ νησί ἀπὸ τὴν ὑποδούλωση. «Ἡ ἐπέτειος αὐτὴ εἶναι ἓνας σταθμὸς γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ τόπου», ἐπισήμανε, ὑπογραμμίζοντας ὅτι «ἡ παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου ἀποτελεῖ ἀφορμὴ γιὰ ἀναβάπτιση τῶν μηνυμάτων τῆς Ὁρθοδοξίας». Στὴν ἀντιφώνησή του ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε στὸ ξεχωριστὸ προνόμιο ποὺ ἔχουν οἱ κάτοικοι τῆς νήσου νὰ διαφυλάσσουν στὸν τόπο τους τὸ Ἱερὸ Λεῖψανο τοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνος. Σημείωσε δὲ, ὅτι «παρὰ τὰ δύσκολα χρόνια ποὺ διανύουμε καὶ ἡ θρησκεία μας ἀπωθεῖται στὸ περιθώριο, ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ πιστεύουν στὸ Θεό». «Μπορεῖ», συνέχισε, «νὰ εἶμαστε ἀδύναμοι μπροστὰ στὴν παντοδυναμία τοῦ κακοῦ, ἔχουμε ὅμως τὴ βεβαιότητα ὅτι ὑπάρχει Θεός, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἶμαστε ἁμαρτωλοὶ ἄνθρωποι». Ἀναφέρθηκε μάλιστα καὶ στὴ σημασία τοῦ θαύματος στὴ ζωὴ του καθενός. «Δὲν ὑπάρχουν συμπτώσεις», εἶπε, «ὑπάρχει ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Ἄν ὁ καθένας ἀπὸ ἐμᾶς ἐξετάσει τὸν ἑαυτό του θὰ ἀνακαλύψει πολλὰ θαύματα ποὺ ἐπηρέασαν τὴ ζωὴ του» σημείωσε χαρακτηριστικά. Ἐπιπλέον, ὁ Μακαριώτατος ἐπισήμανε ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀπαρνηθοῦμε τίς παραδόσεις, τὴν ἱστορία καὶ τὴν πίστη μας, «ποὺ ἀποτελοῦν τὸν μεγαλύτερο θησαυρὸ μας». «Αὐτὸν τὸν θησαυρὸ», πρόσθεσε, «καλοῦμαστε νὰ δια-

τηρήσουμε και νὰ προβάλλουμε στους ξένους». Ὁ Μακαριώτατος καταλήγοντας ὑπογράμμισε ὅτι «τὸ Ἱερό Λείψανο τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος εἶναι ὁ βράχος πάνω στὸν ὁποῖο ὄλοι στηριζόμαστε. Καὶ πίσω ἀπὸ αὐτὸν τὸν βράχο εἶναι τὸ βουνὸ ποὺ λέγεται Ἰησοῦς Χριστός».

Τὸ πρῶτὸ τελέσθηκε μὲ μεγαλοπρέπεια ἡ Λιτανεία τοῦ Ἱεροῦ Σκηνώματος τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος μὲ τὴ συμμετοχὴ πλήθους κόσμου. Ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε στὴ σημασίᾳ ποὺ ἔχει γιὰ τὸ νησί, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὁλόκληρη τὴν Ὁρθοδοξία τὸ Σκηνώμα τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος. Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας προέτρεψε δὲ τοὺς πιστοὺς καὶ ἰδιαίτερα τοὺς νέους οἱ ὁποῖοι, ὅπως εἶπε, στὴν ἐποχὴ μας ἀντιμετωπίζουν πληθῶρα προβλημάτων, νὰ προσεύχονται στὸν Ἅγιο. Ἀναφέρθηκε ἰδιαίτερα στους νέους «οἱ ὁποῖοι εἶναι δέσμιοι τῶν ναρκατικῶν καὶ ἔχουν μεγάλη ἀνάγκη ἀπὸ τὴ συμπαράσταση καὶ τὴ στήριξη τῆς οἰκογένειάς τους».

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 15ης Αὐγούστου 2003

Ὁ Μακαριώτατος στὴν Τήνο γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου

Στὸν θρησκευτικὸ καὶ ἔθνικὸ χαρακτῆρα τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἀναφέρθηκε σήμερα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος κατὰ τὶς ἑορταστικὲς ἐκδηλώσεις ποὺ πραγματοποιήθηκαν στὴν Τήνο.

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ὑπογράμμισε ὅτι στους δύσκολους καιροὺς ποὺ διανύουμε, καιροὺς κατὰ τοὺς ὁποίους ὁ λαὸς μας ἀντιμετωπίζει κάθε φύσης προβλήματα καὶ ὅλα, ὅπως εἶπε, ἔχουν εὐτελιστεῖ, καθὼς ὁ καθένας κοιτάζει τὸ συμφέρον του, ἡ Πίστη εἶναι ἀναγκαία. Ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε ἰδιαίτερα στους κατοίκους τῆς Λευκάδας, οἱ ὁποῖοι ἐπλήγησαν ἀπὸ τὸν χθεσινὸ σεισμό, καλώντας τους νὰ μὴ χάσουν τὴν Πίστη τους στὴν Παναγία. «Μὴ χάνετε τὴν Πίστη σας, γιὰ νὰ μὴ χάσετε τὴν ἐλπίδα» σημείωσε χαρακτηριστικὰ. Καταλήγοντας ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εὐχήθηκε νὰ ζοῦμε ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁ Θεὸς νὰ εὐλογεῖ τοὺς ἄρχοντες, ὥστε νὰ σκέπτονται ἀγαθὰ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ μας.

Στὶς ἑορταστικὲς ἐκδηλώσεις τὴν κυβέρνησις ἐκπρο-

σώπησε ὁ Ὑπουργὸς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Γ. Πασχαλίδης. Ὁ κ. Πασχαλίδης, μεταξὺ ἄλλων, ἐπισήμανε «ὅτι σήμερα εἶναι μία μέρα ποὺ μᾶς βοηθᾷ νὰ σκεφτοῦμε νηφάλια χωρὶς τεχνητοὺς διαχωρισμούς, χωρὶς ἐγωισμούς, χωρὶς φανατισμούς καὶ ἀκρότητες, νὰ σκεφτοῦμε, ἀλλὰ καὶ νὰ μιλήσουμε εὐλικρινά. Νὰ σκεφτοῦμε πὼς θὰ δώσουμε δύναμη στὴν ἐνότητα τῆς Ἑλλαδικῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας. Δὲν ἔχουμε τὴν πολυτέλεια νὰ φερθοῦμε ἐπιπόλαια καὶ νὰ ραγίσουμε τὴν Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία, ἐρμηνεύοντας γραφὲς ποὺ δὲν ἀνταποκρίνονται στὴ ζῶσα πραγματικότητα τῆς ἑλληνικῆς ἐπικράτειας». Ἀναφερόμενος στὸ Κυπριακὸ, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς θλιβερῆς ἐπετείου τοῦ δεύτερου «Ἀττίλα», ὁ κ. Πασχαλίδης τόνισε ὅτι «πρέπει νὰ σκεφθοῦμε μὲ συνειδηση, μυαλὸ καὶ ψυχὴ, καὶ νὰ μὴν ξεχάσουμε ὅτι ἡ Κύπρος εἶναι ἀνοικτὴ πληγὴ τοῦ ἑλληνισμοῦ. Ἡ ἔνταξη τῆς Κύπρου στὴν Ε.Ε. δημιουργεῖ μία νέα πραγματικότητα», σημείωσε, ὑπογραμμίζοντας ὅτι «ἐπιδιώκουμε μία δίκαιη, βιώσιμη καὶ λειτουργικὴ λύση τοῦ Κυπριακοῦ». Καὶ κατέληξε: «Μιλᾶμε ἀπλὰ καὶ εὐλικρινὰ πρὸς τὴν Τουρκία, ὅταν λέμε ὅτι ἡ γραμμὴ ποὺ χωρίζει τὴν Λευκωσία καὶ τὴν Κύπρο εἶναι ἡ ἴδια ποὺ χωρίζει τὴν Τουρκία μὲ τὴν Εὐρώπη».

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κεφαλληνίας

Ἐπίσκεψις τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου

Κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδωνος καὶ ἐγκρίσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπεσκέφθη τὴν νῆσον ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης τὴν ἡμέραν τῆς 25ης Αὐγούστου. Τὸν ὑπεδέχθησαν ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν τῆς νήσου, ὁ Βουλευτὴς καὶ Ὑφυπουργὸς Ἀναπτύξεως κ. Ἀλέξανδρος Καλαφάτης, οἱ Ἱερεῖς, Μοναχαὶ καὶ πολλοὶ τῶν χριστιανῶν, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην κ. Σπυρίδωνα.

Εἰς τὸν μεγαλοπρεπῆ Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Γερασίμου εἰς τὰ Ὁμαλά, ἐτελέσθη Δοξολογία καὶ ἐπικολούθησαν προσφωνήσεις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ καὶ τοῦ Προέδρου τῆς

κοινότητος Ὁμαλῶν, καὶ ἐπηκολούθησε ἡ προσφώνησις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Εἰς τὸ καθολικὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης προσεκύνησε τὸ Ἱερὸν Σκῆνωμα τοῦ Ἁγίου ἐν συγκινήσει καὶ ἀκολούθως ἐπεσκέφθη τὴν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγίνε δεκτός, μετὰ πολλῶν ἐκδηλώσεων σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης.

Εἰς τὸ Καθολικὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἐτελέσθη Δοξολογία καὶ ἐπηκολούθησαν προσφωνήσεις τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως π. Γερασίμου Φωκᾶ καὶ τοῦ Δημάρχου Λειβαθοῦς κ. Φρατζῆ καὶ ἐπηκολούθησε ἡ προσφώνησις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Ἐπεσκέφθη τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μουσεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ εἰς τὴν συνέχειαν ἡ ἐπίσκεψίς του εἰς τὸ Νομαρχιακὸν κατάστημα, ὅπου τὸν προσεφώνησεν ὁ κ. Νομάρχης, ἀπήντησε ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ ἀντηλλάγησαν δῶρα.

Ἐπηκολούθησε ἡ ἐπίσκεψίς του εἰς τὸ Δημαρχεῖον Ἀργοστολίου, ὅπου ὁ Δήμαρχος κ. Γεράσιμος Φόρτες προσεφώνησε αὐτὸν καὶ ἀνακοίνωσε ὅτι τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τῆς πόλεως ἀνακήρυξεν τοῦτον δημότην τῆς πόλεως. Ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπήντησε εὐχαριστῶν καὶ ἀντηλλάγησαν δῶρα.

Εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «MEDITERRANNE», παρετέθη ἐπίσημον γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν τὰ μέλη τῆς συνοδείας αὐτοῦ, οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν καὶ περὶ τὰ 150 ἄτομα.

Εἰς τὴν προσφώνησίν του ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κεφαλληνίας προσεπάθησε μετὰ τῶν ἄλλων νὰ ἐπέμβῃ ἀνασταλτικῶς εἰς τὴν τελευταίαν διένεξιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὑπενθύμισε εἰς τὸν Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην τοὺς λόγους ποὺ διετύπωσε κατὰ τὴν ἐπίσημον ἐπίσκεψίν του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος τὸ 1999. «Ἡ ἀγάπη, εἶπατε, μαλακώνει τὰς σκληρὰς καρδίας, συναδελφώνει τοὺς ἐχθρούς, εὐρίσκει διεξόδους εἰς τὰ ἀδιέξοδα, φωτίζει τὰ σκότη τῶν καρδιῶν, δίδει ἀξίαν εἰς τὴν ζωὴν, ἐπιτυγχάνει τὰ ἀκατόρθωτα. Δικὰ Σας εἶναι αὐτὰ τὰ λόγια Παναγιώτατε καὶ ἔχετε ἀποδείξει ὅτι δὲν τὰ ἀρνεῖσθε ποτὲ καὶ αὐτὸ εἶναι ποὺ ἐνισχύει τὰς ἐλπίδας μας ὅτι ἡ ἀγάπη Σας καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν θα ὑπερισχύσῃ καὶ τῶν νεφυδρίων εἰς τὴν σχέσιν τῶν Ἐκκλησιῶν μας θάττον παρελεύσεται».

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Παλαιφάτου καὶ Πρεσβυγενοῦς Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων ἐν τῇ Συνεδρία τῆς 25ης Ἰουλίου 2003 καθήρεσε τοῦ βαθμοῦ τῆς Ἱερωσύνης τοὺς τέως Ἀρχιμανδρίτην Γρηγόριον, κατὰ κόσμον Βασίλειον Μπάκαν, Ἀρχιμανδρίτην Χρῦσανθον, κατὰ κόσμον Χρῆστον Ζουμπουλίδην καὶ τοὺς τέως Ἱεροδιάκονον Κωνσταντῖνον, κατὰ κόσμον Κωνσταντῖνον Νιέρρην, Ἱεροδιάκονον Κύριλλον, κατὰ κόσμον Βασίλειον Πάρην, καὶ ἐπανήγαγε τούτους εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, ἀποκόψασα καὶ ἀποπέμψασα τούτους ἐκ τῆς Ἀγιοταφτικῆς ἡμῶν Ἀδελφότητος.

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλήμ, βγ' Ἰουλίου κστ'

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας)

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ὁ Μεθοδιστὴς Σὰμ Κόμπια νέος Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν

Ὁ Αἰδεσιμώτατος Δρ. Σὰμ Κόμπια, μέχρι σήμερα εἰδικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν γιὰ τὴν Ἀφρική, ἐξελέγη νέος Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν (W.C.C.). Ὁ Κόμπια διαδέχεται τὸν Αἰδεσιμώτατο Δρα Κόνραντ Ράιζερ καὶ θὰ ἀναλάβει τὰ νέα του καθήκοντα τὸν Ἰανουάριον τοῦ 2004.

Ἡ ἐκλογή ἔλαβε χώρα στίς 28 Αὐγούστου τ.ἔ. στὴν Γενεὺη κατὰ τὴν συνεδρίαση τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν. Οἱ 134 ἐκλεκτορες εἶχαν νὰ ἐπιλέξουν μετὰ τοῦ Αἰδεσιμωτάτου Κόμπια καὶ τοῦ Αἰδεσιμωτάτου Δρος Τρόντ Μπάκεβιγκ.

Ὁ Δρ. Σὰμ Κόμπια γεννήθηκε τὸ 1947 στὴν Κένυα καὶ εἶναι λειτουργὸς τῆς Ἐκκλησίας τῶν Μεθοδιστῶν. ἔχει ἀποκτήσει πανεπιστημιακοὺς τίτλους στὴν Κένυα καὶ στίς Η.Π.Α. Εἶναι ἑγγαμὸς καὶ πατέρας τεσσάρων παιδιῶν. Ὁ Σὰμ Κόμπια ἔχει ἐργασθεῖ γιὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν Χριστιανικῶν Κοινοτήτων στὴν Ἀφρική καὶ ἀπὸ τὸ 1993 ἐδρεύει στὴν Γενεὺη, ὡς διευθυντικὸ στέλεχος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν. Εἶναι συγγραφεὺς πολλῶν βιβλίων κοινωνικοῦ καὶ θεολογικοῦ περιεχομένου.

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Αθήνησι τῆ 9ῃ Ἰουλίου 2003

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Σ

Ἰδρυση Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος προστασίας καὶ προβολῆς τῶν Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Μνημείων «ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΚΑΣΤΡΙΩΤΙΣΣΑ» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας

Ἀπόσπασμα ἀποφάσεως Συνεδρίασης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ Τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ.

Κανονισμὸς λειτουργίας Πνευματικοῦ Ἐνοριακοῦ Κέντρου Ἁγίας Μαρίας Ν. Κυδωνίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀποκορώνου καὶ Κυδωνίας

Κανονισμὸς λειτουργίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἁγ. Μηνᾶ Ἡρακλείου μὲ τὴν ἐπωνυμία «Μονάδα Φροντίδας Ἡλικιωμένων - Παναγία ἢ Γοργοεπήκοος»

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 29 παράγρ. 2 καὶ 59 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμενοῦσης Ἐκκλησίας τὰς ἀπορροεῦσας ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἐπιταγῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα.

3. Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν διάσωσιν, ἀποκατάστασιν καὶ Προστασίαν τῶν Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Μνημείων Της.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 525/5.11.2002 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καστορίας κ. Σεραφεῖμ.

5. Τὴν ἀπὸ 17.2.2003 Γνωμάτευσιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

6. Τὴν ἀπὸ 2.7.2003 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Ζ Ε Ι

Συνιστᾶ εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Καστορίας Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ "ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΚΑΣΤΡΙΩΤΙΣΣΑ" ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ», τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργῆ ὡς ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ θὰ ἐδρεύῃ εἰς τὴν πόλιν τῆς Καστορίας. Ἡ ὀργάνωσις, διοίκησις, διαχείρισις καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος τούτου θὰ διέπεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ:

**Κανονισμὸς λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν
«ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ "ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΚΑΣΤΡΙΩΤΙΣΣΑ"» τῆς Ἱερᾶς
Μητροπόλεως Καστορίας**

Ἄρθρον 1
Σύστασις - Ἐπωνυμία - Ἔδρα

Στὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας καὶ ὑπὸ τὴν πνευματικὴ καὶ διοικητικὴ ἐποπτεία αὐτῆς, συνίσταται Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «*Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα Προστασίας καὶ Προβολῆς τῶν Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Μνημείων "Παναγία ἢ Καστριώτισσα"*», τὸ ὁποῖο θὰ λειτουργεῖ ὡς ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἐξαρτημένη ἀπὸ αὐτό, αὐτοτελοῦς διαχείρισης καὶ μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρα-

κτήρα καὶ θὰ διέπεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ. Ἐδρα τοῦ Ἰδρύματος τούτου εἶναι ἡ πόλις τῆς Καστοριάς. Τὸ Ἴδρυμα θὰ στεγάζεται προσωρινὰ στὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ἄρθρον 2

Σκοποὶ καὶ μέσα γιὰ τὴν ἐπίτευξη τους

1. Σκοποὶ τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἰδίως:

α. Ἡ διάσωση, ἀποκατάσταση, προστασία καὶ ἀνάδειξη τῶν βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν μνημείων ποὺ εὐρίσκονται στὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας.

β. Ἡ πολεοδομικὴ κατοχύρωση καὶ διαμόρφωση τῶν ἀκαλύπτων χώρων τῶν ἐν λόγῳ μνημείων πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς ὀργανικῆς ἔνταξης καὶ ἀνάδειξής τους ἐντὸς τῶν ἱστορικῶν οἰκισμῶν (πόλης καὶ χωριῶν) τῆς περιοχῆς.

γ. Ἡ διεκδίκηση καὶ ἡ ἐπαναφορὰ στὴν οἰκεία Ἱερὰ Μητρόπολη ἱστορικῶν τῆς κειμηλίων καὶ ἀρχαίων, βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν, ποὺ εὐρίσκονται στὴν κατοχὴ κρατικῶν ἢ ἄλλων ὀργανισμῶν, καθὼς καὶ ἡ συντήρηση, ἔνταξη καὶ ἀνάδειξή τους στὸ Ἐκκλησιαστικὸ καὶ Ἱστορικὸ Μουσεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

δ. Ἡ διατήρηση τοῦ λατρευτικοῦ χαρακτῆρα τῶν ὡς ἄνω μνημείων.

ε. Ἡ προβολὴ τους, καθὼς καὶ τῶν πρωτοβουλιῶν καὶ δράσεων τοῦ Ἰδρύματος ἀπὸ τὸν Τύπο, τὰ ἠλεκτρονικὰ Μ.Μ.Ε. καὶ τὸ διαδίκτυο.

2. Μέσα γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν εἶναι ἰδίως:

α. Ἡ προώθηση ὀργανωμένων παρεμβάσεων διάσωσης, ἀποκατάστασης, προστασίας καὶ ἀνάδειξης τῶν ὡς ἄνω μνημείων καὶ τῶν στοιχείων τους (τοιχογραφίες, νωπογραφίες, ἀγιογραφίες, τέμπλα, φορητὲς εἰκόνες, ἱερὰ σκευή, κ.ἄ.) καὶ κατοχύρωσης καὶ διαμόρφωσης τῶν ἀκαλύπτων χώρων τους, σὲ συνεργασία μὲ τοὺς ἀρμόδιους ἢ ἐνδιαφερόμενους φορεῖς (Υπουργεῖα, Ἐφορίες, Πολεοδομίες, Πανεπιστημιακὲς Σχολές, Ἰνστιτούτα, Ἰδρύματα, κ.ἄ.) τόσο τῆς χώρας μας, ὅσο καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς.

β. Ὁ συντονισμὸς τῶν ἐνεργειῶν διεκδίκησης καὶ ἐπαναφορᾶς στὴν οἰκεία Ἱερὰ Μητρόπολη τῶν ἱστορικῶν τῆς κειμηλίων καὶ ἀρχαίων.

γ. Ἡ δημιουργία καὶ λειτουργία Κέντρου Ἐρευνας, Τεκμηρίωσης καὶ Πληροφόρησης.

δ. Ἡ δημιουργία καὶ λειτουργία Βιβλιοθήκης.

ε. Ἡ διοργάνωση σχετικῶν Ἡμερίδων καὶ Συνεδρίων.

στ. Ἡ ἔκδοση σχετικῶν ἐργασιῶν, μελετῶν, ἐιδικῶν ἀνακοινώσεων καὶ σοφῶν.

ζ. Ὅποιοδήποτε ἄλλο πρόσφορο μέσο ἤθελε ἀποφασίσει τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος.

ἄρθρον 3

Ὁργάνωση, Διοίκηση, Διοικητικὸ Συμβούλιο

1. Τὸ Ἴδρυμα τελεῖ ὑπὸ τὴν πνευματικὴ καὶ διοικητικὴ ἐποπτεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας καὶ διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιο, ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ: α) τὸν ἐκάστοτε Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καστορίας, ὡς Πρόεδρο, β) τὸν ἐκάστοτε Πρωτοσύγκελλο ἢ Γενικὸ Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο ἢ ἄλλον Κληρικὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας, ποὺ θὰ ὀρίσει ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, ὡς Ἀντιπρόεδρος, ὁ ὁποῖος, σὲ περίπτωσιν ἀπουσίας ἢ κωλύματος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, θὰ ἀναπληρώσει αὐτὸν καὶ θὰ προεδρεύει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, γ) τρεῖς λαϊκοὺς ἄνδρες ἢ γυναῖκες, κατοίκους τῆς περιφέρειας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ποὺ διακρίνονται γιὰ τὸ ἦθος, τὴν πνευματικὴν κατάρτιση καὶ ὠριμότητά τους, τὴν κατάρτισή τους σὲ θέματα ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύματος, τὴν διάθεσή τους νὰ προσφέρουν τὶς ὑπηρεσίες τους στὸν τομέα αὐτὸ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τους γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας.

2. Ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ τὰ ὡς ἄνω τρία τακτικὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου (τῆς παραγράφου 1γ τοῦ παρόντος ἄρθρου) διορίζονται γιὰ μίαν τετραετίαν ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καστορίας, ὕστερα ἀπὸ ἔγγραφη πρόταση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου. Ἐπίσης, ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καστορίας, ὕστερα ἀπὸ ἔγγραφη πρόταση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, καὶ γιὰ τὴν αὐτὴ τετραετίαν, διορίζονται ὡς ἀναπληρωματικὰ μέλη δύο λαϊκοί, ἄνδρες ἢ γυναῖκες, ποὺ διαθέτουν τὰ προσόντα ποὺ ἀναφέρονται στὴν παράγραφο 1γ τοῦ παρόντος ἄρθρου. Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸ καὶ ἄμισθο, οἱ δὲ διορισθέντες δύνανται νὰ ἐπαναδιορισθοῦν.

3. Μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος ποὺ δὲν ἀνταποκρίνονται στὰ καθήκοντά τους ἢ προβαίνουν σὲ ἐνέργειες ποὺ ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύ-

ματος, παύονται και αντικαθίστανται από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη.

4. Το Δ.Σ. του Ἰδρύματος συγκροτεῖται σὲ σῶμα κατὰ τὴν πρώτη συνεδρίασή του καὶ ἐκλέγει τὸν Γραμματέα καὶ τὸν Ταμία.

5. Το Δ.Σ. συνέρχεται τακτικά κάθε μήνα καὶ ἐκτάκτως, ὅταν παρίσταται ἀνάγκη, ὕστερα ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Προέδρου ἢ, σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, τοῦ Ἀντιπροέδρου, ἢ ὕστερα ἀπὸ ἔγγραφο αἴτηση πρὸς τὸν Πρόεδρο τριῶν μελῶν αὐτοῦ.

6. Το Δ.Σ. εὐρίσκεται σὲ ἀπαρτία ὅταν παρίσταται ὀπωσδήποτε ὁ Πρόεδρος ἢ, σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ δύο ἀπὸ τὰ μέλη του. Οἱ ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ. λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν. Σὲ περίπτωση ἰσοψηφίας ὑπερισχέει ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου ἢ, σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, τοῦ Ἀντιπροέδρου.

ἄρθρον 4

Ἄρμοδιότητες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

1. Το Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος ἔχει τὶς ἀκόλουθες ἀρμοδιότητες:

α. Ἀποφασίζει γιὰ κάθε θέμα ποῦ ἀφορᾶ στὴν ὀργάνωση, διοίκηση καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος, στὴν διαχείριση καὶ ἀξιοποίηση ἐν γένει τῶν πάσης φύσεως περιουσιακῶν στοιχείων, ποῦ ἔχουν διατεθεῖ σὲ χρῆση τοῦ Ἰδρύματος, καὶ στὴν διάθεση τῶν πόρων τοῦ Ἰδρύματος, καθὼς καὶ γιὰ κάθε ἐνέργεια ποῦ σχετίζεται μὲ τὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν αὐτοῦ.

β. Συνεργάζεται γιὰ ὅλα τὰ σχετικά ζητήματα μὲ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας, μὲ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια τῶν Ἱερῶν Ναῶν, μὲ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων τῆς περιφέρειας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, μὲ διαφόρους πολιτιστικούς, ἐπιστημονικούς καὶ λοιποὺς Συλλόγους, μὲ Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα, καθὼς καὶ μὲ τὴν Νομαρχιακὴ καὶ Τοπικὴ Αὐτοδιοίκηση, τοὺς τοπικοὺς φορεῖς καὶ ἐν γένει μὲ τὶς ἀρμόδιες κρατικὲς ὑπηρεσίες γιὰ τὴν προαγωγή καὶ ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος.

γ. Μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἐξεύρεση οἰκονομικῶν πόρων καὶ γιὰ τὴν εὐρρυθμὴ, ὁμαλὴ καὶ ἀπρόσκοπτη λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος.

δ. Ἀποφασίζει γιὰ τὴν σύσταση εἰδικῶν ἐπιτροπῶν

ἐργασίας, σύμφωνα μὲ τὶς ἀνάγκες ποῦ μπορεῖ νὰ προκύψουν, γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ὑποβοήθηση τοῦ ἔργου τοῦ Ἰδρύματος.

ε. Προτείνει στὸ οἰκεῖο Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο, τὸ ὁποῖο καὶ ἀποφασίζει σχετικὰ, τὴν πρόσληψη ἀπὸ τὸ Νομικὸ Πρόσωπο τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως τοῦ ἀναγκαίου γιὰ τὴν λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος ἔμμισθου προσωπικοῦ, σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας, καὶ τὸν διορισμὸ στὸ αὐτὸ Νομικὸ Πρόσωπο τοῦ ἐθελοντικοῦ προσωπικοῦ.

στ. Καταρτίζει τὸν ἐτήσιο Προϋπολογισμὸ καὶ Ἀπολογισμὸ τοῦ Ἰδρύματος, τοὺς ὁποίους καὶ ὑποβάλλει ἐγκαίρως γιὰ ἐγκριση στὸ οἰκεῖο Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο.

ζ. Ἀποφασίζει γιὰ κάθε ἄλλο θέμα, τὸ ὁποῖο δὲν προβλέπεται ἀπὸ τὸν παρόντα Κανονισμό, μὲ τὴν ἐπιφύλαξη τῆς ἐγκρισης τῶν πράξεων του ἀπὸ τὸ οἰκεῖο Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο.

ἄρθρον 5

Ἄρμοδιότητες τοῦ Προέδρου, τοῦ Ἀντιπροέδρου, τοῦ Γραμματέα καὶ τοῦ Ταμῆ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

1. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου:

α. Ἐχει τὴν εὐθύνη ὅλων τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Ἰδρύματος καὶ συντονίζει τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν ὑλοποίηση τῶν σκοπῶν αὐτοῦ.

β. Ἐκπροσωπεῖ τὸ Ἰδρυμα ἐνώπιον κάθε Διοικητικῆς, Δικαστικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς καὶ ὁποιασδήποτε ἄλλης Ἀρχῆς καὶ σὲ ὅλες του τὶς σχέσεις μὲ ἄλλα Ἰδρύματα, Ὄργανοι, νομικὰ καὶ φυσικὰ πρόσωπα.

γ. Λαμβάνει γνώση ὅλων τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων τοῦ Ἰδρύματος, συνυπογράφει μὲ τὸν Γραμματέα ὅλη τὴν ἀλληλογραφία αὐτοῦ καὶ συνυπογράφει μὲ τὸν Ταμία τὰ οἰκονομικῆς φύσεως ἔγγραφα.

δ. Συγκαλεῖ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο σὲ συνεδριάσεις, διευθύνει τὶς σὲ αὐτὲς συζητήσεις καὶ συνυπογράφει μὲ τὸν Γραμματέα τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων.

ε. Ἐν γένει μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

2. Ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ.Σ. ἀναπληρώνει τὸν Πρόεδρο, σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος, σὲ ὅλες τὶς ὡς ἄνω ἀρμοδιότητες αὐτοῦ καὶ ἐνεργεῖ κατόπιν ἐντολῆς του.

3. Ὁ Γραμματέας τοῦ Δ.Σ.:

α. Τηρεῖ τὸ Βιβλίον Πρωτοκόλλου τοῦ Ἰδρύματος καὶ συντάσσει ὅλα τὰ ἔγγραφα καὶ ὅλη τὴν ἀλληλογραφία τοῦ Ἰδρύματος, γιὰ τὴν ὁποία ἐνημερώνει τὸν Πρόεδρο καὶ τὴν ὁποία συνυπογράφει μὲ αὐτόν.

β. Τηρεῖ τὸ Βιβλίον Πρακτικῶν τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος, συνυπογράφει μὲ τὸν Πρόεδρο τὰ ἐν λόγῳ πρακτικά, τὰ ὁποία συντάσσει, καὶ φυλάσσει τὴν σφραγίδα τοῦ Ἰδρύματος.

4. Ὁ Ταμίας τοῦ Δ.Σ.:

α. Ἐνεργεῖ γιὰ λογαριασμὸ τοῦ Δ.Σ., ἐναντι τοῦ ὁποίου εἶναι ὑπόλογος, τὶς διαχειριστικὲς πράξεις ἀναφορικὰ μὲ τὰ πάσης φύσεως περιουσιακὰ στοιχεῖα ποὺ ἔχουν διατεθεῖ σὲ χρῆση τοῦ Ἰδρύματος.

β. Τηρεῖ τὸ Βιβλίον Ταμείου, καθὼς καὶ τὰ Διπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεως καὶ Ἐντάλματα Πληρωμῆς τοῦ Ἰδρύματος. Εἰσπράττει κάθε ἔσοδο τοῦ Ἰδρύματος μὲ διπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεως, θεωρημένα ἀπὸ τὴν οἰκεία Ἱερὰ Μητρόπολη, μὲ τὴν ἔνδειξη «*Διὰ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα Προστασίας καὶ Προβολῆς τῶν Βυζαντινῶν καὶ τῶν Μεταβυζαντινῶν Μνημείων "Παναγία ἢ Καστριώτισσα"*», τὰ ὁποία συνυπογράφει μὲ τὸν Πρόεδρο. Διενεργεῖ τὶς πληρωμὰς γιὰ κάθε δαπάνη ποὺ προβλέπεται στὸν ἐγκεκριμένο Προϋπολογισμὸ βάσει διπλοτύπων Ἐνταλμάτων Πληρωμῆς, θεωρημένων ἀπὸ τὴν οἰκεία Ἱερὰ Μητρόπολη, τὰ ὁποία ἐπίσης, συνυπογράφει, ὅπως ἄλλωστε καὶ ὅλα τὰ οἰκονομικῆς φύσεως ἔγγραφα, μὲ τὸν Πρόεδρο.

γ. Εὐθύνεται γιὰ τὴν φύλαξη τῶν χρημάτων τοῦ Ἰδρύματος, τὰ ὁποία κατατίθενται σὲ ἰδιαίτερο λογαριασμὸ μᾶς ἀπὸ τὶς Τράπεζες ποὺ λειτουργοῦν στὴν πόλη τῆς Καστοριάς, στὸ ὄνομα τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως μὲ τὴν ἔνδειξη «*Διὰ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα Προστασίας καὶ Προβολῆς τῶν Βυζαντινῶν καὶ τῶν Μεταβυζαντινῶν Μνημείων "Παναγία ἢ Καστριώτισσα"*», καὶ διενεργεῖ ἀναλήψεις χρημάτων κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., γιὰ τὴν λήψη τῆς ὁποίας εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ψήφος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ὡς Προέδρου.

δ. Μεριμᾷ γιὰ τὴν ἐγκαιρὴ κατάρτιση καὶ ὑποβολὴ στὸ τέλος κάθε οἰκονομικοῦ ἔτους στὸ Δ.Σ. τῶν σχεδίων Προϋπολογισμοῦ, Ἀπολογισμοῦ καὶ Ἰσολογισμοῦ τοῦ Ἰδρύματος καὶ τηρεῖ τὸ Βιβλίον Κτηματολογίου καὶ τὸ Βιβλίον Ὑλικοῦ.

ἄρθρον 6

1. Τὸ προσωπικὸ τοῦ Ἰδρύματος, τὸ ὁποῖο βρίσκεται ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ, διακρίνεται σὲ ἐθελοντικὸ καὶ ἔμμισθο. Στὸ ἐθελοντικὸ προσωπικὸ συγκαταλέγονται ὅσα ἄτομα προσφέρουν δωρεὰν τὶς ὑπηρεσίες τους στὸ Ἰδρυμα, ἐνῶ στὸ ἔμμισθο τὰ ἄτομα ποὺ προσλαμβάνονται μὲ πρόταση τοῦ Δ.Σ. στὸ οἰκείο Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο, ἀπὸ τὸ Νομικὸ Πρόσωπο τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἐφόσον τὸ ἐθελοντικὸ προσωπικὸ δὲν ἐπαρκεῖ γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἀναγκῶν λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος, σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τῆς κείμενης νομοθεσίας.

2. Ἡ ιδιότητα τοῦ μέλους τοῦ Δ.Σ. δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστη μὲ τὴν κατοχὴ θέσης προσωπικοῦ τοῦ Ἰδρύματος.

ἄρθρον 7

Τὸ Ἰδρυμα ἔχει αὐτοτελὴ διαχείριση, τηρεῖ δέ, μὲ τὴν μέριμνα τοῦ Γραμματέα καὶ τοῦ Ταμῖα τοῦ Δ.Σ., τὰ Γενικά καὶ Διαχειριστικά αὐτοῦ Βιβλία, θεωρημένα γιὰ κάθε νόμιμη χρῆση ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Καστοριάς, ἤτοι:

α. Βιβλίον Πρωτοκόλλου εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων.

β. Βιβλίον Πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ.

γ. Βιβλίον Ταμείου καὶ διπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεως καὶ Ἐντάλματα Πληρωμῆς, τὰ ὁποία εἶναι ἐκτελεστέα ἐφόσον φέρουν τὴν ὑπογραφή τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ταμῖα τοῦ Ἰδρύματος.

δ. Βιβλίον Κτηματολογίου, στὸ ὁποῖο καταγράφονται ὅλα τὰ ἀκίνητα περιουσιακὰ στοιχεῖα, ποὺ ἔχουν διατεθεῖ σὲ χρῆση τοῦ Ἰδρύματος.

ε. Βιβλίον Ὑλικοῦ, στὸ ὁποῖο καταγράφονται ὅλα τὰ κινητὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα, ποὺ ἔχουν διατεθεῖ σὲ χρῆση τοῦ Ἰδρύματος.

ἄρθρον 8

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος καὶ διάθεσή τους

1. Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

α. Οἱ ἐκάστοτε ἐπιχορηγήσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστοριάς, καθὼς καὶ οἱ ὑπὲρ αὐτοῦ εἰσφορὲς τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς περιφέρειας τῆς

Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

β. Πρόσοδοι ἀπὸ τὴν ἀξιοποίηση τῶν πάσης φύσεως περιουσιακῶν στοιχείων, ποὺ ἔχουν διατεθεῖ σὲ χρῆση τοῦ Ἰδρύματος.

γ. Πρόσοδοι ἀπὸ τὴν ἀξιοποίηση ἐθνικῶν, εὐρωπαϊκῶν καὶ διεθνῶν προγραμμάτων.

δ. Πρόσοδοι ἀπὸ τὴν πραγματοποίηση διαφόρων ἐκδηλώσεων τοῦ Ἰδρύματος, λαχειοφόρων ἀγορῶν, ἐράων νόμιμα διενεργουμένων, κ.ἄ.

ε. Δωρεές, ἐν ζωῇ ἢ αἰτία θανάτου, κληρονομίαι καὶ κληροδοσίαι κινήτων καὶ ἀκινήτων φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων, καταλειπόμενες ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ περιεχόμενες κατὰ πλήρη κυριότητα στὸ Νομικὸ Πρόσωπο τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

στ. Εἰσφορές, σὲ εἶδος ἢ σὲ χρῆμα, φίλων τοῦ Ἰδρύματος.

ζ. Κρατικὲς ἐπιχορηγήσεις, ἐπιχορηγήσεις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως, ἐπιχορηγήσεις τῆς Νομαρχιακῆς καὶ Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης, ἐπιχορηγήσεις Ὄργανισμῶν καὶ ἄλλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ἐπιχορηγήσεις φυσικῶν προσώπων καὶ κάθε ἄλλη νόμιμη ἐπιχορήγηση.

η. Κάθε ἄλλη πρόσοδος, σύμφωνη μὲ τὸ Ὁρθόδοξο Χριστιανικὸ πνεῦμα, ποὺ προέρχεται ἀπὸ κάθε εἶδους δραστηριότητες τοῦ Ἰδρύματος καὶ κάθε νόμιμη πηγή καὶ δὲν κατονομάζεται ρητὰ στὸν παρόντα Κανονισμό.

2. Ἡ περιέλευση οἰουδήποτε κινήτου ἢ ἀκινήτου πράγματος στὴν χρῆση τοῦ Ἰδρύματος γίνεται πάντα στὸ ὄνομα τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως, στὸ ὁποῖο μεταβιβάζεται ἡ κυριότητα, νομὴ καὶ κατοχὴ τοῦ πράγματος. Στὴν πράξη δὲ τῆς μεταβίβασης γίνεται εἰδικότερη μνεῖα καὶ ἀναφορὰ μὲ τὴν ἔνδειξη «*Διὰ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα Προστασίας καὶ Προβολῆς τῶν Βυζαντινῶν καὶ τῶν Μεταβυζαντινῶν Μνημείων "Παναγία ἢ Καστριώτισσα"*», τὸ ὁποῖο ὡς Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα, θὰ ἔχει τὴν χρῆση, γιὰ ὅσο χρόνον ὑφίσταται, πρὸς ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν του.

3. Οἱ ἀνωτέρω πόροι τοῦ Ἰδρύματος διατίθενται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ, ποὺ ἐγκρίνεται ἀπὸ τὸ οἰκεῖο Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο, γιὰ τὴν ἀγορὰ τοῦ ἀπαραίτητου ἐξοπλισμοῦ τοῦ Ἰδρύματος, γιὰ τὴν προώθηση ὀργανωμένων παρεμβάσεως διάσωσης, ἀποκατάστασης, προστασίας καὶ ἀνάδειξης τῶν βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν μνημείων ποὺ εὐρίσκονται στὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας, γιὰ τὴν προ-

ώθηση ἄλλων παρεμβάσεων καὶ τὴν πραγματοποίηση δραστηριοτήτων καὶ ἔργων, σύμφωνα μὲ τὴν πρόβλεψη τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, γιὰ τὴν κάλυψη κάθε δαπάνης ποὺ ἀνακύπτει, συμπεριλαμβανομένης αὐτῆς τῆς μισθοδοσίας τοῦ προσωπικοῦ, καὶ ἀποσκοπεῖ στὴν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος καὶ γιὰ τὴν κάλυψη κάθε δαπάνης ποὺ προβλέπεται στὸν ἐγκεκριμένο Προϋπολογισμό τοῦ Ἰδρύματος.

4. Τὸ τυχὸν χρηματικὸ πλεόνασμα ἀπὸ τὴν οικονομικὴ διαχείριση τοῦ Ἰδρύματος, κατατίθεται σὲ ἰδιαίτερο λογαριασμό μιᾶς ἀπὸ τὶς Τράπεζες ποὺ λειτουργοῦν στὴν πόλη τῆς Καστορίας στὸ ὄνομα τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως μὲ τὴν ἔνδειξη «*Διὰ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα Προστασίας καὶ Προβολῆς τῶν Βυζαντινῶν καὶ τῶν Μεταβυζαντινῶν Μνημείων "Παναγία ἢ Καστριώτισσα"*».

Ἄρθρον 9

Τὸ Ἰδρυμα ἔχει ἰδίᾳ σφραγίδα μὲ δύο ἐπάλληλες κύκλους, ἡ ὁποία φέρει στὸ κέντρο τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Καστριώτισσης. Στὸν μὲν ἐξωτερικὸ κύκλο ἀναγράφονται οἱ λέξεις «*Ἱερά Μητρόπολις Καστορίας*», στὸν δὲ ἐσωτερικὸ κύκλο ἢ ἐπωνυμία τοῦ Ἰδρύματος «*Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα προστασίας καὶ προβολῆς τῶν Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Μνημείων "Παναγία ἢ Καστριώτισσα"*».

Ἄρθρον 10

Τὸ παρὸν Ἰδρυμα μὲ τὴν ὡς ἄνω μορφή καὶ ὀργάνωση, καταργεῖται μὲ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατόπιν αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ, γιὰ τὴν λήψη τῆς ὁποίας εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ψήφος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ὡς Προέδρου, ποὺ ἐγκρίνεται ἀπὸ τὸ οἰκεῖο Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο, ὅταν δὲν ἐκπληρῶνει τὶς ἐκκλησιολογικὲς αὐτοῦ προϋποθέσεις καὶ τὴν ἀποστολὴ του, ὅταν παρεκκλίνει τῶν σκοπῶν του ἢ καταστεῖ ἀνέφικτη ἡ λειτουργία του. Σὲ κάθε περίπτωση κατάργησης τοῦ Ἰδρύματος, ἡ χρῆση τῶν πάσης φύσεως περιουσιακῶν στοιχείων, ἡ ὁποία εἶχε παραχωρηθεῖ στὸ Ἰδρυμα, ἐπανέρχεται αὐτοδικαίως στὸ Νομικὸ Πρόσωπο τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως, στὴν πλήρη κυριότητα τοῦ ὁποίου ἄλλωστε καὶ αὐτὰ ἀνήκουν.

ἄρθρον 11

1. Ὁ παρῶν Κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ στὸ ἐπίσημο Δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

2. Κάθε τροποποίηση αὐτοῦ γίνεται ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο κατόπιν αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος, γιὰ τὴν λήψη τῆς ὁποίας εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ψῆφος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ὡς Προέδρου, ποῦ ἐγκρίνεται ἀπὸ τὸ οἰκεῖο Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο. Δημοσιεύεται δὲ ὅπως καὶ ὁ παρῶν Κανονισμὸς.

ἄρθρο 12

Ἀπὸ τίς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προκαλεῖται δαπάνη σὲ βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθεῖ.

Ἀθήνα 2α Ἰουλίου 2003

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

**Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Ἀθήνησι τῆ 9ῃ Ἰουλίου 2003

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 29, τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ποιμαίνουσας Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἀπὸ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας.

3. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τῆς ἀπὸ 11.6.1999 Ἀποφάσεως τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου (Φ.Ε.Κ. 1792/τ. Β'/28.9.1999).

4. Τὰς ὑπ' ἀριθμ. 2/12.3.2001 καὶ 1/15.1.2003 Ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος «ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1392/29.11.2002 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνατίου.

5. Τὴν ἀπὸ 18.2.2003 Γνωμάτευσιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

6. Τὴν ἀπὸ 2.7.2003 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Τὴν τροποποίησιν καὶ συμπλήρωσιν τῆς ἀπὸ 11.6.1999 Ἀποφάσεως Αὐτῆς περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ», τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ (Φ.Ε.Κ. 1792/τ. Β'/28.9.1999) ὡς κάτωθι:

ἄρθρον 1

Εἰς τὸ ἄρθρον 2 τῆς 11.6.1999 Ἀποφάσεως τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ», τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ, προστίθενται παράγραφοι γ' καὶ δ' ἔχουσαι ὡς ἐξῆς:

«γ. Ἡ ἀνάληψις διεθνῶν βιώσιμων δράσεων, σὲ συνεργασία μὲ ἀξιόπιστους φορεῖς τῆς κοινωνίας τῶν πολιτῶν (Μ.Κ.Ο., τοπικοὶ ἀναπτυξιακοὶ φορεῖς, Ο.Τ.Α., πανεπιστημιακὰ δίκτυα, ἀγροτικοὶ συνεταιρισμοί, φορεῖς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας κ.ἄ.), στὶς ἀναπτυσσόμενες χῶρες στὸν τομέα τῆς υγείας πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς οὐσιαστικῆς βελτίωσης τοῦ βιοτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐπιπέδου τῶν κατοίκων τους, ἰδίως τῶν εὐπαθῶν ομάδων τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τοῦ περιορισμοῦ τῆς φτώχειας. Οἱ δράσεις αὐτὲς θὰ καλύπτουν καὶ τὴν ἀποστολὴ ἐπιχειρήσεως ἀνθρωπιστικῆς βοήθειας καὶ ἐπισιτιστικῆς βοήθειας, ἐνῶ θὰ ἐπεκτείνονται καὶ σὲ κάθε τομέα ἀναπτυξιακῆς διάστασης.

δ. Ἡ ὑλοποίησις προγραμμάτων, σὲ συνεργασία μὲ τοὺς προαναφερόμενους φορεῖς, καὶ προγραμμάτων τῶν φορέων αὐτῶν στὶς ἀναπτυσσόμενες χῶρες, καὶ ἡ ἀρωγὴ πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς ἀποτελεσματικῆς δια-

χείρισής τους καὶ τῆς μεγιστοποίησης τῶν ἐξ αὐτῶν ὠφελειῶν γιὰ τίς τοπικὲς κοινωνίες στοὺς τομεῖς τῆς κοινωνικῆς φροντίδας καὶ πρόνοιας, τῆς ἐκπαίδευσης καὶ κατάρτισης, τῆς ἐν γένει στήριξης τῶν εὐπαθῶν ὁμάδων τοῦ πληθυσμοῦ, τῆς προστασίας τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, τῆς ἰσότητας τῶν δύο φύλων, τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς δημιουργίας θεσμικῶν θεμελιῶν».

ἄρθρον 2

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης Ἀποφάσεως ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ἄρθρον 3

Ἀπὸ τὰς διατάξεις τῆς Ἀποφάσεως αὐτῆς προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ.

Ἀθῆναι 2 Ἰουλίου 2003

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεῦν

† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΥΔΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

Πράξις 24

Σήμερα Κυριακὴ 4 Μαΐου 2003 συνεδρίασε τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο Ἁγίας Μαρίας Ν. Κυδωνίας μετὰ ἀπὸ προφορικὴ πρόσκληση τοῦ Προέδρου τοῦ π. Γεωργίου Περάκη καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβούλων, Μιχαὴλ Σοῖλεντάκη Ἀντιπροέδρου, Ἐπαμεινώντα Τερεζάκη Ταμία, Μαρίνου Κουτσογιαννάκη Μέλους καὶ Σταύρου Μαραγκάκη Μέλους. Μὲ θέμα:

Τὴ Σύσταση καὶ λειτουργία τοῦ Πνευματικοῦ Ἰδρύματος μετὰ τὴν ἐπωνυμία «Πνευματικὸ Ἐνοριακὸ Κέντρο

Ἁγίας Μαρίας» Ν. Κυδωνίας «Ἡ Ἁγία Μαρίνα».

Τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τῆς Ἐνορίας Ἁγίας Μαρίας Χανίων εὐρεθὲν ἐν ἀπαρτίᾳ, ἔχοντας ὑπ' ὄψιν του:

α) Τίς ἐκ τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τῶν νόμων τοῦ κράτους ἀπορρέουσες ὑποχρεώσεις τῆς Ἐκκλησίας δημιουργίας Πνευματικῶν, διδακτικῶν, Πολιτιστικῶν, Φιλανθρωπικῶν καὶ Κοινωνικῶν δραστηριοτήτων καὶ ἐν γένει ἔργων πρὸς τὴν κάλυψιν τῶν σχετικῶν ἀναγκῶν τοῦ Πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας.

β. Τίς ἀνάγκες τῆς Ἐνορίας μας

γ. Τίς διατάξεις τῶν ἄρθρων 36 καὶ 37 τοῦ Κεφαλαίου ΙΔ τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ἰσχύ ἔχοντα καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κρήτης.

δ. Τίς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 8/1979 κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν» ἰσχύ ἔχοντα καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κρήτης.

2. Τίς σχετικὲς διατάξεις τοῦ Νόμου 4149/1961 «Περὶ καταστατικοῦ χάρτου τῆς ἐν Κρήτῃ Ἐκκλησίας».

Ἀποφασίζει:

Τὴ σύσταση καὶ λειτουργία τοῦ Πνευματικοῦ Ἰδρύματος μετὰ τὴν ἐπωνυμία «Πνευματικὸ Ἐνοριακὸ Κέντρο Ἁγίας Μαρίας Ν. Κυδωνίας «Ἡ Ἁγία Μαρίνα»» μετὰ ἔδρα τὴν Ἐνορία τῆς Ἁγίας Μαρίας Χανίων καὶ τοῦ ὁποίου ἡ λειτουργία, ἡ διοίκηση καὶ ἡ διαχείριση ρυθμίζεται κατὰ τίς διατάξεις τοῦ παρακάτω κανονισμοῦ.

**Κανονισμὸς λειτουργίας Πνευματικοῦ Ἐνοριακοῦ
Κέντρου Ἁγίας Μαρίας Ν. Κυδωνίας
«Ἡ Ἁγία Μαρίνα»**

Σύσταση - Τίτλος - Ἐδρα

ἄρθρον 1

Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς κείμενης Νομοθεσίας καὶ τίς ἐπιταγὰς τῶν Θείων καὶ ἱερῶν κανόνων τους ἐπιβάλλοντας «ὅπως πᾶσα Ἐνορία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ ζῶν κύτταρον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὄργανισμοῦ καὶ κέντρο Ἐνεργόν, Ἐκκλησιαστικῆς, Λατρευτικῆς, Διδακτικῆς, Φιλανθρωπικῆς, Κοινωνικῆς, Ἐκπολιτιστικῆς ζωῆς καὶ δράσεως» ἱδρύεται καὶ συνίσταται στὴν Ἐνορία τοῦ ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνα, Ἁγίας Μαρίας Ν. Κυδωνίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυδωνίας

καὶ Ἀποκορώνου Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα ὡς Νομικὸ Πρόσωπο Ἰδιωτικοῦ Δικαίου μὲ τὴν Ἐπωνυμία «Πνευματικὸ Ἐνοριακὸ Κέντρο Ἁγίας Μαρίας, Ν. Κυδωνίας “Ἁγία Μαρίνα”» μὲ ἔδρα τὴν Ἐνορία Ἁγίου Σπυρίδωνα Ἁγίας Μαρίας Ν. Κυδωνίας.

Σκοπὸς
Ἄρθρον 2

Σκοπὸς τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου ὡς ἀναπόσπαστου μέρους καὶ Προεκτάσεως τῆς Ἐνορίας Ἁγίου Σπυρίδωνα Ἁγίας Μαρίας εἶναι νὰ συμβάλλει στὸ πληρέστερο, ἀρτιότερο Ποιμαντικὸ, Κατηχητικὸ, Κοινωνικὸ, Φιλανθρωπικὸ καὶ Πολιτιστικὸ ἔργο τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας, νὰ καλλιεργεῖ καὶ νὰ ἐκφράζει τὸ Ὁρθόδοξο Χριστιανικὸ φρόνημα καὶ τὴν Ἑλληνορθόδοξη Πολιτιστικὴ μας παράδοση καὶ νὰ συντελεῖ ὅσο μπορεῖ στὴν ἐν γένει ψυχοπνευματικὴ ἀνάπτυξη τῆς Ἐνορίας καὶ τῶν μελῶν τῆς στὰ πλαίσια καὶ στὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

Μέσα γιὰ τὴν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ
Ἄρθρον 3

Ἡ ἐπίτευξη τῶν παραπάνω σκοπῶν του ἐπιτυγχάνεται μὲ:

α. Τὴν προσπάθεια καλλιέργειας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος τῶν Λειτουργικῶν παραδόσεων καὶ τοῦ Εὐχαριστιακοῦ ἡθους τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς τὰ πλαίσια τῆς Ὁρθόδοξης λατρείας τῶν Ἀκολουθιῶν καὶ τῶν μυστηρίων αὐτῆς.

β. Τὴν ἐνεργοποίηση τοῦ ἀνθρώπινου δυναμικοῦ τῆς Ἐνορίας, ποὺ ἐμφορεῖται ἀπὸ ἐκκλησιαστικὴ συνείδηση καὶ ὀρθόδοξο ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα, καθὼς καὶ τὴν συνδρομὴ ἱκανῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων καὶ δημιουργῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐνορίας μας.

γ. Τὴν λειτουργία Νεανικοῦ Κέντρου τὸ ὁποῖο θὰ ἀποβλέπει εἰς τὴν ἑλληνορθόδοξη πνευματικὴ κατάρτιση καὶ οἰκοδομὴ, τὴν δημιουργικὴ ἀπασχόληση καὶ τὴν ψυχαγωγία τῶν νέων τῆς Ἐνορίας.

δ. Τὴν πνευματικὴ, κατηχητικὴ, διδασκτικὴ καὶ λοιπὴ διακονία τῆς Ἐνορίας (ὁμιλίες, διαλέξεις, συζητήσεις,

ἐκδηλώσεις, διαλόγους καὶ σεμινάρια, ἑορταστικὲς ἐκδηλώσεις κλπ.).

ε. Τὴν ἐπισήμανση, ἐπεξεργασία, τὴν εὐαισθητοποίηση, συζήτηση καὶ ἀναζήτηση λύσεων εἰς τὰ προβλήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τοὺς κατοικοὺς τῆς Ἐνορίας καὶ τῆς περιοχῆς, γενικότερα.

στ. Τὴν διοργάνωση πολιτιστικῶν, φιλανθρωπικῶν καὶ ψυχαγωγικῶν ἐκδηλώσεων καθὼς καὶ ἐκθέσεων, προβολῶν καὶ θεατρικῶν παραστάσεων.

ζ. Τὴν συγκέντρωση, ταξινόμηση, συντήρηση, καὶ ἀξιοποίηση ἐκκλησιαστικοῦ καὶ λαογραφικοῦ ὑλικοῦ γιὰ μιὰ οὐσιαστικὴ συμβολὴ τῆς Ἐνορίας μας στὴν διατήρηση τῆς πολιτιστικῆς μας ταυτότητας καὶ κληρονομίας μὲ τὴν ὀργάνωση Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου.

η. Τὴν δημιουργία παραδοσιακῶν τμημάτων γιὰ τὴ διάσωση, διατήρηση καὶ διάδοση τῆς πολιτιστικῆς μας παραδόσεως (χορωδιῶν, χορευτικῶν τμημάτων).

θ. Τὴν δημιουργία καὶ λειτουργία Δανειστικῆς Βιβλιοθήκης γιὰ τὴν πνευματικὴ οἰκοδομὴ τῶν Ἐνοριτῶν καὶ τὴν καλλιέργεια τῶν γραμμάτων.

ι. Τὴν λειτουργία αἰθούσης τραπεζαρίας καὶ πλήρως ἐξοπλισμένης κουζίνας μὲ σκοπὸ τὴν δημιουργία, σύσφιξη καὶ προαγωγή τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ἐνοριτῶν, τῶν προσκεκλημένων συνέδρων καὶ τῶν συνομιλητῶν τοῦ Κέντρου μας, διὰ τῆς προσφορᾶς καφέ, ἀναψυκτικῶν, ἐδεσμάτων, συνεστιάσεων καὶ δεξιῶσεων καὶ ἄλλων παρομοίων.

ια. Τὴν στέγαση τῶν γραφείων τῆς Ἐνορίας καὶ τῆς αἰθούσης συσκέψεων γιὰ τὴν ὁμαλὴ διοικητικοῦ λειτουργία τῆς Ἐνορίας καθὼς καὶ τὴν ὀργάνωση καὶ προώθηση τοῦ Ἐνοριακοῦ ἔργου.

ιβ. Τὴν δημιουργία Κέντρου Ἐπικοινωνίας μὲ τοὺς Μετανάστες ἀνὰ τὸν κόσμον ποὺ ἔχουν τὶς ρίζες τους στὴν Ἁγία Μαρίνα.

ιγ. Τὴν λειτουργία ἐθελοντικῆς τράπεζας αἵματος καὶ ομάδας ἐθελοντῶν δράσης σὲ ἑκτακτὰ περιστατικὰ (σεισμούς, θεομηνίες).

ιδ. Ἡ ἐκδοση ἐνημερωτικῶν ἐντύπων καὶ φυλλαδίων καὶ ἡ στελέχωση τῆς Ἐνορίας μὲ Η/Υ γιὰ ἐκμάθηση μηχανοργάνωσης ἀπὸ τοὺς νέους τῆς Ἐνορίας.

ιε. Τὴν δημιουργία τουριστικοῦ Γραφείου ἐπικοινωνίας μὲ σκοπὸ τὴν ἀξιοποίηση προσωπικοτήτων τοῦ ἐξωτερικοῦ ποὺ τὴ θερινὴ περίοδο θὰ διαμένουν στὴν περιοχή, τὴν προβολὴ τῆς Ἁγίας Μαρίας στὸ ἐξωτερικὸ, διαφημιστικὰ ἐντυπα, ἀνταλλαγῆς ἐπισκέψεων κ.λπ.

ιστ. Βράβευση νέων ἢ προσώπων τὰ ὁποῖα βοήθησαν ἠθικὰ ἢ ὑλικὰ ἢ διακρίθηκαν σὲ διάφορους τομεῖς τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

ιζ. Ἀνακήρυξη μεγάλων εὐεργετῶν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου προσώπων ποὺ συνετέλεσαν στὴν ἀνοικοδόμηση Νέου Πνευματικοῦ Κέντρου τῆς Ἐνορίας.

ιη. Τὴν δημιουργία Γραφείου (Οἰκονομικῶν Μεταναστῶν) μὲ σκοπὸ τὴν καταγραφή εὕρεσης ἐργασίας καὶ ἀντιμετώπιση προβλημάτων οἰκονομικῶν μεταναστῶν τῆς περιοχῆς.

ιθ. Μὲ κάθε ἄλλο πρόσφορο μέσο ποὺ θὰ ἀποφάσιζε κάθε φορά τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

Διοίκηση ἄρθρον 4

Τὸ Ἐνοριακὸ Πνευματικὸ Κέντρο ὡς Ἐκκλησιαστικὸς Ἐνοριακὸς φορέας ἔχει τὴν ἀναφορά του εἰς τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ἀπὸ τὴν ὁποῖα καὶ ἐποπτεύεται διοικητικῶς, ἐκφράζει τὸ ἦθος τῆς Ἐκκλησίας καὶ διοικεῖται ἀπὸ 7μελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιο ποὺ ἀπαρτίζεται:

α. Ἀπὸ τὸν ἐκάστοτε Πρόεδρο τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνα Ἁγίας Μαρίας ὡς Πρόεδρο.

β. Ἀπὸ δύο μέλη τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

γ. Ἀπὸ ἓνα μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Εἰδικῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐνορίας Ἁγίας Μαρίας.

δ. Ἀπὸ τρεῖς ἐνορίτες ἄνδρες ἢ γυναῖκες ποὺ διακρίνονται γιὰ τὴν πνευματικὴ τους ὠριμότητα, τὸ ἦθος καὶ τὴν προσφορά τους πρὸς τὴν Ἐνορία.

Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διορίζονται γιὰ μιά τριετία ἀπὸ τὸν ἐκάστοτε Μητροπολίτη Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου, ὕστερα ἀπὸ πρόταση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνα, τῆς Ἐνορίας Ἁγίας Μαρίας.

Ἡ θητεία τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μπορεῖ νὰ ἀνανεωθεῖ κατὰ τὴν κρίση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ προσφορά τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι τιμητικὴ καὶ ἄνευ ἀμοιβῆς. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο

εὐρίσκεται σὲ ἀπαρτία ἐφόσον τὰ πέντε ἀπὸ τὰ ἑπτὰ μέλη αὐτοῦ εἶναι παρόντα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Πρόεδρος ἢ σὲ περίπτωση κωλύματος ἢ ἀπουσίας του ὁ Ἀντιπρόεδρος, κατόπιν ἐγγράφου πρὸς τοῦτο τὸ σκοπὸ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου συγκροτεῖται σὲ σῶμα κατὰ τὴν πρώτη του συνεδρία μὲ τὴν ἐκλογή Ἀντιπρόεδρου, Γραμματέα καὶ Ταμῖα κατόπιν μυστικῆς ψηφοφορίας.

Μέλη μὴ ἀνταποκρινόμενα στὰ καθήκοντά των παύονται μὲ ἀπόφαση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ναοῦ καὶ ἀντικαθίστανται νομίμως σύμφωνα μὲ τὴν παραπάνω διαδικασία διορισμοῦ μελῶν.

Ἀρμοδιότητες ἄρθρον 5

Ἀρμοδιότητες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου εἶναι οἱ ἑξῆς:

α. Ὡς Διοικητικὸ ὄργανο τῆς Ἐνορίας Ἁγίας Μαρίας Χανίων, τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου ἀποφασίζει γιὰ κάθε θέμα ποὺ ἀφορᾷ στὴν λειτουργία καὶ τὴν συντήρηση τοῦ κέντρου, τὴν ἐκπλήρωση τῶν ἐπιδιωκομένων σκοπῶν του καὶ γιὰ ὅτι ἄλλο σχετικὸ θέμα τὸ ἀφορᾷ, μὲ σχετιστικὴ πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν σὲ περίπτωσι ἰσοψηφίας ὑπερσχύει ἢ ψῆφος τοῦ Προέδρου του.

β. Συνεργάζεται μὲ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Μαρίας Χανίων, τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Εἰδικῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς Ἁγίας Μαρίας Χανίων, ἀλλὰ καὶ μὲ κάθε ἄλλη νόμιμη ἀρχὴ ἢ φορέα τοῦ Τόπου, γιὰ τὴν προαγωγή καὶ ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν του.

γ. Μεριμᾷ γιὰ τὴν ἐξεύρεση οἰκονομικῶν πόρων καὶ τὴν σωστὴ λειτουργία του.

δ. Συντάσσει τὸν προϋπολογισμό κατὰ μῆνα Νοέμβριο καὶ τὸν ἀπολογισμό του κατὰ μῆνα Ἰανουάριο ἐκάστου ἔτους.

ε. Τὸ Διοικητικὸ συμβούλιο πρὸς ἀρτιότερη ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου καὶ τὴν ὁμαλὴ λειτουργία του δύναται νὰ ἀποφασίζει:

1) Γιὰ τὸν καθορισμὸ θέσεων προσωπικοῦ ποὺ δὲν ἔχουν καθοριστεῖ στὸν παρόντα κανονισμὸ λειτουργίας

τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου γιὰ τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ δικαιολογητικά τοῦ προσληφθησομένου προσωπικοῦ, καθὼς καὶ γιὰ τὶς ἀρμοδιότητες τῶν προσώπων καὶ τῶν καθοριζομένων θέσεων.

2. Γιὰ τὴν πρόσληψη τοῦ ἀπαραίτητου ἔμμισθου ἢ ἄμισθου προσωπικοῦ, νὰ διορίζει ἔμμισθους ἢ ἄμισθους ὑπευθύνους καὶ τὸ προσωπικὸ αὐτῶν, ἐκτιμώντας τὸ ἦθος, τὴν κατάρτιση καὶ τὴν προσφορά των πρὸς τὴν Ἐνορία.

στ. 1) Γιὰ τὴν καλὴ λειτουργία τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου καθορίζονται οἱ παρακάτω θέσεις, προσωπικοῦ τοῦ Κέντρου:

Μία (1) θέση κοσμητορὸς τοῦ Ἐνοριακοῦ Κέντρου.

Μία (1) θέση Ἐπιμελητοῦ τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

Μία (1) θέση Μαγείρου καὶ

Μία (1) θέση βοηθοῦ Μαγείρου - Τραπεζοκόμου

Μία θέση καθαρίστριας.

2. Τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ δικαιολογητικά γιὰ τὴν κάλυψη τῶν παραπάνω θέσεων, ὡς καὶ οἱ ἀρμοδιότητες ἐνὸς ἐκάστου καθορίζονται εἰς τὸν ἐσωτερικὸ Κανονισμὸ τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, ὁ ὁποῖος καταρτίζεται καὶ ψηφίζεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

3. Εἰς τὶς παραπάνω θέσεις προσλαμβάνεται τὸ ἀπαραίτητο ἔμμισθο προσωπικὸ σύμφωνα μετὰ τὰ ἰσχύοντα εἰς τὰ ἐπὶ συμβάσει ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ὀρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου.

ζ. Συνέρχεται τακτικὰ κάθε μῆνα καὶ ἑκτακτα μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Προέδρου ἢ αἴτηση τριῶν τουλάχιστον μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

η. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκπροσωπεῖ τὸ Ἐνοριακὸ Πνευματικὸ Κέντρο ἐνώπιον κάθε ἀρχῆς, δημόσιας ἢ δημοτικῆς καὶ σὲ ὅποιαδήποτε ἐκκλησιαστικὴ, δικαστικὴ, διοικητικὴ, οικονομικὴ, Φορολογικὴ Ἀρχὴ καὶ Ὑπηρεσία καθὼς καὶ σὲ κάθε ὄργανισμὸ καὶ ἐνώπιον συμβολαιογράφου καὶ σὲ περίπτωσι ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, τὸ Ἐνοριακὸ Πνευματικὸ Κέντρο ἐκπροσωπεῖ ὁ Ἀντιπρόεδρος αὐτοῦ κατόπιν σχετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

Ἐπίσης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου προεδρεύει τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συμβουλίου ὑπογράφει στὴν σχετικὴ ἀλληλογραφία τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου καθὼς καὶ τὰ γραμμάτια εἰσπράξεων καὶ ἐντάλματα πληρωμῶν τοῦ Ἐνοριακοῦ

Πνευματικοῦ Κέντρου, σὲ συνεργασία μετὰ τὸν Ταμία καὶ τὸν Γραμματέα τοῦ Συμβουλίου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Κέντρου ἀκόμα καθορίζει καὶ συντονίζει τὸ ἔργο τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου καὶ τὴν ἐν γένει ὁμαλὴ λειτουργία του καὶ ὑλοποιεῖ τὶς ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ Κέντρου σύμφωνα μετὰ τὸν παρόντα Κανονισμὸ καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

θ. Ὁ Ἀντιπρόεδρος ἀναπληρώνει τὸν Πρόεδρο, ὅταν ἐκεῖνος ἀπουσιάζει ἢ κωλύεται στὴν ἄσκηση τῶν καθηκόντων του λόγω προβλημάτων ὑγείας.

ι. Ὁ Γραμματέας τηρεῖ τὸ Ἀρχεῖο τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, διακινεῖ τὴν ἀλληλογραφία του καὶ συντάσσει τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων του.

ια. Ὁ Ταμίας τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τηρεῖ τὰ βιβλία Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων τοῦ Κέντρου, φυλάττει τὰ χρήματα, καταχωρεῖ τὰ γραμμάτια εἰσπράξεων καὶ τὰ ἐντάλματα πληρωμῶν, καταθέτει καὶ ἀναλαμβάνει χρήματα ἀπὸ Τράπεζες, συνυπογράφει μετὰ τὸν Πρόεδρο τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κάθε δικαιολογητικὸ πρὸς τὸν ἀφορᾶ.

ιβ. Τὰ Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου μετέχουν στὶς συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ βοηθοῦν στὴν ὅσο τὸ δυνατὸν καλύτερη λειτουργία τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, μετὰ ὅποιο τρόπο τοὺς ζητηθεῖ ἀπὸ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

Βιβλία

Ἄρθρον 6

Τὸ Ἐνοριακὸ Πνευματικὸ Κέντρο διατηρεῖ διαχειριστικὰ βιβλία (Βιβλίον Πρακτικῶν, Βιβλίον Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων, Βιβλίον Πρωτοκόλλου, Διπλότυπα Ἀποδείξεων εἰσπράξεων, Γραμμάτια Εἰσπράξεων καὶ Ἐντάλματα Πληρωμῶν, καθὼς καὶ σχετικὸς φακέλος ἀρχείου τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου) τὰ ὡς ἄνω ἀναφερόμενα βιβλία θεωροῦνται ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου, ἢ ὅποια καὶ ἀσκεῖ τὸν οικονομικὸ ἔλεγχον διαχειρίσεως τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

Ὁ ἐτήσιος προϋπολογισμὸς καὶ ἀπολογισμὸς τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου ἐγκρίνεται ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου.

Πόροι τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου
ἄρθρον 7

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

α. Οἱ ἐπιχορηγήσεις ἀπὸ τὸν Ἐνοριακὸ Ναὸ τῶν ἁγίων Σπυρίδωνος καὶ Ἁγίας Μαρίας Χανίων ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ Κέντρου καὶ τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων τοῦ Ναοῦ.

β. Ἀπὸ κάθε φύσεως προαιρετικὲς εἰσφορές, δωρεές, κληρονομίες καὶ κληροδοτήματα.

γ. Ἔσοδα ἀπὸ τὴν διοργάνωση ἐκδηλώσεων.

δ. Ἔσοδα ἀπὸ οἰκονομικὲς ἐνισχύσεις τῶν διαφόρων συλλόγων καὶ φορέων.

ε. Ἀπὸ ἐνοίκια κινητῆς ἢ ἀκινήτου περιουσίας του.

στ. Τὰ ἔσοδα ἀπὸ ἐράνους καὶ λαχειοφόρες ἀγορές.

ζ. Τὰ ἔσοδα ἐκ τῶν προϊόντων τῶν δίσκων ἀπὸ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν τῆς Ἐνορίας, γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῶν σκοπῶν καὶ τῶν λειτουργικῶν καὶ ἐπισκευαστικῶν ἐξόδων τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, οἱ ὁποῖοι θὰ διεξάγονται μὲ πρόταση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ κέντρου πρὸς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐνορίας, τακτικῶς ἢ ἐκτάκτως.

η. Ἀπὸ κάθε παροχὴ ἢ ἐπιχορήγηση τοῦ Κράτους ἢ τῆς Νομαρχιακῆς Αὐτοδιοίκησης ἢ τοῦ Δήμου ἢ καὶ ὁποιαδήποτε ἄλλη νόμιμη ἐπιχορήγηση, εἰσφορὰ ἢ οἰκονομικὴ ἐνίσχυση.

θ. Ἔσοδα ἀπὸ τὴν διεξαγωγὴ συνεδρίων, σεμιναρίων, ἐπιμορφωτικῶν προγραμμάτων, τοπικῶν, ἐθνικῶν ἢ εὐρωπαϊκῶν κλπ.

ι. Διάφοροι ἄλλοι πόροι μὴ κατονομαζόμενοι στὸν παρόντα κανονισμὸ τούτους ὁποῖους θὰ συστήσει καὶ θὰ ἐξεύρει τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

ια. Κάθε ἔσοδο τὸ ὁποῖο δὲν προβλέπεται ἀπὸ τὸν παρόντα κανονισμὸ καὶ εἶναι σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας.

Διάθεση τῶν πόρων του
ἄρθρον 8

Οἱ πόροι τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου διατίθενται:

α. Γιὰ τῆς συντηρήσεως καὶ λειτουργίας τῶν κτιρίων τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου (θέρμανση, φωτισμός, νερό,

καθαριότητα κλπ.).

β. Γιὰ τὴν κάλυψη ἀνάγκης πρὸς ἐπιτέλεση καὶ λειτουργία τῶν σκοπῶν τοῦ Πολιτιστικοῦ Κέντρου.

γ. Γιὰ τὴν προμήθεια βιβλίων, περιοδικῶν, καὶ διοργάνωσης συνεδρίων, ἐορτῶν καὶ ἐκδηλώσεων.

δ. Γιὰ τὴν ἐκδοση βιβλίων καὶ χρηματοδότηση προγραμμάτων τοῦ Ἐνοριακοῦ Πολιτιστικοῦ Κέντρου.

ε. Γιὰ τὴν ἀμοιβὴ τοῦ προσληφθησομένου ἔμμισθου προσωπικοῦ τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, τακτικοῦ ἢ ἐκτάκτου, διοικητικοῦ ἢ βοηθητικοῦ.

Σφραγίδα - Τελικὲς διατάξεις
ἄρθρον 9

Τὸ Ἐνοριακὸ Πνευματικὸ Κέντρο φέρει σφραγίδα κυκλικὴ ποῦ ἔχει στὸν ἐξωτερικὸ κύκλο τὸν τίτλο «Ἐνορία Ἁγίου Σπυρίδωνα», Ἁγίας Μαρίας, στὸν ἐσωτερικὸ κύκλο τὶς λέξεις Ἐνοριακὸ Πνευματικὸ Κέντρο «Ἡ Ἁγία Μαρίνα», καὶ στὸν 3ο μικρότερο κύκλο τὴν εἰκόνα τῆς Ἁγίας Μαρίας.

ἄρθρον 10

Τὸ Ἐνοριακὸ Πνευματικὸ Κέντρο καταργεῖται μὲ πρόταση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνα, Ἁγίας Μαρίας, ἔγκριση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου, ὅταν δὲν ἐκπληρῶνει τὶς ἐκκλησιολογικὲς προϋποθέσεις του.

Κάθε κινητὸ καὶ ἀκίνητο περιουσιακὸ του στοιχεῖο ἀκόμα καὶ οἰκονομικὸ, μεταβιβάζεται χωρὶς καμία ἄλλη ἐνέργεια στὸν Ἐνοριακὸ Ἱερὸ Ναὸ Σπυρίδωνος Ἁγίας Μαρίας, στὸν ὁποῖο καὶ ἀνήκει ἄμεσα κάθε περιουσιακὸ στοιχεῖο τοῦ Ἐνοριακοῦ Πολιτιστικοῦ Κέντρου.

ἄρθρον 11

Ὁ παρῶν Κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τότε ποῦ θὰ δημοσιευθεῖ σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο στὸ ἐπίσημο Δελτίο —ΕΚΚΛΗΣΙΑ— καὶ στὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Κάθε τροποποίησή του μπορεῖ νὰ γίνῃ μὲ πρόταση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματι-

κου Κέντρου, πρὸς τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο Ἁγίας Μαρίας, τὸ ὁποῖο χρειάζεται νὰ ἀποφασίσει ἀρμοδίως καὶ σχετικὰ γιὰ τὴν τροποποίηση καθὼς καὶ μὲ ἔγκριση ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου.

Ἄρθρον 12

Ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη σὲ βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν μπορεῖ νὰ προσδιοριστεῖ.

Χανιά 4 Μαΐου 2003

Τὰ μέλη

Μιχαὴλ Σοῖλεντάκης

Ὁ Πρόεδρος
τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ
Συμβουλίου

Ἐπαμεινώντας Τερεζάκης
Μαρίνος Κουτσογιαννάκης

Ἱερεὺς π. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΡΑΚΗΣ

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ἐχοντες ὑπόψει:

1. Τὶς ἱερὲς ὑποχρεώσεις πρὸς τὸ Χριστεπώνυμο Πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας.
2. Τὶς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμανούσης Ἐκκλησίας, τὶς ἀπορρέουσες ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἐπιταγῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον Πλήρωμα.
3. Τὶς σχετικὲς διατάξεις τοῦ Νόμου 4149/1961 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς ἐν Κρήτῃ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας».
4. Τὶς σχετικὲς διατάξεις τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».
5. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 7/28-7-2003 ἀπόφαση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ Ἡρακλείου, περιέχουσα σχετικὴ πρόταση

Ἄποφασίζομεν

Τὴν ἴδρυση καὶ λειτουργία Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἁγίου Μηνᾶ Ἡρακλείου, μὲ τὴν ἐπωνυμία «ΜΟΝΑΔΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ «ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΓΟΡΓΟΕΠΗΚΟΟΣ»», τὸ ὁποῖο θὰ λειτουργεῖ ὡς αὐτοτελὲς καὶ ἀνεξάρτητο Νομικὸ Πρόσωπο Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, καὶ θὰ ἐδρεύει στὴν πόλη τοῦ Ἡρακλείου Κρήτης. Ἡ ὀργάνωση, διοίκηση, διαχείριση καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος τούτου θὰ διέπεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ.

Ἡράκλειο, 4 Σεπτεμβρίου 2003

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Κρήτης ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Κανονισμὸς λειτουργίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἁγ. Μηνᾶ Ἡρακλείου μὲ τὴν ἐπωνυμίαν «ΜΟΝΑΔΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΓΟΡΓΟΕΠΗΚΟΟΣ»

Ἄρθρον 1

Σύσταση - Ἐπωνυμία - Ἐδρα - Σφραγίδα

Συνίσταται Κοινοφελὲς Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγ. Μηνᾶ Ἡρακλείου Κρήτης, τὸ ὁποῖο θὰ λειτουργεῖ ὡς αὐτοτελὲς καὶ ἀνεξάρτητο Νομικὸ Πρόσωπο Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα.

Τὸ Ἰδρυμα θὰ φέρει τὴν ἐπωνυμία «Μονάδα Φροντίδας Ἡλικιωμένων ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΓΟΡΓΟΕΠΗΚΟΟΣ» καὶ θὰ διέπεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καὶ τῶν κειμένων νόμων.

Ἐδρα τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἡ πόλη τοῦ Ἡρακλείου Κρήτης.

Τὸ Ἰδρυμα θὰ ἔχει ἴδια στρογγύλη σφραγίδα, μὲ δύο ἐπάλληλους κύκλους, ἡ ὁποία εἰς τὸ κέντρο θὰ φέρει τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας Γοργοεπηκόου, στὸν ἐξωτερικὸ κύκλο τὶς λέξεις «Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Κρήτης - Μητροπολιτικὸς Ναὸς Ἁγ. Μηνᾶ» καὶ στὸν ἐσωτερικὸ τὴν ἐπωνυμία τοῦ Ἰδρύματος «Μονάδα Φροντίδας Ἡλικιωμένων ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΓΟΡΓΟΕΠΗΚΟΟΣ».

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς τοῦ Ἰδρύματος

Σκοπὸς τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἡ παροχὴ σὲ εἰδικὰ ἐξοπλισμένους χώρους, στέγης, τροφῆς, ιατροφαρμακευτικῆς καὶ ἄλλης μορφῆς περίθαλψης, ψυχαγωγίας καὶ προστασίας σὲ ἠλικιωμένα ἄτομα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ποὺ κατοικοῦν κυρίως στὴν πόλη τοῦ Ἡρακλείου καὶ ἀλλαχοῦ.

Τὸ Ἴδρυμα θὰ περιθάλπει ἄπορα ἄτομα, χωρὶς καμία ἐπιβάρυνση, ἀλλὰ καὶ μὴ ἄπορα, ἐφόσον ὑπάρχει δυνατότης σὲ κλίνες, στερούμενα οἰκείων ἢ ἐγκαταλελειμμένα ἀπὸ τὶς οἰκογένειές τους, ἐναντι ποσοῦ κατὰ μῆνα, τὸ ὕψος τοῦ ὁποίου θὰ προσδιορίζεται ἀναλογικῶς πρὸς κάλυψη τῶν ἐξόδων λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος καὶ μόνο. Ἐξαιροῦνται δωρητές, εὐεργέτες καὶ μεγάλοι εὐεργέτες τοῦ Ἰδρύματος, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑποχρεοῦνται σὲ καταβολὴ οἰουδήποτε ποσοῦ.

Ἄρθρον 3

Διοίκηση - Διοικητικὸ Συμβούλιο

1) Τὸ Ἴδρυμα διοικεῖται ἀπὸ Ἑπταμελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιο, τὸ ὁποῖο ἀπαρτίζεται ἀπὸ:

α. Τὸν ἐκάστοτε Πρόεδρο τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱ. Μ. Ναοῦ Ἁγ. Μηνᾶ Ἡρακλείου, ὡς πρόεδρος.

β. Ἐνα μέλος τοῦ ἰδίου Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, ὀριζόμενο ὑπ' αὐτοῦ (Ε.Σ.).

γ. Τὸν Πρόεδρο τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τοῦ Ἱ. Μ. Ν. Ἁγ. Μηνᾶ καὶ ἓνα ἀκόμη μέλος τῆς αὐτῆς ἀδελφότητος.

δ. Τρία τακτικὰ μέλη, κάτοικοι τῆς πόλεως τοῦ Ἡρακλείου, διακρινόμενα γιὰ τὴν εὐσέβεια, τὸ ἦθος, τὴν πνευματικὴ συγκρότηση καὶ τὴν ἀφοσίωσή τους πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν σκοπὸ τοῦ Ἰδρύματος.

Τὰ ὡς ἄνω τακτικὰ μέλη, καθὼς καὶ δύο αὐτῶν ἀναπληρωματικὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, διορίζονται, γιὰ μὴ τριετία, ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης, κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱ. Μ. Ν. Ἁγ. Μηνᾶ. Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸ καὶ ἄμισθο.

2) Μέλη τοῦ Δ.Σ., τὰ ὁποῖα δὲν ἀνταποκρίνονται στὰ καθήκοντά των ἢ προβαίνουν σὲ ἐνέργειες ποὺ ἔρχονται

σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν σκοπὸ τοῦ Ἰδρύματος, παύονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης, μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος, καὶ ἀντικαθίστανται ὅπως ἀνωτέρω ὀρίζεται.

3) Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος συγκροτεῖται σὲ σῶμα κατὰ τὴν πρώτη συνεδρίαση αὐτοῦ καὶ ἐκλέγει τοὺς Ἀντιπρόεδρο, Γραμματέα καὶ Ταμία.

4) Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος συνέρχεται τακτικῶς κάθε μῆνα καὶ ἐκτάκτως ὅταν παρίσταται ἀνάγκη, ὕστερα ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Προέδρου καὶ τούτου κωλυομένου, τοῦ Ἀντιπροέδρου, ἢ ὁποῖα περιέχει τὰ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως καὶ ἐπιδίδεται στὰ μέλη τουλάχιστον τρεῖς ἡμέρες πρὸ τῆς συνεδριάσεως. Ἐπίσης, συγκαλεῖται ἐκτάκτως ὕστερα ἀπὸ ἔγγραφη αἴτηση πρὸς τὸν Πρόεδρον τεσσάρων (4) μελῶν τοῦ Δ.Σ.

5) Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο βρίσκεται σὲ ἀπαρτία παρισταμένου τοῦ Προέδρου, ἢ σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, τοῦ Ἀντιπροέδρου καὶ τεσσάρων μελῶν του.

6) Οἱ ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ. λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ μείζονος σημασίας, κατὰ τὴν κρίση τοῦ Δ.Σ., θεμάτων, ὅποτε λαμβάνονται μὲ τὴν αὐξημένη πλειοψηφία τῶν 2/3 τοῦ συνόλου τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. Σὲ περίπτωσι ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου, ἢ σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, τοῦ Ἀντιπροέδρου.

7) Σὲ κάθε συνεδρίαση τοῦ Δ.Σ. τηροῦνται ἀπὸ τὸν Γραμματέα πρακτικά, στὰ ὁποῖα καταχωρίζονται οἱ ἀποφάσεις ποὺ λαμβάνονται ὡς καὶ οἱ ἀπόψεις τῶν μειοψηφούντων μελῶν. Τὰ πρακτικὰ ὑπογράφονται ἀπὸ ὅλα τὰ παρόντα μέλη τοῦ Δ.Σ.

Ἄρθρον 4

Ἀρμοδιότητες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος ἔχει τὶς ἀκόλουθες ἀρμοδιότητες:

α) Ἀποφασίζει γιὰ κάθε θέμα ποὺ ἀφορᾶ στὴν ὀργάνωση, διοίκηση, λειτουργία, διαχείριση καὶ ἀξιοποίηση ἐν γένει τῶν περιουσιακῶν στοιχείων καὶ διάθεση τῶν πόρων τοῦ Ἰδρύματος, καθὼς καὶ γιὰ κάθε ἐνέργεια ποὺ σχετίζεται μὲ τὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν αὐτοῦ.

β) Συνεργάζεται μὲ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, μὲ πολιτιστι-

κούς, ἐπιστημονικούς, φιλανθρωπικούς καὶ ἄλλους συλλόγους, καθὼς καὶ μὲ τὴν Νομαρχιακὴ καὶ Τοπικὴ Αὐτοδιοίκηση, τοὺς τοπικοὺς φορεῖς καὶ ἐν γένει τὶς ἀρμόδιες κρατικὲς ὑπηρεσίες γιὰ τὴν προαγωγή καὶ ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος.

γ) Μεριμᾶ γιὰ τὴν ὀρθή, ὁμαλὴ καὶ ἀπρόσκοπτη λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος.

δ) Καταρτίζει τὸν ἐτήσιο προϋπολογισμό καὶ ἀπολογισμό τοῦ Ἰδρύματος, τοὺς ὁποίους ὑποβάλλει, διὰ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, στὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης γιὰ ἐγκριση.

ε) Καθορίζει τὶς ἀναγκαῖες γιὰ τὴν εὐρυθμὴ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος θέσεις τοῦ προσωπικοῦ καὶ ἀποφασίζει γιὰ τὴν πρόσληψη καὶ ἀπόλυση αὐτοῦ, γιὰ τὰ καθήκοντα, τὶς ἀρμοδιότητες καὶ τὶς ἀποδοχές του καθὼς καὶ γιὰ λοιπὰ συναφῆ ζητήματα, σύμφωνα πάντα μὲ τὶς διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας.

στ) Ἀποφασίζει γιὰ τὴν ἀποδοχὴ ἢ τὴν ἀποποίηση δωρεῶν, κληρονομιῶν καὶ κληροδοσιῶν, καθὼς καὶ γιὰ τὴν ἀνακήρυξη δωρητῶν, εὐεργετῶν καὶ μεγάλων εὐεργετῶν τοῦ Ἰδρύματος.

ζ) Ἀποφασίζει ἐπὶ τῶν αἰτήσεων εἰσαγωγῆς ἡλικιωμένων ἀτόμων στὸ Ἴδρυμα, γιὰ τὸν χρόνο παραμονῆς κάθε περιθαλπομένου σὲ αὐτό, γιὰ τὰ σχετικὰ μὲ τὴν τυχὸν καταβολὴ ποσοῦ κατὰ μῆνα, στὶς περιπτώσεις ποὺ αὐτὸ προβλέπεται, καὶ ἐν γένει γιὰ κάθε ἄλλο θέμα τὸ ὁποῖο δὲν προβλέπεται στὸν παρόντα Κανονισμό.

η) Ἀποφασίζει γιὰ τὴν διοργάνωση διαφόρων ἐκδηλώσεων, ποὺ πραγματοποιοῦνται ἐντὸς ἢ καὶ ἐκτὸς τοῦ χώρου τοῦ Ἰδρύματος, σύμφωνα μὲ τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ.

Ἄρθρον 5

Ἀρμοδιότητες Προέδρου

1) Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος: α) ἐκπροσωπεῖ τὸ Ἴδρυμα ἐνώπιον κάθε Ἀρχῆς, διοικητικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς, ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων, Τραπεζῶν καὶ Ὄργανισμῶν, ὡς καὶ στὶς μετὰ τρίτων (νομικῶν ἢ φυσικῶν προσώπων) σχέσεις του, β) συγκαλεῖ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τακτικῶς καὶ ἐκτάκτως, κηρύσσει τὴν ἔναρξη καὶ λήξη τῶν συνεδριάσεων αὐτοῦ καὶ διευθύνει τὶς συζητήσεις, γ) καταρτίζει μαζὶ μὲ τὸν Γραμματέα τὴν ἡμερήσια διάταξη μὲ τὰ πρὸς συζήτηση θέματα στὸ Δ.Σ. Θέμα ποὺ δὲν περιλαμβάνεται σὲ αὐτὴν

δὲν συζητεῖται, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται γιὰ ἐπείγουσα ὑπόθεση καὶ συμφωνήσει σὲ αὐτὸ ἢ πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν τοῦ Δ.Σ., δ) ἐντέλλεται τὴν πληρωμὴ οἰασθῆποτε δαπάνης, ἢ ὁποῖα ἀναγράφεται στὸν ἐγκεκριμένο προϋπολογισμό, ὑπογράφει κάθε ἐγγραφο τοῦ Δ.Σ. καὶ ἐκτελεῖ τὶς ἀποφάσεις του.

2) Τὶς ἀρμοδιότητες αὐτὲς ἀσκεῖ ὁ Ἀντιπρόεδρος σὲ περίπτωσι ἀπουσίας ἢ κωλύματος τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 6

Καθήκοντα Γραμματέα

1) Ὁ Γραμματέας τοῦ Ἰδρύματος: α) συνυπογράφει μετὰ τοῦ Προέδρου κάθε ἐγγραφο καὶ ἔνταλμα, β) τηρεῖ βιβλίον πρωτοκόλλου, εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων τοῦ Ἰδρύματος, γ) ἐπιμελεῖται τῆς συντάξεως τῶν πρακτικῶν τοῦ Δ.Σ. καὶ διεκπεραιώνει τὴν ἀλληλογραφία καὶ δ) φυλάσσει μὲ προσωπικὴ του εὐθύνη τὰ ἐγγραφα, τὰ βιβλία καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Ἰδρύματος.

2) Τὸν Γραμματέα ἀπόντα ἢ κωλυόμενο ἀναπληρώνει ἄλλο μέλος τοῦ Δ.Σ., ὀριζόμενο μὲ ἀπόφαση αὐτοῦ.

Ἄρθρον 7

Καθήκοντα Ταμῆα

1) Ὁ Ταμῆας: α) ἐνεργεῖ εἰσπράξεις ἐν γένει, ποὺ ἀφοροῦν τὸ Ἴδρυμα, ἐκδίδοντας διπλότυπες ἀριθμημένες ἀποδείξεις, τὶς ὁποῖες ὑπογράφει ὁ ἴδιος, β) ἐνεργεῖ κάθε εἶδους πληρωμὲς βάσει νομίμως ἐκδιδομένων ἐνταλμάτων, γ) τηρεῖ τὰ διαχειριστικὰ βιβλία καὶ στοιχεῖα τοῦ Ἰδρύματος, τὰ προβλεπόμενα στὸ ἄρθρο 9 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, δ) καταθέτει σὲ τραπεζικὸ λογαριασμὸ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἰδρύματος, τὰ εἰσπραττόμενα ἔσοδα τοῦ Ἰδρύματος, δυνάμενος νὰ παρακρατεῖ ἀπὸ αὐτὰ ποσὸ καθοριζόμενο ὑπὸ τοῦ Δ.Σ., γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τρεχουσῶν καὶ ἐκτάκτων ἀναγκῶν τοῦ Ἰδρύματος, ε) προβαίνει σὲ ἀναλήψεις καταθέσεων κατόπιν ἐγγράφου ἐντολῆς τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτῆ του καὶ στ) ἐπιμελεῖται τῆς καταρτίσεως, ἐν σχεδίῳ, τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀπολογισμοῦ καὶ ἰσολογισμοῦ τοῦ Ἰδρύματος, τὰ ὁποῖα ὑποβάλλει πρὸς τὸ Δ.Σ.

2) Τὸν Ταμῆα ἀπόντα ἢ κωλυόμενο ἀναπληρώνει ἄλλο μέλος τοῦ Δ.Σ., ὀριζόμενο μὲ ἀπόφαση αὐτοῦ.

Ἄρθρον 8 Προσωπικὸ τοῦ Ἰδρύματος

Τὸ προσωπικὸ τοῦ Ἰδρύματος διακρίνεται σὲ ἐθελοντικὸ (ἄνευ ἀμοιβῆς) καὶ ἔμμισθο.

Τὸ ἔμμισθο προσωπικὸ προσλαμβάνεται καὶ ἀπολύεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας.

Οἱ θέσεις τοῦ προσωπικοῦ καθορίζονται μὲ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ., σύμφωνα μὲ τὶς ἀνάγκες γιὰ εὐρυθμὴ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος.

Προϊστάμενος τοῦ προσωπικοῦ εἶναι ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἰδρύματος, ὁ ὁποῖος πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ εἶναι κάτοχος πτυχίου Θεολογικῆς ἢ ἄλλης ἀνωτάτης σχολῆς, κληρικὸς ἢ λαϊκός, καὶ ὁ ὁποῖος διορίζεται μὲ τριετὴ θητεία, ἀνανεούμενη κατὰ τὴν κρίση τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος.

Ὁ Διευθυντὴς ἔχει τὴν μέριμνα γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ., ποὺ ἀφοροῦν στὴν ὀργάνωση καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος, καὶ τὴν τήρηση τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ. Ἐπιμελεῖται γιὰ τὶς πάσης φύσεως προμήθειες τοῦ Ἰδρύματος, ἐποπτεύει καὶ ἐλέγχει τὸ προσωπικὸ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκτέλεση τῶν καθηκόντων του καὶ εἰσηγεῖται στὸ Δ.Σ. γιὰ τὴν ἀποδοχὴ ἢ ἀπόρριψη αἰτήσεων εἰσαγωγῆς στὸ Ἴδρυμα.

Ἄρθρον 9 Τηρούμενα βιβλία καὶ Στοιχεῖα

Τὸ Ἴδρυμα, μὲ μέριμνα τοῦ Γραμματέα τοῦ Δ.Σ., τηρεῖ τὰ ἀναγκαῖα βιβλία καὶ στοιχεῖα, θεωρημένα γιὰ κάθε νόμιμη χρῆση ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης. Ἦτοι:

1) Βιβλίον Πρωτοκόλλου, 2) Βιβλίον Πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ., 3) Ἡμερολόγιο εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων στὸ Ἴδρυμα τροφίμων, 4) Βιβλίον Ταμείου καὶ διπλότυπα γραμμάτια εἰσπράξεων καὶ ἐντάλματα πληρωμῶν, 5) Βιβλίον Μητρώου Προσωπικοῦ, τηρούμενο κατὰ κατηγορία ἀπασχολουμένων στὸ Ἴδρυμα, ἢ σχετικὴ κατάσταση τοῦ ὁποῖου (προσωπικοῦ) νομίμως θεωρημένη θὰ ἀναρτᾶται στὸ γραφεῖο τῆς Διεύθυνσης, 6) Βιβλίον Κτηματολογίου, στὸ ὁποῖο καταχωρίζεται ἡ ἀκίνητη περιουσία τοῦ Ἰδρύματος, 7) Βιβλίον Ὑλικοῦ, στὸ ὁποῖο καταγράφεται ἡ κινητὴ περιουσία του, 8) Βιβλίον

Ἀποθήκης τροφίμων, 9) Βιβλίον Ἀποθήκης Ὑλικοῦ ἀναλώσιμου καὶ μὴ, καὶ τέλος 10) Βιβλίον χρεώσεως ἀτομικῶν εἰδῶν.

Ἄρθρον 10 Πόροι τοῦ Ἰδρύματος καὶ Διάθεσή τους

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

1) α) ἐπιχορηγήσεις τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγ. Μηναῖ καὶ προαιρετικὲς εἰσφορὲς τῶν Ν.Π.Δ. ἢ Ι.Δ. β) τόκοι καταθέσεων τοῦ Ἰδρύματος καὶ πρόσδοδοι ἀπὸ τὴν ἀξιοποίηση περιουσίας του, γ) πρόσδοδοι ἀπὸ τὴν πραγματοποίηση λαχειοφόρων ἀγορῶν καὶ ἐράνων νόμιμα διενεργουμένων, δ) προαιρετικὲς εἰσφορὲς σὲ εἶδος ἢ σὲ χρῆμα φίλων τοῦ Ἰδρύματος, ε) δωρεὲς ἐν ζωῇ ἢ αἰτία θανάτου, κληρονομίες, κληροδοτήματα καὶ κληροδοσίες κινητῶν καὶ ἀκινήτων φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων, στ) Κρατικὲς ἐπιχορηγήσεις, Κοινοτικὲς ἐπιχορηγήσεις, ἐπιχορηγήσεις τῆς Νομαρχιακῆς καὶ Τοπικῆς αὐτοδιοίκησης, Ὁργανισμῶν ἢ ἄλλων νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ζ) πέραν τῶν ποσῶν τροφείων κατὰ μῆνα, στὶς περιπτώσεις ποῦ ἢ καταβολὴ αὐτῶν προβλέπεται στὸν παρόντα Κανονισμό, προαιρετικὲς εἰσφορὲς ὁποιοῦδήποτε εἶδους ἐκ μέρους τῶν περιθαλπομένων, οἱ ὁποῖες ὅμως δὲν παρέχουν σὲ καμία περίπτωση σὲ αὐτοὺς δικαίωμα ἢ ἀξίωση εἰσαγωγῆς τους στὸ Ἴδρυμα ἢ προνομιακῆς μεταχείρισης ὡς περιθαλπομένων σ' αὐτό,

2) Οἱ ἀνωτέροι πόροι τοῦ Ἰδρύματος, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ, διατίθενται διὰ: α) τὴν διατροφή, διαμονὴ καὶ περίθαλψη τῶν τροφίμων, β) τὴν ἀντιμετώπιση τῶν δαπανῶν συντήρησης τῶν ἐν γένει ἐγκαταστάσεων καὶ τῶν τρεχουσῶν δαπανῶν διοίκησης καὶ λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος, γ) τὴν προμήθεια τοῦ ἀπαιτουμένου ἐξοπλισμοῦ καὶ ἀναλωσίμων εἰδῶν πρὸς κάλυψη τῶν σχετικῶν ἀναγκῶν, δ) τὴν πληρωμὴ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὑπηρετοῦντος ἐμμίσθου προσωπικοῦ, σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ε) τὴν κάλυψη τῆς δαπάνης διοργανώσεως διαφόρων ἐκδηλώσεων τοῦ Ἰδρύματος, στ) τὴν κάλυψη κάθε ἄλλης δαπάνης ποῦ προβλέπεται στὸν ἐγκεκριμένο προϋπολογισμό καὶ ἀποσκοπεῖ στὴν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος.

ἄρθρον 11

Δωρητές - Εὐεργέτες - Μεγάλοι Εὐεργέτες

1) Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος μπορεῖ νὰ ἀνακηρύσσει δωρητές, εὐεργέτες καὶ μεγάλους εὐεργέτες του, εἴτε ἐν ζῶῃ εὐρισκομένους εἴτε μετὰ θάνατον,

2) Ἀνακηρύσσονται Δωρητές οἱ εἰσφέροντες στὸ Ἰδρυμα χρηματικὰ ποσὰ ἢ περιουσιακὰ στοιχεῖα ἀξίας 3.000 ἕως 10.000 Εὐρώ, Εὐεργέτες οἱ εἰσφέροντες στὸ Ἰδρυμα χρηματικὰ ποσὰ ἢ περιουσιακὰ στοιχεῖα ἀξίας 10.001 ἕως 30.000 Εὐρώ, Μεγάλοι Εὐεργέτες οἱ εἰσφέροντες στὸ Ἰδρυμα χρηματικὰ ποσὰ ἢ περιουσιακὰ στοιχεῖα ἀξίας 30.001 Εὐρώ καὶ ἄνω.

3) Δωρητές δύνανται νὰ ἀνακηρύσσονται ἀπὸ τὸ Δ.Σ. καὶ πρόσωπα ποὺ προσέφεραν στὸ Ἰδρυμα καὶ ἄλλες ἐξαιρετικὲς ὑπηρεσίες.

ἄρθρον 12

Διαδικασία Εἰσαγωγῆς στὸ Ἰδρυμα

Ὁ ἐπιθυμῶν τὴν εἰσαγωγή του στὸ Ἰδρυμα ὀφείλει νὰ ὑποβάλλει σχετικὴ αἴτηση, ἢ ὅποια πρέπει νὰ συνοδεύεται ἀπὸ τὰ ἀκόλουθα δικαιολογητικά: α) πιστοποιητικὸ γεννήσεως, β) πιστοποιητικὸ οἰκογενειακῆς καταστάσεως, γ) ἰατρικὴ γνωμάτευση κρατικοῦ νοσοκομείου περὶ τῆς ὑγείας τοῦ αἰτούντος.

Τὸ Ἰδρυμα διενεργεῖ ἔρευνα περὶ τῶν συνθηκῶν ζωῆς τοῦ αἰτούντος καὶ συντάσσεται σχετικὴ ἔκθεση ἀπὸ τὸν Διευθυντὴ τοῦ Ἰδρύματος μὲ αἰτιολογημένη εἰσήγηση ἀποδοχῆς ἢ ἀπόρριψης τῆς αἴτησης ὑποβαλλόμενη στὸ Δ.Σ., τὸ ὁποῖο καὶ ἀποφασίζει σχετικὰ.

ἄρθρον 13

Ἵποχρεώσεις Περιθαλπομένων

Οἱ περιθαλπόμενοι στὸ Ἰδρυμα ὑποχρεοῦνται: 1) νὰ συμμορφώνονται πρὸς τὶς ἐντολὲς καὶ ὑποδείξεις τοῦ προσωπικοῦ καὶ νὰ τηροῦν τὸ ὥραριο λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος, τοῦ ἐπισκεπτηρίου καὶ τοῦ φαγητοῦ, 2) νὰ φέρονται μὲ σεβασμὸ πρὸς τὸ προσωπικὸ, τοὺς ἄλλους τροφίμους καὶ τοὺς ἐπισκέπτες, καὶ νὰ ἀποφεύγουν

ὅποιαδήποτε συμπεριφορὰ, ἢ ὅποια εἶναι δυνατόν νὰ δημιουργήσῃ προστριβὲς καὶ διενέξεις, διαταράσσοντας ἔτσι τὴν γαλήνη τῶν ἄλλων, 3) νὰ φροντίζουν στὸ μέτρο τοῦ δυνατοῦ γιὰ τὴν εὐπρεπή τους ἐμφάνιση, γιὰ τὴν καθαριότητα τοῦ ἀτομικοῦ τους χώρου καὶ τὴν διαφύλαξη τῶν ἐπίπλων καὶ σκευῶν, τὰ ὅποια ἔχουν διατεθεῖ στὴν ἀτομικὴ τους χρῆση.

ἄρθρον 14

Τροποποίηση τοῦ Κανονισμοῦ

Ὁ παρῶν Κανονισμὸς τροποποιεῖται μὲ ἀπόφαση τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης ἢ μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος.

ἄρθρον 15

Διάλυση τοῦ Ἰδρύματος

Τὸ Ἰδρυμα διαλύεται ὅταν καὶ ὅπως ὁ Νόμος ὀρίζει, μὲ ἀπόφαση τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης, μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος. Στὴν περίπτωση αὐτὴ ἢ περιουσία του, κινητὴ καὶ ἀκίνητη, καθὼς καὶ κάθε δικαίωμα ἢ ἀξίωση αὐτοῦ, περιέρχεται στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἀγ. Μηνᾶ, τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τοῦ ὁποίου ὀφείλει νὰ διαχειρίζεται καὶ διαθέτει αὐτὴν πρὸς ἐπιδίωξη συναφῶν ἢ καὶ ἄλλων φιλανθρωπικῶν σκοπῶν.

ἄρθρον 16

Ἴσχύς τοῦ Κανονισμοῦ

Ὁ παρῶν Κανονισμὸς λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος ἰσχύει ἀπὸ τὴν δημοσίευσή του στὸ ἐπίσημο Δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἐκκλησία» καὶ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡράκλειο, 3 Σεπτεμβρίου 2003

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Κρήτης ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Προκηρύξεις**Ἱερῶν Μητροπόλεων:**

Μυτιλήνης
Θεσσαλιώτιδος
καὶ Φαναριοφερσάλων
Σερρών καὶ Νιγρίτης
Μαρωνείας
καὶ Κομοτηνῆς
Κίτρους καὶ Κατερίνης
Καισαριανῆς, Βύρωνος
καὶ Ὑμηττοῦ
Θηβῶν καὶ Λεβαδείας
Νέας Σμύρνης
Αἰτωλίας
καὶ Ἀκαρνανίας
Τρίκκης καὶ Σταγῶν
Μεσσηνίας
Μεσογαίας
καὶ Λαυρεωτικῆς
Κυδωνίας
καὶ Ἀποκορώνου

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ**Ἱερὰ Μητρόπολις Μυτιλήνης**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς

Ἁγίου Νικολάου Πλωμαρίου
 Ἁγίου Γεωργίου Πολιχνίτου καὶ
 Ἁγίου Θεράποντος Μυτιλήνης

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς αὐτὰς θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 25ῃ Ἰουνίου 2003

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Παύλου Πολιχνίτου καὶ Ἁγίας Παρασκευῆς Σταυροῦ

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 25ῃ Ἰουνίου 2003

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Νικολάου Πορτῆς
 Προφ. Ἡλιοῦ Καναλίων

Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Καταφυλλίου

Ἁγίας Παρασκευῆς Μούχας
 Ἁγίου Ἀθανασίου Σκοτούσας

Ἁγίου Νικολάου Ζαΐμιου
Ἁγίου Γεωργίου Ἀχλαδιᾶς
Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Κουμπουριανῶν
Ζωοδόχου Πηγῆς Πολυνερίου
Ἁγίας Παρασκευῆς Καρδίτσης καὶ
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πεζούλας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Καρδίτση τῆ 14ῃ Ἰουλίου 2003

† Ὁ Θεσ/δος καὶ Φαν/λων ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Σερρῶν καὶ Νιγρίτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Σερρῶν

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Σέρραις τῆ 21ῃ Ἰουλίου 2003

† Ὁ Σερρῶν καὶ Νιγρίτης ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἀναλήψεως Σωτῆρος Ἀετοκορυφῆς
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀετολόφου
Ἁγίου Παύλου Γλυκονερίου
Ἁγίου Νικολάου Ἰάσμου

Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Μαρωνείας
Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Σαππῶν
Ἁγίου Γεωργίου Σώστου
Ἁγίου Δημητρίου Στρώμης
Υψώσεως Τιμίου Σταυροῦ Μεσοχωρίου
Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Καρυδιᾶ καὶ

Ἁγίου Βασιλείου Παγουριῶν,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Κομοτηνῇ τῆ 22ῃ Ἰουλίου 2003

† Ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κίτρους-Κατερίνης καὶ Πλαταμῶνος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 817/1978 (ΦΕΚ 170, Α', 8.10.1978) «Περὶ ρυθμίσεως ἐνίων ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων», ὡς καὶ τὸ Προεδρικὸν Διάταγμα 582/1980 (ΦΕΚ, 158, Α', 11.7.1980) «Περὶ κατανομῆς θέσεων Ἱεροκηρύκων εἰς τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἀποφασίζομεν ὅπως προκηρύξωμεν διὰ τῆς παρούσης τὴν πληρῶσιν μιᾶς (1) θέσεως Ἱεροκήρυκος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καὶ καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ δικαιολογητικῶν, ἵνα προβῶμεν εἰς τὰς περαιτέρω ὑπηρεσιακὰς ἐνεργείας πρὸς τοποθέτησίν του.

Ἐν Κατερίνῃ τῆ 5ῃ Αὐγούστου 2003

† Ὁ Κίτρους καὶ Κατερίνης ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πληρῶσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἰ. ναῷ

Ἁγίου Νικολάου Καισαριανῆς (Μητροπολιτικοῦ)
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσιν τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ.

2/1969 Κανονισμού «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Καισαριανῇ τῇ 5ῃ Αὐγούστου 2003

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ ΔΑΝΙΗΛ

Ἱερὰ Μητρόπολις Θηβῶν καὶ Λεβαδείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίων Κων/νου καὶ Ἐλένης Θηβῶν

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Λεβαδεῖα τῇ 8ῃ Αὐγούστου 2003

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Νέας Σμύρνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 817/1978 (ΦΕΚ 170, Α', 8.10.1978) «Περὶ ρυθμίσεως ἐνίων ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων», ὡς καὶ τὸ Προεδρικὸν Διάταγμα 582/1980 (ΦΕΚ, 158, Α', 11.7.1980) «Περὶ κατανομῆς θέσεων Ἱεροκηρύκων εἰς τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἀποφασίζομεν ὅπως προκηρύξωμεν διὰ τῆς παρούσης τὴν πληρῶσιν μιᾶς (1) θέσεως Ἱεροκήρυκος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καὶ καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ δικαιολογητικῶν, ἵνα προβῶμεν εἰς τὰς περαιτέρω ὑπηρεσιακὰς ἐνεργείας πρὸς τοποθέτησίν του.

Ἐν Νέᾳ Σμύρνη τῇ 11ῃ Αὐγούστου 2003

† Ὁ Νέας Σμύρνης ΣΥΜΕΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἀγίας Παρασκευῆς Μεσολογγίου καὶ

Ἀγίου Γρηγορίου Θεολόγου Ἀγρινίου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 18ῃ Αὐγούστου 2003

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν Πρωτοσυγκέλλου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Τρικάλοις τῇ 18ῃ Αὐγούστου 2003

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΑΛΕΞΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Βασιλείου Βουταίνης

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμάτᾳ τῆ 22α Αὐγούστου 2003

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἰ. ναῶ

Κοιμήσεως Θεοτόκου Ραφήνας-Ἀττικῆς

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Σπάτοις τῆ 28η Αὐγούστου 2003

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Γεωργίου Μαλάξης Κυδωνίας

Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Βλαχερωνίτισης Κυδωνίας

Ἁγίου Γεωργίου Δρακῶνας Κυδωνίας καὶ

Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἐξωπόλεως Ἀποκορώνου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαι-

τούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Χανίοις τῆ 30ῆ Ἰουλίου 2003

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίας Τριάδος Κορακιῶν Κυδωνίας

Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Μοδίου Κυδωνίας καὶ

Ἁγίου Γεωργίου Παιδοχωρίου Ἀποκορώνου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Χανίοις τῆ 4η Αὐγούστου 2003

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς

Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Σταλοῦ Κυδωνίας καὶ

Ἁγίου Γεωργίου Κουρνᾶ Ἀποκορώνου

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς αὐτὰς θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χανίοις τῆ 13η Αὐγούστου 2003

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ